

ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ด้านความพอประมาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

มิถุนายน 2555

ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ด้านความพอประมาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

มิถุนายน 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ด้านความพอประมาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

มิถุนายน 2555

ทรรศนันท์ ชินศิริพันธุ์. (2555). **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง**. ปริญญาโท วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: รองศาสตราจารย์ ดร.อังคินันท์ อินทรกำแหง, ดร.วิชุดา กิจธรรรม.

การวิจัยเชิงความสัมพันธ์เปรียบเทียบนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เปรียบเทียบการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณของนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนต่างประเภทกัน 2) ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสถานการณ์กับจิตลักษณะเดิม ที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ และ 3) ค้นหาปัจจัยสำคัญในการทำนายการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งได้จากการสุ่มแบบสองขั้นตอน จำนวน 447 คน มาจากโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง 218 คน และไม่ได้เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง 229 คน เก็บข้อมูลด้วยแบบวัดประเภทมาตรประเมินรวมค่า 6 ระดับ จำนวน 10 แบบวัด มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง .665 ถึง .887 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น

ผลการวิจัยพบว่า 1) พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทของโรงเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ที่มีต่อการปฏิบัติตามด้านการใช้เวลา และด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ และพบว่านักเรียนที่เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่างมีการปฏิบัติตามด้านความพอประมาณมากกว่านักเรียนกลุ่มตรงข้าม 2) พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนและการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม ด้านการใช้จ่าย ด้านการใช้เวลา และด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ 3) พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ ที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม ด้านการใช้จ่าย และด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ 4) ตัวทำนายรวม 9 ตัวแปร สามารถทำนายการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม ด้านการใช้จ่าย ด้านการใช้เวลา ด้านการบริโภคอาหาร และด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ ได้ 39%, 43.5%, 16.3%, 13.1% และ 26.1% ตามลำดับในกลุ่มรวม โดยตัวทำนายสำคัญ คือ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ

PSYCHOSOCIAL FACTORS RELATED TO MATHAYOM SUKSA 3 STUDENTS'
MODERATION PRACTICES AS SUFFICIENCY ECONOMY IN SCHOOL WITH
SUFFICIENCY MODEL

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Science Degree in Applied Behavioral Science Research
at Srinakharinwirot University

June 2012

Tassanan Chinsiriphan. (2012). **Psychosocial Factors Related to Mathayom Suksa 3 Students' Moderation Practices as Sufficiency Economy in School with Sufficiency Model**. Master thesis, M.S. (Applied Behavioral Science Research). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc. Prof. Dr. Ungsinun Intarakhamhang, Dr. Wichuda Kijtorntam.

The purposes of this comparative correlational research were to: 1) compare students' moderation practices as sufficiency economy within the different type of school. 2) find the interaction effect between situational factors and psychological traits related to students' moderation practices as sufficiency economy, and 3) identify important predictors of mathayom suksa 3 students' moderation practices as sufficiency economy. The samples were 447 mathayom suksa 3 students from two-stage random sampling techniques, consisting of 218 students from the school with sufficiency model and 229 students from the school without sufficiency model. This research consisted of 10 instruments, which were in the form of summated rating scales. The reliability with alpha coefficients was between .665 -.887. The data were analyzed by 1) descriptive statistic 2) Two-Way Analysis of Variance, and 3) Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results were found that: 1) there were the interaction effect between school types and future orientation and self-control influencing on moderation practices as sufficiency economy in time management and technology and resource utilization. The students in school with sufficiency model had more moderation practices than their opposites. 2) there were the interaction effect between future orientation and self-control and moderation socialization from family influencing on total moderation practices, spending, time management, and moderation consuming. 3) there were the interaction effect between mental health and receiving moderation information from media influencing on total moderation practices, spending, and technology and resource utilization. 4) nine variables altogether predicted total moderation practices, spending, time management, moderation consuming, and technology and resource utilization with 39%, 43.5%, 16.3%, 13.1%, and 26.1% respectively. The important predictors were the favorable attitude towards moderation practices as sufficiency economy and the receiving moderation information from media.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ด้านความพอประมาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง

ของ

ทรรศนันท์ ชินศิริพันธุ์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่ เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2555

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.อังศินันท์ อินทรกำแหง)

(ดร.รุ่งนภา ตังจิตรเจริญกุล)

.....กรรมการ

.....กรรมการ

(ดร.วิชุดา กิจธรรม)

(รองศาสตราจารย์ ดร.อังศินันท์ อินทรกำแหง)

.....กรรมการ

(ดร.วิชุดา กิจธรรม)

.....กรรมการ

(ดร.นริศรา พิงโพธิ์สภ)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.อังคินันท์ อินทรกำแหง ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.วิชุดา กิจธรรม กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ท่านทั้งสองได้ให้คำแนะนำปรึกษาอันเป็น ประโยชน์ยิ่งในทุกขั้นตอนตั้งแต่เริ่มพัฒนาโครงร่างงานวิจัยจนกระทั่งงานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงอย่าง สมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์งามตา วนินทานนท์ อาจารย์ ดร.นริศรา พึ่งโพธิ์สภ และอาจารย์ ดร.มนัส บุญประกอบ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย รวมถึงให้ คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ในการพัฒนาเครื่องมือวิจัยให้มีคุณภาพ และผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.รุ่งนภา ตั้งจิตเรจริญกุล และอาจารย์ ดร.นริศรา พึ่งโพธิ์สภ ประธานและกรรมการสอบ ปากเปล่า ที่ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขให้งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาท วิชาความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมศาสตร์และระเบียบวิธีการวิจัยให้กับผู้วิจัย

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ และนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ ช่วยอำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย จนทำให้การวิจัย ในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา และทุกคนในครอบครัวที่คอยเป็นกำลังใจ ให้ ความห่วงใย และความช่วยเหลือสนับสนุนแก่ข้าพเจ้ามาโดยตลอด ขอขอบคุณเพื่อนๆ รุ่น 8 ทุกคนที่ คอยไต่ถาม ให้คำแนะนำ และให้กำลังใจข้าพเจ้าเสมอมา ประโยชน์อันพึงได้จากปริญญานิพนธ์นี้ ขอ มอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณพ่อ แม่ ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่คอยอบรมสั่งสอน และให้ ความช่วยเหลือแก่ข้าพเจ้ามาตลอด

ทรรศนันท์ ชินศิริพันธุ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	5
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ตัวแปรที่ศึกษา.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ: ความหมายและการวัด.....	9
แนวทางการวิเคราะห์สาเหตุ และการกำหนดตัวแปรเชิงเหตุด้านจิตลักษณะของการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ.....	16
จิตลักษณะเดิมกับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ.....	18
ลักษณะสถานการณ์กับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ	30
จิตลักษณะตามสถานการณ์กับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ	41
ลักษณะทางชีวสังคมกับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ.....	48
สรุปความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา.....	53
นิยามปฏิบัติการของตัวแปรที่ศึกษา.....	54

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
สมมติฐานในการวิจัย	59
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	60
การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง.....	60
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	60
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	60
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	61
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	61
การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	72
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	74
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง.....	75
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน.....	79
ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตนตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณของนักเรียนที่เรียนในโรงเรียน ต่างประเภทกันและมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองแตกต่างกัน ตามสมมติฐานข้อที่ 1.....	79
ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตนตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณของนักเรียนที่มีลักษณะ มุ่งอนาคตควบคุมตนเอง ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณ จากครอบครัวแตกต่างกันตามสมมติฐานข้อที่ 2.....	92

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

4 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตามหลัก
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณของนักเรียนที่มีสุขภาพจิต
และมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อแตกต่างกัน
ตามสมมติฐานข้อที่ 3.....111

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น เพื่อทำนายการปฏิบัติตามหลัก
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม และ 4 ด้านย่อย
โดยใช้ตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะเดิม กลุ่มสถานการณ์ และกลุ่มจิตลักษณะตาม
สถานการณ์ เป็นตัวทำนาย ตามสมมติฐานข้อที่ 4..... 129

5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....141

สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการวิจัย..... 141

สรุปผลการวิจัย..... 143

การอภิปรายผลตามสมมติฐาน.....153

ข้อเสนอแนะในการวิจัย..... 159

บรรณานุกรม..... 162

ภาคผนวก..... 173

ภาคผนวก ก เครื่องมือวัดที่ใช้ในการวิจัย..... 174

ภาคผนวก ข ตารางแสดงค่าสถิติต่างๆ..... 194

ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย..... 209

ประวัติย่อผู้วิจัย..... 211

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 เกณฑ์การให้คะแนนฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวนักเรียน.....	71
2 คุณภาพเครื่องมือวัดที่ใช้ในงานวิจัย.....	73
3 ค่าสถิติข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างและตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	76
4 ค่าสถิติข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรตามที่ใช้ในการวิจัย.....	78
5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามประเภทของโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคนที่แตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย	80
6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ.....	81
7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามประเภทของโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคนที่แตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย	82
8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ.....	83
9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามประเภทของโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคนที่แตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	84
10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ.....	86
11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามประเภทของโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคนที่แตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	87
12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ.....	88

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง

หน้า

13	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้ ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามประเภทของ โรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนที่แตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย	89
14	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่าง พอประมาณระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ.....	91
15	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตนด้านความ พอประมาณในด้านรวมของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวแตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	92
16	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนด้านความพอประมาณในด้านรวมระหว่างกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ	95
17	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้จ่าย อย่างพอประมาณของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการ ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวแตกต่างกัน ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย.....	97
18	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณระหว่างกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ.....	100
19	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้เวลา อย่างพอประมาณของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และได้รับ การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวแตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและ กลุ่มย่อย.....	102
20	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณระหว่างกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ.....	103
21	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการบริโภค อาหารอย่างพอประมาณของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวแตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	105

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า
22 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณระหว่าง กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ.....	107
23 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้ ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามลักษณะมุ่ง อนาคตควบคุมตนและได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจาก ครอบครัวแตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย	109
24 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่าง พอประมาณระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ.....	110
25 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตนด้านความ พอประมาณในด้านรวมของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสาร เกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อแตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	112
26 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณระหว่างกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ.....	114
27 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้จ่าย อย่างพอประมาณของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับ ความพอประมาณจากสื่อแตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย	116
28 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณระหว่างกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ.....	118
29 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้เวลา อย่างพอประมาณของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับ ความพอประมาณจากสื่อแตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	120
30 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณระหว่างกลุ่ม สูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ	121
31 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการบริโภค อาหารอย่างพอประมาณของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าว สารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อแตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	123

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า
32 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณระหว่าง กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ.....	123
33 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้ ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อแตกต่างกัน ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย.....	125
34 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่าง พอประมาณระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ.....	127
35 ผลการทำนายการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณใน ด้านรวม และ 4 ด้านย่อย ด้วยตัวทำนายชุดที่ 1 กลุ่มจิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร, ตัวทำนายชุดที่ 2 กลุ่มลักษณะสถานการณ์ 3 ตัวแปร, ตัวทำนายชุดที่ 3 กลุ่มจิตลักษณะ ตามสถานการณ์ 2 ตัวแปร และตัวทำนายชุดที่ 4 รวม 9 ตัวแปร.....	130
36 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ ของนักเรียน พิจารณาตามประเภทของโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง จำนวน 160 คน.....	195
37 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยี อย่างพอประมาณของนักเรียน พิจารณาตามประเภทของโรงเรียน และลักษณะมุ่ง อนาคตควบคุมตน ในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ จำนวน 287 คน....	195
38 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านความพอประมาณในด้านรวม ของนักเรียน พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอด ทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ในกลุ่มรวม จำนวน 447 คน.....	196
39 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านความพอประมาณในด้านรวม ของนักเรียน พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอด ทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ในกลุ่มที่เรียนในโรงเรียนสถานศึกษา พอเพียงแบบอย่าง จำนวน 218 คน.....	196

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง

หน้า

- 40 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านความพอประมาณในด้านรวม
ของนักเรียน พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอดทาง
สังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ในกลุ่มเพศหญิง จำนวน 271 คน..... 197
- 41 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านความพอประมาณในด้านรวม
ของนักเรียน พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอด
ทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ในกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
จำนวน 238 คน..... 197
- 42 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านความพอประมาณในด้านรวม
ของนักเรียน พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอด
ทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของ
ครอบครัวต่ำ จำนวน 287 คน..... 198
- 43 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณของ
นักเรียน พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอดทางสังคม
ด้านความพอประมาณจากครอบครัว ในกลุ่มที่เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียง
แบบอย่าง จำนวน 218 คน..... 198
- 44 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณของ
นักเรียน พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอดทางสังคม
ด้านความพอประมาณจากครอบครัว ในกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จำนวน
238 คน.....199
- 45 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ
ของนักเรียน พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอด
ทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของ
ครอบครัวต่ำ จำนวน 287 คน..... 199
- 46 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ
ของนักเรียน พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอด
ทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ในกลุ่มรวม จำนวน 447 คน..... 200

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง

หน้า

- 47 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ
ของนักเรียน พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอด
ทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ในกลุ่มที่เรียนในโรงเรียนสถานศึกษา
พอเพียงแบบอย่าง จำนวน 218 คน..... 200
- 48 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ
ของนักเรียน พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอด
ทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ในกลุ่มเพศหญิง จำนวน 271 คน..... 201
- 49 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการบริโภคอาหารอย่าง
พอประมาณของนักเรียน พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับ
การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ในกลุ่มรวม
จำนวน 447 คน..... 201
- 50 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการบริโภคอาหารอย่างพอ
ประมาณของนักเรียน พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการ
ถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ในกลุ่มที่เรียนในโรงเรียน
สถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง จำนวน 218 คน..... 202
- 51 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการบริโภคอาหารอย่าง
พอประมาณของนักเรียน พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการ
ถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ
ของครอบครัวต่ำ จำนวน 287 คน..... 202
- 52 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านความพอประมาณในด้านรวม
ของนักเรียน พิจารณาตามสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณ
จากสื่อในกลุ่มเพศหญิง จำนวน 271 คน..... 203
- 53 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านความพอประมาณใน
ด้านรวมของนักเรียน พิจารณาตามสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความ
พอประมาณจากสื่อ ในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ จำนวน 287 คน....203

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า
54 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ ของนักเรียน พิจารณาตามสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณ จากสื่อ ในกลุ่มรวม จำนวน 447 คน.....	204
55 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ ของนักเรียน พิจารณาตามสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณ จากสื่อ ในกลุ่มที่เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง จำนวน 218 คน.....	204
56 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ ของนักเรียน พิจารณาตามสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณ จากสื่อ ในกลุ่มที่ไม่ได้เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง จำนวน 229 คน..	205
57 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ ของนักเรียน พิจารณาตามสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณ จากสื่อในกลุ่มเพศชาย จำนวน 176 คน.....	205
58 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ ของนักเรียน พิจารณาตามสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณ จากสื่อในกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จำนวน 238 คน.....	206
59 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ ของนักเรียน พิจารณาตามสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณ จากสื่อ ในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ จำนวน 287 คน.....	206
60 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยี อย่างพอประมาณของนักเรียน พิจารณาตามสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับ ความพอประมาณจากสื่อ ในกลุ่มเพศหญิง จำนวน 271 คน.....	207
61 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยี อย่างพอประมาณของนักเรียน พิจารณาตามสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับ ความพอประมาณจากสื่อ ในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ จำนวน 287 คน.....	207
62 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ของตัวแปรที่ใช้ศึกษา.....	208

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	10
2 การวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมด้วยรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม.....	17
3 กรอบแนวคิดและความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ในการวิจัย.....	54
4 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตนด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ ในกลุ่มนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง เมื่อมีตัวแปรอิสระเป็นประเภทของโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน.....	85
5 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตนด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ ในกลุ่มนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ เมื่อมีตัวแปรอิสระเป็นประเภทของโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน.....	90
6 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตนด้านความพอประมาณในด้านรวม ในกลุ่มรวม เมื่อมีตัวแปรอิสระเป็นลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว.....	95
7 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ ในกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เมื่อมีตัวแปรอิสระเป็นลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว.....	99
8 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตนด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ ในกลุ่มเพศหญิง เมื่อมีตัวแปรอิสระเป็นลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว.....	103
9 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตนด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ ในกลุ่มที่เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง เมื่อมีตัวแปรอิสระเป็นลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว.....	106
10 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตนด้านความพอประมาณในด้านรวม ในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ เมื่อมีตัวแปรอิสระเป็นสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ.....	113

บัญชีภาพประกอบ(ต่อ)

ภาพประกอบ

หน้า

- 11 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ
ในกลุ่มรวม เมื่อมีตัวแปรอิสระเป็นสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความ
พอประมาณจากสื่อ..... 118
- 12 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตนด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยี
อย่างพอประมาณ ในกลุ่มรวม เมื่อมีตัวแปรอิสระเป็นสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสาร
เกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ..... 127
- 13 ผลแสดงปฏิสัมพันธ์แบบสองทางที่สนับสนุนสมมติฐานข้อ 1..... 144
- 14 ผลแสดงปฏิสัมพันธ์แบบสองทางที่สนับสนุนสมมติฐานข้อ 2..... 145
- 15 ผลแสดงปฏิสัมพันธ์แบบสองทางที่สนับสนุนสมมติฐานข้อ 3..... 146
- 16 ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ด้านความพอประมาณในด้านรวม โดยใช้กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม กลุ่มลักษณะ
สถานการณ์ และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย ในกลุ่มรวม..... 148
- 17 ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ โดยใช้กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม กลุ่มลักษณะ
สถานการณ์ และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย ในกลุ่มรวม..... 149
- 18 ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ โดยใช้กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม กลุ่มลักษณะ
สถานการณ์ และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย ในกลุ่มรวม..... 150
- 19 ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ โดยใช้กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม กลุ่มลักษณะ
สถานการณ์ และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย ในกลุ่มรวม..... 151
- 20 ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ โดยใช้กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม
กลุ่มลักษณะสถานการณ์ และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย
ในกลุ่มรวม..... 152

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สังคมยุคโลกาภิวัตน์ในปัจจุบันนี้ก่อให้เกิดกระแสการบริโภคที่เปิดกว้างทั้งสินค้าอุปโภคและบริโภคจากแหล่งทุนข้ามชาติ ส่งผลให้เกิดลัทธิบริโภคนิยมที่ทำให้คนไทยมีพฤติกรรมการบริโภคที่เน้นวัตถุนิยมมากขึ้น และหลงใหลไปกับค่านิยมบริโภคสินค้าต่างชาติ (กฤตินี ณัฐวุฒิมลิตี; และคนอื่นๆ. 2553: 3) เกิดการลอกเลียนแบบวิถีชีวิตแบบบริโภคนิยมที่มีพฤติกรรมการบริโภคที่มีลักษณะฟุ่มเฟือย (สุธี ประศาสน์เศรษฐ. 2544: 5) สิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมยุคโลกาภิวัตน์นี้นอกจากจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของชาวโลกแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของเด็กไทยด้วย (อมรวิทย์ นาคทรรพ. 2549: 68) เนื่องจากเยาวชนเป็นวัยแห่งการค้นหา อยากเรียนรู้ อยากทดลอง ชอบเลียนแบบ และแสวงหารายอมรับจากกลุ่มเพื่อน (โสภณ นุชนาถ. 2542: 238) ประกอบกับอิทธิพลของสื่อโฆษณาชวนเชื่อต่างๆ กระแสพาณิชย์และธุรกิจบริโภคที่ขยายตัวอย่างรวดเร็วซึ่งมีผลต่อค่านิยมการบริโภคตามกระแส การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่ปรนเปรอลูกมากเกินไป รวมถึงการเห็นแบบอย่างการบริโภค “กิน ดื่ม ใช้อย่างฟุ่มเฟือย” ต่างๆ จากผู้ใหญ่ในสังคม จึงทำให้เยาวชนมีพฤติกรรมการบริโภคสินค้าอย่างฟุ่มเฟือย นิยมการบริโภคเกินขนาดมากกว่าการเห็นคุณค่าการบริโภคหรือกินดื่มใช้อย่างพอเพียง (อมรวิทย์ นาคทรรพ. 2549: 77-78) ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยในโครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด (Child Watch) ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยและงานวิจัยของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปลายปี พ.ศ. 2546 ซึ่งว่า ร้อยละ 60 ของวัยรุ่นเติบโตมาท่ามกลางการใช้ชีวิตตามห้างสรรพสินค้า ดูภาพยนตร์ มีโทรศัพท์มือถือถือในครอบครอง นิยมอาหารฟาสต์ฟู้ด และใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการพูดคุยและเล่นเกมออนไลน์ เป็นกิจวัตรประจำ (อมรวิทย์ นาคทรรพ. 2549: 68)

จากผลการศึกษาของโครงการเด็กไทยรู้ทัน ที่ได้สำรวจการบริโภคขนมของเด็กไทยพบว่าเด็กและเยาวชนอายุ 5-24 ปี ประมาณ 21 ล้านคน มีเงินไปโรงเรียนปีละ 354,971 ล้านบาท และเด็กใช้เงินซื้อขนมถึงปีละ 161,580 ล้านบาท หากคิดเป็นรายบุคคลพบว่าเด็กหนึ่งคนใช้เงินซื้อขนมปีละ 9,810.56 บาท ขณะที่เด็กหนึ่งคนใช้เงินกับการศึกษาปีละ 3,024 บาท เท่ากับว่าเด็กใช้เงินซื้อขนมมากกว่าการศึกษาถึง 3.24 เท่า (อมรวิทย์ นาคทรรพ. 2549: 68) และจากผลการสำรวจเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 5 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า เด็กจ่ายเงินซื้อขนมกรอบและน้ำอัดลมรวมกันแล้วเฉลี่ยวันละเกือบ 50 บาท จากเงินที่ได้รับประมาณวันละ 65 บาท (ผจงจิต อินทสุวรรณ;

และคนอื่น ๆ. 2547: 12; อ้างอิงจาก สสส. ชีววิถีไทยทาสชนมขะยะ. 2549) ผลการสำรวจนี้สอดคล้องกับสถิติการเพิ่มขึ้นของโรคอ้วนในกลุ่มเด็กและวัยรุ่น โดยพบว่าเยาวชนวัยเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษามีปัญหาโรคอ้วนกว่า 5 ล้านคน ซึ่งมีสาเหตุมาจากการไม่ออกกำลังกายประกอบกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารหรือขนมที่มีส่วนผสมของแป้ง น้ำตาล และไขมันมากเกินไป โดยในอนาคตเยาวชนเหล่านี้จะเสี่ยงต่อการเป็นโรคต่างๆ เช่น โรคเบาหวาน โรคหัวใจ โรคมะเร็ง และโรคเรื้อรังต่างๆ เพิ่มขึ้น (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. 2553: ออนไลน์)

นอกจากพฤติกรรมการใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย และการบริโภคอาหารที่ไม่เหมาะสมแล้ว ยังพบว่าเยาวชนไทยมีพฤติกรรมการใช้เวลาและเทคโนโลยีอย่างไม่เหมาะสมด้วย ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัย “มีเดีย แอตลาส” ของบริษัทซินโนเวต (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งสำรวจพฤติกรรมการบริโภคสื่อของวัยรุ่นเอเชีย 12 ประเทศ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างในประเทศไทยที่เป็นนักเรียนและนักศึกษา จำนวน 914 คน อายุระหว่าง 15-24 ปี ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล พบว่าวัยรุ่นไทยมีการเล่นเกมออนไลน์ผ่านคอมพิวเตอร์และโทรศัพท์มือถือ และเกมอิเล็กทรอนิกส์แบบพกพาสูงที่สุดในเอเชีย เฉลี่ยวันละ 60.7 นาที ในขณะที่ค่าเฉลี่ยการเล่นเกมออนไลน์ของวัยรุ่นเอเชียอยู่ที่ 37.5 นาที (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. 2551: ออนไลน์) โดยผลการสำรวจเมื่อปี พ.ศ. 2550 เกี่ยวกับการเล่นเกมคอมพิวเตอร์และเกมออนไลน์ผ่านอินเทอร์เน็ตของเอแบคโพลล์ ในกลุ่มเยาวชนอายุระหว่าง 10-24 ปี ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล จำนวน 1,441 คน พบว่าเยาวชนชอบเล่นเกมต่อสู้มากที่สุดถึงร้อยละ 53.1 รองลงมาคือเกมแฟนตาซีผจญภัย ร้อยละ 27.9 และเล่นเกมแข่งกีฬา ร้อยละ 23.4 (สำนักวิจัยเอแบคโพลล์. 2553: ออนไลน์) ซึ่งจากการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการติดเกมออนไลน์ในกลุ่มเด็กและเยาวชนไทยเมื่อปี พ.ศ. 2548 พบว่าผลที่ตามมาจากการเล่นเกมคอมพิวเตอร์และเกมออนไลน์ของเยาวชนก็คือ ปัญหาสายตา สิ้นเปลืองเงินและเวลา ไม่มีเวลาทบทวนบทเรียน พักผ่อนไม่เพียงพอ และมีพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง (สำนักวิจัยเอแบคโพลล์. 2551: ออนไลน์)

จากพฤติกรรมไม่เหมาะสมของเยาวชนที่กล่าวมา สะท้อนให้เห็นว่าเยาวชนมีการดำเนินชีวิตที่ขาดความพอดี ไม่มีความพอเพียง ไม่วางแผนการใช้จ่าย และไม่คำนึงถึงคุณค่าและประโยชน์ที่แท้จริงก่อนตัดสินใจซื้อหรือบริโภคสิ่งต่างๆ พฤติกรรมเหล่านี้นอกจากจะเป็นการเบียดเบียนตนเองคือทำให้เสียสุขภาพและทำให้เสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์แล้ว ยังเป็นการเบียดเบียนผู้อื่นคือทำให้ผู้ปกครองสิ้นเปลืองเงินทองโดยไม่จำเป็นอีกด้วย อีกทั้งยังอาจก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ แก่เยาวชนและสังคมตามมาได้ในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาสุขภาพ หรือปัญหาอาชญากรรม

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานให้กับคนไทยมานานกว่า 30 ปี จะเป็นแนวทางที่ดีที่สุดที่ช่วยให้เยาวชนสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล สามารถปรับตัวอย่างรู้เท่าทันและใช้ประโยชน์จากกระแสโลกาภิวัตน์ได้อย่างเต็มที่และเหมาะสม เพราะ

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวการดำเนินชีวิตที่ทำให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ (คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. 2550: 5) ซึ่งถือเป็นหลักการดำเนินชีวิตที่เรียบง่าย นำไปสู่ความสุขในการดำเนินชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. 2552: 5) ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้ เป็นปรัชญาที่ทรงคุณค่าและมีความสำคัญมากจนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากสาขาต่างๆ มาร่วมกันกลั่นกรองพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในโอกาสต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง และสรุปออกมาเป็นหลักการในลักษณะ 3 ห่วง ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และ 2 เงื่อนไข ประกอบด้วยความรู้ และคุณธรรม ซึ่งได้นำออกเผยแพร่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา เพื่อให้ประชาชนและหน่วยงานทุกภาคส่วนเข้าใจตรงกันและสามารถนำไปใช้อย่างเป็นรูปธรรมได้สะดวกขึ้น ต่อมา สศช. ได้อัญเชิญปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 และ 10 เพื่อใช้เป็นปณิธานนำทางในการบริหารและพัฒนาประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550: 10-11) และเพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดนโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในทุกระดับ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน นักศึกษา มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง สามารถนำแนวคิดและหลักปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการในการบริหารจัดการการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงและนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไปด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553: คำนำ)

คุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งของความพอเพียงคือ ความพอประมาณ เนื่องจากเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่เน้นความพอประมาณ ซึ่งสะท้อนพฤติกรรมของบุคคล โดยคาดว่าผู้ที่ยอมรับและปฏิบัติตามหลักปรัชญานี้ จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่น่าปรารถนา (ดุจดือน พันธุมนาวิน และ ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2550: 31) ทั้งนี้ความพอประมาณหมายถึงความพอดีที่ไม่มากเกินไป และไม่น้อยเกินไปในมิติต่างๆ ของการกระทำ โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งการที่บุคคลควรรู้จักคำว่าพอ ก็เนื่องจากถ้าหากเขารับแล้วต้องการเพิ่มอีกตลอดไปอย่างไม่รู้วามเมื่อไหร่ควรจะพอ ย่อมจะก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเอง และเบียดเบียนผู้อื่น สังคมและสิ่งแวดล้อมด้วย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2551: 8) ในขณะที่ผู้ที่มีความพอประมาณจะเป็นผู้ที่มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย รู้จักประมาณตามศักยภาพของตนเอง ทั้งในการประกอบวิชาชีพ การลงทุน การใช้จ่ายส่วนตัว และการใช้เวลาเพื่อกิจกรรมต่างๆ รู้จักคำว่า “พอ” ในความต้องการ ไม่เบียดเบียน

ตนเองและผู้อื่น(คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. 2550ก: 72) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการแก้ปัญหาพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของเยาวชนที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบันนี้ สามารถทำได้โดยการส่งเสริมให้เยาวชนมีพฤติกรรมพอเพียงพอประมาณ แต่การจะส่งเสริมหรือพัฒนาพฤติกรรมของบุคคลได้อย่างเหมาะสมและบรรลุผลอย่างรวดเร็วได้นั้น ต้องอาศัยการพัฒนาที่ตรงจุด มีหลักฐานจากงานวิจัยจำนวนหนึ่งพบว่าการที่บุคคลจะมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์รวมถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความพอประมาณได้นั้น มีสาเหตุมาจากปัจจัยทางจิตสังคมหลายประการ ได้แก่ ปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิม เช่น ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน สุขภาพจิต (ลินดา สุวรรณดี. 2543; ชวนชัย เชื้อสาธุชน. 2546; มนูญ ภูชลิบเงิน. 2547; วิชาญจน์ เดือนดาว. 2547; จิตติพร ไวโรจน์วิทยาการ. 2551; กิ่งอ้อ มะลินิล. 2552) ซึ่งถือเป็นตัวแปรด้านจิตใจที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของบุคคลตามทฤษฎีต้นไม้วัยธรรมของดวงเดือน พันธุมนาวิน (2538) นอกจากนี้ผลการวิจัยที่ผ่านมายังพบว่าบุคคลที่มีลักษณะทางศาสนา มาก เช่น มีความเชื่อ หรือมีการปฏิบัติทางศาสนา มาก มักเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์มากด้วย (สุริยะ พันธดี. 2536; เกษม จันทศร. 2541; วรณี วรรณชาติ. 2541; มัทนี วิเศษสุข. 2550) ส่วนปัจจัยด้านสถานการณ์ เช่น การถ่ายทอดทางสังคมจากครอบครัวและโรงเรียน (ฐานันดร เปียศิริ. 2545; ดวงกมล ทรัพย์พิทยากร. 2547; กิ่งอ้อ มะลินิล. 2552) ก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคล เนื่องจากครอบครัวและโรงเรียนเป็นสถาบันที่มีความใกล้ชิดกับบุคคลมากที่สุดในระยะเริ่มแรกของชีวิต จึงถือเป็นตัวแทนสำคัญในการถ่ายทอดทางสังคมให้แก่เยาวชน ส่วนการรับรู้ข่าวสารจากสื่อถือเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์ (อุบล เลี้ยววาริณ. 2534; ลินดา สุวรรณดี. 2543; นิภาพร โชติสุดเสน่ห์. 2545)

การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนอย่างพอประมาณของนักเรียนเท่าที่ผ่านมายังมีอยู่น้อย และส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่ศึกษาเฉพาะปัจจัยด้านจิตลักษณะ หรือสถานการณ์ หรือแม้แต่ศึกษาเฉพาะลักษณะชีวสังคมเพียงอย่างเดียว มีจำนวนไม่มากที่ศึกษาถึงปัจจัยหลายด้านร่วมกัน ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงต้องการศึกษาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยอาศัยรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ โดยพิจารณาจากปัจจัยทั้ง 3 ด้าน คือ ปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิม(สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความผูกพันทางพุทธศาสนา และค่านิยมทางวัตถุ) ปัจจัยด้านสถานการณ์ (การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียน และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ) และปัจจัยด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์ (เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ และความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลัก

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง) เพื่อให้สามารถอธิบายเกี่ยวกับการปฏิบัติตนด้านความพอประมาณได้อย่างครอบคลุม โดยผลการวิจัยที่ได้นี้บิดามารดา ครูอาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนากิจการปฏิบัติตนอย่างพอประมาณของเยาวชน และยังใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาพฤติกรรมพอเพียงด้านต่างๆ ของเยาวชนในทางที่ถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนอยู่ในโรงเรียนต่างประเภทกัน
2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสถานการณ์กับจิตลักษณะเดิม ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อค้นหาปัจจัยสำคัญในการทำนุบำรุงการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงปัจจัยเชิงเหตุสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานให้บิดามารดา ครูอาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมการปฏิบัติตนด้านความพอประมาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีความพอดี รู้จักประมาณในการกระทำกิจกรรมต่างๆ ไม่หลงไหลไปตามกระแสทุนนิยม และจะเป็นจุดเริ่มต้นไปสู่การใช้ชีวิตอย่างพอเพียงต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาอยู่โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) เขต 1 จำนวน 67 โรงเรียน และเขต 2 จำนวน 51 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนรวม 53,322 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. 2554: ออนไลน์; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. 2554: ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาอยู่โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) เขต 1 และ เขต 2 จำนวน 480 คน เป็นนักเรียนในโรงเรียนที่เป็นสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง 2 โรงเรียน และนักเรียนในโรงเรียนที่ไม่ใช่สถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง 2 โรงเรียน โดยกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two-stage Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบวัดครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน 447 คน เป็นนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง จำนวน 218 คน และเป็นนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่ไม่ใช่สถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง จำนวน 229 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งได้ ดังนี้

1.1 กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม ได้แก่

- 1.1.1 สุขภาพจิต
- 1.1.2 ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน
- 1.1.3 ความผูกพันทางพุทธศาสนา
- 1.1.4 ค่านิยมทางวัตถุ

1.2 กลุ่มตัวแปรสถานการณ์ ได้แก่

- 1.2.1 การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว
- 1.2.2 การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียน
- 1.2.3 การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ

1.3 กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ ได้แก่

- 1.3.1 เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ

- 1.3.2 ความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.4 กลุ่มตัวแปรลักษณะทางชีวสังคม ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สู่แนะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และประเภทของโรงเรียน (โรงเรียนที่เป็นสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง/โรงเรียนที่ไม่ใช่สถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง)

2. ตัวแปรตาม คือ การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ ด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ ด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ และด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ใช้แนวการวิเคราะห์สาเหตุพฤติกรรมตามรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) เป็นกรอบในการประมวลเอกสารและกำหนดตัวแปรเชิงสาเหตุที่จะอธิบายการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ จากการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมตามแนวดังกล่าว สามารถแบ่งสาเหตุสำคัญของการเกิดพฤติกรรมไว้ 4 กลุ่มสาเหตุ ได้แก่ 1) สาเหตุจากลักษณะสถานการณ์ทางสังคมปัจจุบันที่บุคคลกำลังเผชิญอยู่ เป็นสาเหตุที่อยู่ภายนอกตัวบุคคลที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคล 2) สาเหตุจากจิตลักษณะเดิม เป็นสาเหตุทางจิตใจภายในตัวบุคคลที่มีการพัฒนาสั่งสมมาตั้งแต่วัยเด็ก ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคล มีลักษณะค่อนข้างคงที่ ไม่แปรเปลี่ยนไปตามสถานการณ์โดยง่าย เป็นต้น 3) สาเหตุจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะเดิมกับลักษณะสถานการณ์ ที่เรียกว่า ปฏิสัมพันธ์แบบกลไก (Mechanical Interaction) ที่ส่งผลต่อพฤติกรรม และ 4) สาเหตุจากจิตลักษณะตามสถานการณ์ หรือที่เรียกว่าปฏิสัมพันธ์แบบอินตอน (Organismic Interaction) ซึ่งเป็นผลมาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะเดิมของบุคคล ภายใต้สถานการณ์ที่บุคคลนั้นกำลังเผชิญอยู่ ทำให้เกิดจิตลักษณะตามสถานการณ์ ซึ่งเป็นจิตลักษณะประเภทที่ไวต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ หรืออยู่ภายใต้อิทธิพลของสถานการณ์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2541)

2. การวิจัยครั้งนี้ใช้ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมของดวงเดือน พันธุมนาวิน (2543) เป็นกรอบในการกำหนดปัจจัยเชิงเหตุด้านจิตใจที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งทฤษฎีนี้สรุปมาจากผลการวิจัยหลายเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง ซึ่งหมายถึง คนที่ไม่เบียดเบียนตนเอง คนที่ไม่เบียดเบียนผู้อื่น คนที่รับผิดชอบต่อหน้าที่ และคนที่อาสาพัฒนาผู้อื่นและสังคม จนได้ข้อสรุปที่สอดคล้องตรงกันว่า การที่บุคคลจะมีพฤติกรรมคนดีและคนเก่ง ซึ่งเปรียบได้กับดอกและผลของต้นไม้ นั้น เกิดจากสาเหตุสำคัญทางจิตใจ 2 ส่วน คือ จิตลักษณะ 3 ประการในส่วนราก ได้แก่ การเป็นบุคคลที่มีสติปัญญาดี สุขภาพจิตดี และประสบการณ์ทางสังคมสูง และจิตลักษณะ 5 ประการในส่วนลำต้น ได้แก่ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติคุณธรรมและค่านิยม ในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ซึ่งจัดเป็นพฤติกรรมของคนดีคนเก่ง เนื่องจากการกระทำของบุคคลที่แสดงถึงการมีความพอเหมาะพอดี ไม่เบียดเบียนทั้งตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม ดังนั้นจึงได้นำจิตลักษณะ

บางประการจากทฤษฎีต้นไม้วิจัยธรรมมาเป็นตัวแปรเชิงเหตุด้านจิตใจของกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน สุขภาพจิต เจตคติ และค่านิยม โดยได้คัดเลือกตัวแปรจากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีต

นิยามศัพท์เฉพาะ

โรงเรียนที่เป็นสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินให้เป็นสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง ในปี พ.ศ. 2552 ภายใต้ยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา (พ.ศ. 2550-2554) ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นสถานศึกษาแบบอย่างด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอน และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

โรงเรียนที่ไม่ใช่สถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ที่มีการจัดกระบวนการเรียนการสอน และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แต่ไม่ได้รับคัดเลือกให้เป็นสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่างตามเกณฑ์การประเมิน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา 2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4) ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา 5) ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จของการจัดการศึกษา ซึ่งพิจารณาจากตัวสถานศึกษา ผู้บริหาร บุคลากร และนักเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553: 192-198)

ความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความพอเหมาะพอดีในการดำเนินชีวิตที่ไม่มากหรือน้อยเกินไปในมิติต่างๆ เช่น การผลิต การบริโภค การใช้จ่าย การใช้เวลา ฯลฯ โดยต้องคำนึงถึงความจำเป็น ความเหมาะสมกับกาลเทศะ ฐานะ และศักยภาพของตน ไม่ใช่จ่ายหรูหรา ทุ่มเพื่อยเกินจำเป็น ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัดและคุ้มค่า และที่สำคัญต้องไม่เบียดเบียนตนเอง ผู้อื่น และทรัพยากรธรรมชาติ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในครั้งนี้ ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ : ความหมาย และการวัด
2. แนวทางการวิเคราะห์สาเหตุ และการกำหนดตัวแปรเชิงเหตุด้านจิตลักษณะของการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ
3. จิตลักษณะเดิมกับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ
4. ลักษณะสถานการณ์กับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ
5. จิตลักษณะตามสถานการณ์กับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ
6. ลักษณะทางชีวสังคมกับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ
7. สรุปความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา

การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ: ความหมาย และการวัด

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของวิถีไทย ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานแก่คนไทยมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 เพื่อชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติตามของประชาชนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ไปจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ และยิ่งเวลาผ่านไปหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงยิ่งทวีความสำคัญในการชี้ทางเลือกที่ดีกว่าให้คนไทยเตรียมพร้อมรับมือกับผลกระทบจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมที่กำลังเกิดขึ้น (งามตา วนิชานนท์. 2551: 157) โดยเศรษฐกิจพอเพียงนั้นมุ่งให้ความสำคัญกับการสร้างพื้นฐาน “ความพอมี พอกิน พอใช้” ของประชาชน

เป็นเบื้องต้น โดยมีวิธีการปฏิบัติที่จะต้องคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างระบบภูมิคุ้มกันในตัวเอง เพื่อนำไปสู่ “ความสุข” ในการดำรงชีวิตอย่างมั่นคงและยั่งยืน

คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาสรุปเป็นลักษณะ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข (ภาพประกอบ 1) หรือตามที่สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (2552: 11-12) ได้นำเสนอไว้เป็นลักษณะสำคัญ 2 ประการ คือ 1) คุณลักษณะของผู้ปฏิบัติตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคุณลักษณะพื้นฐานหรือฐานรากปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ผู้ปฏิบัติทุกคนจะต้องมี ได้แก่ ความรู้ และคุณธรรม 2) คุณลักษณะของความพอเพียง เป็นวิธีการหรือวิถีปฏิบัติตามคำนิยามของความพอเพียงซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ประการ คือ ความพอประมาณ (Moderation) ความมีเหตุผล (Reasonableness) และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (Self-immunity)

ภาพประกอบ 1 หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา: คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. (2550ข). การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง. หน้า 8.

แนวการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงนั้น เป็นการประยุกต์มาจากหลักทางพุทธศาสนา ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) ที่สนับสนุนการเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจอย่างค่อยเป็นค่อยไป มุ่งเน้นให้ประชาชนรู้จักสามัคคี และแบ่งปันช่วยเหลือกัน รวมทั้งการสร้างความตระหนักในการอยู่ร่วมกันระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติบนพื้นฐานของความพอเพียง ความประหยัดอดออม และพอประมาณ เพื่อนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด (ดูเดือน พันธมนาวิน และดวงเดือน พันธมนาวิน. 2550: 32; สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. 2552: 9) ดังนั้นหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นสิ่งที่ทุกคนสามารถนำมาใช้เป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้ ไม่ใช่เฉพาะในหมู่คนจนหรือเกษตรกรเท่านั้น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550: 18-19) ได้สรุปการปฏิบัติตนอย่างพอเพียงในระดับบุคคลและครอบครัวไว้ว่า เป็นการมุ่งเน้นให้บุคคลและครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขทั้งทางกายและใจ พึ่งพาตนเองอย่างเต็มกำลังความสามารถ ไม่ทำอะไรเกินตัว ดำเนินชีวิตโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น รวมทั้งใฝ่รู้และมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อความมั่นคงในอนาคตและเป็นที่พึ่งให้ผู้อื่นได้ในที่สุด เช่น หาปัจจัยสี่มาเลี้ยงตนเองและครอบครัวจากการประกอบสัมมาชีพ รู้ข้อมูลรายรับ-รายจ่าย ประหยัด แต่ไม่ใช่ตระหนี่ อด-ละ-เล็ก อดบายมุข สอนให้เด็กรู้จักคุณค่า รู้จักใช้ และรู้จักออมเงินและสิ่งของเครื่องใช้ ดูแลรักษาสุขภาพ มีการแบ่งปันภายในครอบครัว ชุมชน และสังคมรอบข้าง รวมถึงการรักษาวัฒนธรรมประเพณี และการอยู่ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม

สำหรับการปฏิบัติตนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลหรือการมีวิถีชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงนั้น สมพร เทพสิทธิ (2549: 25) ได้สรุปเป็นข้อปฏิบัติที่สำคัญไว้ 5 ประการ คือ 1) มีชีวิตที่เรียบง่าย ประหยัด ไม่ฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือย 2) ให้ยึดถือทางสายกลาง รู้จักพอ พอดี พอประมาณ และพอใจ 3) มีความเมตตาเอื้ออาทรต่อกัน ร่วมมือและช่วยเหลือกัน ไม่เบียดเบียนกัน ไม่เอาัดเอาเปรียบกัน ไม่มุ่งร้ายทำลายกัน 4) ประกอบสัมมาอาชีพด้วยความขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์สุจริต ใฝ่หาความรู้เพื่อนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ 5) ให้สามารถพึ่งตนเองได้ ให้พ้นจากความยากจน ให้สามารถพออยู่พอกิน ไม่เดือดร้อน ไม่ตกเป็นทาสของอบายมุข วัตถุนิยมและบริโภคนิยม

นอกจากนี้ในด้านการจัดการศึกษาของไทยมีหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตนอย่างพอเพียงของนักเรียน โดยได้กำหนดการอยู่อย่างพอเพียงไว้เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 1 ใน 8 ด้านของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 7) ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้ผู้ที่อยู่อย่างพอเพียง หมายถึง ผู้ที่ดำเนินชีวิตอย่างประมาณตน มีเหตุผล รอบคอบ ระมัดระวัง อยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความรับผิดชอบ

ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ มีการวางแผนป้องกันความความเสี่ยงและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2553: 27)

ดังนั้นกล่าวโดยสรุปได้ว่าการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การใช้ชีวิตด้วยความพอดี เดินตามทางสายกลาง ไม่ประมาท มีความประหยัด ไม่ฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือย ประกอบอาชีพด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร ใฝ่หาความรู้เพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยไม่เบียดเบียนเอาตัวเอเปรียบซึ่งกันและกัน ซึ่งการดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียงนี้จะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันที่ดี โดยอยู่ภายใต้เงื่อนไขความรู้ และคุณธรรม

งานวิจัยนี้สนใจศึกษาการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ เนื่องจากเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่เน้นความพอประมาณ ซึ่งสะท้อนพฤติกรรมของบุคคล โดยคาดว่าผู้ที่ยอมรับและปฏิบัติตามหลักปรัชญานี้ จะเป็นผู้มีพฤติกรรมที่น่าปรารถนามาก (ดุจเดือน พันธุมนาวิน และ ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2550: 31) ซึ่งการจะทำให้เยาวชนของชาติมีชีวิตอย่างพอเพียง ไม่หลงไหลไปตามกระแสวัตถุนิยม ลดปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมการใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย การบริโภค การใช้เวลา และใช้เทคโนโลยีอย่างไม่เหมาะสมนั้น สามารถเริ่มต้นได้จากการที่เยาวชนมีคุณลักษณะด้านความพอประมาณ เพราะความพอประมาณเป็นคุณลักษณะที่มีความครอบคลุมถึงการกระทำที่พอเหมาะพอดีในทุกๆ เรื่อง ทำให้เยาวชนมีความเป็นอยู่อย่างประมาณตน ตามฐานะ ตามอัตภาพ รู้จักประหยัด ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น รวมถึงทรัพยากรธรรมชาติ ดังนั้นเยาวชนที่มีความพอประมาณจึงเป็นผู้ที่มีความพอดีในการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะความพอดีในการอุปโภคและบริโภคปัจจัยต่างๆ

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (2552: 11) ได้ให้ความหมายของความพอประมาณ (พระบรมราชานุญาตเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542) ไว้ว่า เป็นความพอดีที่ไม่มากเกินไป และไม่น้อยเกินไปในมิติต่างๆ ของการกระทำ โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติ มีความเรียบง่าย คือมีสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตอย่างพอเพียง มีความสะดวกสบายพอสมควร แต่ไม่ถึงขั้นฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น ต่อมาได้มีผู้ศึกษาและให้ความหมายของความพอประมาณไว้อีก เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (2549: 19-20) ได้กล่าวถึงความพอประมาณ ว่าเป็นความพอดีไม่สุดขั้วไปในทางใดทางหนึ่ง อันเป็นสาเหตุสำคัญของความทุกข์ การรับประทานอาหารที่น้อยเกินไปก็จะขาดสารอาหาร ร่างกายได้รับสารอาหารไม่เพียงพอทำให้ร่างกายอ่อนแอ เกิดเป็นโรคง่ายหรือเกิดทุกข์ภาวะ ถ้าหากรับประทานมากเกินไปก็จะมีปัญหาเกี่ยวกับระบบย่อยอาหารทำให้ร่างกายสะสมไขมันไว้ในตัวมากเกินไป ทำให้เกิดโรคที่เป็นผลจากการมีไขมันมากเกินไป เช่น โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ และเบาหวาน เป็นต้น การสะสมวัตถุมาก

จนเกินไปก็จะไปสร้างกิเลส และก่อให้เกิดความวิตกกังวล อันเป็นลักษณะของความเครียดอีกแบบหนึ่ง การมีวัตถุน้อยเกินไปก็จะทำให้วิถีชีวิตมีความทุกข์ยากโดยไม่จำเป็น

ส่วนดุจเดือน พันธุนาวิน (2551: 264,266) เสนอว่าความพอประมาณ หมายถึง การกระทำหรือความคิดที่แสดงถึงความพอดีไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป เป็นการไม่เบียดเบียนทั้งตนเองและผู้อื่น ความพอประมาณนี้มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมต่างๆ เช่น พฤติกรรมการใช้สิ่งของเท่าที่จำเป็นให้พอสำเร็จประโยชน์ โดยไม่สุรุ่ยสุร่าย และใช้ให้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ ซึ่งพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความหมายดังกล่าวนี้ มักเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความประหยัดและใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า พฤติกรรมประหยัดพลังงาน พฤติกรรมประหยัดค่าใช้จ่าย และพฤติกรรมการออม

นอกจากนี้ ภูมิรัฐพงศ์ ทองภักดี (2550: 12) ได้กล่าวถึงความหมายของความพอประมาณเป็นสองนัย คือ ความพอดีไม่สุดโต่ง และการยืนบนขาของตนเอง (self-reliant) ซึ่งเป็นการดำเนินชีวิตอย่างทางสายกลาง โดยมีการกระทำไม่มากเกินไป ไม่น้อยเกินไปในมิติต่างๆ เช่น การบริโภค การผลิต อยู่ในระดับสมดุล การใช้จ่าย การออมอยู่ในระดับที่ไม่สร้างความเดือดร้อนให้ตนเอง เป็นสิ่งที่ทำให้เราทำอะไรเต็มตามศักยภาพ ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เพื่อเป็นการยืนได้โดยลำแข้งของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับคณະอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง (2550ก: 72) ที่มองว่าการเป็นผู้รู้จักพอประมาณหมายถึง การที่มีความพอประมาณตามศักยภาพของตนเอง ทั้งในการประกอบวิชาชีพ การลงทุน การใช้จ่ายส่วนตัว และการใช้เวลาเพื่อกิจกรรมต่างๆ ซึ่งจะทำให้ชีวิตรู้จักคำว่า “พอ” ในความต้องการ ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

สำหรับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนด้านการอยู่อย่างพอเพียงนั้น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดตัวชี้วัดของคุณลักษณะดังกล่าวไว้ 2 ประการ หนึ่งในนั้นคือ การดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม ซึ่งมีพฤติกรรมบ่งชี้สำคัญที่เกี่ยวข้องกับความพอประมาณ คือ การที่นักเรียนใช้ทรัพยากรของตนเอง เช่น เงิน สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คุ้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี รวมทั้งการใช้เวลาอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังมีการใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2553: 27)

จากการประมวลเอกสารทั้งหมดสรุปได้ว่า ความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความพอเหมาะ พอดีในการดำเนินชีวิตที่ไม่มากหรือน้อยเกินไปในมิติต่างๆ เช่น การผลิต การบริโภค การใช้จ่าย การใช้เวลา ฯลฯ โดยต้องคำนึงถึงความจำเป็น ความเหมาะสมกับกาลเทศะ ฐานะ และศักยภาพของตน ไม่ใช้จ่ายหรูหรา ฟุ่มเฟือยเกินจำเป็น ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัดและคุ้มค่า และที่สำคัญต้องไม่เบียดเบียนตนเอง ผู้อื่น และทรัพยากรธรรมชาติ

เมื่อพิจารณาความหมายของความพอประมาณข้างต้นสรุปได้ว่าการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของบุคคลที่คำนึงถึงความจำเป็น ความพอเหมาะ พอดี ไม่สุดโต่งไปทางใดทางหนึ่ง แต่รู้จักประมาณในการกระทำและบริโภคสิ่งต่างๆ อย่างสมดุลตามฐานะและศักยภาพของตนเอง ใช้เวลาเพื่อกิจกรรมต่างๆ อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์ ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น รู้จักประหยัด เก็บออม ใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ประหยัด และคุ้มค่า มีสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตอย่างพอเพียง แต่ไม่ถึงขั้นฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น โดยไม่เบียดเบียนตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม ซึ่งการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณที่ทำการศึกษาในงานวิจัยนี้ มุ่งศึกษาถึงการปฏิบัติตนอย่างพอประมาณของนักเรียนใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ 2) ด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ 3) ด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ และ 4) ด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ ซึ่งการปฏิบัติตนทั้ง 4 ด้านนี้สอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดไว้ และยังเป็นการปฏิบัติตนในด้านที่สอดคล้องกับปัญหาพฤติกรรมซึ่งขาดความพอเพียงพอประมาณที่กำลังเกิดขึ้นกับเยาวชนในปัจจุบันนี้ด้วย (สุธี ประศาสน์เศรษฐ. 2544, ผจจจิต อินทสุวรรณ; และคนอื่นๆ. 2547, อมรวิรัช นาคกรทรรพ. 2549)

การวัดการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ
งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ผ่านมา เป็นงานวิจัยที่ศึกษาการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบวัดที่สร้างตามองค์ประกอบของความพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ซึ่งประกอบไปด้วยเงื่อนไขความรู้ และคุณธรรม เช่น ในงานวิจัยของพระพานวิทย์ เค้าเจื่อน (2552) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและลักษณะองค์การกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครูระดับประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 248 คน แบบวัดที่ใช้ในงานวิจัยนี้มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ วัดความเข้าใจและการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครู ตั้งแต่ “น้อยที่สุด” ถึง “มากที่สุด” แบบวัดมีจำนวน 34 ข้อ วัดใน 3 ด้าน คือ 1) ความเข้าใจองค์ประกอบและเงื่อนไขตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) การปฏิบัติตนปฏิบัติงานอย่างพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน โดยใช้ความรู้และคุณธรรม และ 3) การส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แบบวัดนี้มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ระหว่าง .64 - .76 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .94

ส่วนงานวิจัยของพงศ์ รัตนะ (2551) ได้ศึกษาพฤติกรรมการใช้จ่ายตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ จำนวน 352 คน โดยวัด

พฤติกรรมการใช้จ่ายตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของครูใน 3 ด้าน คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี แบบวัดมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ “มากที่สุด” ถึง “น้อยที่สุด” ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ .95 โดยด้านความพอประมาณ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .87 ด้านความมีเหตุผลมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .99 และด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .88 ต่อมาสุมาลี สิงห์เกิด (2553) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตแบบพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 594 คน โดยวัดการดำเนินชีวิตแบบพอเพียงของนักเรียนใน 2 ด้าน คือ ด้านการปฏิบัติการกิจในชีวิตประจำวัน และด้านการเรียน แบบวัดมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ตั้งแต่ “จริง” “ค่อนข้างจริง” “ค่อนข้างไม่จริง” และ “ไม่จริง” แบบวัดมีจำนวน 49 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง .22 - .55 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .91

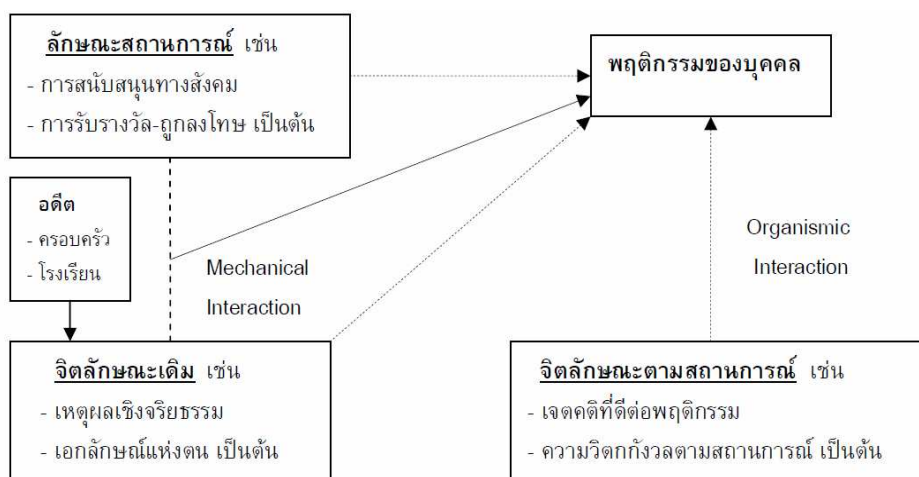
นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยส่วนหนึ่งที่ศึกษาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่างๆ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เช่น งานวิจัยของจิตติพร ไวโรจนวิทยาการ (2551) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 482 คน แบบวัดมีลักษณะเป็นมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” โดยแบ่งการวัดพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงไว้ 3 ประการ คือ 1) พฤติกรรมการออม แบบวัดมีจำนวน 14 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t) ระหว่าง 4.75 - 11.43 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .81 2) พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม แบบวัดมีจำนวน 10 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t) อยู่ระหว่าง 5.80 - 9.85 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .79 และ 3) พฤติกรรมสนับสนุนให้ผู้อื่นปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แบบวัดมีจำนวน 10 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t) อยู่ระหว่าง 5.89 - 8.79 มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .85 ต่อมา กิ่งอ้อ มะลินิล (2552) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 476 คน แบบวัดมีลักษณะเป็นมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เป็นข้อคำถามทั้งทางบวกและทางลบ โดยแบ่งการวัดพฤติกรรมการประหยัดออกเป็น 2 องค์ประกอบ คือ การประหยัดเวลา และการประหยัดค่าใช้จ่าย ซึ่งแบบวัดการประหยัดเวลา มีข้อคำถาม 10 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) อยู่ระหว่าง .25 - .53 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .72 ส่วนแบบวัดการประหยัดค่าใช้จ่าย มีข้อคำถามจำนวน 9 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) อยู่ระหว่าง .21 - .52 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .82

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวัดการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ โดยใช้แบบวัดที่สร้างขึ้นจากนิยามปฏิบัติการของการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ที่มีกรอบการสร้างจากความหมายของคุณลักษณะด้าน

ความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นการวัดการปฏิบัติตัวอย่างพอประมาณ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ 2) ด้านการใช้เวลา อย่างพอประมาณ 3) ด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ และ 4) ด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ แบบวัดนี้เป็นแบบวัดชนิดมาตราส่วนรวมค่า โดยแต่ละข้อมีมาตร 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” นักเรียนที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีการ ปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณสูงกว่านักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่า ค่าเฉลี่ย

แนวทางการวิเคราะห์สาเหตุ และการกำหนดตัวแปรเชิงเหตุด้านจิตลักษณะของ การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ

การวิจัยนี้ใช้แนวการวิเคราะห์สาเหตุพฤติกรรมตามรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) เป็นกรอบในการประมวลเอกสาร และกำหนดตัวแปรเชิงสาเหตุที่จะอธิบาย การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 เนื่องจากเป็นรูปแบบทฤษฎีที่วิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมในหลายๆ แง่มุม โดยรูปแบบทฤษฎี ดังกล่าว (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2541: 105-109; Magnusson & Endler. 1977) ได้เสนอว่า พฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากสาเหตุที่สำคัญ 4 ประการ (ภาพประกอบ 2) คือ 1) สาเหตุทาง สถานการณ์ปัจจุบันที่บุคคลกำลังเผชิญอยู่ เป็นสาเหตุที่อยู่ภายนอกตัวบุคคลซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรม ของบุคคล 2) สาเหตุทางจิตลักษณะเดิม เป็นสาเหตุทางจิตใจภายในตัวบุคคลที่มีการพัฒนาสั่งสมมา ตั้งแต่วัยเด็ก ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคล มีลักษณะค่อนข้างคงที่ ไม่แปรเปลี่ยนไปตาม สถานการณ์โดยง่าย 3) สาเหตุร่วมระหว่างจิตลักษณะกับสถานการณ์ที่เรียกว่า ปฏิสัมพันธ์แบบกลไก (Mechanical Interaction) โดยมีตัวแปรทางจิตลักษณะเดิมกับตัวแปรทางสถานการณ์ที่ส่งผลต่อตัว แปรตามตัวหนึ่ง 4) สาเหตุทางจิตลักษณะตามสถานการณ์ หรือที่เรียกว่าปฏิสัมพันธ์แบบในตน (Organismic Interaction) ซึ่งเป็นผลมาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะเดิมของบุคคลกับ สถานการณ์ที่บุคคลนั้นกำลังเผชิญอยู่ทำให้เกิดจิตลักษณะตามสถานการณ์ ซึ่งจิตลักษณะเหล่านี้ เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ หรืออยู่ภายใต้อิทธิพลของสถานการณ์ เช่น ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรม ใดพฤติกรรมหนึ่ง เป็นต้น

ภาพประกอบ 2 การวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมด้วยรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม

ที่มา: ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2541). **ทันตภิบาล**. 10(2): หน้า 105; อ้างอิงจาก Magnusson; & Endler. (1977).

ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แนวการวิเคราะห์สาเหตุการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นตามรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) คือ 1) ลักษณะสถานการณ์ ได้แก่ การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียน และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ 2) จิตลักษณะเดิม ได้แก่ สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน ความผูกพันทางพุทธศาสนา และค่านิยมทางวัตถุ สำหรับตัวแปรความผูกพันทางพุทธศาสนา และค่านิยมทางวัตถุ ผู้วิจัยจัดรวมอยู่ในกลุ่มจิตลักษณะเดิมของบุคคล เนื่องจากเป็นลักษณะที่เกิดขึ้นจากการได้รับการปลูกฝังถ่ายทอด และมีการสั่งสมอยู่ในตัวบุคคลมาตั้งแต่วัยเด็ก 3) จิตลักษณะเดิมมีอิทธิพลร่วมกับสถานการณ์ ได้แก่ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว (สถานการณ์) กับลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน (จิตลักษณะเดิม) ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ เป็นต้น 4) จิตลักษณะตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ และความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีการพิจารณาถึงลักษณะทางชีวสังคมของนักเรียนร่วมด้วย ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และประเภทของโรงเรียน ซึ่งจะเป็นการอธิบายพฤติกรรมของนักเรียนได้อย่างครอบคลุมยิ่งขึ้น

การวิจัยนี้ได้ใช้ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมเป็นแนวทางในการกำหนดตัวแปรจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ โดยทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมนี้ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2543: 2-3) ได้สร้างจากการสรุปผลการวิจัยในประเทศไทยในช่วง 20 ปีของเยาวชนและประชาชนไทยอายุ 6 – 60 ปี จำนวนหลายพันคน ซึ่งทฤษฎีนี้ได้แสดงถึงสาเหตุของพฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง ว่ามีสาเหตุทางจิตใจอะไรบ้าง ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมนี้มี 3 ส่วน คือ 1) ส่วนที่เป็นดอกและผลไม้มือของต้นไม้ ได้แก่ พฤติกรรมคนดีและคนเก่ง ซึ่งหมายถึง คนที่ไม่เบียดเบียนตนเอง คนที่ไม่เบียดเบียนผู้อื่น คนที่รับผิดชอบหน้าที่ และคนที่อาสาพัฒนาผู้อื่นและสังคม 2) ส่วนลำต้น ได้แก่ เหตุผลเชิงจริยธรรม มุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิด คุณธรรมและค่านิยม 3) ส่วนที่เป็นราก ได้แก่ สติปัญญา ประสบการณ์ทางสังคม และสุขภาพจิต โดยทฤษฎีนี้ได้เปรียบเทียบพฤติกรรมคนดี คนเก่งกับดอกและผลไม้ ที่เกิดจากสาเหตุสำคัญทางจิตใจ 2 ส่วน คือ จิตลักษณะ 3 ประการ ในส่วนราก และจิตลักษณะ 5 ประการในส่วนลำต้น ซึ่งจิตลักษณะในส่วนรากจะเป็นสาเหตุของการพัฒนาจิตลักษณะ 5 ประการที่ลำต้นของต้นไม้ กล่าวคือ บุคคลจะต้องมีลักษณะพื้นฐานทางจิตใจ 3 ด้าน ในปริมาณที่สูงพอเหมาะกับอายุ จึงจะเป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะพัฒนาจิตลักษณะทั้ง 5 ประการที่ลำต้นของต้นไม้ โดยที่จิตลักษณะทั้ง 5 นี้ จะพัฒนาไปเองโดยอัตโนมัติ ถ้าบุคคลมีความพร้อมทางจิตใจ 3 ด้านดังกล่าว และอยู่ในสภาพแวดล้อมทางบ้าน ทางโรงเรียน และสังคมที่เหมาะสม

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ซึ่งจัดเป็นพฤติกรรมของคนดีคนเก่ง เนื่องจากการกระทำของบุคคลที่แสดงถึงการมีความพอเหมาะพอดี ไม่เบียดเบียนทั้งตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม ดังนั้นจึงได้นำจิตลักษณะบางประการจากทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมมาทำการศึกษเป็นตัวแปรเชิงเหตุด้านจิตใจของกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 คือ ตัวแปรในส่วนลำต้น ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เจตคติ และค่านิยม ส่วนตัวแปรในส่วนราก ได้แก่ สุขภาพจิต โดยได้คัดเลือกตัวแปรจากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีต

จิตลักษณะเดิมกับการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ

จิตลักษณะเดิม เป็นจิตลักษณะที่เกิดจากการสะสมตั้งแต่เด็กและติดตัวบุคคลมาในสถานการณ์หนึ่งๆ ซึ่งมักเป็นจิตลักษณะที่มีพื้นฐานมาจากการถ่ายทอดทางสังคมจากสถาบันทางสังคมที่สำคัญ เช่น ครอบครัว โรงเรียน ศาสนา เป็นต้น (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2550: 91)

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาจิตลักษณะเดิมที่คาดว่าจะมีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ได้แก่ สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความผูกพันทางพุทธศาสนา และค่านิยมทางวัตถุ

สุขภาพจิตกับการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ

สุขภาพจิต เป็นจิตลักษณะพื้นฐานที่สำคัญประการหนึ่ง ซึ่งเป็นสาเหตุในการพัฒนาลักษณะทางจิตอีก 5 ประการของคนดีและคนเก่งตามทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม ซึ่งส่งผลต่อการเกิดพฤติกรรมการเป็นคนดีและคนเก่งของบุคคล เนื่องจากการที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมออกมาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามกาลเทศะนั้น เกิดจากการที่บุคคลต้องมีจิตใจที่อยู่ในภาวะปกติ

สุขภาพจิตดี หมายถึง การไม่รู้สึกวิตกกังวลจนเกินเหตุ ไม่โกรธง่าย ไม่ตื่นตื้นง่าย มีสมาธิ มีความกล้าในสิ่งที่สมควร หรือมีความวิตกกังวลในปริมาณที่เหมาะสมกับเหตุการณ์ (Jahoda. 1970; ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่นๆ. 2536: 38) ซึ่งสุขภาพจิตที่ดีเป็นสิ่งจำเป็นแก่การรับรู้สภาพแวดล้อมได้อย่างถูกต้องแม่นยำ และทำให้เรียนรู้จากสภาพแวดล้อมได้มาก แม้บุคคลจะมีสติปัญญา มีประสบการณ์ทางสังคมมาก แต่ถ้าสุขภาพจิตไม่ดีก็จะไม่สามารถได้รับประโยชน์จากประสบการณ์นั้นได้อย่างเต็มที่ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2543)

ดังนั้นผู้ที่มีสุขภาพจิตดีจึงเป็นผู้ที่มีปริมาณความวิตกกังวลน้อย หรือมีความวิตกกังวลในปริมาณที่เหมาะสมกับเหตุการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่ และมีความสามารถในการปรับตัวให้เหมาะสมกับพฤติกรรมหรือสภาพแวดล้อมในขณะนั้นๆ ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งผู้ที่มีสุขภาพจิตดีจะเป็นผู้ที่สามารถรับรู้สภาพความเป็นจริงได้ดี มีความเชื่อมั่นในการแสดงพฤติกรรมต่างๆ และเสริมสร้างสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้นได้ ส่วนผู้ที่มีสุขภาพจิตเสื่อมซึ่งมีความสับสน ย่อมไม่สามารถรับรู้สภาพปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น และไม่สามารถแสดงพฤติกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวมได้ (ลินดา สุวรรณดี. 2543: 21)

การวัดสุขภาพจิต ในการวิจัยของดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่นๆ (2536) ที่ศึกษา ลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสภาวะเสี่ยงในครอบครัวและทางป้องกันของนักเรียนอายุ 10 – 17 ปี จำนวน 4,590 คน ในกรุงเทพมหานคร ได้มีการพัฒนาแบบวัดสุขภาพจิตขึ้น ซึ่งเป็นแบบวัดที่ให้นักเรียนรายงานปริมาณความวิตกกังวล เคร่งเครียด อารมณ์แปรปรวน ขาดสมาธิ เป็นต้น ซึ่งเป็นข้อความทางลบจำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรประเมินค่า 6 ระดับ ให้นักเรียนตอบตามความเป็นจริงจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 20-120 คะแนน แบบวัดมีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา .76

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดสุขภาพจิตของดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่นๆ (2536) เนื่องจากเป็นแบบวัดที่มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง และยังทำการศึกษากับนักเรียนประถมและมัธยมเป็นจำนวนมากซึ่งเป็นกลุ่มที่ตรงกับกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาในครั้งนี้

ผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพจิตกับการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ มีงานวิจัยจำนวนหนึ่งที่ศึกษาถึงความเกี่ยวข้องของสุขภาพจิตกับพฤติกรรมอันพึงประสงค์ด้านต่างๆ ของบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนอย่างพอประมาณ เช่น งานวิจัยของชวนชัย เชื้อสาธุชน (2546) ที่ศึกษาตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมการประหยัดทรัพยากรของอาจารย์ในสถาบันราชภัฏจำนวน 1,440 คน พบว่า สุขภาพจิตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการประหยัดเวลา พฤติกรรมการประหยัดพลังงานและวัสดุสำนักงาน และพฤติกรรมการประหยัดค่าใช้จ่าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและยังพบว่า สุขภาพจิตเป็นตัวทำนายสำคัญลำดับที่ 3 ของพฤติกรรมการประหยัดเวลา โดยร่วมกับตัวแปรอื่นๆ อีก 8 ตัวทางด้านจิตลักษณะ จิตลักษณะตามสถานการณ์ และสถานการณ์ สามารถทำนายความแปรปรวนพฤติกรรมการประหยัดเวลาได้ 44.0% ในกลุ่มรวมและพบผลเช่นเดียวกันในทุกกลุ่มย่อย

นอกจากนี้ในงานวิจัยของลินดา สุวรรณดี (2543) ที่ศึกษาพฤติกรรมการลดปริมาณขยะของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 480 คน โดยแบ่งการศึกษาพฤติกรรมการลดปริมาณขยะออกเป็นสองด้าน หนึ่งในสองพฤติกรรม คือ พฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า ซึ่งเป็นพฤติกรรมการใช้ทรัพยากรหรือสิ่งของต่างๆ อย่างประหยัดคุ้มค่ามากที่สุด โดยการใช้ซ้ำ การนำมาซ่อมแซม และการแยกขยะเพื่อแปรรูปต่อไป ผลการวิจัยปรากฏว่า เด็กที่มีสุขภาพจิตดีมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่ามากด้วย สอดคล้องกับผลการวิจัยของมนูญ ภูขลิบเงิน (2547) ที่ศึกษาพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 480 คน โดยผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีมากเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการประหยัดค่าใช้จ่ายมากกว่านักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีน้อย ผลเช่นนี้พบในนักเรียนที่มีผลการเรียนสูง และนักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้สูง นอกจากนี้ยังพบอีกว่าสุขภาพจิตดีเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 2 ของพฤติกรรมประหยัดค่าใช้จ่าย โดยเมื่อรวมกับลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน สามารถทำนายพฤติกรรมประหยัดค่าใช้จ่ายได้ 19.7% ในกลุ่มนักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้สูง

ส่วนงานวิจัยของจิตติพร ไวโรจน์วิทยาการ (2551) ที่ศึกษาปัจจัยเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 482 คน ผลการวิจัยพบว่า สุขภาพจิตเป็นตัวทำนายสำคัญลำดับที่ 3 ของพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมของนักเรียนได้แก่ 1) การใช้อินเทอร์เน็ต เช่น การเล่นเกมสฟอประมาณ การแชทที่มีความระมัดระวัง เป็น

ต้น และ 2) การใช้โทรศัพท์มือถือ เช่น การคุยโทรศัพท์มือถือกับเพื่อนในเวลาที่เหมาะสมและปริมาณการคุยที่เหมาะสม ไม่นานเกินไป เป็นต้น

จากผลการวิจัยต่างๆ ที่ผ่านมามีพบว่า บุคคลที่มีสุขภาพจิตดี มักส่งผลต่อการมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่างๆ รวมถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เช่น พฤติกรรมการลดปริมาณขยะ พฤติกรรมการประหยัด และพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม เป็นต้น ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงคาดว่า นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีมากกว่า จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณมากกว่านักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีน้อยกว่า

ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนกับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ

ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน เป็นจิตลักษณะสองประเภทที่ต้องพัฒนาไปด้วยกัน จึงจะทำให้เกิดพฤติกรรมที่ต้องการได้ เนื่องจากลักษณะมุ่งอนาคตคือส่วนต้นของปรากฏการณ์ ส่วนการควบคุมตนหรือวินัยในตนเองจะเป็นส่วนปลาย โดยการเกิดคู่กันนี้มีการมุ่งอนาคตในบางเรื่องเกิดนำมาก่อน แล้วบุคคลจึงใช้การควบคุมตนเอง เพื่อให้สามารถดำเนินการไปตามที่ได้วางเป้าหมายเอาไว้ จนประสบความสำเร็จในเวลาที่กำหนดไว้ (มาริษา สก๊อต. 2548: 40; อ้างอิงจาก ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2537: 86) การศึกษาเกี่ยวกับลักษณะมุ่งอนาคตมีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายไว้ ดังนี้

มีด (จินตนา พึ่งโพธิ์. 2547: 26; อ้างอิงจาก Mead. 1971: 175) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตคือความสามารถของบุคคลที่เป็นการคาดการณ์เกี่ยวกับตนเองในอนาคต ต่อมามิสเชล (ปอแก้ว ศิริจันทร์. 2546: 22; อ้างอิงจาก Mischel. 1974: 287) ได้ให้ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตเพิ่มเติมว่าเป็นความสามารถในการคาดการณ์ไกลและเล็งเห็นความสำคัญของผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีความต้องการได้รับผลในอนาคตที่ดีกว่าหรือมากกว่าผลที่จะได้รับในปัจจุบัน นอกจากนี้ ทรอมสโตฟ (จินตนา พึ่งโพธิ์. 2547: 26; อ้างอิงจาก Pulkkinen Lea and Ronka, Anna. 1994: 261; citing Trommsdoff. 1983) ได้ให้ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตไว้ว่าเป็นการคาดการณ์และประเมินตนเองในอนาคตที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม

สำหรับในประเทศไทยดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่นๆ (2536: 38) ได้ศึกษาและให้ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตว่าหมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคาดการณ์ไกลในอนาคต เล็งเห็นสิ่งที่จะเกิดกับตนในอนาคตทั้งผลดีและผลเสีย และเล็งเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตนั้น ซึ่งลักษณะมุ่งอนาคตนี้ตรงข้ามกับลักษณะมุ่งปัจจุบัน ไรท์(ปอแก้ว ศิริจันทร์. 2546: 24; อ้างอิงจาก Wright. 1975: 298) ได้กล่าวถึงความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคตไว้ว่า

บุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงจะเป็นผู้ที่สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะและไม่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของศาสนาและกฎหมาย ซึ่งจะเห็นว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตจัดว่าเป็นผู้ที่มีจริยธรรมสูง

จากความหมายที่กล่าวมาจึงสรุปได้ว่า ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคาดการณ์ไกลและเล็งเห็นผลดี ผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และให้ความสำคัญหรือมีความต้องการที่จะได้รับผลที่ดีกว่าในอนาคต

ส่วนการควบคุมตนนั้นมีนักวิชาการศึกษาไว้ เช่น มิสเชล (วิริติ ปานศิลา. 2542: 67; อ้างอิงจาก Mischel. 1974) ได้ให้ความหมายการควบคุมตนว่า ความสามารถที่จะละเว้นการกระทำบางชนิด หรือความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมที่ต้องใช้ความอดทนหรือเสียสละ และสามารถกระทำพฤติกรรมนั้นในปริมาณและคุณภาพที่เหมาะสมเป็นเวลานานพอที่จะนำไปสู่ผลที่ต้องการในอนาคตได้ ส่วนดวงเดือน พันธุมนาวิน (2537: 86-87) ได้เสนอว่าการควบคุมตนเอง คือ การมีวินัยในตนเอง ซึ่งหมายถึง การบังคับตนเอง การปรับปรุงตนเอง หรือการจัดระเบียบพฤติกรรมของตนให้รู้จักอดได้รอได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดผลตามที่ตนต้องการในอนาคต ซึ่งความสามารถควบคุมตนนี้เกี่ยวข้องกับ การไม่หวังผลจากภายนอก แต่เป็นการที่บุคคลให้รางวัลกับตนเอง หรือการลงโทษตนเอง โดยรางวัลที่ให้แกตนเองอยู่ในรูปของความพอใจในตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง ส่วนการลงโทษตนเองก็คือการเกิดความไม่สบายใจ วิตกกังวล และละอายใจ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2543: 92-93)

จากความหมายที่กล่าวมาจึงสรุปได้ว่า การควบคุมตน หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะปฏิบัติ หรืองดเว้นการปฏิบัติเพื่อผลที่ดีกว่าและมีคุณค่าสูงกว่าตามที่ตนเองคาดหวังในอนาคต

จะเห็นได้ว่าลักษณะมุ่งอนาคต (Future Orientation) และการควบคุมตน (Self Control) เป็น 2 องค์ประกอบที่เกิดขึ้นต่อเนื่องกัน ซึ่งสามารถสรุปความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนได้ว่า หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะคาดการณ์ไกลและวางแผนเพื่อรอรับผลดีหรือป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ตลอดจนมีความสามารถในการควบคุมตนเองให้รู้จักอดได้รอได้อย่างเหมาะสม ไม่ต้องพึ่งการควบคุมจากผู้อื่น และสามารถกระทำพฤติกรรมที่ต้องใช้ความเสียสละหรืออดทนเป็นเวลานานพอที่จะนำไปสู่ผลที่ต้องการในอนาคตได้ โดยบุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนสูงจะเป็นบุคคลที่มีความสามารถคาดการณ์ไกล เห็นความสำคัญของอนาคต รู้จักวางแผนปฏิบัติการเพื่อรอรับผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งผลดีและป้องกันผลเสีย และสามารถให้รางวัลและลงโทษตนเองเมื่อกระทำไม่เหมาะสม ด้วยลักษณะดังกล่าวจึงทำให้สามารถระงับหรือชะลอการทำตามความต้องการของตนเองได้ สามารถงดเว้นการกระทำบางอย่างที่สังคมไม่ยอมรับ หรือการกระทำที่ส่งผลเสียต่อสุขภาพได้ มีการปฏิบัติตนและแสดงออกได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ ตลอดจนมีความอดทนและเพียรพยายามในการฝ่าฟันอุปสรรคไปสู่เป้าหมายของตนเองได้

ในงานวิจัยนี้ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน หมายถึง การที่นักเรียนมีปริมาณความสามารถในการคาดการณ์ไกลและวางแผนเพื่อรองรับผลดีหรือป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ตลอดจนมีความสามารถในการควบคุมตนเองให้รู้จักอดได้รอได้อย่างเหมาะสม ไม่ต้องพึ่งการควบคุมจากผู้อื่น และสามารถกระทำพฤติกรรมที่ต้องใช้ความเสียสละ หรืออดทนเป็นเวลานานพอที่จะนำไปสู่ผลที่ต้องการในอนาคต

การวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ในการวิจัยเรื่องลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนที่อยู่ในสภาวะเสี่ยงในครอบครัวและทางป้องกัน ของดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่นๆ (2536) ได้ใช้แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนกับนักเรียนอายุ 10 – 17 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 4,590 คน โดยแบบวัดนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการให้นักเรียนรายงานถึงความสามารถคาดการณ์ไกล เห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดในอนาคต และสามารถบังคับตนเองให้อดได้รอได้ หรือเลือกที่จะไม่รับผลประโยชน์เล็กๆ น้อยๆ ในทันที แต่จะรอรับประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่กว่าหรือสำคัญกว่าที่จะตามมาในอนาคต แบบวัดนี้มีจำนวน 20 ข้อ มีลักษณะเป็นข้อความทางบวกหรือทางลบ แต่ละข้อมีมาตราประเมินค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 20-120 คะแนน มีค่าความเชื่อมั่น .64

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนของดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่นๆ (2536) เนื่องจากเป็นแบบวัดที่มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง และยังทำการศึกษากับนักเรียนประถมและมัธยมเป็นจำนวนมากซึ่งเป็นกลุ่มที่ตรงกับกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาในครั้งนี้

ผลการวิจัยที่แสดงความเกี่ยวข้องระหว่างลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนกับการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ จากผลการวิจัยที่ผ่านมาพบว่าลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่างๆ โดยผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง เป็นผู้มีพฤติกรรมที่น่าปรารถนาสูงด้วย เช่น ในงานวิจัยของรวิภาญจน์ เดือนดาว (2547) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการขับชื้ออย่างปลอดภัยของพนักงานขับรถโดยสารประจำทาง ขสมก.จำนวน 413 คน ผลการวิจัยพบว่าพนักงานที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูงจะเป็นผู้มีพฤติกรรมขับชื้ออย่างปลอดภัยสูงกว่าพนักงานที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำกว่า นอกจากนี้ยังพบว่าลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเป็นตัวทำนายที่สำคัญอันดับ 2 ของพฤติกรรมการขับชื้ออย่างปลอดภัยเมื่อรวมกับจิตลักษณะอื่นอีก 3 ตัว

สำหรับผลการวิจัยในกลุ่มเด็กและเยาวชนพบว่าลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์หลายพฤติกรรม เช่น ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่นๆ (มาริษา สก๊อต. 2548: 43; อ้างอิงจาก ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่นๆ. 2529 : 188) ได้ศึกษาเรื่องการควบคุม

อิทธิพลของสื่อมวลชนของครอบครัวกับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทย พบว่า ปริมาณและคุณภาพในการรับสื่อของเด็กเกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมากที่สุด คือ 11% โดยมีตัวทำนายคือความชอบอ่านเรื่องที่มีประโยชน์มากเป็นอันดับแรก รองลงมาคือความชอบรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ และอันดับที่สามคือ ปริมาณการชมโทรทัศน์ต่อสัปดาห์ หรืออาจกล่าวได้ว่า นักเรียนที่ชอบอ่านเรื่องที่มีประโยชน์มากเท่าใด ชอบรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์มากเท่าใด และชมรายการโทรทัศน์ต่อสัปดาห์น้อยเพียงใด ก็จะมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงขึ้นเท่านั้น และนิภาพร โชติสุตเสนห์ (2545) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย จำนวน 400 คน พบว่านักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูงเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยวและพฤติกรรมการรักษาระเบียบมากกว่านักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยหลายกลุ่ม เช่น กลุ่มเพศชาย กลุ่มกรุงเทพฯ และกลุ่มนักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มาก เป็นต้น

ส่วนงานวิจัยของเกษม จันทร (2541) ที่ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการเสพยาบ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 560 คน พบว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูงเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการต้านทานการเสพยาบ้าสูงกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของมนูญ ภูขลิบเงิน (2547) ที่ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 480 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูงเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการประหยัดค่าใช้จ่ายมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ นอกจากนี้ในงานวิจัยของจิตติพร ไวรจนาวิทยาการ (2551) ที่ศึกษาปัจจัยเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 482 คน ผลการวิจัยพบว่าลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการเห็นแบบอย่างการปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจากบิดามารดา เป็นตัวทำนายที่สำคัญเรียงลำดับจากมากไปน้อยของพฤติกรรมการออม โดยทำนายได้สูงสุด 42.6 % ในกลุ่มนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่ไม่ประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และพบว่าลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเป็นตัวทำนายสำคัญลำดับสามของพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม (เป็นการใช้เทคโนโลยีใน 2 ด้าน ได้แก่ 1) อินเทอร์เน็ต เช่น การเล่นเกมสฟอประมาณ การแชทที่มีความระมัดระวัง เป็นต้น และ 2) โทรศัพท์มือถือ เช่น การคุยโทรศัพท์มือถือกับเพื่อนในเวลาที่เหมาะสมและปริมาณการคุยที่เหมาะสม ไม่นานเกินไป เป็นต้น) โดยทำนายได้ 55.1% ในกลุ่มนักเรียนที่สมาชิกในครอบครัวมาก

จากผลการวิจัยต่างๆ ที่ผ่านมาพบว่า บุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูงมักมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่างๆ รวมถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสูงด้วย เช่น พฤติกรรมการขับซื้ออย่างปลอดภัย พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

พฤติกรรมการประหยัด พฤติกรรมการออม พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม เป็นต้น ดังนั้น ในงานวิจัยนี้จึงคาดว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูงจะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณสูงกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำกว่า

ความผูกพันทางพุทธศาสนากับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ

ศาสนาเป็นบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของบุคคล เพราะศาสนามีส่วนช่วยให้เกิดพัฒนาการในบุคคลตั้งแต่วัยเด็ก ผ่านกระบวนการอบรมเลี้ยงดูและปฏิสัมพันธ์จากบุคคลในครอบครัว และชุมชน ศาสนาจึงมีส่วนเกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันทั้งทางตรงและทางอ้อม (อ้อมเดือน สดมณี. 2536: 6) ดังนั้นการที่บุคคลได้มีโอกาสใกล้ชิดผูกพันหรือได้รับการถ่ายทอดทางศาสนาในรูปแบบต่างๆ ที่จัดขึ้นโดยสถาบันทางศาสนา ครอบครัว และโรงเรียน อาจทำให้บุคคลได้เข้าใจหลักธรรมและมีการปฏิบัติตามหลักทางศาสนามากขึ้น ซึ่งนอกจากจะเป็นการช่วยกล่อมเกลาคิดใจแล้วยังช่วยส่งเสริมให้บุคคลมีพฤติกรรมที่น่าปรารถนาของสังคมอีกด้วย (สุริยะ พันธดี. 2536) และนอกจากนี้ศาสนายังมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพราะหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการประยุกต์มาจากหลักทางพุทธศาสนา คือการปฏิบัติตามทางสายกลาง หรือมัชฌิมาปฏิปทานั่นเอง (ดุจเดือน พันธมนาวิน และดวงเดือน พันธมนาวิน. 2550: 32)

สำหรับคนไทยสถาบันศาสนาถือเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชาติ และความผูกพันทางพุทธศาสนาของคนไทยอาจแสดงให้เห็นได้จากการไปวัดเพื่อประกอบพิธีกรรมทางศาสนา การฟังธรรม และการนำหลักธรรมคำสอนทางศาสนามาปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ดวงเดือน พันธมนาวิน และคนอื่นๆ (2540: 14-15) ได้ประมวลเอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับการนับถือพุทธศาสนาในประเทศไทยโดยแบ่งการนับถือศาสนาออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ความเชื่อทางพุทธ หมายถึง ความเชื่อตามหลักคำสอนของศาสนาพุทธ มี 3 ชั้นต่อเนื่องกัน โดยสามารถจำแนกคนได้เป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับต่ำสุด คือ ผู้ที่มีความเชื่อเรื่องไตรสรณาคมณ์ ได้แก่ พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ ระดับกลาง คือ ผู้ที่มีความเชื่อเรื่องไตรสรณาคมณ์ กฎแห่งกรรม มีนรก สวรรค์ และมีการเวียนว่ายตายเกิดในภพต่างๆ ระดับสูง คือผู้ที่มีความเชื่อเรื่องไตรสรณาคมณ์ กฎแห่งกรรม และนิพพาน 2) การปฏิบัติทางพุทธ หมายถึง การเป็นพุทธมามกะที่ดี โดยมีแนวทางในการปฏิบัติเบื้องต้น 3 ด้าน คือ ทาน ศีล และภาวนา 3) วิถีชีวิตแบบพุทธ หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลในชีวิตประจำวันที่บุคคลเห็นว่าเป็นสิ่งที่ควรทำหรือไม่ควรทำตามหลักของศาสนา และได้เลือกกระทำตามหลักของศาสนาเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการดำรงชีวิตที่อยู่ในแนวของการอบรมสั่งสอนของพุทธศาสนา โดยการกระทำเหล่านี้มีแบบแผนที่คงที่

ในงานวิจัยนี้ความผูกพันทางพุทธศาสนา หมายถึง การที่นักเรียนมีความเชื่อตามหลักคำสอนทางพุทธศาสนา และนำหลักธรรมคำสอนทางพุทธศาสนาไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

การวัดความผูกพันทางพุทธศาสนา ดวงเดือน พันธมนาวิน และคนอื่นๆ (2540) ได้พัฒนาแบบวัดลักษณะทางพุทธศาสนาของบุคคล ซึ่งวัดลักษณะทางพุทธศาสนา 3 ด้าน ได้แก่ ความเชื่อทางพุทธ การปฏิบัติทางพุทธ และวิถีชีวิตแบบพุทธ แบบวัดนี้มีลักษณะเป็นข้อความทางบวกหรือทางลบ จำนวนข้อความคำถามด้านละ 10 ข้อ เป็นแบบวัดที่ให้นักเรียนรายงานเกี่ยวกับความเชื่อทางพุทธศาสนา การปฏิบัติทางพุทธศาสนา และการดำเนินชีวิตแบบพุทธของตนเอง ทั้งนี้แบบวัดที่ใช้กับนักเรียน นักศึกษาคือ แบบวัดความเชื่อทางพุทธ และการปฏิบัติทางพุทธ เท่านั้น

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวัดความผูกพันทางพุทธศาสนา โดยใช้แบบวัดที่นำมาจากแบบวัดความเชื่อและการปฏิบัติทางพุทธศาสนา ของดวงเดือน พันธมนาวิน และคนอื่นๆ (2540) เนื่องจากเป็นแบบวัดที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา อีกทั้งยังเป็นแบบวัดที่มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง และได้ทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนจำนวนมาก ซึ่งเป็นกลุ่มที่ตรงกับกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาในครั้งนี้

ผลการวิจัยที่แสดงความเกี่ยวข้องระหว่างความผูกพันทางพุทธศาสนากับการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ จากผลการวิจัยที่ผ่านมาพบว่าความผูกพันทางพุทธศาสนามีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่างๆ เช่น ในงานวิจัยของอังศินันท์ อินทรกำแหง อรพินทร์ ชูชม และอัจฉรา สุขารมณ (2550) ที่ศึกษาเกี่ยวกับภาวะวิกฤตชีวิตสตรีไทยสมรสวัยกลางคนที่ทำงานนอกบ้าน พบว่าสตรีที่มีบุคลิกภาพแบบหัวนโหนก มีความผูกพันทางศาสนาบ่อย และงานมีความคลุมเครือมาก จะส่งผลให้มีภาวะวิกฤตชีวิตสูงกว่าสตรีที่มีลักษณะตรงข้าม และในงานวิจัยของวรรณิ วรรณชาติ (2541) ที่ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการคบเพื่อนแบบเสี่ยงเอดส์ของนักศึกษาชายชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยรังสิต จำนวน 325 คน พบว่า การปฏิบัติทางพุทธร่วมกับลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการรับอิทธิพลจากเพื่อน เป็นตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมการคบเพื่อนแบบเสี่ยงเอดส์ของนักศึกษาชาย ซึ่งสามารถทำนายได้ 44.1% ในกลุ่มรวม ส่วนงานวิจัยของเกษม จันทศร (2541) ที่ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการเสพยาบ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 560 คน ซึ่งพบว่า นักเรียนที่มีการปฏิบัติทางพุทธมากจะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการเสพยาบ้าเบื้องต้นน้อย และจะมีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาบ้ามากกว่านักเรียนที่มีการปฏิบัติทางพุทธน้อย

นอกจากนี้ยังพบว่าความผูกพันทางพุทธศาสนามีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความพอเพียงพอประมาณอีกด้วย เช่น ในงานวิจัยของมัทนี วิเศษสุข (2550) ที่ศึกษาพฤติกรรมบริโภคตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพุทธศาสนิกในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าพุทธศาสนิกชนมี

พฤติกรรมการบริโภคที่พอเพียง ใช้จ่ายให้เกิดประโยชน์สูง ประหยัดสุด จัดสรรรายได้จากครอบครัว หรือการทำงาน ตามหลักเหตุผล มีการเปรียบเทียบราคาสินค้ากับแหล่งที่ใช้จ่าย มีภูมิคุ้มกันจากการแบ่งออม มีการวางแผนการใช้จ่ายในอนาคต ใช้แต่สิ่งจำเป็น และมีความรอบคอบระมัดระวังในการดำเนินชีวิต เป็นวิถีชีวิตที่มีเหตุผลบนความพอเพียงตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ในงานวิจัยของมนูญ ภูชลิบเงิน (2547) ซึ่งศึกษาสาเหตุของพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่า การนับถือศาสนา เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 2 ในกลุ่มสถานการณ์เมื่อร่วมกับสถานการณ์อื่นอีก 1 ตัว สามารถทำนาย พฤติกรรมประหยัดค่าใช้จ่ายได้ 11.1% ในกลุ่มรวม อีกทั้งยังพบผลที่สอดคล้องกันในงานวิจัยของจิตติพร ไวโรจนวิทยาการ (2551) ที่ศึกษาปัจจัยเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนที่ประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 482 คน ผลการวิจัยพบว่าเมื่อรวมกับตัวทำนายด้านจิตลักษณะเดิม และสถานการณ์อื่นอีก 8 ตัว การนับถือศาสนาเป็นตัวทำนายสำคัญลำดับที่ 2 ของพฤติกรรมกรออม โดยทำนายได้ 40.0% ในกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่ลูกคนแรก และเป็นตัวทำนายสำคัญลำดับ 2 ของพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ทำนายได้ 32.4% ในกลุ่มนักเรียนที่มีสมาชิกในครอบครัวมาก

จากผลการวิจัยต่างๆ ที่ผ่านมามองเห็นว่า ความผูกพันทางพุทธศาสนามักส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่างๆ และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความพอเพียงพอประมาณ เช่น พฤติกรรมกรด้านทานการเสพยาบ้า พฤติกรรมบริโภคตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พฤติกรรมการประหยัด พฤติกรรมกรออม และพฤติกรรมกรใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม เป็นต้น ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงคาดว่า นักเรียนที่มีความผูกพันทางพุทธศาสนามาก จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณมากกว่านักเรียนที่มีความผูกพันทางพุทธศานาน้อยกว่า

ค่านิยมทางวัตถุกับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ

ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่เป็นคุณหรือสมาชิกในสังคมยึดถือ และยอมรับว่าเป็นสิ่งที่มีความหมาย มีความสำคัญสำหรับตนและบุคคลอื่นๆ ในสังคม โดยยอมรับเอาเป็นเป้าหมายมาตรฐาน และอุดมคติในชีวิต และมีอิทธิพลต่อการกำหนดพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคลในการกระทำต่อสิ่งนั้นๆ (อุบล เลี้ยววาริณ. 2534: 60; อ้างอิงจาก Crutchfield and others. 1966: 102; Rokeach. 1968: 160; Kluckhohn. 1952: 395–396) ค่านิยมต่างๆ ในสังคมแบ่งออกเป็นหลายด้าน เช่น ค่านิยมทางสังคม ค่านิยมทางวัตถุ ค่านิยมทางสุขภาพ ค่านิยมทางจริยธรรม ค่านิยมทางศาสนา ค่านิยมทางปัญญา ค่านิยมทางการเมือง ค่านิยมทางสุนทรียภาพ เป็นต้น ค่านิยมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากเพราะส่งผลกระทบไปถึงพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคลที่สอดคล้องกับค่านิยมนั้นๆ

ค่านิยมทางวัตถุ ถือเป็นค่านิยมสำคัญด้านหนึ่งของค่านิยมต่างๆ ในสังคม มีผู้ศึกษาและให้ความหมายของค่านิยมทางวัตถุไว้ เช่น เพ็ญแข ประจันปัจจนึก และอ้อมเดือน สดมณี (2529: 15) ได้ให้ความหมายของ ค่านิยมทางวัตถุ ว่าเป็นค่านิยมของบุคคลในสังคมพัฒนา เช่น นิยมความขยันหมั่นเพียร การพึ่งตนเอง การมีเหตุผล การแข่งขันต่อสู้ ความสามารถส่วนตนของบุคคล การใช้วัตถุเป็นเครื่องหมายของความสำเร็จ และชีวิตที่สะดวกสบายด้วยวัตถุ เป็นต้น บุคคลในสังคมที่พัฒนาถือว่ามีค่านิยมเหล่านี้อยู่ในระดับสูง บุคคลในสังคมด้อยพัฒนามีค่านิยมเหล่านี้ในระดับต่ำ และบุคคลในสังคมกำลังพัฒนามีการยอมรับค่านิยมเหล่านี้มากขึ้น ส่วนสินีนาฏ กำเนิดเพ็ชร (2547: 20) ให้ความหมายของค่านิยมด้านวัตถุว่าเป็นการที่บุคคลพึงพอใจที่จะแสวงหาสิ่งอำนวยความสะดวก ความมั่งคั่ง และสนใจในสิ่งที่มีประโยชน์ยึดถือสิ่งที่จะสนองความต้องการทางกายเป็นหลัก ซึ่งความสนใจที่จะสร้างสิ่งที่เป็นประโยชน์จะมุ่งสะสมทรัพย์สินเงินทอง และสิ่งอำนวยความสะดวก สะดวกสบาย สอดคล้องกับนิชาภัทร โพธิ์บาง (2550: 44) ที่ให้ความหมายของค่านิยมทางวัตถุว่าการที่บุคคลให้ความสำคัญกับวัตถุสิ่งของ และเงิน เหนือสิ่งอื่นใด โดยเชื่อว่าเงินและวัตถุสิ่งของที่มีค่าสามารถซื้อหา จัดหาได้ทุกอย่างในชีวิต ใช้จ่ายยกย่องสิ่งของเงินทอง วัตถุ เหนือจิตใจ เหนือคุณธรรม

ดังนั้นในงานวิจัยนี้ค่านิยมทางวัตถุ หมายถึง การที่บุคคลให้ความสำคัญกับวัตถุสิ่งของทรัพย์สินเงินทอง และสิ่งอำนวยความสะดวกสบายทางกายเป็นหลัก โดยใช้จ่ายยกย่องเงิน วัตถุสิ่งของที่มีค่าหรือทันสมัย มากกว่าจิตใจ

การวัดค่านิยมทางวัตถุ สินีนาฏ กำเนิดเพ็ชร (2547) ได้สร้างแบบวัดค่านิยมด้านวัตถุขึ้นเพื่อใช้ศึกษาอิทธิพลของพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อค่านิยมด้านวัตถุของวัยรุ่น แบบวัดค่านิยมด้านวัตถุนี้ใช้กรอบการสร้างตามความหมายของค่านิยมทางเศรษฐกิจตามทฤษฎีค่านิยมของสไปรงเกอร์ เป็นแบบวัดที่มีเนื้อหาข้อคำถามเกี่ยวกับการที่บุคคลพึงพอใจที่จะแสวงหาสิ่งอำนวยความสะดวก ความมั่งคั่ง และสนใจในสิ่งที่มีประโยชน์ยึดถือสิ่งที่จะสนองความต้องการทางกายเป็นหลัก ซึ่งความสนใจที่จะสร้างสิ่งที่เป็นประโยชน์จะมุ่งสะสมทรัพย์สินเงินทอง และสิ่งอำนวยความสะดวกสบาย แบบวัดมีจำนวน 14 ข้อ แต่ละข้อมีมาตร 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดอยู่ระหว่าง 2.70 - 5.63 มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .7098 ซึ่งผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีค่านิยมด้านวัตถุมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม นอกจากนี้สินีนาฏ โพธิ์บาง (2550) ได้พัฒนาแบบวัดค่านิยมทางวัตถุขึ้นโดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการที่บุคคลให้ความสำคัญกับวัตถุสิ่งของ และเงิน เหนือสิ่งอื่นใด เชื่อว่าเงินและวัตถุสิ่งของที่มีค่าสามารถซื้อหาจัดหาได้ทุกอย่างในชีวิต ใช้จ่ายยกย่องสิ่งของเงินทอง วัตถุ เหนือจิตใจเหนือคุณธรรม เป็นแบบวัดที่วัดค่านิยมทางวัตถุ 2 ด้าน คือ ด้านธนนิยมและด้านวัตถุนิยม ประกอบด้วยประโยคคำถามจำนวน

15 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรวัดประเมินค่า 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แบบวัดนี้มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .23 - .68 มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .86 ผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย ถือว่าเป็นผู้ที่มีค่านิยมทางวัตถุสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบวัดค่านิยมทางวัตถุที่ปรับปรุงจากแบบวัดค่านิยมด้านวัตถุของสินีนานู กำเนิดเพชร (2547) และแบบวัดค่านิยมทางวัตถุของนิชาภัทร โพธิ์บาง (2550) เนื่องจากเป็นแบบวัดที่มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง และมีเนื้อหาในการวัดที่สอดคล้องกับค่านิยมทางวัตถุที่ต้องการศึกษาในครั้งนี้

ผลการวิจัยที่แสดงความเกี่ยวข้องระหว่างค่านิยมทางวัตถุ กับการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ค่านิยมเป็นสิ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคล กล่าวคือ บุคคลที่มีค่านิยมที่ถูกต้องเหมาะสม เช่น ค่านิยมในการประหยัด ค่านิยมการพึ่งตนเอง ค่านิยมในการเป็นพลเมืองดี และค่านิยมการศึกษาหาความรู้ เป็นต้น บุคคลนั้นย่อมมีพฤติกรรมที่พึงปรารถนา แต่ถ้าบุคคลใดที่มีค่านิยมไม่เหมาะสม เช่น ค่านิยมด้านวัตถุ และการขาดระเบียบวินัย เป็นต้น บุคคลนั้นย่อมมีพฤติกรรมที่เหมาะสมน้อย (นิชาภัทร โพธิ์บาง. 2550: 44) จากผลการวิจัยที่ผ่านมาพบว่าค่านิยมในด้านต่างๆ มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคลที่สอดคล้องกับค่านิยมนั้นๆ เช่น ในงานวิจัยของอุบล เลี้ยววาริณ (2534) ซึ่งศึกษาค่านิยมด้านชีวิตและสุขภาพของผู้ที่ปฏิบัติงานทั้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับสุขภาพในกรุงเทพมหานคร จำนวน 358 คน พบว่าค่านิยมด้านสุขภาพและชีวิต ร่วมกับตัวแปรจิตลักษณะอีก 3 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมหลักเลี่ยงการเสพยาที่เป็นโทษได้สูงสุด 30% โดยพบผลเช่นนี้ในกลุ่มเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงกมล พรหมลักขโณ (2549) ที่ศึกษาพฤติกรรมฉลาดดูแลสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ จำนวน 541 คน พบว่าค่านิยมในการรักษาสุขภาพเป็นตัวทำนายสำคัญลำดับที่ 6 ของพฤติกรรมฉลาดเลือกกิน ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยสามารถทำนายได้ 36.3% ในกลุ่มรวม

ส่วนค่านิยมทางวัตถุนั้นจากการศึกษาพบว่ามีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของบุคคล เช่นในงานวิจัยของวันชัย อริยะพุทธิพงศ์ และสุวรรณี ชูชินปราการ (2548) พบว่า วัตถุนิยมมีความสัมพันธ์กับความถี่ในการพนันลอตเตอรื กล่าวคือ นักพนันที่มีวัตถุนิยมสูงจะมีการเล่นพนันลอตเตอรืบ่อยกว่านักพนันที่มีวัตถุนิยมต่ำ (นิชาภัทร โพธิ์บาง. 2550: 45-46; อ้างอิงจาก วันชัย อริยะพุทธิพงศ์ และสุวรรณี ชูชินปราการ. 2548) และในงานวิจัยของนิชาภัทร โพธิ์บาง (2550) ได้ศึกษาพฤติกรรมการทำงานราชการอย่างมีจริยธรรมของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ผลการวิจัยพบว่าเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีที่มีค่านิยมทางวัตถุต่ำ จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการทำงานราชการอย่างมีจริยธรรมมากกว่าเจ้าหน้าที่ที่มีค่านิยมทางวัตถุสูง เมื่อทำการวิเคราะห์ในกลุ่มจิตลักษณะเดิม 5 ตัว

สามารถทำนายพฤติกรรมตามค่านิยมข้อสี่ได้ 32.4 % โดยพบว่าค่านิยมทางวัตถุเป็นตัวทำนายสำคัญลำดับที่ 2 ของพฤติกรรมดังกล่าว และนอกจากนี้ยังพบว่าค่านิยมทางวัตถุเป็นตัวทำนายสำคัญลำดับที่ 3 ของพฤติกรรมตามค่านิยมกล้ายืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง พฤติกรรมตามค่านิยมโปร่งใสตรวจสอบได้ และพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรอีกด้วย

จากเอกสารและงานวิจัยที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่า ผู้ที่มีค่านิยมทางวัตถุสูง จะมีพฤติกรรมที่พึงปรารถนาในด้านต่างๆ น้อยกว่า เช่น พฤติกรรมการเล่นพนัน ในขณะที่ผู้ที่มีค่านิยมทางวัตถุต่ำ จะมีพฤติกรรมที่พึงปรารถนามากกว่า เช่น พฤติกรรมการทำงานราชการอย่างมีจริยธรรม เป็นต้น ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงคาดว่า นักเรียนที่มีค่านิยมทางวัตถุต่ำ จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณมากกว่านักเรียนที่มีค่านิยมทางวัตถุสูงกว่า

ลักษณะสถานการณ์กับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ

ลักษณะสถานการณ์ หมายถึง ลักษณะภายนอกจิตใจของบุคคลที่บุคคลเผชิญอยู่ปัจจุบัน หรือสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่บุคคลกำลังประสบอยู่ ซึ่งเป็นสิ่งที่อาจเอื้ออำนวย หรือขัดขวางการเกิดพฤติกรรมต่างๆ เช่น แบบอย่างการสนับสนุนจากครอบครัว สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการกระทำ เป็นต้น (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2541)

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาลักษณะสถานการณ์ที่คาดว่าจะมีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ได้แก่ การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียน และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ

การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว กับ การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ

การถ่ายทอดทางสังคม อาจใช้คำเรียกที่แตกต่างกันออกไป เช่น การขัดเกลาทางสังคม สังคมกรรม สังคมประกิต การอบรมบ่มนิสัย การอบรมให้รู้ระเบียบทางสังคม เป็นต้น แต่ทั้งหมดนี้มาจากคำศัพท์ภาษาอังกฤษคำเดียวกันคือคำว่า “Socialization” การถ่ายทอดทางสังคมเป็นสิ่งที่นักวิชาการหลายสาขาให้ความสนใจ ดังนั้นจึงมีการให้ความหมายไว้แตกต่างกัน ดังนี้

บรูม และเซลซนิก (อำไพ หมั่นสิทธิ์, 2549: 97; อ้างอิงจาก Brom and Selznick, 1977: 86) กล่าวว่า การขัดเกลาทางสังคมหรือการถ่ายทอดทางสังคม เป็นสิ่งที่มนุษย์ต้องประสบตั้งแต่เด็กจนเป็นผู้ใหญ่เป็นกระบวนการในการสร้างค่านิยมให้เกิดขึ้นในปัจเจกบุคคล โดยแยกพิจารณาไว้ 2 แก่นมุม คือ แก่นมุมของสังคม หมายถึง วิธีการถ่ายทอดวัฒนธรรมและเป็นแนวทางที่ทำให้บุคคลสามารถปรับตัวเข้า

กับวิถีชีวิตได้อย่างมีระเบียบ และแง่มุมของปัจเจกบุคคล หมายถึงวิธีการที่จะเปลี่ยนแปลงสภาพของบุคคลจากสภาพทางชีวอินทรีย์ มาเป็นบุคคลของสังคมอย่างสมบูรณ์

วัตสันและลินด์เกรน (สุคนธ์ทิพย์ โพธิ์บัณฑิต. 2548: 13; อ้างอิงจาก Watson; & Lindgren. 1979: 95-96) ได้กล่าวถึงการถ่ายทอดทางสังคมไว้ว่า เป็นกระบวนการที่บุคคลแต่ละคนได้รับการเรียนรู้เพื่อปรับตัวเข้ากับมาตรฐาน จารีต ประเพณี ขนบธรรมเนียม และการปฏิบัติต่างๆ ในสังคม โดยอาศัยกระบวนการถ่ายทอดทางสังคม ทำให้คนเราสามารถเรียนรู้ประสบการณ์และพฤติกรรมที่สอดคล้องกับสิ่งที่สังคมยอมรับ โดยสังคมเป็นผู้กำหนดรางวัลและข้อห้ามที่เหมาะสม ส่วนผู้ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูเด็กจะนำรางวัลและข้อห้ามเหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมต่อไป

เอลกิน และแฮนเดล (จรัญศักดิ์ พีรศักดิ์โสภณ. 2547: 23; อ้างอิงจาก Elkin; & Handel. 1984) กล่าวว่า การถ่ายทอดทางสังคมเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นตลอดเวลา โดยการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่มีนัยสำคัญมีการติดต่อสื่อสารกัน และเป็นสังคมแวดล้อมที่ใช้อารมณ์ ความรู้สึกเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้ ส่วนสุพัตรา สุภาพ (2537: 38) ให้ความหมายของการขัดเกลาทางสังคม หรือการถ่ายทอดทางสังคมไว้ว่า เป็นกระบวนการทั้งทางตรงและทางอ้อมของมนุษย์ในสังคมหนึ่งๆ เพื่อที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองด้วย

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การถ่ายทอดทางสังคม หมายถึง กระบวนการที่ทำให้บุคคลเรียนรู้เพื่อปรับตัวเข้ากับกฎระเบียบ จารีต ประเพณี ขนบธรรมเนียม บรรทัดฐาน และวิถีปฏิบัติต่างๆ ในสังคม เพื่อให้บุคคลมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับสิ่งที่สังคมยอมรับ และกลายเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในที่สุด

สำหรับจุดมุ่งหมายของการขัดเกลาทางสังคม หรือการถ่ายทอดทางสังคมนั้น บรูม และเซลซนิก (สุพัตรา สุภาพ. 2537: 38-39, อำไพ หมั่นสิทธิ์. 2549: 98; อ้างอิงจาก Broom; & Selznick. 1977: 86) ระบุไว้ 4 ประการ คือ 1) เพื่อปลูกฝังให้บุคคลรู้จักระเบียบวินัยขั้นพื้นฐาน (basic discipline) 2) เพื่อปลูกความมุ่งหวังในชีวิต (aspiration) 3) เพื่อสอนให้บุคคลรู้จักบทบาททางสังคมของตนและทัศนคติต่างๆ (social roles and supporting attitudes) และ 4) เพื่อสอนให้บุคคลเกิดทักษะหรือความชำนาญ (skills) และในส่วนของวิธีการขัดเกลาทางสังคม หรือการถ่ายทอดทางสังคมนั้น สุพัตรา สุภาพ (2537: 38) ได้แบ่งไว้ 2 วิธี คือ 1) การถ่ายทอดทางตรง เป็นการสอนหรือบอกกันโดยตรง เช่น พ่อแม่สอนลูก ครูสอนนักเรียน เพื่อนบอกเพื่อน ฯลฯ 2) การถ่ายทอดทางอ้อม เป็นการเรียนรู้โดยใช้การสังเกตเลียนแบบ เช่น แม่พูดคำหยาบลูกก็จะพูดคำหยาบทั้งๆ ที่แม่ไม่ได้สอนให้พูด เป็นต้น ซึ่งไม่ว่าจะเป็นการถ่ายทอดทางสังคมวิธีใดก็ตาม ก็เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการ

ปฏิสัมพันธ์ของบุคคล โดยผ่านตัวแทนของการถ่ายทอดทางสังคม ซึ่งได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อน ศาสนา สื่อมวลชน เป็นต้น (Sullivan. 2004: 78-79)

ครอบครัวถือเป็นตัวแทนที่สำคัญที่สุดของการถ่ายทอดทางสังคมในช่วงแรกเริ่มของชีวิต เพราะครอบครัวเป็นตัวแทนที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ อารมณ์ ทัศนคติ ความเชื่อ และความประพฤติของเด็ก (สุพัตรา สุภาพ. 2537: 42, อำไพ หมั่นสิทธิ์. 2549: 100) การถ่ายทอดทางสังคมของบิดามารดา หรือคนในครอบครัวนั้นเกิดขึ้นได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งทางตรงทำได้โดยผ่านการอบรมสั่งสอน ให้ความรู้ ทักษะ หรือการกระตุ้นจิตใจให้เด็กปฏิบัติตามคำสั่งสอน ซึ่งบางครั้งจะมีการให้รางวัลหรือคำชมเชยเมื่อเด็กทำถูก และมีการลงโทษหรือกล่าวตักเตือนเมื่อเด็กทำผิด ส่วนการถ่ายทอดทางอ้อมทำได้โดยการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างให้แก่เด็ก เพราะการเห็นแบบอย่างการกระทำของคนในครอบครัวจะส่งผลถึงพฤติกรรมของเด็กในด้านต่างๆ เนื่องจากเด็กมักลอกเลียนแบบหรือซึมซับรับเอาพฤติกรรมต่างๆ ของบิดามารดาเป็นพฤติกรรมส่วนหนึ่งของตนเอง ซึ่งการได้ลอกเลียนแบบหรือได้แสดงท่าทางที่สอดคล้องกับคนที่ตนใกล้ชิดจะทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจที่สามารถมีพฤติกรรมใกล้เคียงกับคนที่ตนรัก เคารพ และศรัทธาได้

สรุปได้ว่าครอบครัวเป็นตัวแทนที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้ วัฒนธรรม ค่านิยม และกลุ่มเกลาพฤติกรรม หรือบุคลิกภาพของบุคคลให้เป็นไปตามบทบาทและความคาดหวังของสังคม โดยผ่านกระบวนการถ่ายทอดทางสังคม ซึ่งมีบิดามารดาเป็นผู้ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้นในงานวิจัยนี้การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวจึงหมายถึงการที่บิดามารดา หรือบุคคลในครอบครัว ได้ให้การอบรมสั่งสอน สนับสนุนส่งเสริม หรือทำตัวเป็นแบบอย่างให้นักเรียนปฏิบัติตนด้านความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการใช้จ่าย การใช้เวลา การบริโภคอาหาร และการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยี

การวัดการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ได้มีผู้ศึกษาและสร้างแบบวัดเกี่ยวกับการถ่ายทอดทางสังคมจากครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไว้ ดังเช่นจิตติพร ไวโรจนวิทยาการ (2551) ได้พัฒนาแบบวัดการเห็นแบบอย่างการปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจากบิดามารดา เพื่อใช้ในการศึกษาปัจจัยเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น แบบวัดนี้เป็นลักษณะให้นักเรียนรายงานเกี่ยวกับการรับรู้ ว่า บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของตน มีการปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงมากน้อยเพียงใด แบบวัดมีจำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อมีมาตร 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดอยู่ระหว่าง 3.43 - 8.73 และค่าความสัมพันธภายในระหว่างรายข้อกับแบบวัดอยู่ระหว่าง .11 - .52 แบบวัดนี้มีช่วงคะแนนระหว่าง 10-60 คะแนน มีค่าความเชื่อมั่นแบบแอลฟาเท่ากับ .67 ซึ่งนักเรียนที่ได้คะแนนสูงในแบบวัดนี้เป็นผู้ที่มีการเห็น

แบบอย่างการปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจากบิดามารดามาก นอกจากนี้กิ่งอ้อ มะลินิล (2552) ได้พัฒนาแบบวัดการเห็นแบบอย่างการประหยัดจากครอบครัวโดยให้นักเรียนรายงานว่ามีบิดา มารดา หรือผู้ใกล้ชิดในครอบครัวเป็นแบบอย่างการประหยัด 2 ด้าน คือ ด้านการกระทำและด้านวาจา แบบวัดนี้มีจำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อมีมาตร 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) อยู่ระหว่าง .27 -.62 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .79 นักเรียนที่มีปริมาณการเห็นแบบอย่างการประหยัดจากครอบครัวสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีการเห็นแบบอย่างการประหยัดจากครอบครัวมากกว่านักเรียนกลุ่มตรงข้าม

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวขึ้น โดยปรับปรุงจากแบบวัดการเห็นแบบอย่างการปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจากบิดามารดา ของจิตติพร ไวโรจน์วิทยาการ (2551) และแบบวัดการเห็นแบบอย่างการประหยัดจากครอบครัว ของกิ่งอ้อ มะลินิล (2552) วัดโดยให้นักเรียนรายงานเกี่ยวกับการรับรู้ว่ามีบิดามารดา หรือบุคคลในครอบครัวของตน ให้การอบรมสั่งสอน สนับสนุนส่งเสริม หรือทำตัวเป็นแบบอย่างด้านความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการใช้จ่าย การใช้เวลา การบริโภคอาหาร และการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยี มากน้อยเพียงใด เป็นแบบวัดประเภทมาตรประเมินรวมค่า แต่ละข้อมีมาตร 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย”

ผลการวิจัยที่แสดงความเกี่ยวข้องระหว่างการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว กับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ จากผลการวิจัยที่ผ่านมาแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางสังคมจากครอบครัวกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่างๆ ของบุคคล เช่น งานวิจัยของจรัญศักดิ์ พิรศักดิ์โสภณ (2547) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางสังคมด้านอารมณ์จากครอบครัว และจากเพื่อน กับปรีชาเชิงอารมณ์ของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น จำนวน 384 คน ผลการวิจัยพบว่าวัยรุ่นที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านอารมณ์จากครอบครัวอย่างเหมาะสมมากจะมีปรีชาเชิงอารมณ์สูงกว่าวัยรุ่นที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านอารมณ์จากครอบครัวอย่างเหมาะสมน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของสุคนธ์ทิพย์ โพธิ์บัณฑิต (2548) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางสังคมและพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมของวัยเด็กตอนปลายในกรุงเทพมหานคร จำนวน 426 คน ผลการวิจัยพบว่าการถ่ายทอดทางสังคมจากครอบครัวของนักเรียนวัยเด็กตอนปลายมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม

ส่วนงานวิจัยของกุหลาบ ไทโรโพธิ์ (2546) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรักษาความสะอาดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 587 คน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่มีการเห็นแบบอย่างการรักษาความสะอาดจากครอบครัวมากเป็นผู้มีพฤติกรรมรักษา

ความสะอาดส่วนตัวมากกว่า นักเรียนที่มีการเห็นแบบอย่างการรักษาความสะอาดจากครอบครัวน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฐานันดร เปียศิริ (2545) ที่ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนสีเขียว จำนวน 701 คน ยังพบว่า นักเรียนที่มีแบบอย่างการประหยัดไฟฟ้าจากครอบครัวมาก เป็นผู้ที่มี พฤติกรรมการใช้ไฟฟ้าอย่างคุ้มค่ามากกว่า และเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการประหยัดไฟฟ้าเพื่อส่วนรวม มากกว่านักเรียนที่เห็นแบบอย่างจากครอบครัวน้อย และงานวิจัยของกิ่งอ้อ มะลินิล (2552) ที่ศึกษา พฤติกรรมการประหยัดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 476 คน พบว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมการประหยัดค่าใช้จ่ายมาก คือนักเรียนที่เห็นแบบอย่างการ ประหยัดจากครอบครัวมาก และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง ผลเช่นนี้พบในกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มนักเรียนที่เรียนโรงเรียนไม่ใช่แบบอย่างพอเพียง กลุ่มนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่าการเห็นแบบอย่างจากครอบครัวเป็นสาเหตุของการ เกิดเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมที่น่าปรารถนาต่างๆ ได้ เช่น งานวิจัยของเกษม จันทร (2541) ที่ศึกษา ปัจจัยเชิงเหตุที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมด้านทานการเสพยาบ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 560 คน พบว่า นักเรียนที่มีแบบอย่างจากผู้ใหญ่ใกล้ชิดเสพยาบ้าเสพติดน้อย มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อ ยาบ้ามากกว่านักเรียนที่มีแบบอย่างจากผู้ใหญ่ใกล้ชิดที่เสพยาบ้าเสพติดมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงกมล ทรัพย์พิทยากร (2547) ที่ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ตของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี 403 คน พบว่านักศึกษาที่มีแบบอย่างจากบุคคลรอบข้างมาก เป็นผู้มี ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเป็นประโยชน์มากกว่านักศึกษาที่มีแบบอย่างจาก บุคคลรอบข้างน้อย

จากผลการวิจัยต่างๆ ที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่า การถ่ายทอดทางสังคมจากครอบครัวและคน รอบข้างมีความสัมพันธ์กับเจตคติและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่างๆ รวมถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ความพอประมาณ เช่น พฤติกรรมการรักษาความสะอาด พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า พฤติกรรมการประหยัดค่าใช้จ่าย เป็นต้น ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงคาดว่า นักเรียนที่ได้รับการถ่ายทอด ทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก จะเป็นผู้ที่มีปฏิบัติตนด้านความพอประมาณ มากกว่านักเรียนที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวน้อยกว่า

การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียนกับการปฏิบัติตนตาม หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ

การถ่ายทอดทางสังคม (Socialization) คือ กระบวนการจัดประสบการณ์ทางสังคมแก่บุคคล ผู้เป็นสมาชิกของสังคม ซึ่งจะมีผลต่อความเชื่อ ทัศนคติ ค่านิยม แรงจูงใจ และบุคลิกภาพของบุคคล โดยรวม โดยผ่านกระบวนการนี้บุคคลแต่ละคนจะเรียนรู้เพื่อปรับตัวให้เข้ากับมาตรฐาน จารีต

ประเพณี และวิถีปฏิบัติต่างๆ ของสังคมที่เขาอาศัยอยู่ การถ่ายทอดทางสังคมจะหล่อหลอมให้บุคคลมีลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมสอดคล้องกับลักษณะที่สังคมปรารถนาและเห็นว่าเหมาะสมกับบทบาทของบุคคล ทั้งบทบาทที่ดำรงอยู่ในปัจจุบันและบทบาทที่จะมีมาในอนาคต

สถานศึกษาถือเป็นตัวแทนที่สำคัญของการถ่ายทอดทางสังคมแก่เด็ก เพราะแหล่งที่มาสำคัญของประสบการณ์ในชีวิตของเด็กและเยาวชนนอกจากจะได้รับจากครอบครัวแล้วยังได้รับจากสถานศึกษาอีกด้วย เนื่องจากโรงเรียนเป็นแหล่งที่ทำให้นักเรียนมีประสบการณ์ใหม่ๆ เกิดขึ้น โดยครูจะเป็นคนที่เข้ามาแทนที่บทบาทของบิดามารดา ที่สนองตอบความต้องการของนักเรียน สอนให้นักเรียนได้เรียนรู้ในหลักวิชาการ เรียนรู้สังคม ให้อิสระ ผูกอบรมทักษะที่ซับซ้อนของวัฒนธรรม และโครงสร้างสังคม เป็นสื่อกลางเชื่อมต่อกับสังคมภายนอกให้แก่เด็ก เพื่อที่จะนำไปใช้ในวัยผู้ใหญ่ต่อไป ซึ่งจะส่งผลไปสู่การเปลี่ยนแปลงของเด็กที่เด่นชัดขึ้น (Sullivan. 2004: 79)

สำหรับการพัฒนาระบบการศึกษานับพื้นฐานหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งพัฒนาเยาวชนของชาติให้มีคุณลักษณะที่ดีและเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่านั้น จะเกิดขึ้นได้ต้องมีครูเป็นแบบอย่างที่ดีโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตและการอบรมสั่งสอนศิษย์ (คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. 2550ก: 72-75) แต่นอกจากครูแล้วในสถานศึกษาเด็กยังมีโอกาสได้พบปะสมาคมกับกลุ่มบุคคลที่มีอิทธิพลต่อเด็กอีก นั่นคือกลุ่มเพื่อน เพราะเพื่อนเป็นตัวแทนที่มีความสำคัญต่อการถ่ายทอดทางสังคม ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้การปรับตัวในสังคม และอาจกล่าวได้ว่ากลุ่มเพื่อนมักจะมีส่วนช่วยครอบครัวในการถ่ายทอดหรือการให้การเรียนรู้ทางสังคมแก่เยาวชน ดังที่เดวิส และคนอื่นๆ (David Riseman, et al) ได้กล่าวไว้ว่า ในสังคมสมัยใหม่กลุ่มเพื่อนมักจะเข้ามาทำหน้าที่แทนบิดามารดาในการให้การอบรมขัดเกลาหรือการให้การเรียนรู้ทางสังคม (จรัญศักดิ์ พีรศักดิ์โสภณ. 2547: 42) ซึ่งเพื่อนที่เด็กคบนั้นสามารถมีอิทธิพลต่อเจตคติต่อการเรียน ค่านิยม พฤติกรรมการเรียน ตลอดจนพฤติกรรมอื่น ๆ ของเด็กได้ (ผจงจิต อินทสุวรรณ และคนอื่นๆ. 2547: 39; อ้างอิงจาก Berns. 1997: 248-249) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเด็กต้องการการยอมรับจากเพื่อน อาจทำตามเพื่อนซึ่งมีค่านิยมที่ขัดแย้งกับโรงเรียนและครอบครัวได้ และนอกจากนี้เด็กมักจะยึดถือเพื่อนเป็นแนวทางในการปฏิบัติหรือการตัดสินใจ ถ้าหากครอบครัวไม่สามารถทำหน้าที่ได้ด้วยสาเหตุใดๆ ก็ตาม (สนธยา พลศรี. 2542: 56)

ดังนั้นในงานวิจัยนี้การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียน หมายถึง การที่ครูอบรมสั่งสอน จัดกิจกรรมส่งเสริม หรือทำตัวเป็นแบบอย่างให้นักเรียนปฏิบัติตนด้วยความพอประมาณในด้านการใช้จ่าย การใช้เวลา การบริโภคอาหาร และการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยี และยังรวมถึงการที่นักเรียนมีแบบอย่างจากเพื่อนๆ ได้รับการแนะนำ หรือการพูดคุยกับเพื่อนๆ ในโรงเรียน

เกี่ยวกับการปฏิบัติตนด้วยความพอประมาณในด้านการใช้จ่าย การใช้เวลา การบริโภคอาหาร และการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยี

การวัดการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียน ผจงจิต อินทสุวรรณ และคนอื่นๆ (2547) ได้พัฒนาแบบวัดสถานการณ์ในโรงเรียนขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยและพัฒนาพฤติกรรมกรรมการบริโภคด้วยปัญญาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นแบบวัดที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการรับรู้ของนักเรียนว่าได้รับการส่งเสริมสนับสนุน ช่วยเหลือจากครูและเพื่อน ในด้านวัตถุดิบของ ด้านจิตใจ อารมณ์ และด้านข้อมูลข่าวสาร ซึ่งนำไปสู่การมีพฤติกรรมกรรมการบริโภคด้วยปัญญาทั้ง 4 เรื่อง คือ อาหาร/สิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัว ทรัพยากรธรรมชาติ/ของใช้ส่วนรวม เงิน และเวลา แบบวัดนี้มีจำนวน 15 ข้อ เป็นแบบมาตรประเมินค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .21 - .56 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .78 โดยนักเรียนที่ได้คะแนนรวมสูงเป็นผู้ที่ได้เห็นพฤติกรรมกรรมการบริโภคด้วยปัญญาของครูและเพื่อนมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า นอกจากนี้มนูญ ภูขลิบเงิน (2547) ได้สร้างแบบวัดการฝึกอบรมจากโรงเรียนเกี่ยวกับการประหยัด เป็นแบบวัดที่ให้นักเรียนรายงานปริมาณการได้รับการฝึกอบรมความรู้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประหยัดในรูปแบบต่างๆ จากโรงเรียน แบบวัดนี้มีจำนวน 10 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตรประเมินรวมค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .83 นักเรียนที่ได้คะแนนสูงกว่าแสดงว่าเป็นผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมจากโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่า

ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียน ขึ้นตามนิยามปฏิบัติการ วัดโดยให้นักเรียนรายงานว่าครูให้การอบรมสั่งสอน จัดกิจกรรมส่งเสริม หรือทำตัวเป็นแบบอย่างในด้านความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการใช้จ่าย การใช้เวลา การบริโภคอาหาร และการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยี มากน้อยเพียงใด รวมถึงรายงานว่าเพื่อนๆ ในโรงเรียนมีการพูดคุย ทำตัวเป็นแบบอย่าง หรือแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณทั้ง 4 ด้าน มากน้อยเพียงใด แบบวัดนี้เป็นแบบวัดประเภทมาตรประเมินรวมค่า แต่ละข้อมีมาตร 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย”

ผลการวิจัยที่แสดงความเกี่ยวข้องระหว่างการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียน กับการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ จากผลการวิจัยที่ผ่านมาแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางสังคมจากสถานศึกษาในลักษณะต่างๆ กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของบุคคล เช่น งานวิจัยของสุริยะ พันธดี (2536) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางพุทธศาสนาในโรงเรียนกับจิตลักษณะและพฤติกรรมก้าวร้าวในนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 540 คน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่มีความ

เชื่อและการปฏิบัติทางพุทธศาสนา มาก คือ นักเรียนที่มีครูเป็นแบบอย่างที่ดีทางพุทธศาสนา มาก นักเรียนที่ได้รับประสบการณ์ทางพุทธศาสนาในโรงเรียนมาก และนักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อ ประสบการณ์ทางพุทธศาสนาในโรงเรียนมาก และยังพบว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวน้อย คือ นักเรียนที่มีครูเป็นแบบอย่างที่ดีทางพุทธศาสนา มาก และนักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อประสบการณ์ทาง พุทธศาสนาในโรงเรียนมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของจรูญศักดิ์ พิรศักดิ์โสภณ (2547) ที่ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางสังคมด้านอารมณ์จากเพื่อนกับปรีชาเชิงอารมณ์ของนักเรียน วิทยาลัยตอนต้น จำนวน 384 คน ผลการวิจัยพบว่าวิทยาลัยที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านอารมณ์จาก เพื่อนอย่างเหมาะสมมากจะมีปรีชาเชิงอารมณ์สูงกว่าวิทยาลัยที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านอารมณ์ จากเพื่อนอย่างเหมาะสมน้อย

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา กับ พฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่างๆ ของนักเรียน เช่น งานวิจัยของเตือนใจ เทียนทอง (2546) ที่ศึกษาปัจจัย ทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 546 คน พบว่าวัยรุ่นที่มีการรับรู้บริการสุขภาพจากโรงเรียนสูงมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพสูง กว่าวัยรุ่นที่มีการรับรู้บริการส่งเสริมสุขภาพจากโรงเรียนต่ำ สอดคล้องกับงานวิจัยของกิ่งอ้อ มะลินิล (2552) ที่ศึกษาพฤติกรรมการประหยัดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษา ตอนต้น จำนวน 476 คน พบว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกอบรมเรื่องการประหยัดจากโรงเรียนมากเป็น นักเรียนที่มีพฤติกรรมการประหยัดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากทั้งในด้านการประหยัดเวลา และการประหยัดค่าใช้จ่าย

จากงานวิจัยต่างๆ ที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่า การได้รับประสบการณ์หรือการถ่ายทอดทาง สังคมจากสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่างๆ รวมถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ความพอประมาณด้วย เช่น พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ พฤติกรรมการประหยัดตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงคาดว่า นักเรียนที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความ พอประมาณจากโรงเรียนมาก จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความ พอประมาณมากกว่านักเรียนที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียนน้อยกว่า

การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อกับการปฏิบัติตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ

การรับรู้ข่าวสารถือเป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ การรับรู้ ข่าวสารมีวัตถุประสงค์หลัก คือ 1) เพื่อทราบข้อมูล 2) เพื่อเรียนรู้ 3) เพื่อความบันเทิง 4) เพื่อการ ตัดสินใจ (ดลนภา แก้วศร. 2553: 9; อ้างอิงจาก ปรมะ สตะเวทิน. 2535: 16-17) แต่การที่คนเราจะรับรู้ ข่าวสารได้จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการสื่อสาร เพื่อเป็นการถ่ายทอดข่าวสารจากผู้ส่งมายังผู้รับ โดย

องค์ประกอบที่สำคัญของการสื่อสาร (กิดานันท์ มลิทอง. 2540: 23-24, เสรี วงษ์มณฑา. 2542: 128-135) ประกอบด้วย 1) ผู้ส่งสารหรือแหล่งข่าวสาร (Sender หรือ Source) คือ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เริ่มต้นสร้างและส่งสารไปยังผู้อื่น 2) ข่าวสาร (Message) คือ ความคิด ทศนคติ ภาพพจน์ หรือข้อมูลอื่นๆ ที่ผู้ส่งสารต้องการส่งไปยังผู้รับสาร โดยข่าวสารอาจเป็นเรื่องราวที่แสดงออกมาโดยใช้คำพูด การเขียน หรือใช้สัญลักษณ์ก็ได้ 3) ช่องทางสื่อสารหรือสื่อ (Channel) คือ ตัวกลางที่ช่วยถ่ายทอดข่าวสารจากผู้ส่งสารต้องการให้ผู้รับสารได้รับรู้ อาจเป็นได้ทั้งสื่อบุคคล สื่อสารมวลชน (เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ภาพยนตร์) หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (เช่น อินเทอร์เน็ต E-mail) 4) ผู้รับข่าวสาร (Receiver) คือ บุคคลที่ได้รับข่าวสารที่ผู้ส่งสารส่งมาให้ และเมื่อได้รับข่าวสารแล้วจะมีการแปลความหมายให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาข่าวสาร เพื่อสามารถนำข่าวสารนั้นไปใช้ประโยชน์ต่อไป ซึ่งกระบวนการสื่อสารจะได้ผลมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับทัศนคติ สถานการณ์ และสิ่งแวดล้อมของผู้รับข่าวสารเป็นสำคัญ

โรเจอร์ (ลินดา สุวรรณดี. 2543: 36; อ้างอิงจาก Roger.1983) ได้กล่าวถึงการสื่อสารว่าเป็นกระบวนการที่ความคิดข่าวสารถูกส่งจากแหล่งสารไปยังผู้รับสาร ด้วยเจตนาที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบางประการของผู้รับสาร โดยผลของการสื่อสารทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง 3 ประการ คือ การเปลี่ยนแปลงการรับรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของผู้รับสาร ทั้งนี้การรับรู้ข่าวสารที่มีประโยชน์จะมีส่วนช่วยเพิ่มพูนความรู้ ช่วยแพร่กระจายข่าวสาร และช่วยเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคล (อุบล เลี้ยววาริณ. 2534: 73; อ้างอิงจาก Rogers; & Shoemaker. 1971: 145) หรือช่วยให้เกิดทัศนคติใหม่ๆ ขึ้น (อุบล เลี้ยววาริณ. 2534: 73; อ้างอิงจาก McGuire. 1968; 1969; Fishbein. 1975) นอกจากนี้การได้รับข่าวสารจากสื่อต่างๆ ยังมีความเกี่ยวข้องกับจิตลักษณะ และพฤติกรรมของบุคคลด้วย ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ Yoh (ผจงจิต อินทสุวรรณ และคนอื่นๆ. 2547: 88; อ้างอิงจาก Yoh,T. 2005) ที่พบว่า วัยรุ่นในรัฐหนึ่งของประเทศสหรัฐอเมริกาตัดสินใจซื้อรองเท้ากีฬาโดยได้ข้อมูลจากเพื่อน ครอบครัว และสื่อโทรทัศน์ (ตามลำดับความสำคัญ) โดยลำดับความสำคัญของอิทธิพลจากสื่อโทรทัศน์จะเพิ่มสูงขึ้นตามอายุของวัยรุ่น

จากความสำคัญของการรับรู้ข่าวสารจากสื่อต่างๆ นี้เองทำให้มีนักวิจัยทำการศึกษาและให้ความหมายของการรับรู้ข่าวสารจากสื่อในด้านต่างๆ ไว้มากมาย เช่น อุบล เลี้ยววาริณ (2534: 99) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร และให้ความหมายของการรับรู้ข่าวสารสุขภาพว่าหมายถึง ปริมาณการรับรู้ข่าวสารโดยเฉพาะด้านสุขภาพจากสื่อมวลชนประเภทต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ และสิ่งตีพิมพ์ต่างๆ ส่วนผจงจิต อินทสุวรรณ และคนอื่นๆ (2547: 44) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการบริโภคด้วยปัญญาของนักเรียน และได้ให้ความหมายของการรับรู้ข่าวสารจากสื่อเกี่ยวกับการบริโภคว่าหมายถึง การรับรู้ของนักเรียนว่าตนเองเปิดรับและได้รับ

ข้อมูลความรู้จากสื่อมากนักน้อยเพียงใดเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการบริโภคด้วยปัญญา ซึ่งสื่อในงานวิจัยนี้ หมายถึง สิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ วิดีโอ เทป ซีดี ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต การแสดงบนเวที เป็นต้น และนิภาพร โชติสุดเสนห์ (2545: 48) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย ได้ให้ความหมายของการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ว่าเป็นการที่นักศึกษาได้รับและสนใจข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จากโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร และบุคคลใกล้ชิด เช่น ญาติพี่น้อง เพื่อน และสื่อเฉพาะกิจ อาทิ นิทรรศการการท่องเที่ยว แผ่นพับ นอกจากนี้ลินดา สุวรรณดี (2543: 43) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะของนักเรียน ได้ให้ความหมายของการรับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมว่าเป็นความสนใจในการรับทราบข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม จากสื่อมวลชน ประเภทยุทธศาสตร์ โทรทัศน์ วิทยุ และสิ่งพิมพ์

จากความหมายที่กล่าวมาจึงสรุปได้ว่า การรับรู้ข่าวสาร หมายถึง ปริมาณการได้รับและความสนใจในข้อมูลข่าวสารด้านต่างๆ โดยผ่านทางสื่อชนิดต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อบุคคล (เช่น ญาติพี่น้อง เพื่อน) สื่อสารมวลชน (เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ภาพยนตร์) สื่อเฉพาะกิจ (เช่น นิทรรศการ แผ่นพับ) หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (เช่น อินเทอร์เน็ต E-mail) เป็นต้น

ดังนั้นงานวิจัยในครั้งนี้การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ จึงหมายถึง ปริมาณการได้รับและความสนใจในข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับความพอประมาณในด้านการใช้จ่าย การใช้เวลา การบริโภคอาหาร และการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยี จากโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

การวัดการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ ได้มีผู้ศึกษาและสร้างแบบวัดเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารจากสื่อไว้ เช่น ลินดา สุวรรณดี (2543) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการอุดร ได้สร้างแบบวัดการรับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นแบบวัดที่ได้ดัดแปลงเนื้อหาจาก แบบวัดการรับรู้ข่าวสารด้านสุขภาพ ของอุบล เลี้ยววาริณ (2534) แบบวัดนี้วัดโดยการให้นักเรียนรายงานที่ได้รับและสนใจข่าวสารต่างๆ ด้านสิ่งแวดล้อมจากสื่อป้ายโฆษณา สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ และสื่อสิ่งพิมพ์มากนักน้อยเพียงใด โดยมีข้อคำถาม 10 ข้อ เป็นแบบมาตราประเมินค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 10-60 คะแนน มีค่าความเชื่อมั่น .73 นักเรียนที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่ามีการรับรู้ข่าวสารในปริมาณมาก และนักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่ามีการรับรู้ข่าวสารในปริมาณน้อย นอกจากนี้ผจงจิต อินทสุวรรณ และคนอื่นๆ (2547) ได้พัฒนาแบบวัดการรับรู้ข่าวสารจากสื่อเกี่ยวกับการบริโภค เพื่อใช้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการบริโภคด้วยปัญญาของนักเรียน แบบวัดนี้เป็นลักษณะให้นักเรียนรายงานเกี่ยวกับการรับรู้ของตนเองเปิดรับและได้รับข้อมูลความรู้จากสื่อมาก

น้อยเพียงใดเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการบริโภคด้วยปัญญา แบบวัดนี้มีจำนวน 13 ข้อ เป็นแบบมาตร ประเมินค่า 6 ระดับ จาก “มากที่สุด” ถึง “น้อยที่สุด” มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) อยู่ระหว่าง .24 - .56 มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .74 โดยนักเรียนที่ได้คะแนนจากแบบวัดสูงกว่าเป็นผู้ที่ได้รับรู้ข่าวสารการ บริโภคด้วยปัญญาจากสื่อสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อขึ้น โดยปรับปรุงจากแบบวัดการรับรู้ข่าวสารต่างๆ ในงานวิจัยที่ผ่านมา วัดโดยให้นักเรียนรายงานการรับรู้ ของตนเองเกี่ยวกับปริมาณการได้รับและความสนใจในข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับความพอประมาณ ทั้ง 4 ด้าน คือด้านการใช้จ่าย การใช้เวลา การบริโภคอาหาร และการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยี จาก สื่อต่างๆ ได้แก่ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น เป็นแบบวัดประเภท มาตรประเมินรวมค่า แต่ละข้อมีมาตร 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย”

ผลการวิจัยที่แสดงความเกี่ยวข้องระหว่างการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณ จากสื่อ กับการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ
ผลการวิจัยที่ผ่านมาแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสาร กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของ บุคคล เช่น งานวิจัยของอุบล เลี้ยววริน (2534) ที่ศึกษาความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อจิตลักษณะ และพฤติกรรมสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 358 คน ผลการวิจัยพบว่าการ รับข่าวสารสุขภาพจากสื่อมวลชนประเภทต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และสิ่งตีพิมพ์ต่างๆ เป็นตัวทำนายสำคัญที่สุดของพฤติกรรมสุขภาพของคนทำงานในโรงพยาบาล และเป็นตัวทำนาย สำคัญอันดับสองของพฤติกรรมสุขภาพของกลุ่มคนทำงานในโรงงาน สอดคล้องกับผลวิจัยของ ปราโมทย์ มลคล้า และคนอื่นๆ (2553) ที่แสดงให้เห็นว่าผู้นำครอบครัวในเขตปกครองท้องที่อำเภอ เมือง จังหวัดนครปฐม ซึ่งมีการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงมาก จะสามารถนำหลักเศรษฐกิจ พอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและประกอบอาชีพได้มากขึ้น และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธรรมรัตน์ อภิภาณุกิจ (2551) ที่ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าใน อาคารสำนักงานของพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) จำนวน 327 คน ผลการวิจัยพบว่า พนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าจากสื่อประเภทป้ายโฆษณา วิทยุ โทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ และอินเทอร์เน็ตสูง จะมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าในอาคารสำนักงานสูง กว่าพนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำ และยังพบว่าการรับรู้ข่าวสาร ด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าเป็นตัวทำนายสำคัญอันดับแรกของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในอาคารสำนักงาน โดยทำนายได้ร้อยละ 23.5 ในกลุ่มรวม

นอกจากนี้นิภาพร โชติสุตเสนห์ (2545) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย จำนวน 400 คน พบว่านักศึกษาที่ได้รับข่าวสาร

เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จากแหล่งข่าวสารต่างๆ บุคคลใกล้ชิด และสื่อเฉพาะกิจมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมเสริมสร้างและอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว และพฤติกรรมรักษาระเบียบมากกว่านักศึกษาที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์น้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยอีก 2 ประเภท คือ กลุ่มท่องเที่ยวน้อย และกลุ่มผลการเรียนต่ำ ส่วนงานวิจัยของลินดา สุวรรณดี (2543) ที่ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมลดปริมาณขยะของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรณรงค์ จำนวน 480 คน ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่สำคัญของพฤติกรรมลดปริมาณขยะของนักเรียน คือ การรับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม สามารถทำนายพฤติกรรมหลักเลียงการสร้างขยะ และพฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า ในนักเรียนกลุ่มรวมได้ 47% และ 38% ตามลำดับ โดยสามารถทำนายพฤติกรรมหลักเลียงการสร้างขยะได้สูงสุด 52% ในกลุ่มผู้ที่มีผลการเรียนสูง และกลุ่มนักเรียนที่ครอบครัวยุติฐานสูง ส่วนพฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่าทำนายได้สูงสุด 42% ในกลุ่มนักเรียนเพศหญิง และกลุ่มที่มีผลการเรียนสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของรสนันท์ ณ นคร (2550) ซึ่งศึกษาปัจจัยเชิงเหตุที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมออมเงินของนักเรียนระดับมัธยมต้นที่มีธนาคารโรงเรียน จำนวน 500 คน พบว่าการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการออมเงินเป็นตัวทำนายสำคัญลำดับที่สอง ในกลุ่มตัวทำนายชุดสถานการณ์ โดยสามารถทำนายได้สูงสุด 18.1% ในกลุ่มนักเรียนหญิง

จากงานวิจัยที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่าการรับรู้ข่าวสารจากสื่อต่างๆ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของบุคคลรวมถึงพฤติกรรมที่แสดงถึงความพอประมาณด้วย เช่น พฤติกรรมหลักเลียงการสร้างขยะ พฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า และพฤติกรรมประหยัดพลังงานไฟฟ้า เป็นต้น ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงคาดว่า นักเรียนที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมาก จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณมากกว่านักเรียนที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อน้อยกว่า

จิตลักษณะตามสถานการณ์กับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ

จิตลักษณะตามสถานการณ์ หรือเรียกว่า ปฏิสัมพันธ์แบบในตน (Organismic Interaction) หมายถึง ลักษณะทางจิตของบุคคลผู้กระทำที่เป็นผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะเดิมของเขากับสถานการณ์ปัจจุบันของบุคคล ทำให้เกิดจิตลักษณะตามสถานการณ์ในบุคคลนั้น เป็นจิตลักษณะประเภทที่ไวต่อการแปรเปลี่ยนของสถานการณ์ หรืออยู่ใต้อิทธิพลของสถานการณ์ เช่น เจตคติต่อสถานการณ์หนึ่งๆ หรือต่อพฤติกรรมหนึ่งๆ ความวิตกกังวลตามสถานการณ์ ความเชื่ออำนาจที่เกี่ยวข้องกับตนในเรื่องหนึ่งๆ โดยเฉพาะ เป็นต้น (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2541)

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาจิตลักษณะตามสถานการณ์ที่คาดว่าจะมีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ และความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณกับการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ

เจตคติเป็นลักษณะทางจิตใจของบุคคลที่นักวิชาการเชื่อว่าจะมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคลนั้นมากกว่าจิตลักษณะประเภทอื่นๆ พิชายและไอน์เซน (วิริติ ปานศิลา. 2542: 69; อ้างอิงจาก Fishbein; & Ajzen. 1975: 336-339) กล่าวว่าเจตคติเป็นสิ่งที่นักจิตวิทยาสังคมคิดขึ้นมาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือทำความเข้าใจพฤติกรรมมนุษย์ และเชื่อว่าเจตคติเป็นจิตลักษณะที่เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคม ส่วนฮอลพอร์ต (มาริษา สก๊อต. 2548: 24; อ้างอิงจาก Allport. 1976: 2) กล่าวว่า เจตคติเป็นสภาพความพร้อมของจิตใจและประสาท ซึ่งมีผลโดยตรงต่อการตอบสนองของบุคคลที่มีต่อสภาพต่างๆ

นักจิตวิทยาสังคม ได้สรุปองค์ประกอบของเจตคติ ไว้เป็น 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านความรู้เชิงประเมินค่า องค์ประกอบด้านความรู้สึก และองค์ประกอบด้านความพร้อมกระทำพฤติกรรม ซึ่งเรียกว่าองค์ประกอบทั้ง 3 ของเจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2538: 38; อ้างอิงจาก McGuire. W.J. 1969: 155-156) โดยแต่ละองค์ประกอบมีความหมาย ดังนี้ 1) องค์ประกอบด้านความรู้เชิงประเมินค่า (Cognitive Component) หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดว่าดีมีประโยชน์และหรือเลวมากน้อยเพียงใด โดยองค์ประกอบนี้จะต้องมีลักษณะที่มีทิศทางร่วมด้วยคือ ดีหรือเลว ประโยชน์หรือโทษ จึงไม่ใช่ข้อเท็จจริง (Fact) ตามปกติเท่านั้นจัดเป็นองค์ประกอบที่เป็นต้นกำเนิดของเจตคติของบุคคลต่อสิ่งต่างๆ ดังนั้นหากบุคคลมีความรู้เชิงประเมินค่าต่อสิ่งต่างๆ ไม่สมบูรณ์ หรือมีความรู้ที่ผิดพลาดจะทำให้เกิดอคติหรือความลำเอียงและอาจทำให้เกิดผลเสียต่อผู้ยึดถือหรือส่วนรวมได้ 2) องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective Component) หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ส่วนใหญ่แล้วความรู้สึกพอใจของบุคคลต่อสิ่งหนึ่ง จะเกิดโดยอัตโนมัติและสอดคล้องกับความรู้เชิงประเมินค่าต่อสิ่งนั้นด้วย กล่าวคือ ถ้าบุคคลเชื่อว่าสิ่งใดดีมีประโยชน์บุคคลก็จะชอบและพอใจสิ่งนั้น ในทางตรงกันข้ามถ้าบุคคลเชื่อว่าสิ่งนั้นเลวหรือมีโทษบุคคลก็จะไม่ชอบไม่พอใจสิ่งนั้น องค์ประกอบนี้มีเนื้อหาที่อาจจะวัดได้ไม่หลากหลายเท่าองค์ประกอบแรก แต่ก็เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของเจตคติ 3) องค์ประกอบด้านความพร้อมกระทำ (Action Tendency Component) หมายถึง การที่บุคคลมีความพร้อมที่จะช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริมในสิ่งที่เขาชอบหรือ

พอใจ และพร้อมที่จะทำลายหรือเพิกเฉยต่อสิ่งที่เขาไม่ชอบหรือไม่พอใจ เป็นองค์ประกอบที่เกิดขึ้นภายหลังเมื่อบุคคลมีความรู้เชิงประเมินค่า และมีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้นแล้ว อย่างไรก็ตาม องค์ประกอบนี้ยังคงอยู่ภายในจิตใจของบุคคลและยังไม่ปรากฏออกมาเป็นพฤติกรรม โดยความพร้อมกระทำจะปรากฏออกมาเป็นพฤติกรรมหรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะอื่นๆ ของบุคคลและสถานการณ์

ในการวิจัยครั้งนี้ การมีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ หมายถึง การที่นักเรียนมีการรับรู้และคำนึงถึงคุณค่าโดยตระหนักถึงประโยชน์หรือโทษของการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ และมีความรู้สึกพึงพอใจในการที่จะปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับความพอประมาณในด้านการใช้จ่าย การใช้เวลา การบริโภคอาหาร และการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยี

การวัดเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ได้มีการสร้างแบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรม หรือสถานการณ์ต่างๆ และนำไปใช้ในงานวิจัยต่างๆ เช่น ในงานวิจัยของจิตติพร ไวโรจน์วิทยาการ (2551) ได้พัฒนาแบบวัดทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษา เป็นแบบวัดความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนในการพิจารณาประเมินประโยชน์และหรือโทษของการปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง การมีความรู้สึกพึงพอใจในการที่จะปฏิบัติตามหลักหรือวิธีการที่เป็นแนวทางในหลักเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นแบบวัดชนิดมาตราประเมินรวมค่าจำนวน 10 ข้อ โดยแต่ละข้อมีมาตร 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 4.66 - 10.18 และค่าความสัมพันธภาพภายในระหว่างรายข้อกับแบบวัดอยู่ระหว่าง .35 - .58 แบบวัดนี้มีช่วงคะแนนระหว่าง 10 - 60 คะแนน มีค่าความเชื่อมั่นแบบแอลฟาเท่ากับ .81 นักเรียนที่ได้คะแนนในแบบวัดนี้สูงจะเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงสูงด้วย

นอกจากนี้กิ่งอ้อ มะลินิล (2552) ได้พัฒนาแบบวัดทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการประหยัดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษา เป็นแบบวัดทัศนคติที่ดีต่อการประหยัดใน 2 ด้าน คือ การประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย โดยให้นักเรียนรายงานถึงการประเมินว่าการประหยัดเป็นสิ่งที่มีความประโยชน์หรือมีโทษ พอใจหรือไม่พอใจต่อการประหยัด และความตั้งใจที่จะทำหรือไม่ทำพฤติกรรมประหยัด เป็นต้น แบบวัดนี้มีจำนวน 9 ข้อ เป็นแบบวัดชนิดมาตราประเมินรวมค่า โดยแต่ละข้อมีมาตร 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) อยู่ระหว่าง .43 - .66 มีค่าความเชื่อมั่นแบบแอลฟาเท่ากับ .83 นักเรียนที่ได้คะแนนในแบบวัดนี้สูงจะเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมประหยัดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสูงด้วย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ซึ่งเป็นแบบวัดเจตคติทั้ง 3 องค์ประกอบ โดยได้ปรับปรุงมาจากแบบวัดทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของจิตติพร ไวรโจนวิทยาการ (2551) และแบบวัดทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมประหยัดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของกิ่งอ้อ มะลินิล (2552) เป็นแบบวัดประเภทมาตรประเมินรวมค่า แต่ละข้อมีมาตร 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย”

ผลการวิจัยที่แสดงความเกี่ยวข้องระหว่างเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ กับการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ จากผลการวิจัยที่ผ่านมา พบว่าเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมโดยอ้อมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมนั้น เช่น งานวิจัยของชนชัย เชื้อสาธุชน (2546) ที่ศึกษาตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมการประหยัดทรัพยากรของอาจารย์ในสถาบันราชภัฏ พบว่า ทัศนคติที่ดีต่อการประหยัดทรัพยากร เป็นตัวทำนายสำคัญลำดับแรกต่อพฤติกรรมการประหยัดวัสดุและพลังงาน ซึ่งสามารถทำนายได้ 44.0 % โดยรวมกับตัวแปรอื่นๆ อีก 8 ตัว ด้านจิตลักษณะ จิตลักษณะตามสถานการณ์ และสถานการณ์ โดยพบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยบางกลุ่ม และยังพบอีกว่าทัศนคติที่ดีต่อการประหยัดทรัพยากร เป็นตัวทำนายสำคัญลำดับแรกต่อพฤติกรรมการประหยัดเวลาในกลุ่มรวม ซึ่งสามารถทำนายได้ 44.0 % โดยรวมกับตัวแปรอื่นๆ อีก 8 ตัว ด้านจิตลักษณะ จิตลักษณะตามสถานการณ์ และสถานการณ์

ส่วนงานวิจัยที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่างๆ ของนักเรียน นักศึกษา ได้แก่ งานวิจัยของลินดา สุวรรณดี (2543) ที่ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรณรงค์จำนวน 480 คน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการลดปริมาณขยะมาก มีพฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่ามากกว่า และพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสร้างขยะมากกว่า นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการลดปริมาณขยะน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของฐานันดร เปียศิริ (2545) ที่ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนสีเขียว ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมประหยัดไฟฟ้าสูง มีพฤติกรรมการประหยัดไฟฟ้าทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมการประหยัดไฟฟ้าส่วนตัว พฤติกรรมการประหยัดไฟฟ้าในครอบครัว และพฤติกรรมการประหยัดไฟฟ้าเพื่อส่วนรวมสูงกว่านักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมประหยัดไฟฟ้าต่ำ และงานวิจัยของนิภาพร โชติสุดเสน่ห์ (2545) ที่ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยจำนวน 400 คน พบว่านักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว และพฤติกรรมรักษาระเบียบมากกว่านักศึกษาที่มีทัศนคติ

ที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์น้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยหลายกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองสูง และยังพบอีกว่าทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นตัวทำนายสำคัญอันดับแรกของพฤติกรรมกรรมการอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยวร่วมกับตัวแปรอื่นๆ อีก 10 ตัว ด้านจิตลักษณะและสถานการณ์ โดยทำนายได้ 43.4% นอกจากนี้ วีรวรรณ วงศ์ปิ่นเพชร และชลิดา วสุวัต (2554) ที่ศึกษาความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของพฤติกรรมกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 800 คน ก็พบว่า เจตคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนงานวิจัยของกฤตย์ติวัฒน์ ฉัตรทอง และคนอื่นๆ (2554) พบว่าตัวพยากรณ์ที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อพฤติกรรมกรรมการรับประทานอาหารที่ถูกหลักโภชนาการของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย คือ เจตคติต่อการรับประทานอาหารที่ถูกหลักโภชนาการ และในงานวิจัยของวันวิสา ศรีระศาสตร์ งามดาวนิทานนท์ และนำชัย ศุภฤกษ์ชัยสกุล (2555) พบว่าตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยของนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษา คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมดังกล่าว

นอกจากนี้ยังม้งงานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เช่น งานวิจัยของจิตติพร ไวโรจน์วิทยการ (2551) ที่ศึกษาปัจจัยเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนที่ประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 482 คน ผลการวิจัยพบว่าทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นตัวทำนายที่สำคัญที่สุดของพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม โดยทำนายได้ 43.6% ในกลุ่มรวม และทำนายได้สูงสุด 55.1% ในกลุ่มนักเรียนที่มีสมาธิในครอบครัวยาว

จากผลการวิจัยต่างๆ ที่ผ่านมามีแสดงให้เห็นว่าการมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมโดยอ้อมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์นั้นๆ รวมถึงพฤติกรรมที่แสดงถึงความพอประมาณด้วย เช่น พฤติกรรมการประหยัดวัสดุและพลังงาน พฤติกรรมการประหยัดเวลา พฤติกรรมการลดปริมาณขยะ พฤติกรรมการอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว และพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม เป็นต้น ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงคาดว่า นักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณสูงจะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณสูงกว่านักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณต่ำกว่า

ความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการปฏิบัติ ตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ

ความรู้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของบุคคลที่มีผลต่อการแสดงออกทางด้านพฤติกรรม เพราะการมีความรู้ที่ดีจะช่วยให้บุคคลสามารถแสดงพฤติกรรมที่ดีได้อย่างเหมาะสม (กิ่งอ้อมมะลินิล. 2552: 52) ราชบัณฑิตยสถาน (2546: 232) ได้ให้ความหมายของ “ความรู้” ว่าหมายถึง สิ่งที่ยังสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์รวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติและทักษะ ความเข้าใจ หรือสารสนเทศที่ได้รับมาจากประสบการณ์; สิ่งที่ได้รับมาจากการได้ยิน ได้ฟัง การคิด หรือการปฏิบัติ; องค์วิชาในแต่ละสาขา เช่น ความรู้เรื่องเมืองไทย ความรู้เรื่องสุขภาพ นอกจากนี้ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543: 42) กล่าวว่า ความรู้เป็นความสามารถในการระลึกรู้ถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้มาแล้วนั่นคือ ความจำนั่นเอง โดยแบ่งเป็นความรู้ด้านเนื้อหา ความรู้เกี่ยวกับวิธีดำเนินการในเนื้อหา และความรู้เกี่ยวกับความคิดรวบยอด

บลูม (จรีพร ภิบาลจันทร์. 2551: 48-49; อ้างอิงจาก Bloom. 1975: 65) ได้แบ่งพฤติกรรมด้านความรู้ หรือความสามารถทางด้านสติปัญญา (Cognitive domain) เป็น 6 ระดับ โดยเรียงจากพฤติกรรมง่ายไปสู่ยาก ดังนี้ 1) ความรู้ (Knowledge) เป็นพฤติกรรมขั้นต้นเกี่ยวกับความจำได้หรือระลึกได้ 2) ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องจากความรู้ ต้องมีความรู้มาก่อนจึงจะเข้าใจ ความเข้าใจนี้จะแสดงออกมาเป็นรูปของการแปลความ ตีความ และคาดคะเน 3) การนำไปใช้ (Application) เป็นการนำทฤษฎี วิธีการกฎเกณฑ์ และแนวความคิดต่างๆ ไปใช้ 4) การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นขั้นที่บุคคลมีความสามารถและมีทักษะจำแนกเรื่องราวที่สมบูรณ์ใดๆ ออกเป็นส่วนย่อยๆ และมองเห็นความสัมพันธ์อย่างแน่ชัดระหว่างส่วนประกอบเหล่านั้น รวมทั้งมองเห็นการผสมผสานระหว่างส่วนประกอบที่รวมกันเป็นปัญหาหรือสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง 5) การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถของบุคคลในการรวบรวมส่วนย่อยต่างๆ เข้าเป็นส่วนรวมที่มีโครงสร้างใหม่ มีความชัดเจนและมีคุณภาพสูง 6) การประเมินผล (Evaluation) เป็นความสามารถในการตัดสินคุณค่าของเนื้อหา วัสดุ วิธีการ วิจัยตีราคาสิ่งของต่างๆ โดยมีกฎเกณฑ์ที่บุคคลสร้างขึ้น หรือมีอยู่แล้วก็ได้

ดังนั้นความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในงานวิจัยนี้หมายถึง การมีความจดจำ ความรอบรู้ หรือความเข้าใจเกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การวัดความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จิตติพร ไวรโจนวิทยาการ (2551) ได้สร้างแบบวัดความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อวัดปริมาณความรู้เกี่ยวกับหลักและการประยุกต์หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษา

ตอนต้น แบบวัดนี้มีข้อคำถาม 10 ข้อ โดยแต่ละข้อประกอบด้วยมาตรา 2 มิติ ได้แก่ 1) ให้เลือกตอบว่า ข้อความนั้น “ถูก” หรือ “ผิด” และ 2) ให้เลือกกว่าคำตอบที่ตอบในมิติแรกนั้น ผู้ตอบมีความมั่นใจในคำตอบนั้นในปริมาณเท่าใด ซึ่งมีให้เลือก 3 ระดับ คือ “น้อย” “ปานกลาง” และ “มาก” แบบวัดมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 3.60 - 9.00 และค่าความสัมพันธ์ภายในระหว่างรายข้อกับแบบวัดอยู่ระหว่าง .09 - .43 มีค่าความเชื่อมั่นแบบแอลฟาเท่ากับ .69 โดยนักเรียนที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่านักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ต่อมา กิ่งอ้อ มะลินิล (2552) ได้สร้างแบบวัดความรู้เกี่ยวกับการประหยัดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขึ้น เป็นแบบวัดที่ใช้วัดปริมาณความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประหยัดในแง่การประหยัดเวลา การประหยัดค่าใช้จ่าย การประหยัดทรัพยากรธรรมชาติ และการประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ แบบวัดมีจำนวน 10 ข้อ มีลักษณะเป็นประโยคคำถาม ให้นักเรียนตอบในสองลักษณะคือ “ถูก” หรือ “ผิด” และ “มั่นใจ” หรือ “ไม่มั่นใจ” แบบวัดมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง .22 - .47 และมีค่าความเชื่อมั่นแบบแอลฟาเท่ากับ .70 ผู้ที่ได้คะแนนรวมจากแบบวัดนี้สูงแสดงว่าเป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับการประหยัดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาก

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขึ้นเองจากเนื้อหาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง (2547, 2550ก, 2550ข) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550) และสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (2552) ได้ประมวลไว้

ผลการวิจัยที่แสดงความเกี่ยวข้องระหว่างความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ความรู้ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งที่มีผลต่อการแสดงออกทางด้านพฤติกรรม ถ้าหากบุคคลมีความรู้ความเข้าใจต่อเหตุการณ์ใด ย่อมสามารถแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวกับเหตุการณ์นั้นๆ ได้อย่างเหมาะสม โดยเล็งเห็นคุณค่าและประโยชน์หรือโทษที่จะได้รับจากการแสดงพฤติกรรมนั้น ผลการวิจัยจำนวนหนึ่งที่ผ่านมา พบว่าความรู้เกี่ยวกับเรื่องใดย่อมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนั้นๆ เช่น งานวิจัยของเกษม จันทร (2541) ที่ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการเสพยาบ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 560 คนพบว่านักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก มีสุขภาพจิตดี และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูงด้วย จะเป็นผู้มีพฤติกรรมต้านทานการเสพยาบ้ามาก และยังพบอีกว่าความรู้เกี่ยวกับยาบ้า เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่สองของพฤติกรรมหลีกเลี่ยงเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาบ้า ซึ่งสามารถทำนายได้ 41.4 % โดยร่วมกับตัวแปรอื่นๆ อีก 6 ตัว ด้านจิตลักษณะและสถานการณ์

นอกจากนี้ในงานวิจัยของสุรนันต์ เปียศิริ (2545) ที่ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนสีเขียว จำนวน 701 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการประหยัดไฟฟ้ามาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการประหยัดไฟฟ้าส่วนตัวมากกว่า มีพฤติกรรมการประหยัดไฟฟ้าในครอบครัวมากกว่า และมีพฤติกรรมการประหยัดไฟฟ้าเพื่อส่วนรวมมากกว่า นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการประหยัดไฟฟ้าน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของกิ่งอ้อ มะลินิล (2552) ที่ศึกษาพฤติกรรมการประหยัดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 476 คน พบว่า ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรม การประหยัดตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เป็นตัวแปรทำนายสำคัญลำดับที่ 3 และ 6 ของพฤติกรรม การประหยัดเวลาและพฤติกรรมการประหยัดค่าใช้จ่าย ตามลำดับ

จากผลการวิจัยที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่าผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับสิ่งใดมากย่อมมีความสัมพันธ์ กับพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความรู้นั้นด้วย รวมถึงพฤติกรรมที่แสดงถึงความพอประมาณด้วย เช่น พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า พฤติกรรมการประหยัดเวลา และพฤติกรรมการประหยัด ค่าใช้จ่าย ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงคาดว่านักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงมากจะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความ พอประมาณมากกว่านักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง น้อยกว่า

ลักษณะทางชีวสังคมกับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้าน ความพอประมาณ

จากการประมวลเอกสารงานวิจัยต่างๆ พบว่าลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล ด้านชีวสังคม และ ภูมิหลังมีความสำคัญในฐานะที่เป็นตัวแปรที่ใช้จำแนกลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง และมีส่วนร่วมในการ อธิบายพฤติกรรม เนื่องจากลักษณะทางชีวสังคม และภูมิหลังของบุคคลอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ บุคคลแสดงพฤติกรรมต่างๆ แตกต่างกัน

ในการวิจัยครั้งนี้ได้เลือกลักษณะทางชีวสังคมบางส่วนที่คาดว่าจะมีความเกี่ยวข้องกับการ ปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน สถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และประเภทของโรงเรียน (โรงเรียนที่เป็นสถานศึกษาพอเพียง แบบอย่าง/โรงเรียนที่ไม่ใช่สถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง)

เพศกับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ

ผลการวิจัยที่ผ่านมาพบว่าเพศมีความเกี่ยวข้องกับการแสดงพฤติกรรมต่างๆ ที่น่าปรารถนาของบุคคล เช่น ในงานวิจัยของ กฤษดา ประทีปรัตน์ (2549) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบของนักเรียน

ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนหนองแค “สรกิจพิทยา” อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำนวน 376 คน ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าเพศมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่านักเรียนหญิงมีความรับผิดชอบมากกว่านักเรียนชาย และงานวิจัยของสุภาพร ธนะชานันท์ (2548) ซึ่งศึกษาอิทธิพลของมาตรการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนและครอบครัว กับความผูกพันทางสังคมที่มีต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 2,369 คน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนหญิง มีเจตคติที่ไม่ดีต่อสิ่งเสพติดมากกว่านักเรียนชาย

นอกจากนี้งานวิจัยของชวนชัย เชื้อสาธุชน (2546) ทำการศึกษาตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมการประหยัดทรัพยากรของอาจารย์ในสถาบันราชภัฏพบว่า เพศมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัดทรัพยากร โดยอาจารย์เพศชายมีพฤติกรรมการประหยัดเวลา และพฤติกรรมการประหยัดพลังงานและวัสดุสำนักงานน้อยกว่าอาจารย์เพศหญิง สอดคล้องกับงานวิจัยของฐานันดร เปียศิริ (2545) ที่ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนสีเขียว พบว่าเพศมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า โดยนักเรียนชายที่พฤติกรรมการประหยัดไฟฟ้าส่วนตัว พฤติกรรมการประหยัดในครอบครัว และพฤติกรรมการประหยัดไฟฟ้าเพื่อสังคม ทั้ง 3 ประเภทในปริมาณต่ำ

จากผลการวิจัยที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่า เพศมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่างๆ รวมถึงพฤติกรรมที่แสดงถึงความพอประมาณด้วย เช่น พฤติกรรมการประหยัดทรัพยากร พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงคาดว่า นักเรียนหญิงจะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณมากกว่านักเรียนชาย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ

ผลการวิจัยที่ผ่านมาพบว่าระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมต่างๆ ที่น่าปรารถนาของบุคคล เช่นในงานวิจัยของสุภาพร ธนะชานันท์ (2548) ซึ่งศึกษาอิทธิพลของมาตรการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียน และครอบครัว กับความผูกพันทางสังคมที่มีต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 2,369 คน ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีอิทธิพลต่อเจตคติต่อสิ่งเสพติดและพฤติกรรมป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติด สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษดา ประทีปรัตน์ (2549) ซึ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนหนองแค “สรกิจพิทยา” อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำนวน 376 คน ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวก

กับความรับผิดชอบของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบมาก

นอกจากนี้ในงานวิจัยของปราณี จ้อยรอด (2552) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 314 คน พบว่านักเรียนที่มีคะแนนผลการเรียนเฉลี่ยสะสมมาก มีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ต อย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนที่มีคะแนนผลการเรียนเฉลี่ยสะสมน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของพุดพิพล นิมพราว (2547) ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประหยัดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 320 คน พบว่า ระดับผลการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการประหยัดของนักเรียน

จากผลการวิจัยที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่า ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่างๆ รวมถึงพฤติกรรมที่แสดงถึงความพอประมาณด้วย เช่น พฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ พฤติกรรมการประหยัด ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงคาดว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ฐานทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ

ฐานทางเศรษฐกิจของครอบครัว คือ รายได้โดยรวมของสมาชิกในครอบครัว ซึ่งฐานทางเศรษฐกิจนั้นเป็นปัจจัยหนึ่งที่อาจส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของบุคคลในสังคม เช่น งานวิจัยของจิตติพร ไวโรจน์วิทยากร (2551) ที่ศึกษาปัจจัยเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นซึ่งผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เป็นกลุ่มเสี่ยงซึ่งมีพฤติกรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่ำ คือ นักเรียนที่ได้เงินมาโรงเรียนมากต่อเดือน และในงานวิจัยของกิ่งอ้อมมะลิณี (2552) ที่ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมประหยัดเวลามาก คือ กลุ่มนักเรียนที่มีฐานทางเศรษฐกิจต่ำ

จากผลการวิจัยที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่า ฐานทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่แสดงถึงความพอประมาณของบุคคล เช่น พฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง พฤติกรรมการประหยัด ดังนั้นในงานวิจัยนี้ จึงได้กำหนดตัวแปรฐานทางเศรษฐกิจของครอบครัว ซึ่งเป็นลักษณะทางชีวสังคมของกลุ่มตัวอย่างเข้ามาร่วมในการศึกษาด้วย

ประเภทของโรงเรียนที่เป็นสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่างกับการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) มุ่งเน้นให้นาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาคน ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดนโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาขึ้น โดยมีเป้าหมายที่สำคัญคือการปลูกฝังจิตสำนึกพอเพียงให้เกิดขึ้นในเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นการสอนให้เด็กตระหนักถึงความพอประมาณในการดำเนินชีวิต ไม่โลภ ไม่ฟุ้งเฟ้อ มีการตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผล และเตรียมตัวให้พร้อมรับมือกับความผันผวนของเหตุการณ์ต่างๆ อย่างรู้เท่าทัน รวมถึงหมั่นแสวงหาความรู้ และที่สำคัญเน้นให้นักเรียนมีคุณธรรม มีความอดทน ซื่อสัตย์สุจริต ไม่เบียดเบียนผู้อื่น แบ่งปันช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิต (สมศักดิ์ คงเที่ยง. 2550: 9-10) จากนโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษานี้เองได้ก่อให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษาโดยการนำแนวคิดและหลักปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการการบริหารจัดการการเรียนการสอน มีการสอดแทรกแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร สาระเรียนรู้ต่างๆ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงและนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

การจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยใช้แนวทางการบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอนของคณะทำงานบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษานั้น จะเป็นการจัดการเรียนการสอนโดยมีการสอดแทรกแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม ได้แก่ ภาษาไทย, คณิตศาสตร์, วิทยาศาสตร์, สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม, สุขศึกษาและพลศึกษา, การงานอาชีพและเทคโนโลยี, ศิลปะ และภาษาต่างประเทศ ส่วนแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้น สถานศึกษาสามารถนำหลักการสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้หลากหลายลักษณะ ซึ่งมีประเด็นหลักๆ ได้แก่ 1) รู้จักใช้จ่ายของตนเอง 2) รู้จักออมเงิน 3) รู้จักสร้างรายได้หรืออาชีพ 4) รู้จักช่วยเหลือสังคมหรือชุมชน 5) สร้างสมดุลของทรัพยากรธรรมชาติ 6) สืบสานวัฒนธรรมไทย 7) ส่งเสริมศาสนา โดยแต่ละโรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างหลากหลายเพื่อให้สอดคล้องกับประเด็นข้างต้น เช่น การทำบันทึกบัญชีรายรับและรายจ่าย การจัดตั้งธนาคารโรงเรียน การปลูกพืชผักผสมผสาน การปลูกฝังมารยาทไทย และการจัดมุมธรรมะในโรงเรียน เป็นต้น (ถวัลย์ มาศจรัส. 2550: 44,113-115) ทั้งนี้ในปี พ.ศ. 2550 ได้มีสถานศึกษาที่ผ่านเกณฑ์การประเมินให้เป็นสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง จำนวน 137 แห่ง และในปี พ.ศ. 2552 ได้ขยายผลจนมีสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง จำนวน 1,126 แห่ง รวมทั้งสิ้นเป็นจำนวน 1,261 แห่ง ในทุกระดับ ทุกสังกัด ทั่วประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553: คำนำ) โดย

มีเกณฑ์การประเมินใน 5 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา 2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4) ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา 5) ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จของการจัดการศึกษา ซึ่งพิจารณาจากตัวสถานศึกษา ผู้บริหาร บุคลากร และนักเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553: 192-198)

ที่ผ่านมามีผลการวิจัยจำนวนหนึ่งพบว่าการเข้าร่วมโครงการพัฒนาหรือการจัดกิจกรรมเสริมต่างๆ ในการเรียนการสอน มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่พึงปรารถนาของนักเรียน เช่น งานวิจัยของ พระสุวรรณค์ ยมสีดา (2548) ที่ศึกษาปัจจัยเชิงเหตุที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดำรงชีวิตแบบพุทธของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ จำนวน 457 คน พบว่านักเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถีพุทธมีพฤติกรรมการกินแบบพุทธ และพฤติกรรมการปฏิบัติทางศาสนา มากกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ สอดคล้องกับงานวิจัยของลินดา สุวรรณดี (2543) ศึกษาพฤติกรรมการลดปริมาณขยะของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรณรงค์และไม่ได้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 480 คน พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ มีพฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า และมีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสร้างขยะมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการฯ และพบอีกว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกอบรมตามโครงการรณรงค์ และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองมีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสร้างขยะมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองต่ำ

นอกจากนี้งานวิจัยของจิตติพร ไวโรจน์วิทยการ (2551) ที่ศึกษาปัจจัยเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนที่ประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 482 คน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่เน้นประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการรับรู้คุณความดีของบุคคลมาก และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการออมและพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้เรียนในโรงเรียนที่เน้นประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการรับรู้คุณความดีของบุคคลน้อย และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองน้อย และในงานวิจัยของรสนันท์ ณ นคร (2550) ซึ่งศึกษาปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการออมเงินของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีธนาคารโรงเรียน จำนวน 500 คน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีโครงการธนาคารโรงเรียนและมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองมาก เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อการออมเงินมากกว่า และมีพฤติกรรมการออมเงินมากกว่านักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีโครงการธนาคารโรงเรียน และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองน้อย

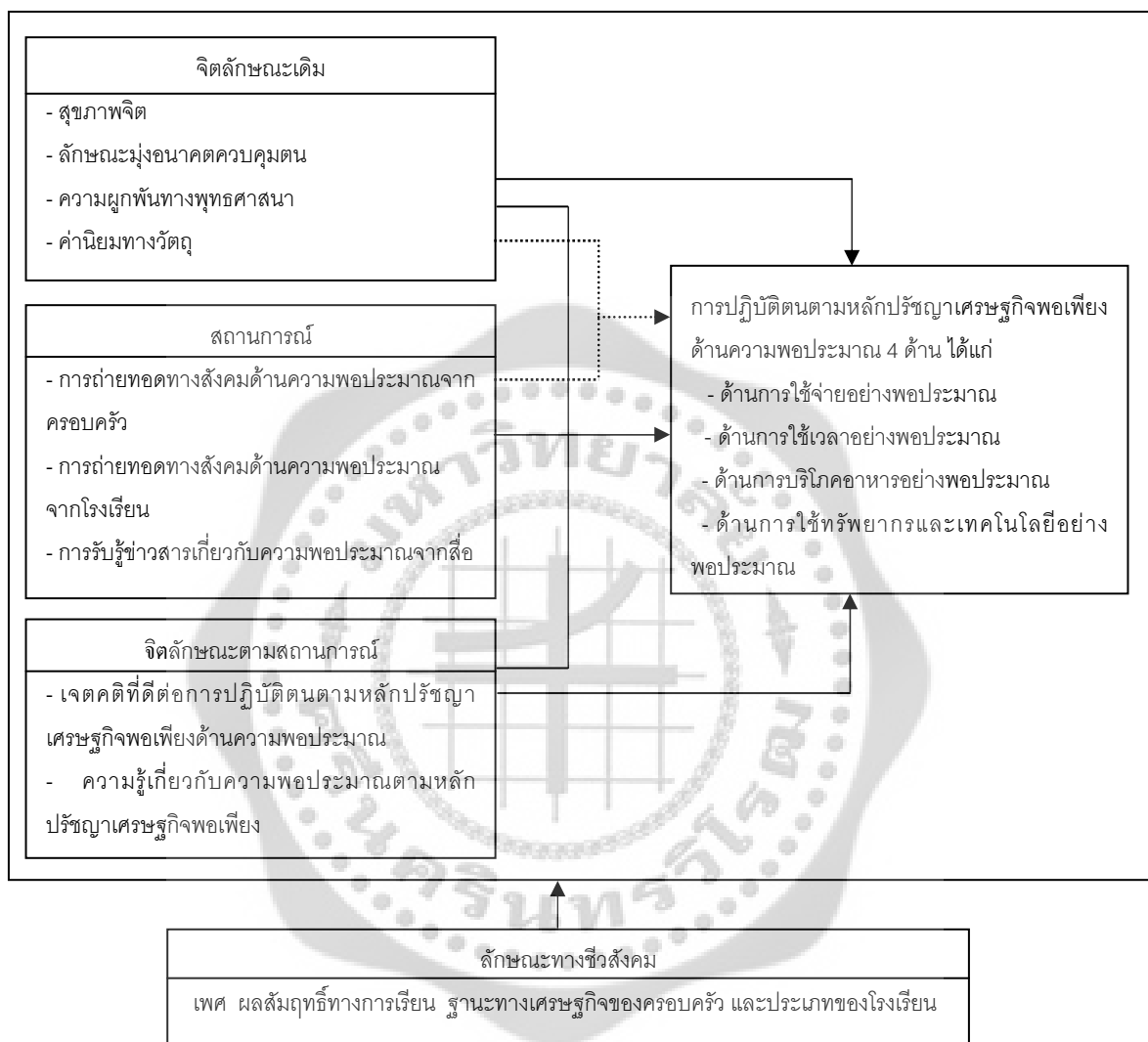
จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการเข้าร่วมโครงการพัฒนา หรือการจัดกิจกรรมเสริมของโรงเรียนมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่างๆ ของนักเรียน รวมถึงพฤติกรรมที่แสดงถึงความพอประมาณด้วย เช่น พฤติกรรมการออม พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม พฤติกรรม

การใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า และพฤติกรรมหลักเล็งการสร้างขยะ ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงคาดว่านักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่เป็นสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่างจะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณมากกว่านักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่ไม่ใช่สถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง

สรุปความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยทั้งภายในตัวบุคคล และภายนอกตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ซึ่งปัจจัยเชิงเหตุของการเกิดพฤติกรรมนี้กำหนดโดยใช้แนวการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมตามรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2541: 105-109; Magnusson & Endler. 1977) มาเป็นแนวทางเบื้องต้นในการกำหนดตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งจากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าปัจจัยเชิงเหตุสำคัญของการปฏิบัติตนด้านความพอประมาณ ประกอบด้วย 1) กลุ่มลักษณะสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนด้านความพอประมาณ ได้แก่ การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียน และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ 2) กลุ่มจิตลักษณะเดิม ได้แก่ สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความผูกพันทางพุทธศาสนา และค่านิยมทางวัตถุ และ 3) กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ และความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ยังได้ศึกษาลักษณะทางชีวสังคมที่สำคัญบางประการของนักเรียน ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และประเภทของโรงเรียน (โรงเรียนที่เป็นสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง/โรงเรียนที่ไม่ใช่สถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง) เพื่อใช้เป็นตัวแปรในการวิเคราะห์แบ่งกลุ่มย่อยอีกด้วย ส่วนการตั้งสมมติฐานสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ใช้แนวทางของรูปแบบปฏิสัมพันธ์แบบกลไก (Mechanical Interaction) และปฏิสัมพันธ์แบบในตน (Organismic Interaction) ประกอบกับหลักฐานที่พบจากงานวิจัยในอดีต เช่น ลักษณะสถานการณ์และจิตลักษณะเดิมมาวิเคราะห์ร่วมกันเพื่ออธิบายความแปรปรวนของการปฏิบัติตนด้านความพอประมาณในรูปแบบปฏิสัมพันธ์แบบกลไก เช่น การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวกับลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนและยังได้นำเอาตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์มาร่วมศึกษา เพื่ออธิบายความแปรปรวนของการปฏิบัติตนด้านความพอประมาณในรูปแบบปฏิสัมพันธ์แบบในตน เช่น เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ และความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณ

ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น ซึ่งสามารถสรุปความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ในงานวิจัย ดังแสดงใน ภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 กรอบแนวคิดและความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ในการวิจัย

นิยามปฏิบัติการของตัวแปรที่ศึกษา

การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของนักเรียนที่เป็นไปด้วยความพอเหมาะพอดี ไม่สุดโต่งไปทางใดทางหนึ่ง คำนึงถึงความจำเป็น ความเหมาะสมกับฐานะและศักยภาพของตนเอง ไม่กระทำการใดเพียงเพื่อสนองตัณหา แต่เป็นไปเพื่อสนองความต้องการที่แท้จริงของชีวิต โดยไม่เบียดเบียนตนเอง ผู้อื่น และ

สิ่งแวดล้อม ซึ่งการปฏิบัตินด้านความพอประมาณในงานวิจัยนี้ ประกอบด้วยการปฏิบัตินอย่างพอประมาณใน 4 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของนักเรียนที่แสดงถึงการใช้จ่ายที่เหมาะสมกับฐานะ ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น และรู้จักประหยัด เก็บออม
- 2) ด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของนักเรียนที่แสดงถึงการจัดสรรเวลาเพื่อกิจกรรมต่างๆ เช่น การเรียน การเล่น การพักผ่อน การออกกำลังกาย การช่วยเหลืองานบ้าน ฯลฯ อย่างเหมาะสม ไม่ทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งมากเกินไปหรือน้อยเกินไปจนเกินไป หรือเป็นเหตุให้เกิดเบียดเบียนเวลาสำหรับกิจกรรมที่เป็นประโยชน์อื่นๆ
- 3) ด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของนักเรียนที่แสดงถึงการบริโภคอาหารที่สมดุลกับความต้องการของร่างกาย และมีคุณค่าทางสารอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อการเจริญเติบโตของร่างกาย เป็นการบริโภคอาหารที่ไม่มากหรือน้อยเกินไปทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ จนอาจก่อให้เกิดปัญหาตามมา
- 4) ด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของนักเรียนที่แสดงถึงการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีต่างๆ เช่น ของใช้ส่วนตัว ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น อย่างเหมาะสม พอเหมาะพอควร และเกิดประโยชน์คุ้มค่า

การวัดการปฏิบัตินตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดขึ้นตามนิยามปฏิบัติการ เป็นแบบวัดชนิดมาตราประเมินรวมค่า จำนวน 34 ข้อ แบ่งเป็นข้อคำถาม 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการใช้จ่าย 10 ข้อ ด้านการใช้เวลา 7 ข้อ ด้านการบริโภคอาหาร 7 ข้อ และด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยี 10 ข้อ คำถามแต่ละข้อมีมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ช่วงของคะแนนอยู่ระหว่าง 34-204 คะแนน นักเรียนที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีการปฏิบัตินตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณมากกว่านักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

สุขภาพจิต หมายถึง ปริมาณความวิตกกังวล อารมณ์แปรปรวน ขาดสมาธิ เคร่งเครียดของนักเรียน เป็นต้น วัดโดยแบบวัดของ ดวงเดือน พันธุมนาวัน และคนอื่นๆ (2536) เป็นแบบวัดชนิดมาตราประเมินรวมค่า ซึ่งเป็นข้อความทางลบทั้งหมดจำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรา 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ช่วงของคะแนนอยู่ระหว่าง 10-60 คะแนน นักเรียนที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตดีมากกว่านักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน หมายถึง ปริมาณความสามารถของนักเรียนในการคาดการณ์ไกลและวางแผนเพื่อรองรับผลดีหรือป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ตลอดจนมีการควบคุมตนเองให้รู้จักอดได้รอได้อย่างเหมาะสม ไม่ต้องพึ่งการควบคุมจากผู้อื่น และสามารถกระทำ

พฤติกรรมที่ต้องใช้ความเสียสละหรืออดทนเป็นเวลานานพอที่จะนำไปสู่ผลที่ต้องการในอนาคตได้ วัดโดยแบบวัดของดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่นๆ (2536) เป็นแบบวัดชนิดมาตราส่วนรวมค่า จำนวน 9 ข้อ แต่ละข้อมีมาตร 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ช่วงของคะแนนอยู่ระหว่าง 9-54 คะแนน นักเรียนที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูงกว่านักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

ความผูกพันทางพุทธศาสนา หมายถึง การที่นักเรียนมีความเชื่อตามหลักคำสอนทางพุทธศาสนา และนำหลักธรรมคำสอนทางพุทธศาสนาไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต วัดโดยแบบวัดของดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่นๆ (2540) เป็นแบบวัดชนิดมาตราส่วนรวมค่า จำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อมีมาตร 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ช่วงของคะแนนอยู่ระหว่าง 10-60 คะแนน นักเรียนที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความผูกพันทางพุทธศาสนามากกว่านักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

ค่านิยมทางวัตถุ หมายถึง การที่นักเรียนให้ความสำคัญกับวัตถุสิ่งของ ทรัพย์สินเงินทอง และสิ่งอำนวยความสะดวกสบายทางกายเป็นหลัก โดยบูชายกย่องเงิน วัตถุสิ่งของที่มีค่าหรือทันสมัยมากกว่าจิตใจ วัดโดยแบบวัดที่ผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบวัดค่านิยมด้านวัตถุของสินีนาฏ กำเนิดเพชร (2547) และแบบวัดค่านิยมทางวัตถุของนิชาภัทร โพธิ์บาง (2550) เป็นแบบวัดชนิดมาตราส่วนรวมค่า จำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อมีมาตร 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ช่วงของคะแนนอยู่ระหว่าง 10-60 คะแนน นักเรียนที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแสดงว่าเป็นผู้ที่มีค่านิยมทางวัตถุมากกว่านักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว หมายถึง ปริมาณการรับรู้ของนักเรียนจากการสังเกตเห็นว่าบิดามารดา หรือบุคคลในครอบครัวได้ให้การอบรมสั่งสอน สนับสนุน ส่งเสริม หรือทำตัวเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตนด้านความพอประมาณในด้านการใช้จ่าย การใช้เวลา การบริโภคอาหาร และการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยี วัดโดยแบบวัดที่ปรับปรุงมาจากแบบวัดการเห็นแบบอย่างการปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจากบิดามารดา ของจิตติพร ไวโรจนวิทยาการ (2551) และแบบวัดการเห็นแบบอย่างการประหยัดจากครอบครัว ของกิ่งอ้อ มะลินิล (2552) โดยดัดแปลงและสร้างข้อคำถามเพิ่มเติมในส่วนของการอบรมสั่งสอนเพื่อให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ แบบวัดนี้เป็นแบบวัดประเภทมาตราส่วนรวมค่า จำนวน 15 ข้อ แต่ละข้อมีมาตร 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ช่วงของคะแนนอยู่ระหว่าง 15-90 คะแนน นักเรียนที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแสดงว่าเป็นผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมากกว่านักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียน หมายถึง ปริมาณการรับรู้ของนักเรียนจากการสังเกตเห็นว่าครูได้ให้การอบรมสั่งสอน จัดกิจกรรมส่งเสริม หรือทำตัวเป็นแบบอย่างในด้านความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการใช้จ่าย การใช้เวลา การบริโภคอาหาร และการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยี รวมถึงรายงานว่าเพื่อน ๆ ในโรงเรียน มีการพูดคุย ทำตัวเป็นแบบอย่าง หรือแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านการใช้จ่าย การใช้เวลา การบริโภคอาหาร และการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยี วัดโดยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามนิยามปฏิบัติการ แบบวัดนี้เป็นแบบวัดชนิดมาตราประเมินรวมค่า จำนวน 12 ข้อ แต่ละข้อมีมาตร 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ช่วงของคะแนนอยู่ระหว่าง 12-72 คะแนน นักเรียนที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแสดงว่าเป็นผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ หมายถึง การที่นักเรียนได้รับหรือมีความสนใจในข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับความพอประมาณในด้านการใช้จ่าย การใช้เวลา การบริโภคอาหาร และการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยี จากสื่อต่างๆ ได้แก่ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น การวัดการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อนี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดขึ้นโดยใช้แนวทางการสร้างจากแบบวัดการรับรู้ข่าวสารในงานวิจัยต่างๆ ที่ผ่านมา (ลินดา สุวรรณดี, 2543; ผจงจิต อินทสุวรรณ์ และคนอื่นๆ, 2547) เป็นแบบวัดชนิดมาตราประเมินรวมค่า จำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อมีมาตร 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ช่วงของคะแนนอยู่ระหว่าง 10-60 คะแนน โดยนักเรียนที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแสดงว่าเป็นผู้ที่ได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมากกว่านักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ หมายถึง ปริมาณการรับรู้และคำนึงถึงคุณค่าโดยตระหนักถึงประโยชน์หรือโทษของการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ และมีความรู้สึกพึงพอใจในการที่จะปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความพอประมาณในด้านการใช้จ่าย การใช้เวลา การบริโภคอาหาร และการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยี การวัดเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณนี้ ใช้แบบวัดที่ผู้วิจัยปรับปรุงขึ้นจากแบบวัดทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของจิตติพร ไวโรจน์วิทยาการ (2551) และแบบวัดทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมประหยัดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกิ่งอ้อ มะลินิล (2552) เป็นแบบวัดชนิดมาตราประเมินรวมค่า จำนวน 20 ข้อ โดยแต่ละข้อมีมาตร 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ช่วงของคะแนนอยู่ระหว่าง 20-120 คะแนน นักเรียนที่ได้

คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแสดงว่าเป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณมากกว่านักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

ความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การที่นักเรียนมีความจดจำ ความรอบรู้ หรือความเข้าใจเกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การวัดความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากเนื้อหาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง (2547,2550) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550) และสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (2552) ได้ประมวลไว้ แบบวัดมีจำนวน 8 ข้อ มีลักษณะเป็นข้อความให้นักเรียนเลือกตอบ ซึ่งแต่ละข้อประกอบด้วยมาตรวัด 2 มิติ ได้แก่ 1) ให้เลือกตอบว่าข้อความนั้น “ถูก” หรือ “ผิด” และ 2) ให้เลือกกว่าคำตอบที่ตอบในมิติแรกนั้น ผู้ตอบมีความมั่นใจในคำตอบนั้นในปริมาณเท่าใด ซึ่งมีให้เลือก 3 ระดับ คือ “น้อย” “ปานกลาง” และ “มาก” แบบวัดมีช่วงของคะแนนอยู่ระหว่าง 8-48 คะแนน นักเรียนที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่านักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้เฉลี่ยของนักเรียน (GPAX) ที่ได้จากการประเมินผลการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในปีการศึกษาที่ผ่านมาจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แล้วนำเกรดเฉลี่ยของทั้ง 2 ชั้นปี มาหาค่าเฉลี่ย โดยรายงานเป็นคะแนนตั้งแต่ 0.00 – 4.00

ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว หมายถึง ปริมาณรายได้ทั้งหมดของครอบครัวต่อเดือนพิจารณาพร้อมกับจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ใช้จ่ายจากเงินรายได้ดังกล่าว ซึ่งในกลุ่มครอบครัวที่มีรายได้น้อยหากมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ใช้จ่ายเงินน้อยก็แสดงว่ามีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวดีกว่าครอบครัวที่มีรายได้เท่ากันแต่มีจำนวนสมาชิกที่ใช้จ่ายเงินมากกว่า

ประเภทของโรงเรียน หมายถึง การแบ่งโรงเรียนเป็น 2 ประเภท คือ โรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง และโรงเรียนที่ไม่ใช่สถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง ตามการประเมินของกระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้เกณฑ์การประเมินใน 5 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา 2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4) ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา 5) ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จของการจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553: 192-198)

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่เป็นสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง และมีลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตนสูง จะมีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม และ 4 ด้านย่อย สูงกว่านักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่ไม่ใช่สถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ

2. นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง และได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวสูง จะมีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมและ 4 ด้านย่อย สูงกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ และได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวต่ำ

3. นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีมาก และมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมาก จะมีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมและ 4 ด้านย่อย สูงกว่านักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีน้อย และมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อน้อย

4. ตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร (ได้แก่ สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความผูกพันทางพุทธศาสนา และค่านิยมทางวัตถุ) ตัวแปรกลุ่มสถานการณ์ 3 ตัวแปร (ได้แก่ การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียน และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ) และตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ตัวแปร (ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ และความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง) ร่วมกันสามารถทำนายการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม และ 4 ด้านย่อย ได้มากกว่าตัวแปรกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพียงกลุ่มเดียว ในปริมาณการทำนาย เท่ากับหรือมากกว่า 5 เปอร์เซนต์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การหาคุณภาพเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาอยู่โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 67 โรงเรียน และเขต 2 จำนวน 51 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนรวม 53,322 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. 2554: ออนไลน์, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. 2554: ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) เขต 1 และ 2 ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบสองขั้นตอน (Two-stage Random Sampling) ดังนี้

- 1) สุ่มโรงเรียน ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยแบ่งโรงเรียนออกเป็น 2 ชั้นภูมิ คือ โรงเรียนที่เป็นสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง และโรงเรียนที่ไม่ใช่สถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง ซึ่งแต่ละชั้นภูมิสุ่มมาชั้นภูมิละ 2 โรงเรียน รวมเป็น 4 โรงเรียน โดยให้เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) แต่ละเขตมีโรงเรียนที่เป็นสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง 1 โรงเรียน

(เป็นโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินให้เป็นสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง ในปี พ.ศ. 2552) และโรงเรียนที่ไม่ใช่สถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง 1 โรงเรียน

2) สุ่มห้องเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของแต่ละโรงเรียน ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยสุ่มมาโรงเรียนละ 3 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 12 ห้องเรียน เก็บข้อมูลของนักเรียนทุกคนในห้องเรียน (เฉลี่ยห้องเรียนละประมาณ 40 คน) รวมเป็นจำนวน 480 คน

จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 480 คน ได้กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบวัดครบถ้วน จำนวน 447 คน เป็นนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง จำนวน 218 คน และนักเรียนที่ไม่ได้เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง จำนวน 229 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบวัดซึ่งได้สร้างขึ้นเอง และพัฒนามาจากแบบวัดที่มีผู้สร้างไว้แล้ว โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ผู้วิจัยสร้างประโยคข้อคำถามให้ตรงกับนิยามปฏิบัติการของตัวแปรที่ทำการวัด และให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง
2. นำแบบวัดที่สร้าง ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการวัดและประเมินผล และด้านพฤติกรรมศาสตร์ ช่วยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
3. นำแบบวัดที่ปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน
4. ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดด้วยการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Discrimination) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เมื่อมีคุณภาพเป็นที่น่าพอใจ จึงนำไปใช้จริงในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวัดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบวัดการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ แบบวัดกลุ่มจิตลักษณะเดิม แบบวัดกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ และแบบวัดกลุ่มสถานการณ์ รวมทั้งสิ้น 10 ฉบับ และแบบสอบถามลักษณะทางชีวสังคม 1 ฉบับ รวมเป็น 11 ฉบับ ดังนี้

1. แบบวัดการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามนิยามปฏิบัติการ เพื่อใช้วัดปริมาณการปฏิบัติตนอย่างพอประมาณของนักเรียนใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ 2) ด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ 3) ด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ และ 4) ด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่าง

พอประมาณ เป็นแบบวัดที่ให้นักเรียนรายงานเกี่ยวกับการกระทำหรือการแสดงออกของตนที่คำนึงถึงความจำเป็น ความพอเหมาะ พอดี ไม่สุดโต่งไปทางใดทางหนึ่ง แต่รู้จักประมาณในการกระทำ และบริโภคสิ่งต่างๆ อย่างสมดุลตามฐานะและศักยภาพของตนเอง ใช้เวลาเพื่อกิจกรรมต่างๆ อย่างเหมาะสม ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น รู้จักประหยัดเก็บออม ใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม และคุ้มค่า ไม่กระทำสิ่งใดเพียงเพื่อสนองตัณหา แต่เป็นไปเพื่อสนองความต้องการที่แท้จริงของชีวิต โดยไม่เบียดเบียนตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม แบบวัดมีลักษณะเป็นแบบมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับ ให้นักเรียนเลือกตอบตามความเป็นจริง 1 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีข้อคำถาม 34 ข้อ มีช่วงของคะแนนอยู่ระหว่าง 34 – 204 คะแนน แบ่งเป็นข้อคำถาม 4 ด้าน ประกอบด้วย

1) แบบวัดด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ จำนวน 10 ข้อ เมื่อนำแบบวัดไปทดลองใช้กับนักเรียนจำนวน 50 คน พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .231 ถึง .669 มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .804 เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงพบว่า มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .255 ถึง .577 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .771

2) แบบวัดด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ จำนวน 7 ข้อ เมื่อนำแบบวัดไปทดลองใช้กับนักเรียนจำนวน 50 คน พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .192 ถึง .660 มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .685 เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงพบว่า มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .354 ถึง .555 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .736

3) แบบวัดด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ จำนวน 7 ข้อ เมื่อนำแบบวัดไปทดลองใช้กับนักเรียนจำนวน 50 คน พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .193 ถึง .367 มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .535 เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงพบว่า มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .225 ถึง .527 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .706

4) แบบวัดด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ จำนวน 10 ข้อ เมื่อนำแบบวัดไปทดลองใช้กับนักเรียนจำนวน 50 คน พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .243 ถึง .652 มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .789 เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงพบว่า มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .360 ถึง .571 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .801

ตัวอย่างแบบวัดการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ

1) ด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ

ข้อ 0 เมื่อฉันได้เงินพิเศษจากผู้ปกครอง ฉันมักแบ่งเงินส่วนหนึ่งไว้เป็นเงินออม

จริงที่สุด

จริง

ค่อนข้างจริง

ค่อนข้างไม่จริง

ไม่จริง

ไม่จริงเลย

2) ด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ

ข้อ 0 ฉันมักใช้เวลาว่างเล่นอินเทอร์เน็ตหรือคุยเล่นกับเพื่อน มากกว่าจะทบทวนบทเรียน

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

3) ด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ

ข้อ 0 ฉันรับประทานอาหารในปริมาณที่พอเหมาะกับความต้องการของร่างกาย

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

4) ด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ

ข้อ 0 ฉันใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าเท่าที่จำเป็น เพื่อเป็นการประหยัดพลังงาน

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวก จะให้คะแนน 6 5 4 3 2 1 ตามลำดับจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แต่ถ้าเป็นข้อความทางลบ จะให้คะแนนในทิศทางกลับกัน นักเรียนที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้าน ความพอประมาณมากกว่านักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

2. แบบวัดสุขภาพจิต ผู้วิจัยได้นำแบบวัดสุขภาพจิต ของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่น ๆ (2536) มาใช้ เป็นแบบวัดที่ใช้วัดปริมาณความวิตกกังวล อารมณ์แปรปรวน ขาดสมาธิ และความเครียดของนักเรียน มีลักษณะเป็นแบบวัดชนิดมาตราส่วนรวมค่า ซึ่งเป็นข้อความทางลบ ทั้งหมดจำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อมีมาตร 6 ระดับ ให้นักเรียนเลือกตอบตามความเป็นจริง 1 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” จากการนำไปทดลองใช้กับนักเรียนจำนวน 50 คน ผู้วิจัยได้คัดเลือกไว้ใช้จริงจำนวน 10 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .486 ถึง .734 และมีค่าความเชื่อมั่นแบบ สัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .869 เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงพบว่า มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .444 ถึง .677 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .86 แบบวัดมีช่วงคะแนนระหว่าง 10 - 60 คะแนน

ตัวอย่างแบบวัดสุขภาพจิต

ข้อ 0 ฉันรู้สึกว่ตนเองเป็นคนตกใจง่าย

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

ข้อ00 ฉันรู้สึกกังวลใจว่าพ่อหรือแม่อาจจะไม่รัก

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน แบบวัดนี้มีเฉพาะข้อความทางลบจึงให้คะแนนทุกข้อเหมือนกันคือ หากตอบ “จริงที่สุด” ให้ 1 คะแนน และลดลงตามลำดับ จนถึง “ไม่จริงเลย” ให้ 6 คะแนน นักเรียนที่ได้ คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตดีกว่านักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

3. แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ผู้วิจัยใช้แบบวัดของดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่นๆ (2536) แบบวัดนี้เป็นแบบวัดที่ใช้วัดปริมาณความสามารถของนักเรียนในการคาดการณ์ โกลและวางแผนเพื่อรอรับผลดีหรือป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ตลอดจนมีการควบคุมตนเอง ให้รู้จักอดได้รอได้อย่างเหมาะสม ไม่ต้องพึ่งการควบคุมจากผู้อื่น และสามารถกระทำพฤติกรรมที่ต้อง ใช้ความเสียสละหรืออดทนเป็นเวลานานพอที่จะนำไปสู่ผลที่ต้องการในอนาคตได้ เป็นต้น ลักษณะ ของแบบวัดเป็นแบบวัดชนิดมาตราส่วนรวมค่า แต่ละข้อมีมาตร 6 ระดับ ให้นักเรียนเลือกตอบตาม ความเป็นจริง 1 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แบบวัดมีจำนวน 10 ข้อ จากการนำไปทดลอง ใช้กับนักเรียนจำนวน 50 คน พบว่ามีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .249 ถึง .705 มีค่าความ เชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .825 เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยคัดเลือกไว้ใช้จริง จำนวน 9 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .499 ถึง .634 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์ แอลฟา เท่ากับ .842 แบบวัดมีช่วงคะแนนระหว่าง 8 - 48 คะแนน

ตัวอย่างแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

ข้อ0 ฉันทนไม่ไหวที่จะเก็บขนมอร่อยๆ ไว้กินพรุ่งนี้

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

ข้อ00 แม้ร่างกายจะสกปรก ฉันก็จะไม่อาบน้ำ ถ้ารู้สึกไม่อยากอาบ

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวก จะให้คะแนน 6 5 4 3 2 1 ตามลำดับจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แต่ถ้าเป็นข้อความทางลบ จะให้คะแนนในทิศทางกลับกัน นักเรียนที่ได้

คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมากกว่านักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

4. แบบวัดความผูกพันทางพุทธศาสนา ผู้วิจัยใช้แบบวัดของดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่นๆ (2540) เป็นแบบวัดที่ใช้วัดความเชื่อตามหลักคำสอนทางพุทธศาสนา และการนำหลักธรรมคำสอนทางพุทธศาสนาไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิตของนักเรียน ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบมาตราประเมินรวมค่า จำนวน 20 ข้อ โดยแต่ละข้อมีมาตร 6 ระดับ ให้นักเรียนเลือกตอบตามความเป็นจริง 1 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” จากการนำไปทดลองใช้กับนักเรียนจำนวน 50 คน ผู้วิจัยได้คัดเลือกไว้ใช้จริงจำนวน 10 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .258 ถึง .711 และมีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .789 เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงพบว่ามีความอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .419 ถึง .715 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .859 แบบวัดมีช่วงคะแนนระหว่าง 10 - 60 คะแนน

ตัวอย่างแบบวัดความผูกพันทางพุทธศาสนา

ข้อ0	ฉันเชื่อว่าบุญกุศลเป็นสิ่งเดียวที่ฉันสามารถนำติดตัวไปได้ทุกภพทุกชาติ					
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
ข้อ00	ฉันพร้อมที่จะพูดปด ถ้าคำพูดนั้นจะช่วยให้ฉันได้รับประโยชน์					
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวก จะให้คะแนน 6 5 4 3 2 1 ตามลำดับจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แต่ถ้าเป็นข้อความทางลบ จะให้คะแนนในทิศทางกลับกัน นักเรียนที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความผูกพันทางพุทธศานามากกว่านักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

5. แบบวัดค่านิยมทางวัตถุ ผู้วิจัยใช้แบบวัดที่ปรับปรุงมาจากแบบวัดค่านิยมด้านวัตถุของสินีนาฏ กำเนิดเพชร (2547) และแบบวัดค่านิยมทางวัตถุของนิชาภัทร โพธิ์บาง (2550) โดยดัดแปลงและสร้างข้อคำถามขึ้นใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง แบบวัดนี้เป็นแบบวัดที่ให้นักเรียนรายงานเกี่ยวกับปริมาณที่นักเรียนให้ความสำคัญกับวัตถุสิ่งของ ทรัพย์สินเงินทอง และสิ่งอำนวยความสะดวกสบายทางกายเป็นหลัก โดยบวชช่ายกย่องเงิน วัตถุสิ่งของที่มีค่าหรือทันสมัย มากกว่าจิตใจ ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบมาตราประเมินรวมค่า แต่ละข้อมีมาตร 6 ระดับ ให้นักเรียนเลือกตอบตาม

ความเป็นจริง 1 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แบบวัดมีจำนวน 10 ข้อ จากการนำไปทดลองใช้กับนักเรียนจำนวน 50 คน พบว่ามีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .298 ถึง .577 และมีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .788 เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงพบว่า มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .236 ถึง .709 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .791 แบบวัดมีช่วงคะแนนระหว่าง 10 - 60 คะแนน

ตัวอย่างแบบวัดค่านิยมทางวัตถุ

ข้อ0 เมื่อฉันสอบได้คะแนนดีขึ้น ฉันต้องการของรางวัลที่มีความมากกว่าการได้รับคำชม

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

ข้อ00 ความสุขไม่สามารถซื้อหาได้ด้วยเงิน

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวก จะให้คะแนน 6 5 4 3 2 1 ตามลำดับจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แต่ถ้าเป็นข้อความทางลบ จะให้คะแนนในทิศทางกลับกัน นักเรียนที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแสดงว่าเป็นผู้ที่มีค่านิยมทางวัตถุมากกว่านักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

6. แบบวัดการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ผู้วิจัยใช้แบบวัดที่ปรับปรุงมาจากแบบวัดการเห็นแบบอย่างการปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจากบิดามารดาของจิตติพร ไวโรจน์วิทยาการ (2551) และแบบวัดการเห็นแบบอย่างการประหยัดจากครอบครัว ของกิ่งอ้อ มะลินิด (2552) โดยดัดแปลงและสร้างข้อคำถามเพิ่มเติมในส่วนของการได้รับการอบรมสั่งสอนเพื่อให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ แบบวัดนี้เป็นแบบวัดที่ให้นักเรียนรายงานเกี่ยวกับการได้เห็นหรือรับรู้ว่ามีบิดามารดา หรือบุคคลในครอบครัว ให้การอบรมสั่งสอน สนับสนุนส่งเสริม หรือทำตัวเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณมากน้อยเพียงใด ในด้านการใช้จ่าย การใช้เวลา การบริโภคอาหาร และการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยี ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบมาตราประเมินรวมค่า แต่ละข้อมีมาตร 6 ระดับ ให้นักเรียนเลือกตอบตามความเป็นจริง 1 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แบบวัดมีจำนวน 15 ข้อ มีช่วงของคะแนนอยู่ระหว่าง 15 – 90 คะแนน จากการนำไปทดลองใช้กับนักเรียนจำนวน 50 คน พบว่ามีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .212 ถึง .657 และมีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .822 เมื่อนำไปใช้กับ

กลุ่มตัวอย่างจริงพบว่า มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .288 ถึง .673 ค่าความเชื่อมั่นแบบ สัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .833

ตัวอย่างแบบวัดการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว

ข้อ0 พ่อแม่ของฉันทักค้ำใจถึงความจำเป็นและประโยชน์ใช้สอยก่อนซื้อสินค้าเสมอ

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ข้อ00 พ่อแม่มักสอนให้ฉันแบ่งเวลาในการเรียนและเล่นอย่างเหมาะสม

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวก จะให้คะแนน 6 5 4 3 2 1 ตามลำดับจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แต่ถ้าเป็นข้อความทางลบ จะให้คะแนนในทิศทางกลับกัน นักเรียนที่ได้ คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแสดงว่าเป็นผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความ พอประมาณจากครอบครัวมากกว่านักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

7. แบบวัดการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียน ผู้วิจัยสร้างแบบ วัดขึ้นตามนิยามปฏิบัติการ เป็นแบบวัดที่ให้นักเรียนรายงานเกี่ยวกับการที่ครูให้การอบรมสั่งสอน จัด กิจกรรมส่งเสริม หรือทำตัวเป็นแบบอย่างในด้านความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มากน้อยเพียงใด ในด้านการใช้จ่าย การใช้เวลา การบริโภคอาหาร และการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยี รวมถึงรายงานว่าเพื่อนๆ ในโรงเรียนมีการพูดคุย ทำตัวเป็นแบบอย่าง หรือแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณมากน้อยเพียงใด ในด้านการใช้จ่าย การใช้ เวลา การบริโภคอาหาร และการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยี ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบมาตราประเมิน รวมค่า แต่ละข้อมีมาตร 6 ระดับ ให้นักเรียนเลือกตอบตามความเป็นจริง 1 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แบบวัดมีจำนวน 12 ข้อ มีช่วงของคะแนนอยู่ระหว่าง 12 – 72 คะแนน จากการนำไป ทดลองใช้กับนักเรียนจำนวน 50 คน พบว่ามีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .282 ถึง .709 และมีค่า ความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .831 เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงพบว่า มีค่าอำนาจ จำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .140 ถึง .608 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .787

ตัวอย่างแบบวัดการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียน

ข้อ0 คุณครูมักสอนให้ฉันรู้จักประหยัดมัธยัสถ์

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

ข้อ00 เพื่อนสนับสนุนให้ฉันรับประทานขนมกรุบกรอบและน้ำอัดลม

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวก จะให้คะแนน 6 5 4 3 2 1 ตามลำดับจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แต่ถ้าเป็นข้อความทางลบ จะให้คะแนนในทิศทางกลับกัน นักเรียนที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแสดงว่าเป็นผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

8. แบบวัดการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยปรับปรุงจากแบบวัดการรับรู้ข่าวสารต่างๆ ในงานวิจัยที่ผ่านมา (ลินดา สุวรรณดี. 2543 ผจงจิต อินทสุวรรณ และคนอื่นๆ. 2547) โดยดัดแปลงและสร้างข้อคำถามขึ้นใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับการศึกษาการปฏิบัติด้านความพอประมาณ เป็นแบบวัดที่ให้นักเรียนรายงานเกี่ยวกับการได้รับหรือมีความสนใจในข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับความพอประมาณมาน้อยเพียงใด ในด้านการใช้จ่าย ด้านการใช้เวลา ด้านการบริโภคอาหาร และด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยี จากโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบมาตราประเมินรวมค่า แต่ละข้อมีมาตร 6 ระดับ ให้นักเรียนเลือกตอบตามความเป็นจริง 1 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แบบวัดมีจำนวน 10 ข้อ มีช่วงของคะแนนอยู่ระหว่าง 10 – 60 คะแนน จากการนำไปทดลองใช้กับนักเรียนจำนวน 50 คน พบว่ามีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .217 ถึง .686 และมีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .831 เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงพบว่า มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .190 ถึง .593 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .781

ตัวอย่างแบบวัดการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ

ข้อ0 ฉันได้รับรู้วิธีการเลือกซื้อสินค้าที่มีคุณภาพ และราคาประหยัดจากสื่อต่างๆ

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

ข้อ 00 ฉันได้แนวคิดเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์จากรายการโทรทัศน์

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวก จะให้คะแนน 6 5 4 3 2 1 ตามลำดับจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แต่ถ้าเป็นข้อความทางลบ จะให้คะแนนในทิศทางกลับกัน นักเรียนที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแสดงว่าเป็นผู้ที่ได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณ จากสื่อมากกว่านักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

9. แบบวัดเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ผู้วิจัยใช้แบบวัดที่ปรับปรุงมาจากแบบวัดทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของจิตติพร ไวโรจนวิทยาการ (2551) และแบบวัดทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมประหยัดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของกิ่งอ้อ มะลินิล (2552) โดยดัดแปลงและสร้างข้อคำถามขึ้นใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับการศึกษาการปฏิบัติตามด้านความพอประมาณ แบบวัดนี้เป็นแบบวัดที่ให้นักเรียนรายงานเกี่ยวกับปริมาณการรับรู้และค่านึงถึงคุณค่าโดยตระหนักถึงประโยชน์หรือโทษของการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ และความรู้สึกพึงพอใจในการปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับความพอประมาณในด้านการใช้จ่าย ด้านการใช้เวลา ด้านการบริโภคอาหาร และด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยี ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบมาตรประเมินรวมค่า โดยแต่ละข้อมีมาตร 6 ระดับ ให้นักเรียนเลือกตอบตามความเป็นจริง 1 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แบบวัดมีจำนวน 20 ข้อ ช่วงของคะแนนอยู่ระหว่าง 20 – 120 คะแนน จากการนำไปทดลองใช้กับนักเรียนจำนวน 50 คน พบว่ามีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .194 ถึง .603 และมีความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .836 เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงพบว่า มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .302 ถึง .630 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .882

ตัวอย่างแบบวัดเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ

ข้อ 00 ฉันเห็นด้วยกับการใช้โทรศัพท์ในการติดต่อสื่อสารเฉพาะเท่าที่จำเป็น

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

ข้อ00 ฉันตั้งใจจะใช้เงินค่าขนมให้หมดโดยไม่คิดเก็บออม

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวก จะให้คะแนน 6 5 4 3 2 1 ตามลำดับจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แต่ถ้าเป็นข้อความทางลบ จะให้คะแนนในทิศทางกลับกัน นักเรียนที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณมากกว่านักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

10. แบบวัดความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากเนื้อหาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง (2547,2550) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550) และสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (2552) ได้ประมวลไว้ แบบวัดนี้ใช้วัดปริมาณความรู้ ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แบบวัดมีลักษณะเป็นข้อความให้นักเรียนเลือกตอบ ซึ่งแต่ละข้อประกอบด้วยมาตร 2 มิติ ได้แก่ 1) ให้เลือกตอบว่าข้อความนั้น “ถูก” หรือ “ผิด” และ 2) ให้เลือกหาคำตอบที่ตอบในมิติแรกนั้น ผู้ตอบมีความมั่นใจในคำตอบนั้นในปริมาณเท่าใด ซึ่งมีให้เลือก 3 ระดับ คือ “น้อย” “ปานกลาง” และ “มาก” แบบวัดมีจำนวน 10 ข้อ จากการนำไปทดลองใช้กับนักเรียนจำนวน 50 คน พบว่ามีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .258 ถึง .458 เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยคัดเลือกไว้ใช้จริง 8 ข้อ มีช่วงของคะแนนอยู่ระหว่าง 8 - 48 คะแนน ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .150 ถึง .531 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .665

ตัวอย่างแบบวัดความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ0 ความพอประมาณตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเอง ผู้อื่น และทรัพยากรธรรมชาติ

_____ (ความมั่นใจในคำตอบ) _____

ถูก ผิด น้อย ปานกลาง มาก

ข้อ00 คนที่ปฏิบัติตนอย่างพอเพียงพอประมาณจะขาดความกระตือรือร้นในการดำเนินชีวิต

_____ (ความมั่นใจในคำตอบ) _____

ถูก ผิด น้อย ปานกลาง มาก

เกณฑ์การให้คะแนน มีการให้คะแนน ดังนี้

กรณีที่ข้อความนั้น “ ถูก ” ถ้านักเรียนตอบว่า “ ถูก ” และตอบว่ามั่นใจมาก ให้ 6 คะแนน
มั่นใจปานกลาง ให้ 5 คะแนน มั่นใจน้อยให้ 4 คะแนน แต่ถ้านักเรียนตอบว่า “ ผิด ” และตอบว่า มั่นใจ
น้อย ให้ 3 คะแนน มั่นใจปานกลาง ให้ 2 คะแนน มั่นใจมาก ให้ 1 คะแนน

กรณีที่ข้อความนั้น “ ผิด ” ถ้านักเรียนตอบว่า “ ผิด ” และตอบว่ามั่นใจมากให้ 6 คะแนน
มั่นใจปานกลาง ให้ 5 คะแนน มั่นใจน้อย ให้ 4 คะแนน แต่ถ้านักเรียนตอบว่า “ ถูก ” และตอบว่า มั่นใจ
น้อย ให้ 3 คะแนน มั่นใจปานกลาง ให้ 2 คะแนน มั่นใจมาก ให้ 1 คะแนน

นักเรียนที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับความ
พอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่านักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

11. แบบสอบถามลักษณะทางชีวสังคม เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวบางประการ
ของนักเรียน ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถานะทางเศรษฐกิจของ
ครอบครัว และประเภทของโรงเรียน โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมีตัวเลือกให้เลือกตอบ
และแบบเติมคำตอบ สำหรับแบบสอบถามเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวนั้น เป็นการวัด
ระดับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวโดยให้นักเรียนตอบเป็นจำนวนเงิน และพิจารณาร่วมกับ
จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ใช้จ่ายจากเงินรายได้นั้น แบบวัดนี้มีช่วงของคะแนนอยู่ระหว่าง 1-12
คะแนน มีเกณฑ์การให้คะแนนดังแสดงในตาราง 1 นักเรียนที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม
ตัวอย่าง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูงกว่านักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

ตาราง 1 เกณฑ์การให้คะแนนฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวนักเรียน

รายได้รวมต่อเดือน	จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
	1 - 3 คน	4 - 6 คน	7 คนขึ้นไป
น้อยกว่า 10,000 บาท	3	2	1
10,000 – 30,000 บาท	6	5	4
30,001 – 50,000 บาท	9	8	7
50,001 บาทขึ้นไป	12	11	10

ที่มา : กิ่งอ้อ มะลินิล. (2552): หน้า 66.

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดที่ใช้ในการวิจัย ไปหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัด (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีความรู้ ความเข้าใจในด้านที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่ต้องการวัด เป็นผู้ตรวจสอบว่าแบบวัดแต่ละฉบับสามารถวัดได้ถูกต้องตรงตามจุดประสงค์ของเนื้อหาที่จะวัด โดยมีเนื้อหาครอบคลุมตามนิยามปฏิบัติการหรือไม่ ภาษาและสำนวนถ้อยคำของข้อความมีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างหรือไม่ แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้แบบวัดสมบูรณ์มากที่สุดก่อนนำไปทดลองใช้

2. การหาค่าอำนาจจำแนก (Power of Discrimination) ผู้วิจัยนำแบบวัดแต่ละฉบับที่ได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item-Total Correlation) แล้วเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าความสัมพันธ์กับคะแนนรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไว้ใช้ในแบบวัด (วรวิณี แกมเกตุ. 2551: 224)

3. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จะหาหลังจากที่ได้วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อแล้ว โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติและได้รับการปรับปรุงจนมีเนื้อหาครอบคลุมสิ่งที่ต้องการวัด แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นชนิดความสอดคล้องภายในด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (วรวิณี แกมเกตุ. 2551: 233) ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 คุณภาพเครื่องมือวัดที่ใช้ในงานวิจัย

ลำดับ	ตัวแปร	ชื่อแบบวัด	จำนวน ข้อของ แบบวัด	ช่วง คะแนน แบบวัด	ช่วง คะแนนที่ ได้	ช่วงค่า t-ratio	ช่วงค่า Item- total Correlation	Reliability (Alpha Coefficient)
1	การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ		34	34 - 204	64 - 196	2.443 - 13.868	.139 - .573	.887
1.1	ด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ	การปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน 1	10	10 - 60	23 - 60	7.726 - 17.332	.255 - .577	.771
1.2	ด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ	การปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน 2	7	7 - 42	7 - 42	10.646 - 19.188	.354 - .555	.736
1.3	ด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ	การปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน 3	7	7 - 42	12 - 42	8.826 - 18.643	.225 - .527	.706
1.4	ด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ	การปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน 4	10	10 - 60	10 - 58	9.482 - 15.800	.360 - .571	.801
2	สุขภาพจิต	ตัวตนของฉัน	10	10 - 60	11 - 60	11.028 - 21.154	.444 - .677	.860
3	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	ฉันกับปัจจุบันและอนาคต	9	9 - 54	9 - 54	14.311 - 20.352	.499 - .634	.842
4	ความผูกพันทางพุทธศาสนา	ฉันกับศาสนา	10	10 - 60	26 - 60	12.039 - 24.690	.419 - .715	.859
5	ค่านิยมทางวัตถุ	สิ่งสำคัญสำหรับฉัน	10	10 - 60	10 - 51	7.541 - 25.798	.236 - .709	.791
6	การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว	ฉันกับครอบครัว	15	15 - 90	44 - 88	9.281 - 17.659	.288 - .673	.833
7	การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียน	ประสบการณ์จากโรงเรียน	12	12 - 72	32 - 72	5.940 - 18.199	.140 - .608	.787
8	การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ	ฉันกับการรับรู้ข่าวสาร	10	10 - 60	20 - 60	7.111 - 16.280	.190 - .593	.781
9	เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ	ความพอประมาณในความคิด ของฉัน	20	20 - 120	51 - 120	6.967 - 16.409	.302 - .630	.882
10	ความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	สิ่งที่ฉันรู้และเข้าใจ	8	8 - 48	20 - 48	6.393 - 16.770	.150 - .531	.665

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่ใช้เป็นสถานที่เก็บข้อมูล เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลงานวิจัย
2. เมื่อได้รับการอนุญาตแล้ว ผู้วิจัยจึงขอเข้าพบอาจารย์ผู้รับผิดชอบหรืออาจารย์ผู้สอนในแต่ละห้องที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การดำเนินการเก็บข้อมูลมี 2 ลักษณะ คือ ผู้วิจัยนำแบบวัดไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และผู้วิจัยนำแบบวัดให้อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการเก็บข้อมูลให้
4. ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลจากแบบวัดทั้งหมดที่เก็บมา
5. ผู้วิจัยนำแบบวัดที่ครบถ้วนสมบูรณ์ มาดำเนินการจัดกระทำข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพรรณนา ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง เช่น ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน ได้แก่
 - 2.1 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง (Two-way Analysis of Variance) สำหรับทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อ 1, 2 และ 3
 - 2.2 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) สำหรับทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อ 4

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงความสัมพันธ์เปรียบเทียบ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาว่า ปัจจัยด้านสถานการณ์ จิตลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์ ตลอดจนลักษณะทางชีวสังคมมีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 มากน้อยเพียงใด ตามรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model)

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทนี้ ได้แบ่งเป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง และการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานจำนวน 4 ข้อ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way Analysis of Variance) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง คือ ลักษณะทางชีวสังคม (ได้แก่ ประเภทของโรงเรียน เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว) และการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย คือตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร (ได้แก่ สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความผูกพันทางพุทธศาสนา และค่านิยมทางวัตถุ) ตัวแปรกลุ่มสถานการณ์ 3 ตัวแปร (ได้แก่ การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียน และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ) และตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ตัวแปร (ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ และความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง) โดยใช้การคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ได้ผลปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าสถิติข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างและตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะเบื้องต้น ของกลุ่มตัวอย่าง	แปล ผล	เกณฑ์ แบ่งกลุ่ม	ช่วงคะแนน	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ค่า เฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
- ลักษณะทางชีวสังคม							
ประเภทของโรงเรียน	สถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง			218	48.8		
	ไม่ใช่สถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง			229	51.2		
เพศ	ชาย			176	39.4		
	หญิง			271	60.6		
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ต่ำ	< 2.91	1.00 - 3.99	209	46.8	2.91	.66
	สูง	≥ 2.91		238	53.2		
ฐานะทางเศรษฐกิจของ ครอบครัว	ต่ำ	< 5.28	1 - 12	287	64.2	5.28	2.19
	สูง	≥ 5.28		160	35.8		
- ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย							
สุขภาพจิต	ต่ำ	< 36.54	11 - 60	248	55.5	36.54	9.61
	สูง	≥ 36.54		199	44.5		
ลักษณะมุ่งอนาคต	ต่ำ	< 38.26	9 - 54	225	50.3	38.26	8.55
ควบคุมตน	สูง	≥ 38.26		222	49.7		
ความผูกพันทางพุทธ ศาสนา	ต่ำ	< 45.79	26 - 60	203	45.4	45.79	8.56
	สูง	≥ 45.79		244	54.6		
ค่านิยมทางวัตถุ	ต่ำ	< 29.57	10 - 51	208	46.5	29.57	7.88
	สูง	≥ 29.57		239	53.5		
การถ่ายทอดทางสังคมฯ	ต่ำ	< 69.68	44 - 88	199	44.5	69.68	9.90
จากครอบครัว	สูง	≥ 69.68		248	55.5		
การถ่ายทอดทางสังคมฯ	ต่ำ	< 53.17	32 - 72	233	52.1	53.17	7.28
จากโรงเรียน	สูง	≥ 53.17		214	47.9		
การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	ต่ำ	< 41.10	20 - 60	252	56.4	41.10	6.79
	สูง	≥ 41.10		195	43.6		
เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติ	ต่ำ	< 90.18	51 - 120	222	49.7	90.18	13.01
ตนฯตามหลักฯ	สูง	≥ 90.18		225	50.3		
ความรู้เกี่ยวกับความ พอประมาณ	ต่ำ	< 38.37	20 - 48	198	44.3	38.37	6.67
	สูง	≥ 38.37		249	55.7		

หมายเหตุ สำหรับตัวแปรที่คะแนนมีค่าต่อเนื่อง ใช้ค่าเฉลี่ยในการแบ่งกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ

จากตาราง 3 พบผลดังนี้

ลักษณะทางชีวสังคม

กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 447 คน เป็นนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง 218 คน และเรียนในโรงเรียนที่ไม่ใช่สถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง 229 คน ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนเพศหญิง จำนวน 271 คน คิดเป็นร้อยละ 60.6 และเป็นนักเรียนเพศชาย 176 คน คิดเป็นร้อยละ 39.4 นักเรียนทั้งหมดมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ระหว่าง 1.00 – 3.99 โดยเฉลี่ยอยู่ที่ 2.91 แบ่งเป็นกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 46.8 และกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จำนวน 238 คน คิดเป็นร้อยละ 53.2 นักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวอยู่ในระดับต่ำ จำนวน 287 คน คิดเป็นร้อยละ 64.2 ส่วนนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวอยู่ในระดับสูง จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 35.8

จิตลักษณะเดิม

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาจิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร คือ สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน ความผูกพันทางพุทธศาสนา และค่านิยมทางวัตถุ จากการวิเคราะห์คะแนนของตัวแปรต่างๆ ในกลุ่มนี้ด้วยสถิติพื้นฐาน ปรากฏผลดังตาราง 3 คือ 1) คะแนนสุขภาพจิต มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 11-60 คะแนน ค่าเฉลี่ย 36.54 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.61 2) คะแนนลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 9-54 คะแนน ค่าเฉลี่ย 38.26 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.55 3) คะแนนความผูกพันทางพุทธศาสนา มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 26-60 คะแนน ค่าเฉลี่ย 45.79 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.56 และ 4) คะแนนค่านิยมทางวัตถุ มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 10-51 คะแนน ค่าเฉลี่ย 29.57 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7.88

ลักษณะสถานการณ์

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาลักษณะสถานการณ์ 3 ตัวแปร คือ การถ่ายทอดทางสังคม ด้านความพอประมาณจากครอบครัว การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียน และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ จากการวิเคราะห์คะแนนของตัวแปรต่างๆ ในกลุ่มนี้ด้วยสถิติพื้นฐาน ปรากฏผลดังตาราง 3 คือ 1) คะแนนการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 44-88 คะแนน ค่าเฉลี่ย 69.68 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.90 2) คะแนนการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียน มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 32-72 คะแนน ค่าเฉลี่ย 53.17 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7.28 และ 3) คะแนนการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 20-60 คะแนน ค่าเฉลี่ย 41.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.79

จิตลักษณะตามสถานการณ์

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ตัวแปร คือ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ และความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากการวิเคราะห์คะแนนของตัวแปรต่างๆ ในกลุ่มนี้ด้วยสถิติพื้นฐาน ปรากฏผลดังตาราง 3 คือ 1) คะแนนเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 51-120 คะแนน ค่าเฉลี่ย 90.18 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 13.01 และ 2) คะแนนความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 20-48 คะแนน ค่าเฉลี่ย 38.37 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.67

สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรตามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ตัวแปรการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณทั้งด้านรวมและใน 4 ด้านย่อย ใช้การคำนวณค่าคะแนนต่ำสุด-คะแนนสูงสุด ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลปรากฏดังตาราง 4

ตาราง 4 ค่าสถิติข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรตามที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรตาม	ช่วง คะแนน แบบวัด	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	ค่า เฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
การปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้าน ความพอประมาณในด้านรวม	34 - 204	64	196	140.45	19.75
- ด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ	10 - 60	23	60	45.15	7.09
- ด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ	7 - 42	7	42	27.62	5.71
- ด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ	7 - 42	12	42	28.25	5.21
- ด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่าง พอประมาณ	10 - 60	10	58	39.43	7.64

จากตาราง 4 พบว่า ตัวแปรการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม มีค่าเฉลี่ยของคะแนน เท่ากับ 140.45 คะแนนต่ำสุด เท่ากับ 64 คะแนนสูงสุด เท่ากับ 196 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 19.75 เมื่อพิจารณาตัวแปรการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในแต่ละด้านย่อย 4 ด้าน พบว่า ด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ มีค่าเฉลี่ยของคะแนน เท่ากับ 45.15 คะแนนต่ำสุด เท่ากับ 23 คะแนนสูงสุด เท่ากับ 60 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 7.09 ด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ มีค่าเฉลี่ยของคะแนน เท่ากับ 27.62 คะแนนต่ำสุด เท่ากับ 7 คะแนนสูงสุด เท่ากับ 42 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ

5.71 ด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ มีค่าเฉลี่ยของคะแนน เท่ากับ 28.25 คะแนนต่ำสุด เท่ากับ 12 คะแนนสูงสุด เท่ากับ 42 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 5.21 ด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ มีค่าเฉลี่ยของคะแนน เท่ากับ 39.43 คะแนนต่ำสุด เท่ากับ 10 คะแนนสูงสุด เท่ากับ 58 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 7.64

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน มีลำดับดังนี้ 1) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way Analysis of Variance) ของคะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรประเภทของโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนของนักเรียน 2) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way Analysis of Variance) ของคะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว 3) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way Analysis of Variance) ของคะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ 4) ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของตัวแปรการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ 4 ด้าน ด้วยตัวทำนายกลุ่มจิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร (ได้แก่ สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความผูกพันทางพุทธศาสนา และค่านิยมทางวัตถุ) ตัวทำนายกลุ่มสถานการณ์ 3 ตัวแปร (ได้แก่ การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียน และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ) และตัวทำนายกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ตัวแปร (ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ และความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง) รวมทั้งสิ้น 9 ตัวทำนาย ร่วมกัน

1. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณของนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนต่างประเภทกัน และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนแตกต่างกัน ตามสมมติฐานข้อที่ 1

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณของนักเรียนในด้านรวมและ 4 ด้านย่อย ได้แก่ 1.1) การปฏิบัติตนด้านความพอประมาณในด้านรวม 1.2) ด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ 1.3) ด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ 1.4) ด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ และ 1.5) ด้านการใช้

ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ โดยพิจารณาตามตัวแปรอิสระ 2 ตัวที่มีความแตกต่างกัน คือ ประเภทโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน จำแนกตามกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยที่แบ่งตามลักษณะทางชีวสังคม ดังนี้

1.1) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม ของนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนต่างประเภทกัน และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนแตกต่างกัน

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามประเภทของโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนที่แตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเอฟ (F)		ก x ข	% ทำนาย
		(ก)	(ข)		
		ประเภทของ โรงเรียน	ลักษณะมุ่ง อนาคตควบคุมตน		
กลุ่มรวม	447	15.782*	69.062*	1.090	16
เพศชาย	176	8.136*	25.849*	.423	17
เพศหญิง	271	8.081*	43.029*	.562	15.7
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	209	1.09	15.01*	.004	7.1
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	238	22.938*	62.290*	1.629	27.2
ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ	287	7.962*	47.925*	2.971	16.9
ฐานะทางเศรษฐกิจสูง	160	7.541*	22.859*	.203	15.8

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ดังตาราง 5 ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทของโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม ทั้งในกลุ่มรวมและทุกกลุ่มย่อย

ตาราง 6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การปฏิบัติตนด้านความพอประมาณในด้านรวม	
		ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
รวม	ประเภทของโรงเรียน	เป็นแบบอย่าง = 144.02	ไม่เป็นแบบอย่าง = 137.19
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 147.74	ต่ำ = 133.46
เพศชาย	ประเภทของโรงเรียน	เป็นแบบอย่าง = 146.05	ไม่เป็นแบบอย่าง = 137.99
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 149.20	ต่ำ = 134.84
เพศหญิง	ประเภทของโรงเรียน	เป็นแบบอย่าง = 142.81	ไม่เป็นแบบอย่าง = 136.60
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 146.87	ต่ำ = 132.55
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 142.38	ต่ำ = 132.36
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	ประเภทของโรงเรียน	เป็นแบบอย่าง = 148.73	ไม่เป็นแบบอย่าง = 138.13
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 152.17	ต่ำ = 134.70
ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ	ประเภทของโรงเรียน	เป็นแบบอย่าง = 143.77	ไม่เป็นแบบอย่าง = 137.86
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 148.06	ต่ำ = 133.57
ฐานะทางเศรษฐกิจสูง	ประเภทของโรงเรียน	เป็นแบบอย่าง = 144.14	ไม่เป็นแบบอย่าง = 135.68
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 147.27	ต่ำ = 132.55

เมื่อพิจารณาทีละตัวแปรอิสระ ตามตาราง 6 พบว่า คะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม แปรปรวนไปตามประเภทของโรงเรียน โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 144.02 และ 137.19) และ 6 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 146.05 และ 137.99) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 142.81 และ 136.60) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ค่าเฉลี่ย 148.73 และ 138.13) กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 143.77 และ 137.86) และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 144.14 และ 135.68)

คะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม แปรปรวนไปตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 147.74 และ 133.46) และทุกกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 149.20 และ 134.84) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 146.87 และ 132.55) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 142.38 และ 132.36) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ค่าเฉลี่ย 152.17 และ 134.70) กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 148.06 และ 133.57) และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 147.27 และ 132.55)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ พบว่า นักเรียนที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมสูง ได้แก่ 1) นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวม และเกือบทุกกลุ่มย่อย ยกเว้นกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และ 2) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวม และทุกกลุ่มย่อย

1.2) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณของนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนต่างประเภทกัน และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนแตกต่างกัน

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตามด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามประเภทของโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ที่แตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเอฟ (F)		ก x ข	% ทำนาย
		(ก)	(ข)		
		ประเภทของ โรงเรียน	ลักษณะมุ่ง อนาคตควบคุมตน		
กลุ่มรวม	447	22.169*	73.585*	1.159	17.6
เพศชาย	176	19.496*	13.966*	.214	16.8
เพศหญิง	271	5.579*	64.314*	1.358	20.7
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	209	8.542*	21.813*	.063	12.4
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	238	16.814*	58.616*	2.739	25.1
ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ	287	12.162*	47.753*	.632	17.6
ฐานะทางเศรษฐกิจสูง	160	8.194*	25.038*	.677	17.8

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ดังตาราง 7 ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทของโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ ทั้งในกลุ่มรวมและทุกกลุ่มย่อย

ตาราง 8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ	
		ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
รวม	ประเภทของโรงเรียน	เป็นแบบอย่าง = 46.65	ไม่เป็นแบบอย่าง = 43.77
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 47.83	ต่ำ = 42.59
เพศชาย	ประเภทของโรงเรียน	เป็นแบบอย่าง = 47.06	ไม่เป็นแบบอย่าง = 42.42
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 46.71	ต่ำ = 42.77
เพศหญิง	ประเภทของโรงเรียน	เป็นแบบอย่าง = 46.41	ไม่เป็นแบบอย่าง = 44.67
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 48.49	ต่ำ = 42.59
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	ประเภทของโรงเรียน	เป็นแบบอย่าง = 44.99	ไม่เป็นแบบอย่าง = 42.27
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 45.80	ต่ำ = 41.46
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	ประเภทของโรงเรียน	เป็นแบบอย่าง = 48.13	ไม่เป็นแบบอย่าง = 44.97
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 49.49	ต่ำ = 43.61
ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ	ประเภทของโรงเรียน	เป็นแบบอย่าง = 46.25	ไม่เป็นแบบอย่าง = 43.56
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 47.56	ต่ำ = 42.24
ฐานะทางเศรษฐกิจสูง	ประเภทของโรงเรียน	เป็นแบบอย่าง = 47.21	ไม่เป็นแบบอย่าง = 44.25
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 48.32	ต่ำ = 43.14

เมื่อพิจารณาที่ละตัวแปรอิสระ ตามตาราง 8 พบว่า มีคะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ แปรปรวนไปตามประเภทของโรงเรียน โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 46.65 และ 43.77) และทุกกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 47.06 และ 42.42) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 46.41 และ 44.67) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 44.99 และ 42.27) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ค่าเฉลี่ย 48.13 และ 44.97) กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 46.25 และ 43.56) และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 47.21 และ 44.25)

คะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ แปรปรวนไปตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 47.83 และ 42.59) และทุกกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 46.71 และ 42.77) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 48.49 และ 42.59) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 45.80 และ 41.46) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนสูง (ค่าเฉลี่ย 49.49 และ 43.61) กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 47.56 และ 42.24) และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 48.32 และ 43.14)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ พบว่า นักเรียนที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณสูง ได้แก่ 1) นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวม และทุกกลุ่มย่อย และ 2) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวม และทุกกลุ่มย่อย

1.3) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณของนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนต่างประเภทกัน และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนแตกต่างกัน

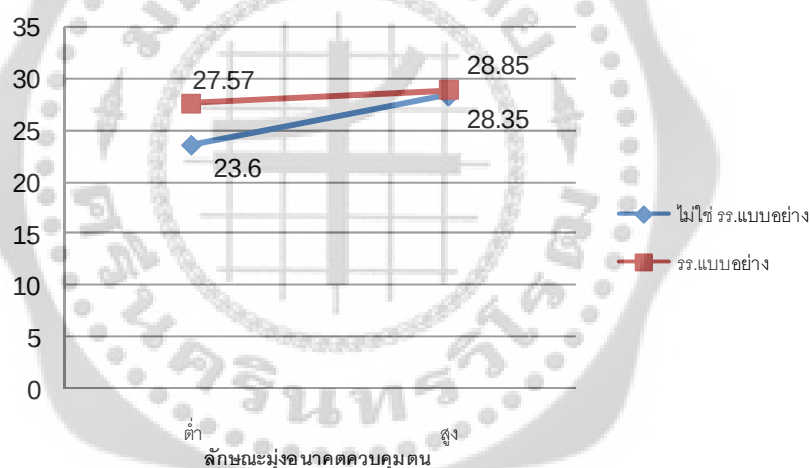
ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตามด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามประเภทของโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ที่แตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเอฟ (F)		ก x ข	% ทำนาย
		(ก)	(ข)		
		ประเภทของ โรงเรียน	ลักษณะมุ่ง อนาคตควบคุมตน		
กลุ่มรวม	447	12.879*	28.493*	1.023	8.7
เพศชาย	176	1.081	18.481*	.359	10.8
เพศหญิง	271	15.367*	12.225*	.859	9.0
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	209	.004	9.466*	1.584	5.1
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	238	23.535*	18.688*	.119	15.6
ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ	287	7.132*	17.767*	.028	8.2
ฐานะทางเศรษฐกิจสูง	160	6.516*	11.898*	3.938*	11.7

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ดังตาราง 9 พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทของโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ เฉพาะในกลุ่มนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูงเท่านั้น และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ (ตาราง 36 ภาคผนวก ข และ

ภาพประกอบ 4) พบผลว่า 1) ในกลุ่มนักเรียนที่ไม่ได้เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง ถ้ามีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณมากกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ 2) ในกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ ถ้าเรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่างจะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณมากกว่า ผู้ที่ไม่ได้เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง 3) ในกลุ่มนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่างและมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง เป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณมากกว่า นักเรียนที่ไม่ได้เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่างและมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ หรืออาจกล่าวได้ว่า นักเรียนที่ไม่ได้เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ เป็นกลุ่มที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณน้อยที่สุด

ภาพประกอบ 4 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตามด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ ในกลุ่มนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง เมื่อมีตัวแปรอิสระเป็นประเภทของโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

ตาราง 10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณระหว่างกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การปฏิบัติตนด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ	
		ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
รวม	ประเภทของโรงเรียน	เป็นแบบอย่าง = 28.58	ไม่เป็นแบบอย่าง = 26.75
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 29.03	ต่ำ = 26.26
เพศชาย	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 30.10	ต่ำ = 26.37
เพศหญิง	ประเภทของโรงเรียน	เป็นแบบอย่าง = 28.53	ไม่เป็นแบบอย่าง = 26.06
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 28.39	ต่ำ = 26.20
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 28.72	ต่ำ = 26.40
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	ประเภทของโรงเรียน	เป็นแบบอย่าง = 29.48	ไม่เป็นแบบอย่าง = 26.06
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 29.29	ต่ำ = 26.24
ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ	ประเภทของโรงเรียน	เป็นแบบอย่าง = 28.79	ไม่เป็นแบบอย่าง = 27.05
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 29.29	ต่ำ = 26.55
ฐานะทางเศรษฐกิจสูง	ประเภทของโรงเรียน	เป็นแบบอย่าง = 28.21	ไม่เป็นแบบอย่าง = 25.98
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 28.60	ต่ำ = 25.58

เมื่อพิจารณาทีละตัวแปรอิสระ ตามตาราง 10 พบว่า มีคะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ แปรปรวนไปตามประเภทของโรงเรียน โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 28.58 และ 26.75) และอีก 4 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 28.53 และ 26.06) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ค่าเฉลี่ย 29.48 และ 26.06) กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 28.79 และ 27.05) และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 28.21 และ 25.98)

คะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ แปรปรวนไปตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 29.03 และ 26.26) และทุกกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 30.10 และ 26.37) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 28.39 และ 26.20) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 28.72 และ 26.40) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ค่าเฉลี่ย 29.29 และ 26.24) กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 29.29 และ 26.55) และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 28.62 และ 25.58)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ พบว่า นักเรียนที่มีการปฏิบัติตนด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณสูง ได้แก่ 1) นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวม และอีก 4 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศหญิง กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง 2) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวม และทุกกลุ่มย่อย และ 3) พบเฉพาะในกลุ่มนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง ว่านักเรียนที่ไม่ได้เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง ถ้ามีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง หรือนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ ถ้าเรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่างจะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณมากกว่ากลุ่มตรงข้าม และยังพบอีกว่านักเรียนที่ไม่ได้เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ เป็นกลุ่มที่มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณน้อยที่สุด

1.4) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณของนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนต่างประเภทกัน และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนแตกต่างกัน

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามประเภทของโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ที่แตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเอฟ (F)		ก x ข	% ทำนาย
		(ก)	(ข)		
		ประเภทของ โรงเรียน	ลักษณะมุ่ง อนาคตควบคุมตน		
กลุ่มรวม	447	2.270	24.448*	1.372	5.8
เพศชาย	176	.858	7.400*	.858	4.9
เพศหญิง	271	2.033	19.620*	.265	7.4
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	209	.553	2.753	1.036	2.2
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	238	8.480*	26.704*	.329	13.3
ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ	287	.103	14.555*	2.510	5.4
ฐานะทางเศรษฐกิจสูง	160	4.105*	11.046*	.019	8.6

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ดังตาราง 11 ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทของโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ที่มีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ ทั้งในกลุ่มรวมและทุกกลุ่มย่อย

ตาราง 12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณระหว่างกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การปฏิบัติตนด้านการบริโภคอาหาร อย่างพอประมาณ	
		ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
รวม	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 29.46	ต่ำ = 27.09
เพศชาย	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 30.26	ต่ำ = 28.00
เพศหญิง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 28.99	ต่ำ = 26.43
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	ประเภทของโรงเรียน	เป็นแบบอย่าง = 29.56	ไม่เป็นแบบอย่าง = 27.73
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 30.27	ต่ำ = 27.02
ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 29.43	ต่ำ = 27.16
ฐานะทางเศรษฐกิจสูง	ประเภทของโรงเรียน	เป็นแบบอย่าง = 28.95	ไม่เป็นแบบอย่าง = 27.27
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 29.49	ต่ำ = 26.73

เมื่อพิจารณาทีละตัวแปรอิสระ ตามตาราง 12 พบว่า มีคะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ แปรปรวนไปตามประเภทของโรงเรียน โดยพบในกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ค่าเฉลี่ย 29.56 และ 27.73) และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 28.95 และ 27.27)

คะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ แปรปรวนไปตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 29.46 และ 27.09) และ 5 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 30.26 และ 28.00) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 28.99 และ 26.43) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ค่าเฉลี่ย 30.27 และ 27.02) กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 29.43 และ 27.16) และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 29.49 และ 26.73)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ พบว่า นักเรียนที่มีการปฏิบัติตนด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณสูง ได้แก่ 1) นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง พบผลเช่นนี้ใน

กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง และ 2) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวม และอีก 5 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง

1.5) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณของนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนต่างประเภทกัน และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนแตกต่างกัน

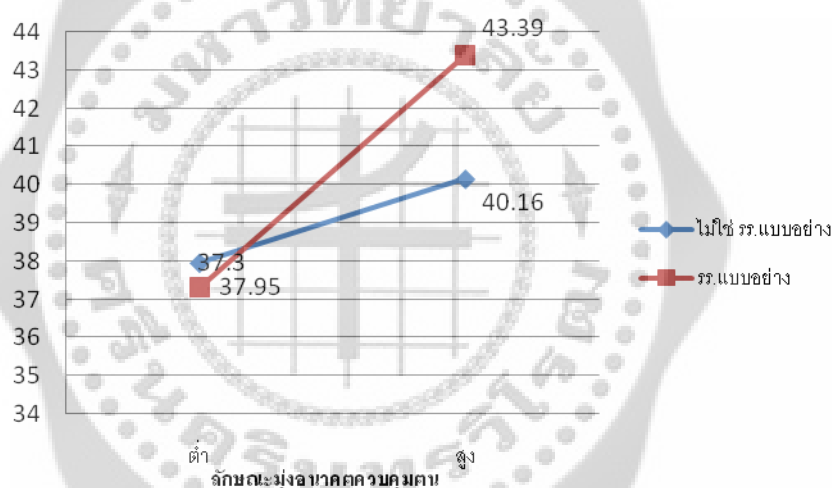
ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามประเภทของโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนที่แตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเอฟ (F)		n x x	% ทำนาย
		(ก)	(ข)		
		ประเภทของ โรงเรียน	ลักษณะมุ่ง อนาคตควบคุมตน		
กลุ่มรวม	447	3.868*	31.439*	2.489	7.7
เพศชาย	176	2.382	15.263*	1.010	9.7
เพศหญิง	271	1.703	16.401*	1.385	6.7
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	209	.195	4.048*	.337	2.2
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	238	6.051*	35.005*	2.580	15.6
ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ	287	2.207	22.855*	5.007*	9.1
ฐานะทางเศรษฐกิจสูง	160	1.728	9.858*	.106	6.7

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ดังตาราง 13 พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทของโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ที่มีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ เฉพาะในกลุ่มนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำเท่านั้น และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ (ตาราง 37 ภาคผนวก ข และภาพประกอบ 5) พบผลว่า 1) ในกลุ่มนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง ถ้ามีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ

พอเพียงด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณมากกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ 2) ในกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง ถ้าเรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่างจะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณมากกว่า ผู้ที่ไม่ได้เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง 3) ในกลุ่มนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่างและมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง เป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณมากกว่า นักเรียนที่ไม่ได้เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่างและมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ หรืออาจกล่าวได้ว่านักเรียนที่เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง เป็นกลุ่มที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณมากที่สุด

ภาพประกอบ 5 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตามการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ ในกลุ่มนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ เมื่อมีตัวแปรอิสระเป็นประเภทของโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

ตาราง 14 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การปฏิบัติตนด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ	
		ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
รวม	ประเภทของโรงเรียน	เป็นแบบอย่าง = 40.16	ไม่เป็นแบบอย่าง = 38.79
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 41.43	ต่ำ = 37.52
เพศชาย	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 42.14	ต่ำ = 37.80
เพศหญิง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 41	ต่ำ = 37.34
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 39.37	ต่ำ = 37.23
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	ประเภทของโรงเรียน	เป็นแบบอย่าง = 41.57	ไม่เป็นแบบอย่าง = 39.37
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 43.11	ต่ำ = 37.83
ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 41.78	ต่ำ = 37.62
ฐานะทางเศรษฐกิจสูง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 40.86	ต่ำ = 37.10

เมื่อพิจารณาที่ละตัวแปรอิสระ ตามตาราง 14 พบว่า มีคะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ แปรปรวนไปตามประเภทของโรงเรียน โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 40.16 และ 38.79) และกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ค่าเฉลี่ย 41.57 และ 39.37)

คะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ แปรปรวนไปตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 41.43 และ 37.52) และทุกกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 42.14 และ 37.80) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 41 และ 37.34) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 39.37 และ 37.23) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ค่าเฉลี่ย 43.11 และ 37.83) กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 41.78 และ 37.62) และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 40.86 และ 37.10)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ พบว่า นักเรียนที่มีการปฏิบัติตนด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณสูง ได้แก่ 1) นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง พบในกลุ่มรวม และกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวม และทุกกลุ่มย่อย และ 3) นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง

และในขณะเดียวกันมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง พบในกลุ่มนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และยังพบอีกว่านักเรียนที่เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง เป็นกลุ่มที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณมากที่สุด

2. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณของนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวแตกต่างกัน ตามสมมติฐานข้อที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณของนักเรียนในด้านรวมและ 4 ด้านย่อย ได้แก่ 2.1) การปฏิบัติตามด้านความพอประมาณในด้านรวม 2.2) ด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ 2.3) ด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ 2.4) ด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ และ 2.5) ด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ โดยพิจารณาตามตัวแปรอิสระ 2 ตัวที่มีความแตกต่างกัน คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว จำแนกตามกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยที่แบ่งตามลักษณะทางชีวสังคม ดังนี้

2.1) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมของนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวแตกต่างกัน

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตามด้านความพอประมาณในด้านรวมของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวแตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเอฟ (F)			% ทำนาย
		(ก)	(ข)	ก x ข	
		ลักษณะมุ่งอนาคต	การถ่ายทอดฯจาก		
		ควบคุมตน	ครอบครัว		
กลุ่มรวม	447	30.867*	30.685*	5.846*	19
ร.แบบอย่างฯ	218	18.707*	17.952*	7.667*	24.1

ตาราง 15 (ต่อ)

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเอฟ (F)			% ทำนาย
		(ก)	(ข)	ก x ข	
		ลักษณะมุ่งอนาคต	การถ่ายทอดฯจาก		
		ควบคุมตน	ครอบครัว		
ไม่ใช่ รร.แบบอย่างฯ	229	14.582*	16.430*	.306	17.4
เพศชาย	176	11.927*	17.261*	1.212	21.2
เพศหญิง	271	17.823*	15.736*	4.835*	18.6
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	209	4.946*	12.931*	.468	12.4
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	238	28.398*	14.485*	5.369*	25.1
ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ	287	22.221*	20.554*	7.206*	21
ฐานะทางเศรษฐกิจสูง	160	9.201*	9.201*	.296	16.5

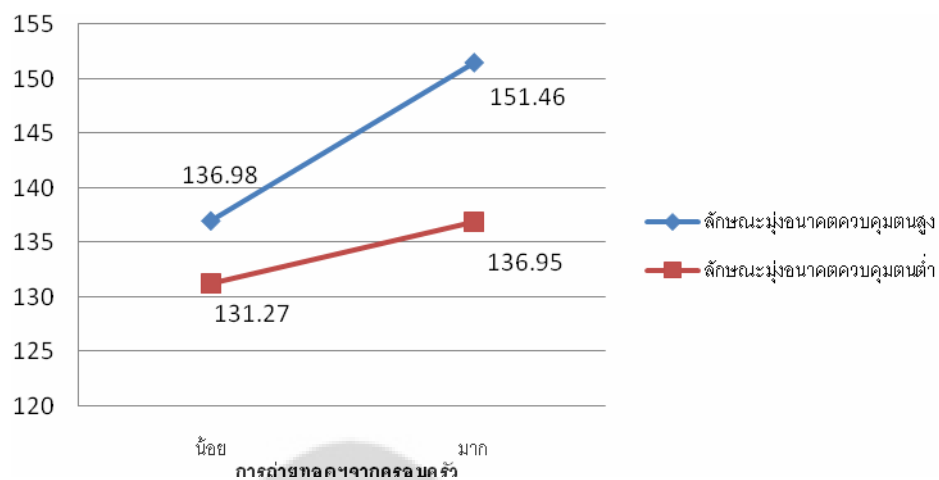
*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ดังตาราง 15 พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมทั้งในกลุ่มรวมและ 4 กลุ่มย่อย คือ กลุ่มที่เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง กลุ่มเพศหญิง กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบผลว่า 1) ในกลุ่มรวม (ตาราง 38 ภาคผนวก ข และภาพประกอบ 6) พบว่า 1.1 ในกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูงหรือต่ำก็ตาม ถ้าได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม มากกว่า ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวน้อย 1.2 ในกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมากหรือน้อยก็ตาม ถ้ามีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูงจะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม มากกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ 1.3 ในกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง และในขณะเดียวกันได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม มากกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ และได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจาก

ครอบครัวน้อย หรืออาจกล่าวได้ว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง และได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก เป็นกลุ่มที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมมากที่สุด และนักเรียนมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ และได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวน้อย เป็นกลุ่มที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมน้อยที่สุด

2) ในกลุ่มที่เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง กลุ่มเพศหญิง และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ตาราง 39,40 และ 42 ภาคผนวก ข) พบว่า 2.1 ในกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง ถ้าได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมมากกว่า ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวน้อย 2.2 ในกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก ถ้ามีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูงจะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมมากกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ 2.3 นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง และได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมมากที่สุด

3) ในกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ตาราง 41 ภาคผนวก ข) พบว่า 3.1 ในกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง ถ้าได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมมากกว่า ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวน้อย 1.2 ในกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมากหรือน้อยก็ตาม ถ้ามีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูงจะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม มากกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ 1.3 นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง และได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมมากที่สุด

ภาพประกอบ 6 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัยโดยรวม ในกลุ่มรวม เมื่อมีตัวแปรอิสระเป็นลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความปลอดภัยจากครอบครัว

ตาราง 16 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัยโดยรวมระหว่างกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การปฏิบัติตนด้านความปลอดภัยโดยรวม	
		ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
รวม	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 144.22	ต่ำ = 134.11
	การถ่ายทอดจากครอบครัว	มาก = 144.21	น้อย = 134.13
ร.แบบอย่างฯ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 148.05	ต่ำ = 136.63
	การถ่ายทอดจากครอบครัว	มาก = 147.93	น้อย = 136.75
ไม่ใช่ ร.แบบอย่างฯ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 140.74	ต่ำ = 131.50
	การถ่ายทอดจากครอบครัว	มาก = 141.02	น้อย = 131.22
เพศชาย	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 146.32	ต่ำ = 136.16
	การถ่ายทอดจากครอบครัว	มาก = 147.35	น้อย = 135.13
เพศหญิง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 142.88	ต่ำ = 133.00
	การถ่ายทอดจากครอบครัว	มาก = 142.58	น้อย = 133.30
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 140.33	ต่ำ = 134.26
	การถ่ายทอดจากครอบครัว	มาก = 142.21	น้อย = 132.38

ตาราง 16 (ต่อ)

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การปฏิบัติตนด้านความพอประมาณในด้านรวม	
		ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 147.61	ต่ำ = 134.43
	การถ่ายทอดจากครอบครัว	มาก = 145.73	น้อย = 136.31
ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 144.16	ต่ำ = 133.94
	การถ่ายทอดจากครอบครัว	มาก = 143.97	น้อย = 134.13
ฐานะทางเศรษฐกิจสูง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 144.48	ต่ำ = 134.34
	การถ่ายทอดจากครอบครัว	มาก = 144.48	น้อย = 134.34

เมื่อพิจารณาที่ละตัวแปรอิสระ ตามตาราง 16 พบว่า มีคะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม แปรปรวนไปตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 144.22 และ 134.11) และทุกกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มที่เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง (ค่าเฉลี่ย 148.05 และ 136.63) กลุ่มที่ไม่ได้เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง (ค่าเฉลี่ย 140.74 และ 131.50) กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 146.32 และ 136.16) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 142.88 และ 133) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 140.33 และ 134.26) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ค่าเฉลี่ย 147.61 และ 134.43) กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 144.16 และ 133.94) และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 144.48 และ 134.34)

คะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม แปรปรวนไปตามการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 144.21 และ 134.13) และทุกกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มที่เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง (ค่าเฉลี่ย 147.93 และ 136.75) กลุ่มที่ไม่ได้เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง (ค่าเฉลี่ย 141.02 และ 131.22) กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 147.35 และ 135.13) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 142.58 และ 133.30) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 142.21 และ 132.38) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ค่าเฉลี่ย 145.73 และ 136.31) กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 143.97 และ 134.13) และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 144.48 และ 134.34)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ พบว่า นักเรียนที่มีการปฏิบัติตนด้านความพอประมาณในด้านรวมสูง ได้แก่ 1) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวมและทุก

กลุ่มย่อย 2) นักเรียนที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก พบผล
เช่นนี้ในกลุ่มรวม และทุกกลุ่มย่อย 3) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง และใน
ขณะเดียวกันได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก พบในกลุ่มรวม
กลุ่มที่เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง กลุ่มเพศหญิง กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และ
กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และยังพบว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุม
ตนสูง และในขณะเดียวกันได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก เป็น
กลุ่มที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมมากที่สุด
4) พบเฉพาะในกลุ่มรวมว่า ไม่ว่านักเรียนจะได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจาก
ครอบครัวมากหรือน้อยก็ตาม ถ้ามีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง หรือนักเรียนจะมีลักษณะมุ่ง
อนาคตควบคุมตนสูงหรือต่ำก็ตาม ถ้าได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจาก
ครอบครัวมาก จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณใน
ด้านรวมมากกว่า ผู้ที่มีลักษณะตรงข้าม และ 5) พบเฉพาะในกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงว่า ไม่
ว่นักเรียนจะได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมากหรือน้อยก็ตาม ถ้า
มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้าน
ความพอประมาณในด้านรวมมากกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ

**2.2) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตาม
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณของนักเรียนที่มีลักษณะมุ่ง
อนาคตควบคุมตน และได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว
แตกต่างกัน**

ตาราง 17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตามด้านการใช้จ่ายอย่าง
พอประมาณของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการ
ถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวแตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเอฟ (F)			% ทำนาย
		(ก)	(ข)	ก x ข	
		ลักษณะมุ่งอนาคต	การถ่ายทอดฯจาก		
		ควบคุมตน	ครอบครัว		
กลุ่มรวม	447	34.003*	28.562*	3.684	18.9
ร.แบบอย่างฯ	218	23.634*	17.876*	4.210*	25.3
ไม่ใช่ ร.แบบอย่างฯ	229	13.903*	15.453*	.378	16.7
เพศชาย	176	6.942*	6.378*	2.797	11.9

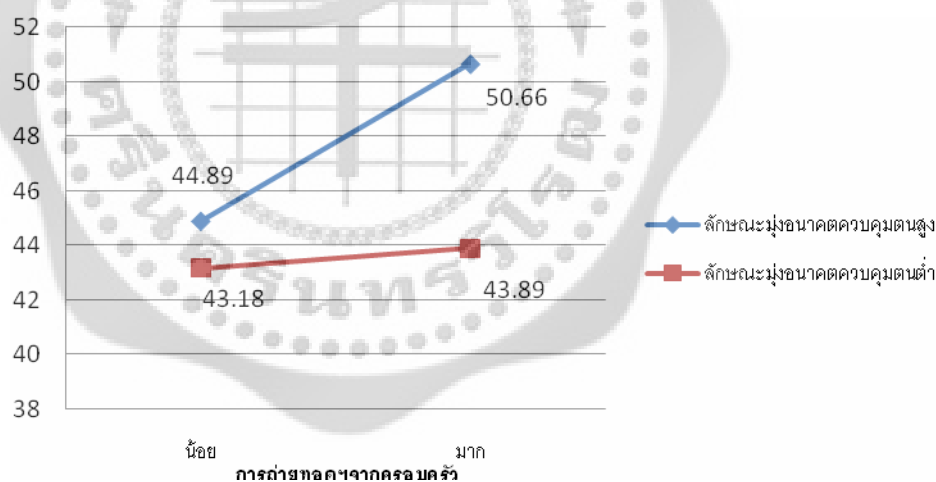
ตาราง 17 (ต่อ)

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเอฟ (F)			% ทำนาย
		(ก)	(ข)	ก x ข	
		ลักษณะมุ่งอนาคต	การถ่ายทอดฯจาก		
		ควบคุมตน	ครอบครัว		
เพศหญิง	271	32.303*	22.796*	.766	25
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	209	8.220*	10.090*	.075	12.9
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	238	25.071*	14.671*	8.952*	25.2
ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ	287	24.633*	15.478*	4.790*	19.4
ฐานะทางเศรษฐกิจสูง	160	10.994*	11.643*	.090	19.3

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ดังตาราง 17 พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ที่มีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณในกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบผลว่า 1) ในกลุ่มที่เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง (ตาราง 43 ภาคผนวก ข) พบว่า 1.1 ในกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง ถ้าได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณมากกว่า ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวน้อย 1.2 ในกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมากหรือน้อยก็ตาม ถ้ามีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูงจะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณมากกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ 1.3 ในกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง และในขณะเดียวกันได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณมากกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ และได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวน้อย หรืออาจกล่าวได้ว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง และได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก เป็นกลุ่มที่มี

การปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณมากที่สุด และนักเรียนมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ และได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวน้อย เป็นกลุ่มที่มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณน้อยที่สุด 2) ในกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ตาราง 44 และ 45 ภาคผนวก ข และภาพประกอบ 7) พบว่า 2.1 ในกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง ถ้าได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณมากกว่า ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวน้อย 2.2 ในกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก ถ้ามีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูงจะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณมากกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ 2.3 นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง และได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณมากที่สุด

ภาพประกอบ 7 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ ในกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เมื่อมีตัวแปรอิสระเป็นลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว

ตาราง 18 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ	
		ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
รวม	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 46.66	ต่ำ = 42.85
	การถ่ายทอดฯจากครอบครัว	มาก = 46.50	น้อย = 43.01
ร.แบบอย่างฯ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 48.38	ต่ำ = 44.03
	การถ่ายทอดฯจากครอบครัว	มาก = 48.09	น้อย = 44.31
ไม่ใช่ ร.แบบอย่างฯ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 45.06	ต่ำ = 41.68
	การถ่ายทอดฯจากครอบครัว	มาก = 45.16	น้อย = 41.59
เพศชาย	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 45.77	ต่ำ = 42.71
	การถ่ายทอดฯจากครอบครัว	มาก = 45.70	น้อย = 42.78
เพศหญิง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 47.27	ต่ำ = 42.83
	การถ่ายทอดฯจากครอบครัว	มาก = 46.91	น้อย = 43.18
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 45.25	ต่ำ = 42.36
	การถ่ายทอดฯจากครอบครัว	มาก = 45.41	น้อย = 42.20
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 47.78	ต่ำ = 43.54
	การถ่ายทอดฯจากครอบครัว	มาก = 47.29	น้อย = 44.04
ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 46.31	ต่ำ = 42.29
	การถ่ายทอดฯจากครอบครัว	มาก = 45.90	น้อย = 42.71
ฐานะทางเศรษฐกิจสูง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 47.41	ต่ำ = 43.70
	การถ่ายทอดฯจากครอบครัว	มาก = 47.46	น้อย = 43.65

เมื่อพิจารณาที่ละตัวแปรอิสระ ตามตาราง 18 พบว่า มีคะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ แปรปรวนไปตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 46.66 และ 42.85) และทุกกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มที่เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง (ค่าเฉลี่ย 48.38 และ 44.03) กลุ่มที่ไม่ได้เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง (ค่าเฉลี่ย 45.06 และ 41.68) กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 45.77 และ 42.71) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 47.27 และ 42.83) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 45.25 และ 42.36) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ค่าเฉลี่ย 47.78 และ 43.54) กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ

(ค่าเฉลี่ย 46.31 และ 42.29) และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 47.41 และ 43.70)

คะแนนการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณแปรปรวนไปตามการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 46.50 และ 43.01) และทุกกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มที่เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง (ค่าเฉลี่ย 48.09 และ 44.31) กลุ่มที่ไม่ได้เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง (ค่าเฉลี่ย 45.16 และ 41.59) กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 45.70 และ 42.78) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 46.91 และ 43.18) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 45.41 และ 42.20) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ค่าเฉลี่ย 47.29 และ 44.04) กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 45.90 และ 42.71) และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 47.46 และ 43.65)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ พบว่า นักเรียนที่มีการปฏิบัติตามด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณสูง ได้แก่ 1) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวมและทุกกลุ่มย่อย 2) นักเรียนที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวมและทุกกลุ่มย่อย 3) นักเรียนที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมากหรือน้อยก็ตาม ถ้ามีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูงจะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณมากกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ พบเฉพาะในกลุ่มที่เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง และ 4) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง และในขณะเดียวกันได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก พบในกลุ่มที่เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และยังพบอีกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง และได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก เป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณมากที่สุด

2.3) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณของนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวแตกต่างกัน

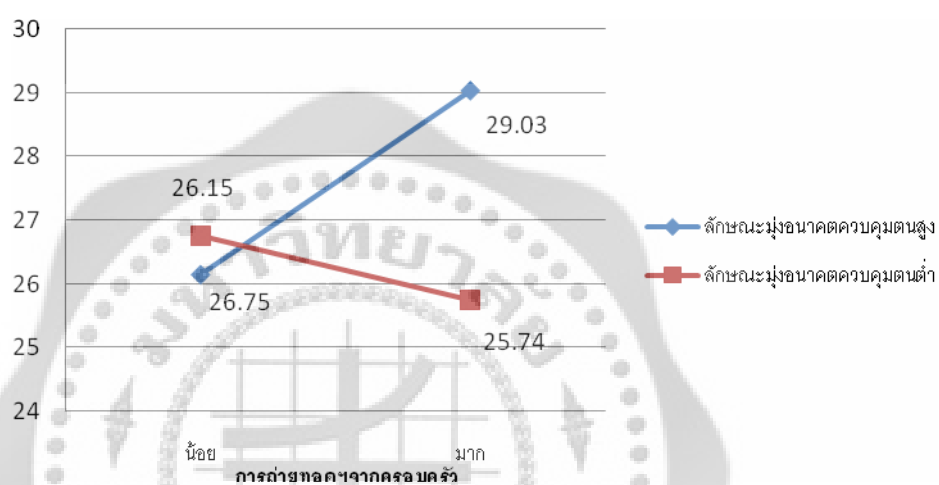
ตาราง 19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวแตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเอฟ (F)		ก x ข	% ทำนาย
		(ก)	(ข)		
		ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน	การถ่ายทอดฯจาก ครอบครัว		
กลุ่มรวม	447	14.141*	6.592*	4.286*	7.8
ร.แบบอย่างฯ	218	2.703	8.728*	4.260*	9.3
ไม่ใช่ ร.แบบอย่างฯ	229	13.637*	1.368	.414	8.8
เพศชาย	176	10.213*	7.284*	.042	13.7
เพศหญิง	271	3.767	1.806	7.828*	6.7
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	209	3.948*	5.154*	.962	7.1
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	238	9.051*	2.165	2.673	8.8
ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ	287	10.817*	2.317	2.209	7.3
ฐานะทางเศรษฐกิจสูง	160	2.776	5.519*	2.609	9.4

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ดังตาราง 19 พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ที่มีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง และกลุ่มเพศหญิง เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ (ตาราง 46,47 และ 48 ภาคผนวก ข และภาพประกอบ 8) พบผลว่า 1) ในกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง ถ้าได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณมากกว่า ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวน้อย 2) ในกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก ถ้ามีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูงจะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณมากกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ 3) ในกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง และในขณะเดียวกันได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้าน

ความพอประมาณจากครอบครัวมาก จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณมากกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำและได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวน้อย หรืออาจกล่าวได้ว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง และในขณะเดียวกันได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก เป็นกลุ่มที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณมากที่สุด

ภาพประกอบ 8 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตามด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ ในกลุ่มเพศหญิง เมื่อมีตัวแปรอิสระเป็นลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว

ตาราง 20 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตามด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณระหว่างกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การปฏิบัติตามด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ	
		ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
รวม	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 28.40	ต่ำ = 26.29
	การถ่ายทอดฯจากครอบครัว	มาก = 28.07	น้อย = 26.63
รร.แบบอย่างฯ	การถ่ายทอดฯจากครอบครัว	มาก = 29.36	น้อย = 27.06
ไม่ใช่ รร.แบบอย่างฯ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 28.02	ต่ำ = 25.10
เพศชาย	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 29.62	ต่ำ = 26.62
	การถ่ายทอดฯจากครอบครัว	มาก = 29.39	น้อย = 26.86

ตาราง 20 (ต่อ)

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การปฏิบัติตนด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ	
		ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 28.29	ต่ำ = 26.68
	การถ่ายทอดจากครอบครัว	มาก = 28.41	น้อย = 26.56
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 28.51	ต่ำ = 26.08
ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 28.74	ต่ำ = 26.45
ฐานะทางเศรษฐกิจสูง	การถ่ายทอดจากครอบครัว	มาก = 27.97	น้อย = 25.70

เมื่อพิจารณาที่ละตัวแปรอิสระ ตามตาราง 20 พบว่า มีคะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ แปรปรวนไปตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 28.40 และ 26.29) และอีก 5 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มที่ไม่ได้เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง (ค่าเฉลี่ย 28.02 และ 25.10) กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 29.62 และ 26.62) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 28.29 และ 26.68) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ค่าเฉลี่ย 28.51 และ 26.08) และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 28.74 และ 26.45)

คะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ แปรปรวนไปตามการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 28.07 และ 26.63) และ 4 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มที่เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง (ค่าเฉลี่ย 29.36 และ 27.06) กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 29.39 และ 26.86) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 28.41 และ 26.56) และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 27.97 และ 25.70)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ พบว่า นักเรียนที่มีการปฏิบัติตนด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณสูง ได้แก่ 1) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวมและอีก 5 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มที่ไม่ได้เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง กลุ่มเพศชาย กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ 2) นักเรียนที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวม และ 4 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มที่เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง กลุ่มเพศชาย กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง และ 3) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง และในขณะเดียวกันได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความ

พอประมาณจากครอบครัวมาก พบในกลุ่มรวม กลุ่มที่เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง และกลุ่มเพศหญิง และยังพบว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง และในขณะเดียวกันได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก เป็นกลุ่มที่มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณมากที่สุด

2.4) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณของนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวแตกต่างกัน

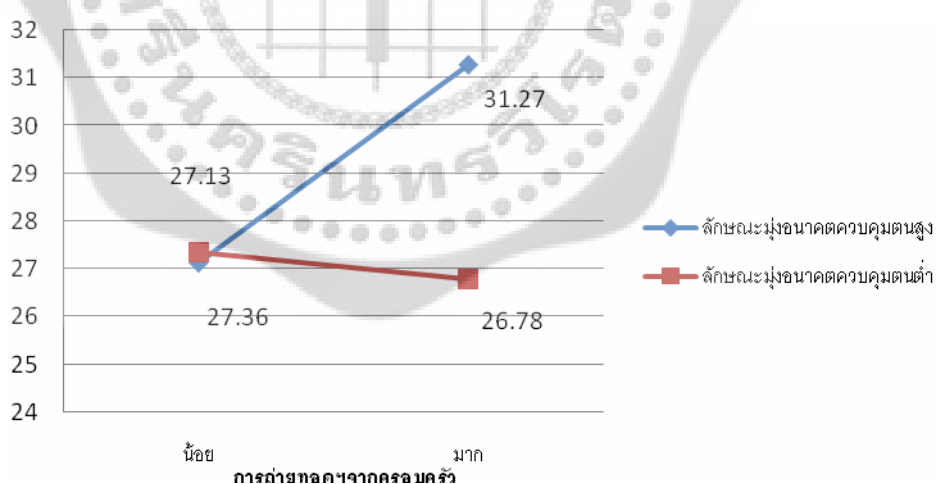
ตาราง 21 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวแตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเอฟ (F)		ก x ข	% ทำนาย
		(ก)	(ข)		
		ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน	การถ่ายทอดจาก ครอบครัว		
กลุ่มรวม	447	9.300*	13.364*	6.418*	8.8
ร.แบบอย่างฯ	218	8.173*	5.714*	10.002*	13.4
ไม่ใช่ ร.แบบอย่างฯ	229	2.769	7.993*	.208	6.6
เพศชาย	176	2.369	8.615*	2.947	9.9
เพศหญิง	271	7.763*	7.508*	3.135	9.8
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	209	.927	3.447	2.798	4.4
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	238	11.630*	9.372*	2.371	13.9
ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ	287	5.146*	8.750*	4.880*	8.7
ฐานะทางเศรษฐกิจสูง	160	3.995*	4.334*	1.550	9.1

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ดังตาราง 21 พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ที่มีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณของนักเรียน ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เรียนในสถานศึกษาพอเพียง

แบบอย่าง และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ (ตาราง 49,50 และ 51 ภาคผนวก ข และภาพประกอบ 9) พบผลว่า 1) ในกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก ถ้ามีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูงจะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณมากกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ 2) ในกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง ถ้าได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณมากกว่า ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวน้อย 3) ในกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง และในขณะเดียวกันได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณมากกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ และได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวน้อย หรืออาจกล่าวได้ว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง และในขณะเดียวกันได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก เป็นกลุ่มที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณที่สุด

ภาพประกอบ 9 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตามด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ ในกลุ่มที่เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง เมื่อมีตัวแปรอิสระเป็นลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว

ตาราง 22 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การปฏิบัติตนด้านการบริโภคอาหาร อย่างพอประมาณ	
		ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
รวม	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 28.71	ต่ำ = 27.16
	การถ่ายทอดฯจากครอบครัว	มาก = 28.86	น้อย = 27.00
ร.แบบอย่างฯ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 29.21	ต่ำ = 27.07
	การถ่ายทอดฯจากครอบครัว	มาก = 29.03	น้อย = 27.25
ไม่ใช่ ร.แบบอย่างฯ	การถ่ายทอดฯจากครอบครัว	มาก = 28.67	น้อย = 26.72
เพศชาย	การถ่ายทอดฯจากครอบครัว	มาก = 30.13	น้อย = 27.60
เพศหญิง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 28.22	ต่ำ = 26.49
	การถ่ายทอดฯจากครอบครัว	มาก = 28.27	น้อย = 26.50
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 29.33	ต่ำ = 26.98
	การถ่ายทอดฯจากครอบครัว	มาก = 29.21	น้อย = 27.10
ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 28.68	ต่ำ = 27.27
	การถ่ายทอดฯจากครอบครัว	มาก = 28.89	น้อย = 27.05
ฐานะทางเศรษฐกิจสูง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 28.78	ต่ำ = 26.98
	การถ่ายทอดฯจากครอบครัว	มาก = 28.82	น้อย = 26.94

เมื่อพิจารณาที่ละตัวแปรอิสระ ตามตาราง 22 พบว่า คะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ แปรปรวนไปตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 28.71 และ 27.16) และอีก 5 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มที่เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง (ค่าเฉลี่ย 29.21 และ 27.07) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 28.22 และ 26.49) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ค่าเฉลี่ย 29.33 และ 26.98) กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 28.68 และ 27.27) และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 28.78 และ 26.98)

คะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ แปรปรวนไปตามการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 28.86 และ 27.00) และ 7 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มที่เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง (ค่าเฉลี่ย 29.03 และ 27.25) กลุ่มที่ไม่ได้เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง

(ค่าเฉลี่ย 28.67 และ 26.72) กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 30.13 และ 27.60) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 28.27 และ 26.50) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ค่าเฉลี่ย 29.21 และ 27.10) กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 28.89 และ 27.05) และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 28.82 และ 26.94)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ พบว่า นักเรียนที่มีการปฏิบัติตนด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณสูง ได้แก่ 1) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวมและอีก 5 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มที่เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง กลุ่มเพศหญิง กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง 2) นักเรียนที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวม และ 7 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มที่เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง กลุ่มที่ไม่ได้เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง และ 3) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง และในขณะเดียวกันได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก พบในกลุ่มรวม และกลุ่มที่เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และยังพบอีกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง และในขณะเดียวกันได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก เป็นกลุ่มที่มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณมากที่สุด

2.5) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณของนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวแตกต่างกัน

ตาราง 23 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวแตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเอฟ (F)			% ทำนาย
		(ก)	(ข)	ก x ข	
		ลักษณะมุ่งอนาคต	การถ่ายทอดฯจาก		
		ควบคุมตน	ครอบครัว		
กลุ่มรวม	447	12.659*	19.670*	.877	10.4
รร.แบบอย่างฯ	218	11.444*	9.441*	1.948	14.5
ไม่ใช่ รร.แบบอย่างฯ	229	3.105	10.994*	.002	8.2
เพศชาย	176	5.819*	13.467*	.104	14.8
เพศหญิง	271	5.874*	8.970*	2.119	9
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	209	.517	8.543*	.002	5.8
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	238	17.884*	8.518*	.690	15.5
ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ	287	7.681*	17.179*	3.298	12.8
ฐานะทางเศรษฐกิจสูง	160	5.438*	2.827	.861	8.2

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ดังตาราง 23 ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ที่มีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ ทั้งในกลุ่มรวมและทุกกลุ่มย่อย

ตาราง 24 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การปฏิบัติตนด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ	
		ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
รวม	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 40.46	ต่ำ = 37.82
	การถ่ายทอดฯจากครอบครัว	มาก = 40.78	น้อย = 37.50
ร.แบบอย่างฯ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 41.61	ต่ำ = 37.96
	การถ่ายทอดฯจากครอบครัว	มาก = 41.45	น้อย = 38.13
ไม่ใช่ ร.แบบอย่างฯ	การถ่ายทอดฯจากครอบครัว	มาก = 40.18	น้อย = 36.82
เพศชาย	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 41.41	ต่ำ = 38.63
	การถ่ายทอดฯจากครอบครัว	มาก = 42.14	น้อย = 37.91
เพศหญิง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 39.80	ต่ำ = 37.44
	การถ่ายทอดฯจากครอบครัว	มาก = 40.08	น้อย = 37.17
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	การถ่ายทอดฯจากครอบครัว	มาก = 40.03	น้อย = 36.70
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 42.00	ต่ำ = 37.83
	การถ่ายทอดฯจากครอบครัว	มาก = 41.35	น้อย = 38.47
ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 40.44	ต่ำ = 37.93
	การถ่ายทอดฯจากครอบครัว	มาก = 41.06	น้อย = 37.31
ฐานะทางเศรษฐกิจสูง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 40.66	ต่ำ = 37.63

เมื่อพิจารณาที่ละตัวแปรอิสระ ตามตาราง 24 พบว่า คะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ แปรปรวนไปตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 40.46 และ 37.82) และ 6 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 41.61 และ 37.96) กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 41.41 และ 38.63) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 39.80 และ 37.44) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ค่าเฉลี่ย 42 และ 37.83) กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 40.44 และ 37.93) และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 40.66 และ 37.63)

คะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ แปรปรวนไปตามการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 40.78 และ 37.50) และ 7 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มที่เรียนใน

สถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง (ค่าเฉลี่ย 41.45 และ 38.13) กลุ่มที่ไม่ได้เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง (ค่าเฉลี่ย 40.18 และ 36.82) กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 42.14 และ 37.91) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 40.08 และ 37.17) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 40.03 และ 36.70) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ค่าเฉลี่ย 41.35 และ 38.47) และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 41.06 และ 37.31)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ พบว่า นักเรียนที่มีการปฏิบัติตนด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณสูง ได้แก่ 1) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเอง พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวม และ 6 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง และ 2) นักเรียนที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวม และ 7 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มที่เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง กลุ่มที่ไม่ได้เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ

3. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณของนักเรียนที่มีสุขภาพจิต และมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อแตกต่างกัน ตามสมมติฐานข้อที่ 3

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณของนักเรียนในด้านรวมและ 4 ด้านย่อย ได้แก่ 3.1) การปฏิบัติตนด้านความพอประมาณในด้านรวม 3.2) ด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ 3.3) ด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ 3.4) ด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ และ 3.5) ด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ โดยพิจารณาตามตัวแปรอิสระ 2 ตัวที่มีความแตกต่างกัน คือ สุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ จำแนกตามกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยที่แบ่งตามลักษณะทางชีวสังคม ดังนี้

3.1) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมของนักเรียนที่มีสุขภาพจิต และมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อแตกต่างกัน

ตาราง 25 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตนด้านความพอประมาณในด้านรวมของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อแตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

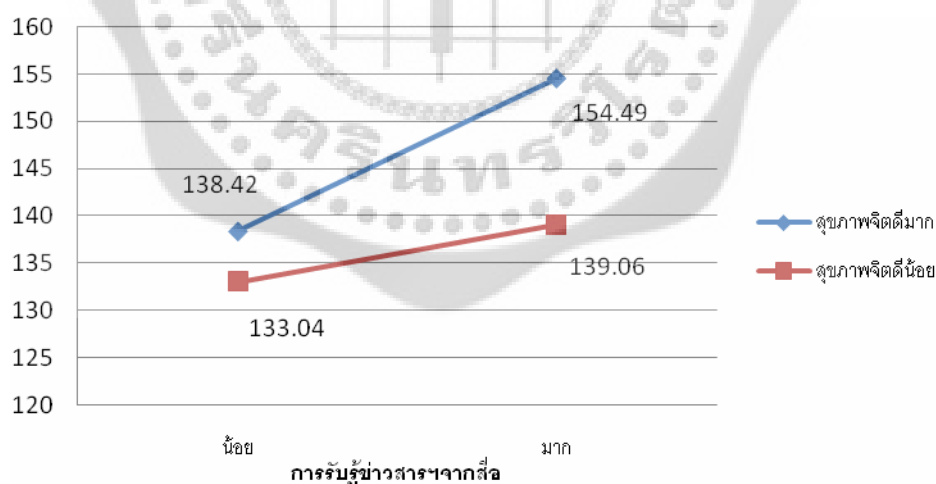
กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเอฟ (F)			% ทำนาย
		(ก) สุขภาพจิต	(ข) การรับรู้ข่าวสาร จากสื่อ	ก x ข	
กลุ่มรวม	447	31.929*	45.994*	3.745	17.5
ร.แบบอย่างฯ	218	9.103*	35.833*	.896	20.1
ไม่ใช่ ร.แบบอย่างฯ	229	23.839*	9.335*	3.389	14.3
เพศชาย	176	7.068*	21.819*	.192	16.1
เพศหญิง	271	28.040*	22.378*	5.425*	19.3
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	209	13.259*	24.139*	.838	16.5
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	238	18.395*	19.680*	2.233	17.8
ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ	287	24.246*	27.325*	5.662*	19.3
ฐานะทางเศรษฐกิจสูง	160	8.586*	16.979*	.043	15.5

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ดังตาราง 25 พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ ที่มีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม ในกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม คือ กลุ่มเพศหญิง และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบผลว่า 1) ในกลุ่มเพศหญิง (ตาราง 52 ภาคผนวก ข) พบว่า 1.1 ในกลุ่มนักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีมาก ถ้ามีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมาก จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมมากกว่า ผู้ที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อน้อย 1.2 ในกลุ่มนักเรียนที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมากหรือน้อยก็ตาม ถ้ามีสุขภาพจิตดีมาก จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมมากกว่าผู้ที่มีสุขภาพจิตดีน้อย 1.3 ในกลุ่มนักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีมากและมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมากพร้อมกัน จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมมากกว่า ผู้ที่มี

สุขภาพจิตดีน้อยและมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อน้อยพร้อมกัน หรืออาจกล่าวได้ว่า นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีมากและมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมาก เป็นกลุ่มที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมมากที่สุด

2) ในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ตาราง 53 ภาคผนวก ข และภาพประกอบ 10) พบว่า 2.1 ในกลุ่มนักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีมาก หรือน้อยก็ตาม ถ้ามีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมาก จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมมากกว่า ผู้ที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อน้อย 2.2 ในกลุ่มนักเรียนที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมาก ถ้ามีสุขภาพจิตดีมาก จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมมากกว่าผู้ที่มีสุขภาพจิตดีน้อย 2.3 ในกลุ่มนักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีมากและมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมากพร้อมกัน จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมมากกว่า ผู้ที่มีสุขภาพจิตดีน้อยและมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อน้อยพร้อมกัน หรืออาจกล่าวได้ว่า นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีมากและมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมาก เป็นกลุ่มที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมมากที่สุด

ภาพประกอบ 10 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตามด้านความพอประมาณในด้านรวมในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ เมื่อมีตัวแปรอิสระเป็นสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ

ตาราง 26 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การปฏิบัติตนด้านความพอประมาณในด้านรวม	
		ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
รวม	สุขภาพจิต	ดีมาก = 146.37	ดีน้อย = 136.49
	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 147.36	น้อย = 135.51
ร.แบบอย่างฯ	สุขภาพจิต	ดีมาก = 147.30	ดีน้อย = 139.66
	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 151.06	น้อย = 135.90
ไม่ใช่ ร.แบบอย่างฯ	สุขภาพจิต	ดีมาก = 144.88	ดีน้อย = 133.04
	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 142.66	น้อย = 135.26
เพศชาย	สุขภาพจิต	ดีมาก = 145.98	ดีน้อย = 138.32
	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 148.87	น้อย = 135.42
เพศหญิง	สุขภาพจิต	ดีมาก = 146.63	ดีน้อย = 134.93
	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 146.00	น้อย = 135.56
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	สุขภาพจิต	ดีมาก = 143.35	ดีน้อย = 134.22
	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 144.95	น้อย = 132.62
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	สุขภาพจิต	ดีมาก = 148.97	ดีน้อย = 138.56
	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 149.15	น้อย = 138.38
ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ	สุขภาพจิต	ดีมาก = 146.46	ดีน้อย = 136.05
	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 146.78	น้อย = 135.73
ฐานะทางเศรษฐกิจสูง	สุขภาพจิต	ดีมาก = 146.12	ดีน้อย = 136.97
	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 147.98	น้อย = 135.11

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัว ตามตาราง 26 พบว่า คะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม แปรปรวนไปตามสุขภาพจิต โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 146.37 และ 136.49) และทุกกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มที่เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง (ค่าเฉลี่ย 147.30 และ 139.66) กลุ่มที่ไม่ได้เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง (ค่าเฉลี่ย 144.88 และ 133.04) กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 145.98 และ 138.32) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 146.63 และ 134.93) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 143.35 และ 134.22) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ค่าเฉลี่ย 148.97 และ 138.56) กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 146.46 และ 136.05) และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 146.12 และ 136.97)

คะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม แปรปรวนไปตามการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 147.36 และ 135.51) และทุกกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มที่เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง (ค่าเฉลี่ย 151.06 และ 135.90) กลุ่มที่ไม่ได้เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง (ค่าเฉลี่ย 142.66 และ 135.26) กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 148.87 และ 135.42) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 146 และ 135.56) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 144.95 และ 132.62) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ค่าเฉลี่ย 149.15 และ 138.38) กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 146.78 และ 135.73) และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 147.98 และ 135.11)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ พบว่า นักเรียนที่มีการปฏิบัติตนด้านความพอประมาณในด้านรวม สูง ได้แก่ 1) นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีมาก พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวมและทุกกลุ่มย่อย 2) นักเรียนที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมาก พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวม และทุกกลุ่มย่อย 3) นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีมากและในขณะเดียวกันมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมาก พบผลเช่นนี้ในกลุ่มเพศหญิง และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ 4) พบเฉพาะในกลุ่มเพศหญิง ว่าไม่ว่านักเรียนจะมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมากหรือน้อยก็ตาม ถ้ามีสุขภาพจิตดีมาก จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณมากกว่าผู้ที่มีสุขภาพจิตดีน้อย นอกจากนี้ยังพบอีกว่า นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีมากและมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมาก เป็นกลุ่มที่มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมมากที่สุด และ 5) พบเฉพาะในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ ว่าไม่ว่านักเรียนจะมีสุขภาพจิตดีมากหรือน้อยก็ตาม ถ้ามีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมาก จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณมากกว่า ผู้ที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อน้อย

3.2) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณของนักเรียนที่มีสุขภาพจิตและมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อแตกต่างกัน

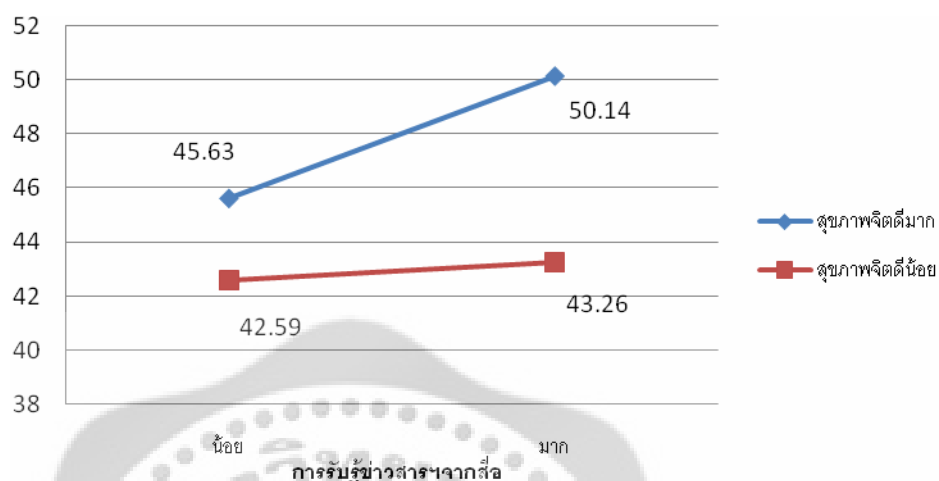
ตาราง 27 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อแตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเอฟ (F)			% ทำนาย
		(ก) สุขภาพจิต	(ข) การรับรู้ข่าวสาร จากสื่อ	ก x ข	
กลุ่มรวม	447	62.966*	17.110*	9.423*	18.0
ร.แบบอย่างฯ	218	21.255*	28.910*	4.793*	23.4
ไม่ใช่ ร.แบบอย่างฯ	229	40.942*	.000	4.764*	15.7
เพศชาย	176	11.174*	10.109*	7.597*	14.7
เพศหญิง	271	57.979*	8.206*	2.966	22.5
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	209	25.695*	9.752*	2.084	15.7
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	238	38.921*	5.819*	6.454*	20.1
ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ	287	45.808*	7.293*	7.466*	19.1
ฐานะทางเศรษฐกิจสูง	160	19.730*	10.129*	2.986	17.6

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ดังตาราง 27 พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ ที่มีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง กลุ่มที่ไม่ได้เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง กลุ่มเพศชาย กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบผลว่า 1) ในกลุ่มรวม กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ตาราง 54,58 และ 59 ภาคผนวก ข และภาพประกอบ 11) พบว่า 1.1 ในกลุ่มนักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีมาก ถ้ามีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมาก จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณมากกว่า ผู้ที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อน้อย 1.2 ในกลุ่มนักเรียนที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมากหรือน้อยก็ตาม ถ้ามีสุขภาพจิตดีมาก จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณมากกว่าผู้ที่มี

ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมาก เป็นกลุ่มที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณมากที่สุด

ภาพประกอบ 11 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตามด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ ในกลุ่มรวม เมื่อมีตัวแปรอิสระเป็นสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ

ตาราง 28 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตามด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การปฏิบัติตามด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ	
		ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
รวม	สุขภาพจิต	ดีมาก = 47.89	ดีน้อย = 42.93
	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 46.70	น้อย = 44.11
ร.ร.แบบอย่างฯ	สุขภาพจิต	ดีมาก = 48.35	ดีน้อย = 44.44
	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 48.67	น้อย = 44.12
ไม่ใช่ ร.ร.แบบอย่างฯ	สุขภาพจิต	ดีมาก = 47.02	ดีน้อย = 41.27
	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 46.30	น้อย = 42.86
เพศชาย	สุขภาพจิต	ดีมาก = 46.39	ดีน้อย = 42.77
	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 46.30	น้อย = 42.86
เพศหญิง	สุขภาพจิต	ดีมาก = 48.78	ดีน้อย = 43.05
	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 46.99	น้อย = 44.84
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	สุขภาพจิต	ดีมาก = 46.44	ดีน้อย = 41.70
	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 45.53	น้อย = 42.61

ตาราง 28 (ต่อ)

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ	
		ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	สุขภาพจิต	ดีมาก = 49.14	ดีน้อย = 44.03
	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 47.58	น้อย = 45.60
ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ	สุขภาพจิต	ดีมาก = 47.57	ดีน้อย = 42.28
	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 45.98	น้อย = 43.87
ฐานะทางเศรษฐกิจสูง	สุขภาพจิต	ดีมาก = 48.55	ดีน้อย = 43.89
	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 47.89	น้อย = 44.55

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัว ตามตาราง 28 พบว่า คะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ แปรปรวนไปตามสุขภาพจิต โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 47.89 และ 42.93) และทุกกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มที่เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง (ค่าเฉลี่ย 48.35 และ 44.44) กลุ่มที่ไม่ได้เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง (ค่าเฉลี่ย 47.02 และ 41.27) กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 46.39 และ 42.77) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 48.78 และ 43.05) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 46.44 และ 41.70) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ค่าเฉลี่ย 49.14 และ 44.03) กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 47.57 และ 42.28) และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 48.55 และ 43.89)

คะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ แปรปรวนไปกับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 46.70 และ 44.11) และ 7 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มที่เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง (ค่าเฉลี่ย 48.67 และ 44.12) กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 46.30 และ 42.86) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 46.99 และ 44.84) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 45.53 และ 42.61) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ค่าเฉลี่ย 47.58 และ 45.60) กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 45.98 และ 43.87) และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 47.89 และ 44.55)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ พบว่า นักเรียนที่มีการปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณสูง ได้แก่ 1) นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีมาก พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวมและทุกกลุ่มย่อย 2) นักเรียนที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมาก พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวม และ 7 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มที่เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของ

ครอบครัวต่ำ และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง 3) นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีมากและในขณะเดียวกันมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมาก พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวม กลุ่มที่เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง กลุ่มที่ไม่ได้เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง กลุ่มเพศชาย กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ 4) พบเฉพาะในกลุ่มที่เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่างว่า ไม่ว่านักเรียนจะมีสุขภาพจิตดีมากหรือน้อยก็ตาม ถ้ามีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมาก จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณมากกว่า ผู้ที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อน้อย และ 5) พบในกลุ่มรวม กลุ่มที่ไม่ได้เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำว่า ไม่ว่านักเรียนจะมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมากหรือน้อยก็ตาม ถ้ามีสุขภาพจิตดีมาก จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณมากกว่าผู้ที่มีสุขภาพจิตดีน้อย

3.3) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณของนักเรียนที่มีสุขภาพจิตและมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อแตกต่างกัน

ตาราง 29 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตามด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อแตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเอฟ (F)			% ทำนาย
		(ก)	(ข)	ก x ข	
		สุขภาพจิต	การรับรู้ข่าวสาร จากสื่อ		
กลุ่มรวม	447	8.737*	26.907*	.191	8.7
ร.แบบอย่างฯ	218	.655	19.288*	.237	9.3
ไม่ใช่ ร.แบบอย่างฯ	229	9.317*	6.322*	.130	7.6
เพศชาย	176	2.869	8.793*	.183	7.6
เพศหญิง	271	6.685*	17.122*	1.127	9.8
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	209	2.840	11.901*	.006	7.3
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	238	5.692*	14.180*	.229	9.8
ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ	287	10.477*	11.912*	1.325	9.2

ตาราง 29 (ต่อ)

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเอฟ (F)		n x ข	% ทำนาย
		(ก) สุขภาพจิต	(ข) การรับรู้ข่าวสาร จากสื่อ		
ฐานะทางเศรษฐกิจสูง	160	.397	14.324*	.588	10.1

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ดังตาราง 29 ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ ที่มีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ ทั้งในกลุ่มรวมและทุกกลุ่มย่อย

ตาราง 30 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณระหว่างกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การปฏิบัติตนด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ	
		ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
รวม	สุขภาพจิต	ดีมาก = 28.65	ดีน้อย = 27.07
	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 29.24	น้อย = 26.48
รร.แบบอย่างฯ	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 30.08	น้อย = 26.88
ไม่ใช่ รร.แบบอย่างฯ	สุขภาพจิต	ดีมาก = 28.40	ดีน้อย = 26.01
	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 28.19	น้อย = 26.22
เพศชาย	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 29.61	น้อย = 26.88
เพศหญิง	สุขภาพจิต	ดีมาก = 28.43	ดีน้อย = 26.76
	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 28.93	น้อย = 26.25
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 29.18	น้อย = 26.55
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	สุขภาพจิต	ดีมาก = 28.73	ดีน้อย = 26.94
	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 29.25	น้อย = 26.42
ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ	สุขภาพจิต	ดีมาก = 29.08	ดีน้อย = 26.93
	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 29.15	น้อย = 26.86
ฐานะทางเศรษฐกิจสูง	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 29.18	น้อย = 25.80

เมื่อพิจารณาที่ระดับอิสระ ตามตาราง 30 พบว่า คะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ แปรปรวนไปตามสุภาพจิต โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 28.65 และ 27.07) และ 4 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มที่ไม่ได้เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง (ค่าเฉลี่ย 28.40 และ 26.01) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 28.43 และ 26.76) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ค่าเฉลี่ย 28.73 และ 26.94) และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 29.08 และ 26.93)

คะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ แปรปรวนไปตามการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 29.24 และ 26.48) และทุกกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มที่เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง (ค่าเฉลี่ย 30.08 และ 26.88) กลุ่มที่ไม่ได้เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง (ค่าเฉลี่ย 28.19 และ 26.22) กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 29.61 และ 26.88) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 28.93 และ 26.25) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 29.18 และ 26.55) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ค่าเฉลี่ย 29.25 และ 26.42) กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 29.15 และ 26.86) และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 29.18 และ 25.80)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ พบว่า นักเรียนที่มีการปฏิบัติตนด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณสูง ได้แก่ 1) นักเรียนที่มีสุภาพจิตดีมาก พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวมและ 4 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มที่ไม่ได้เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง กลุ่มเพศหญิง กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และ 2) นักเรียนที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมาก พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวมและทุกกลุ่มย่อย

3.4) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณของนักเรียนที่มีสุภาพจิต และมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อแตกต่างกัน

ตาราง 31 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อแตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเอฟ (F)			% ทำนาย
		(ก) สุขภาพจิต	(ข) การรับรู้ข่าวสารฯ จากสื่อ	ก x ข	
กลุ่มรวม	447	4.359*	16.629*	.087	5.3
ร.แบบอย่างฯ	218	2.763	9.477*	.014	6.4
ไม่ใช่ ร.แบบอย่างฯ	229	1.561	6.077*	.177	3.7
เพศชาย	176	.592	11.535*	.984	8.2
เพศหญิง	271	6.157*	4.425*	2.431	5.0
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	209	3.747	7.546*	.342	5.6
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	238	1.084	8.705*	.051	4.9
ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ	287	.994	13.250*	.343	5.5
ฐานะทางเศรษฐกิจสูง	160	4.169*	3.877	.114	5.8

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ดังตาราง 31 ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ ที่มีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ ทั้งในกลุ่มรวมและทุกกลุ่มย่อย

ตาราง 32 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การปฏิบัติตนด้านการบริโภคอาหาร อย่างพอประมาณ	
		ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
รวม	สุขภาพจิต	ดีมาก = 28.94	ดีน้อย = 27.91
	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 29.43	น้อย = 27.42
ร.แบบอย่างฯ	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 29.71	น้อย = 27.47

ตาราง 32 (ต่อ)

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การปฏิบัติตนด้านการบริโภคอาหาร	
		อย่างพอประมาณ	
		ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
ไม่ใช่ รร.แบบอย่างฯ	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 29.07	น้อย = 27.36
เพศชาย	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 30.64	น้อย = 27.83
เพศหญิง	สุขภาพจิต	ดีมาก = 28.57	ดีน้อย = 27.07
	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 28.45	น้อย = 27.18
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 29.08	น้อย = 27.08
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 29.76	น้อย = 27.75
ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 29.56	น้อย = 27.34
ฐานะทางเศรษฐกิจสูง	สุขภาพจิต	ดีมาก = 29.27	ดีน้อย = 27.53

เมื่อพิจารณาที่ละตัวแปรอิสระ ตามตาราง 32 พบว่า คะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ แปรปรวนไปตามสุขภาพจิต โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 28.94 และ 27.91) และ 2 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 28.57 และ 27.07) และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 29.27 และ 27.53)

คะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ แปรปรวนไปตามการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 29.43 และ 27.42) และ 7 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มที่เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง (ค่าเฉลี่ย 29.71 และ 27.47) กลุ่มที่ไม่ได้เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง (ค่าเฉลี่ย 29.07 และ 27.36) กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 30.64 และ 27.83) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 28.45 และ 27.18) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 29.08 และ 27.08) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ค่าเฉลี่ย 29.76 และ 27.75) และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 29.56 และ 27.34)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ พบว่า นักเรียนที่มีการปฏิบัติตนด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณสูง ได้แก่ 1) นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีมาก พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวมและ 2 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศหญิง และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง และ 2) นักเรียนที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมาก พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวมและ 7 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มที่เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง กลุ่มที่ไม่ได้เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง กลุ่มเพศชาย กลุ่ม

เพศหญิง กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ

3.5) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณของนักเรียนที่มีสุขภาพจิต และมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อแตกต่างกัน

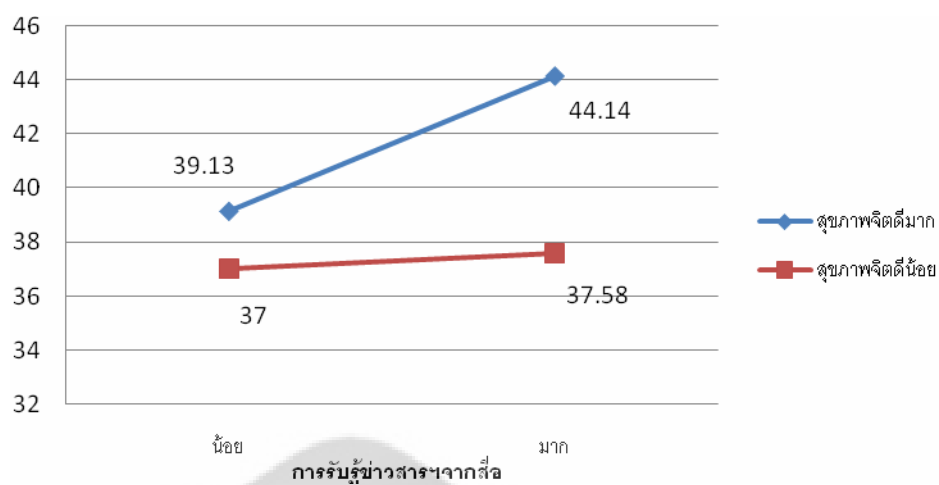
ตาราง 33 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อแตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเอฟ (F)		ก x ข	% ทำนาย
		(ก) สุขภาพจิต	(ข) การรับรู้ข่าวสาร จากสื่อ		
กลุ่มรวม	447	10.990*	41.573*	2.420	12.2
ร.แบบอย่างฯ	218	3.677	26.136*	.074	13.8
ไม่ใช่ ร.แบบอย่างฯ	229	8.322*	14.425*	3.851	10.5
เพศชาย	176	2.740	16.098*	.205	11.4
เพศหญิง	271	9.701*	23.424*	6.114*	14.0
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	209	2.674	20.982*	.198	10.9
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	238	8.964*	17.920*	2.054	13.2
ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ	287	7.351*	25.900*	4.147*	13.2
ฐานะทางเศรษฐกิจสูง	160	3.413	14.270*	.027	11.4

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ดังตาราง 33 พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ ที่มีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ เฉพาะในกลุ่มเพศหญิง และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบผลว่า 1) ในกลุ่มเพศหญิง (ตาราง 60 ภาคผนวก ข และภาพประกอบ 12) พบว่า 1.1 ในกลุ่มนักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีมาก ถ้ามีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมาก จะเป็นผู้ที่มีการ

ปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณมากกว่า ผู้ที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ น้อย 1.2 ในกลุ่มนักเรียนที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ มาก ถ้ามีสุขภาพจิตดี มาก จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณมากกว่าผู้ที่ มีสุขภาพจิตดี น้อย 1.3 ในกลุ่มนักเรียนที่มีสุขภาพจิตดี มาก และมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ มาก พร้อมกัน จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณมากกว่า ผู้ที่มีสุขภาพจิตดี น้อย และมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ น้อย พร้อมกัน หรืออาจกล่าวได้ว่า นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดี มาก และมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ มาก เป็นกลุ่มที่มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณมากที่สุด 2) ในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ตาราง 61 ภาคผนวก ข) พบว่า 1.1 ในกลุ่มนักเรียนที่มีสุขภาพจิตดี มากหรือน้อยก็ตาม ถ้ามีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ มาก จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณมากกว่า ผู้ที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ น้อย 1.2 ในกลุ่มนักเรียนที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ มาก ถ้ามีสุขภาพจิตดี มาก จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณมากกว่าผู้ที่ มีสุขภาพจิตดี น้อย 1.3 ในกลุ่มนักเรียนที่มีสุขภาพจิตดี มาก และมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ มาก พร้อมกัน จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณมากที่สุด

ภาพประกอบ 12 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตนด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ ในกลุ่มรวม เมื่อมีตัวแปรอิสระเป็นสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ

ตาราง 34 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การปฏิบัติตนด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ	
		ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
รวม	สุขภาพจิต	ดีมาก = 40.90	ดีน้อย = 38.59
	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 41.99	น้อย = 37.49
ร.แบบอย่างฯ	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 42.61	น้อย = 37.43
ไม่ใช่ ร.แบบอย่างฯ	สุขภาพจิต	ดีมาก = 40.81	ดีน้อย = 37.98
	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 41.26	น้อย = 37.53
เพศชาย	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 42.33	น้อย = 37.85
เพศหญิง	สุขภาพจิต	ดีมาก = 40.86	ดีน้อย = 38.06
	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 41.63	น้อย = 37.29
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 41.15	น้อย = 36.38
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	สุขภาพจิต	ดีมาก = 41.99	ดีน้อย = 39.19
	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 42.57	น้อย = 38.61
ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ	สุขภาพจิต	ดีมาก = 41.05	ดีน้อย = 38.69

ตาราง 34 (ต่อ)

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การปฏิบัติตนด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ	
		ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
ฐานะทางเศรษฐกิจสูง	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 42.09	น้อย = 37.66
	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	มาก = 41.67	น้อย = 37.21

เมื่อพิจารณาที่ละตัวแปรอิสระ ตามตาราง 34 พบว่า คะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ แปรปรวนไปตามสุขภาพจิต โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 40.90 และ 38.59) และ 4 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มที่ไม่ได้เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง (ค่าเฉลี่ย 40.81 และ 37.98) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 40.86 และ 38.06) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ค่าเฉลี่ย 41.99 และ 39.19) และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 41.05 และ 38.69)

คะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ แปรปรวนไปตามการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 41.99 และ 37.49) และในทุกกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มที่เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง (ค่าเฉลี่ย 42.61 และ 37.43) กลุ่มที่ไม่ได้เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง (ค่าเฉลี่ย 41.26 และ 37.53) กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 42.33 และ 37.85) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 41.63 และ 37.29) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 41.15 และ 36.38) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ค่าเฉลี่ย 42.57 และ 38.61) กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ค่าเฉลี่ย 42.09 และ 37.66) และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ค่าเฉลี่ย 41.67 และ 37.21)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ พบว่า นักเรียนที่มีการปฏิบัติตนด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณสูง ได้แก่ 1) นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีมาก พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวมและ 4 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มที่ไม่ได้เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง กลุ่มเพศหญิง กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ 2) นักเรียนที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมาก พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวมและทุกกลุ่มย่อย 3) นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีมากและมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมาก พบในกลุ่มเพศหญิง และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และนอกจากนี้ยังพบอีกว่านักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีมากและมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมาก เป็นกลุ่มที่มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณมากที่สุด และ 4) พบ

เฉพาะในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำว่า ไม่ว่านักเรียนจะมีสุขภาพจิตดีมากหรือน้อยก็ตาม ถ้ามีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมาก จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณมากกว่า ผู้ที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อน้อย

4. ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อทำนายการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม และ 4 ด้านย่อย โดยใช้ตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะเดิม กลุ่มสถานการณ์ และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย ตามสมมติฐานข้อที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการแสวงหาตัวทำนายการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณของนักเรียนในด้านรวม และ 4 ด้านย่อย ได้แก่ 4.1) การปฏิบัติตนด้านความพอประมาณในด้านรวม 4.2) ด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ 4.3) ด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ 4.4) ด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ และ 4.5) ด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ โดยใช้ตัวทำนาย 4 ชุด **ตัวทำนายชุดที่ 1** คือ กลุ่มจิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร คือ สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความผูกพันทางพุทธศาสนา และค่านิยมทางวัตถุ **ตัวทำนายชุดที่ 2** คือ กลุ่มลักษณะสถานการณ์ 3 ตัวแปร คือ การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียน และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ **ตัวทำนายชุดที่ 3** คือ กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ตัวแปร คือ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ และความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ**ตัวทำนายชุดที่ 4** คือ การรวมตัวทำนายจากชุดที่ 1 ชุดที่ 2 และชุดที่ 3 เข้าด้วยกัน รวมทั้งสิ้น 9 ตัวแปร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบปริมาณการทำนายระหว่างการทำนายจากตัวแปรในชุดที่ 4 กับปริมาณการทำนาย จากตัวทำนายในชุดที่ 1 หรือ ชุดที่ 2 หรือชุดที่ 3 โดยใช้เกณฑ์การทำนายที่แตกต่างกันมากกว่า 5% สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 35 โดยความสัมพันธ์ระหว่างคู่ตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด (ตาราง 62 ภาคผนวก ข) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง .094 ถึง .869 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 35 ผลการทำนายการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม และ 4 ด้านย่อย ได้แก่ ด้านการใช้จ่าย ด้านการใช้เวลา ด้านการบริโภคอาหาร และด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยี ด้วยตัวทำนายชุดที่ 1 กลุ่มจิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร, ตัวทำนายชุดที่ 2 กลุ่มลักษณะสถานการณ์ 3 ตัวแปร, ตัวทำนายชุดที่ 3 กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ตัวแปร และตัวทำนายชุดที่ 4 รวม 9 ตัวแปร

พฤติกรรม	ชุดที่ 1 (1,2,3,4)			ชุดที่ 2 (5,6,7)			ชุดที่ 3 (8,9)			ชุดที่ 4 (1,2,3,4,5,6,7,8,9)			% แตกต่าง
	% ทำนาย	ตัว ทำนาย	ค่าเบต้า	% ทำนาย	ตัว ทำนาย	ค่าเบต้า	% ทำนาย	ตัว ทำนาย	ค่าเบต้า	% ทำนาย	ตัว ทำนาย	ค่าเบต้า	
การปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม	25.4	4,1,2,3	-.27,.15,.13,.11	27.2	7,5	.36,.26	31.2	8	.56	39	8,7,2,4	.33,.23,.14,-.10	7.8
- ด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ	34	4,1,3	-.36,.20,.20	18.6	5,7,6	.22,.19,.13	38	8,9	.55,.16	43.5	8,4,9,1	.38,-.23,.14,.12	5.5
- ด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ	9	2,1,4	.13,.12,-.12	12.9	7,5	.29,.12	10.9	8	.33	16.3	7,8,2	.23,.17,.12	3.4
- ด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ	6.3	2,3	.15,.14	11.9	7,5	.21,.20	9	8	.30	13.1	8,7,5	.14,.17,.14	1.2
- ด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ	13.4	4,2	-.27,.14	21.6	7,5	.35,.20	19.3	8	.44	26.1	8,7,4	.24,.27,-.12	4.5

ตัวทำนาย

1 คือ สุขภาพจิต

2 คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

3 คือ ความผูกพันทางพุทธศาสนา

4 คือ ค่านิยมทางวัตถุ

5 คือ การถ่ายทอดทางสังคมจากครอบครัว

6 คือ การถ่ายทอดทางสังคมจากโรงเรียน

7 คือ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ

8 คือ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนด้านความพอประมาณ

9 คือ ความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4.1) ผลการทำนายการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม โดยใช้ตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะเดิม กลุ่มสถานการณ์ และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย

เมื่อนำคะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม มาวิเคราะห์ด้วยวิธีถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยใช้ตัวทำนายชุดที่ 1 คือ กลุ่มจิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร (ได้แก่ สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน ความผูกพันทางพุทธศาสนา และค่านิยมทางวัตถุ) พบว่า กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม ร่วมกันทำนายการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ได้ 25.4% มีตัวทำนายสำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ค่านิยมทางวัตถุ สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และความผูกพันทางพุทธศาสนา (ค่าเบต้า -.27, .15, .13 และ .11 ตามลำดับ) หมายความว่า นักเรียนที่มีค่านิยมทางวัตถุต่ำ มีสุขภาพจิตที่ดีมาก มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง และมีความผูกพันทางพุทธศาสนามากเท่าใด ก็มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมมากเท่านั้น

พิจารณาการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 2 คือ กลุ่มลักษณะสถานการณ์ 3 ตัวแปร (ได้แก่ การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียน และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ) พบว่า กลุ่มลักษณะสถานการณ์ ร่วมกันทำนายการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ได้ 27.2% มีตัวทำนายสำคัญ คือ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ และการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว (ค่าเบต้า .36 และ .26 ตามลำดับ) หมายความว่า นักเรียนที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ และได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมากเท่าใด ก็มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมมากเท่านั้น

พิจารณาการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 3 คือ กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ตัวแปร (ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ และ ความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง) พบว่า กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ ร่วมกันทำนายการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ได้ 31.2% มีตัวทำนายสำคัญเพียงตัวเดียวคือ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ (ค่าเบต้า .56) หมายความว่า นักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณมากเท่าใด ก็มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมมากเท่านั้น

เมื่อพิจารณาการทํานายของตัวทํานายชุดที่ 4 จากกลุ่มจิตลักษณะเดิม ลักษณะสถานการณ และจิตลักษณะตามสถานการณ รวม 9 ตัวแปร พบว่า ตัวทํานายทั้ง 9 ตัว ร่วมกันทํานายการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ได้ 39% มีตัวทํานายสำคัญเรียงจากมากไปน้อยคือ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และค่านิยมทางวัตถุ(ค่าเบต้า .33,.23,.14 และ -.10 ตามลำดับ) หมายความว่า นักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณมาก มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมาก มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง และมีค่านิยมทางวัตถุต่ำเท่าใด ก็มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมมากเท่านั้น และหากพิจารณาปริมาณการทํานายของตัวทํานายชุดที่ 4 โดยเปรียบเทียบปริมาณการทํานายกับตัวทํานายชุดอื่นๆ พบว่า ตัวทํานายชุดที่ 4 สามารถทํานายการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมได้มากกว่าตัวทํานายชุดที่ 1 ชุดที่ 2 และชุดที่ 3 คิดเป็น 13.6%, 11.8% และ 7.8% ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สรุปได้ว่า ตัวทํานายชุดที่ 1 มีปริมาณการทํานาย 25.4% พบตัวทํานาย คือ ค่านิยมทางวัตถุ สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และความผูกพันทางพุทธศาสนา ตัวทํานายชุดที่ 2 มีปริมาณการทํานาย 27.2% มีตัวทํานายสำคัญ คือ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ และการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ตัวทํานายชุดที่ 3 มีปริมาณการทํานาย 31.2% มีตัวทํานายสำคัญเพียงตัวเดียวคือ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ตัวทํานายชุดที่ 4 มีปริมาณการทํานาย 39% มีตัวทํานายสำคัญเรียงจากมากไปน้อยคือ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และค่านิยมทางวัตถุ และเมื่อพิจารณาปริมาณการทํานายของตัวทํานายชุดที่ 4 โดยเปรียบเทียบปริมาณการทํานายกับตัวทํานายชุดอื่นที่มีค่าเปอร์เซ็นต์ทํานายลำดับรองลงมา โดยใช้ปริมาณความแตกต่างมากกว่า 5% เป็นเกณฑ์ พบว่า ตัวทํานายชุดที่ 4 สามารถทํานายการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมได้มากกว่าเกณฑ์ คือได้ 7.8%

4.2) ผลการทํานายการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ โดยใช้ตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะเดิม กลุ่มสถานการณ และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ เป็นตัวทํานาย

เมื่อนำคะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ มาวิเคราะห์ด้วยวิธีถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression

Analysis) โดยใช้ตัวทำนาย**ชุดที่ 1** คือ กลุ่มจิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร (ได้แก่ สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความผูกพันทางพุทธศาสนา และค่านิยมทางวัตถุ) พบว่า กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม ร่วมกันทำนายการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณได้ 34% มีตัวทำนายสำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ค่านิยมทางวัตถุ สุขภาพจิต และความผูกพันทางพุทธศาสนา (ค่าเบต้า -.36, .20 และ .20 ตามลำดับ) หมายความว่า นักเรียนที่มีค่านิยมทางวัตถุต่ำ มีสุขภาพจิตที่ดีมาก และมีความผูกพันทางพุทธศาสนามากเท่าใด ก็มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณมากเท่านั้น

พิจารณาการทำนายของตัวทำนาย**ชุดที่ 2** คือ กลุ่มลักษณะสถานการณ์ 3 ตัวแปร (ได้แก่ การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียน และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ) พบว่า กลุ่มลักษณะสถานการณ์ ร่วมกันทำนายการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ ได้ 18.6% มีตัวทำนายสำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ และการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียน (ค่าเบต้า .22, .19 และ .13 ตามลำดับ) หมายความว่า นักเรียนที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมาก และได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียนมากเท่าใด ก็มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณมากเท่านั้น

พิจารณาการทำนายของตัวทำนาย**ชุดที่ 3** คือ กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ตัวแปร (ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ และความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง) พบว่า กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ ร่วมกันทำนายการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณได้ 38% มีตัวทำนายสำคัญเรียงตามลำดับคือ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ และความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ค่าเบต้า .55 และ .16 ตามลำดับ) หมายความว่า นักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณมาก และมีความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากเท่าใด ก็มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณมากเท่านั้น

เมื่อพิจารณาการทำนายของตัวทำนาย**ชุดที่ 4** จาก กลุ่มจิตลักษณะเดิม ลักษณะสถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ รวม 9 ตัวแปร พบว่า ตัวทำนายทั้ง 9 ตัว ร่วมกันทำนาย

การปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ ได้ 43.5% มีตัวทำนายนำสำคัญเรียงจากมากไปน้อยคือ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ ค่านิยมทางวัตถุ ความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสุขภาพจิต (ค่าเบต้า .38, -.23, .14 และ .12 ตามลำดับ) หมายความว่า นักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณมาก มีค่านิยมทางวัตถุต่ำ มีความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาก และมีสุขภาพจิตดี มากเท่าใด ก็มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณมาก เท่านั้น และหากพิจารณาปริมาณการทำนายนของตัวทำนายนชุดที่ 4 โดยเปรียบเทียบปริมาณการทำนายนกับตัวทำนายนชุดอื่นๆ พบว่า ตัวทำนายนชุดที่ 4 สามารถทำนายนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณได้มากกว่าตัวทำนายนชุดที่ 1 ชุดที่ 2 และชุดที่ 3 คิดเป็น 9.5%, 24.9% และ 5.5% ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สรุปได้ว่า ตัวทำนายนชุดที่ 1 มีปริมาณการทำนายน 34% พบตัวทำนายนสำคัญ คือ ค่านิยมทางวัตถุ สุขภาพจิต และความผูกพันทางพุทธศาสนา ตัวทำนายนชุดที่ 2 มีปริมาณการทำนายน 18.6% มีตัวทำนายน คือ การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ และการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียน ตัวทำนายนชุดที่ 3 มีปริมาณการทำนายน 38% มีตัวทำนายนคือ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ และความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตัวทำนายนชุดที่ 4 มีปริมาณการทำนายน 43.5% มีตัวทำนายนสำคัญเรียงจากมากไปน้อยคือ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ ค่านิยมทางวัตถุ ความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและสุขภาพจิต และเมื่อพิจารณาปริมาณการทำนายนของตัวทำนายนชุดที่ 4 โดยเปรียบเทียบปริมาณการทำนายนกับตัวทำนายนชุดอื่นที่มีค่าเปอร์เซ็นต์ทำนายนลำดับรองลงมา โดยใช้ปริมาณความแตกต่างมากกว่า 5% เป็นเกณฑ์ พบว่า ตัวทำนายนชุดที่ 4 สามารถทำนายนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณได้มากกว่าเกณฑ์ คือได้ 5.5%

4.3) ผลการทำนายนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ โดยใช้ตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะเดิม กลุ่มสถานการณ์ และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนายน

เมื่อนำคะแนนการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ มาวิเคราะห์ด้วยวิธีถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยใช้ตัวทำนายนชุดที่ 1 คือ กลุ่มจิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร (ได้แก่ สุขภาพจิต ลักษณะมุ่ง

อนาคตควบคุมตน ความผูกพันทางพุทธศาสนา และค่านิยมทางวัตถุ) พบว่า กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม ร่วมกันทำนายการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ ได้ 9% มีตัวทำนายสำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน สุขภาพจิต และค่านิยมทางวัตถุ (ค่าเบต้า .13, .12 และ -.12 ตามลำดับ) หมายความว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง มีสุขภาพจิตที่ดีมาก และค่านิยมทางวัตถุต่ำเท่าใด ก็มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณมากเท่านั้น

พิจารณาการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 2 คือ กลุ่มลักษณะสถานการณ์ 3 ตัวแปร (ได้แก่ การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียน และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ) พบว่า กลุ่มลักษณะสถานการณ์ ร่วมกันทำนายการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ ได้ 12.9% มีตัวทำนายสำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ และการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว (ค่าเบต้า .29 และ .12 ตามลำดับ) หมายความว่า นักเรียนที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมาก และได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมากเท่าใด ก็มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณมากเท่านั้น

พิจารณาการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 3 คือ กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ตัวแปร (ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ และความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง) พบว่า กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ ร่วมกันทำนายการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ ได้ 10.9% มีตัวทำนายสำคัญเพียงตัวเดียวคือ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ (ค่าเบต้า .33) หมายความว่า นักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณมากเท่าใด ก็มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณมากเท่านั้น

เมื่อพิจารณาการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 4 จาก กลุ่มจิตลักษณะเดิม ลักษณะสถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ รวม 9 ตัวแปร พบว่า ตัวทำนายทั้ง 9 ตัว ร่วมกันทำนายการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ ได้ 16.3% มีตัวทำนายสำคัญเรียงจากมากไปน้อยคือ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน (ค่าเบต้า .23, .17 และ .12 ตามลำดับ) หมายความว่า นักเรียนที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมาก มีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้าน

ความพอประมาณมาก และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูงเท่าใด ก็มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณมากเท่านั้น และหากพิจารณาปริมาณการทํานายของตัวทํานายชุดที่ 4 โดยเปรียบเทียบปริมาณการทํานายกับตัวทํานายชุดอื่นๆ พบว่า ตัวทํานายชุดที่ 4 สามารถทํานายการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณได้มากกว่าตัวทํานายชุดที่ 1 ชุดที่ 2 และชุดที่ 3 คิดเป็น 7.3%, 3.4% และ 5.4% ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สรุปได้ว่า ตัวทํานายชุดที่ 1 มีปริมาณการทํานาย 9% พบตัวทํานายสำคัญ คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน สุขภาพจิต และค่านิยมทางวัตถุ ตัวทํานายชุดที่ 2 มีปริมาณการทํานาย 12.9% มีตัวทํานาย คือ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ และการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ตัวทํานายชุดที่ 3 มีปริมาณการทํานาย 10.9% มีตัวทํานายคือ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ตัวทํานายชุดที่ 4 มีปริมาณการทํานาย 16.3% มีตัวทํานายสำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และเมื่อพิจารณาปริมาณการทํานายของตัวทํานายชุดที่ 4 โดยเปรียบเทียบปริมาณการทํานายกับตัวทํานายชุดอื่นที่มีค่าเปอร์เซ็นต์ทํานายลำดับรองลงมา โดยใช้ปริมาณความแตกต่างมากกว่า 5% เป็นเกณฑ์ พบว่า ตัวทํานายชุดที่ 4 ไม่สามารถทํานายการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณได้มากกว่าเกณฑ์

4.4) ผลการทํานายการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ โดยใช้ตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะเดิม กลุ่มสถานการณ์ และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทํานาย

เมื่อนำคะแนนการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ มาวิเคราะห์ด้วยวิธีถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยใช้ตัวทํานายชุดที่ 1 คือ กลุ่มจิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร (ได้แก่ สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความผูกพันทางพุทธศาสนา และค่านิยมทางวัตถุ) พบว่า กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม ร่วมกันทํานายการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ ได้ 6.3% มีตัวทํานายสำคัญ คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และความผูกพันทางพุทธศาสนา (ค่าเบต้า .15 และ .14 ตามลำดับ) หมายความว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง มีความผูกพันทางพุทธศาสนามากเท่าใด ก็มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณมากเท่านั้น

พิจารณาการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 2 คือ กลุ่มลักษณะสถานการณ์ 3 ตัวแปร (ได้แก่ การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียน และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ) พบว่า กลุ่มลักษณะสถานการณ์ ร่วมกันทำนายการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ ได้ 11.9% มีตัวทำนายสำคัญ คือ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ และการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว (ค่าเบต้า .21 และ .20 ตามลำดับ) หมายความว่า นักเรียนที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมาก และได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมากเท่าใด ก็มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณมากเท่านั้น

พิจารณาการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 3 คือ กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ตัวแปร (ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ และความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง) พบว่า กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ ร่วมกันทำนายการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ ได้ 9% มีตัวทำนายสำคัญเพียงตัวเดียวคือ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ (ค่าเบต้า .30) หมายความว่า นักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณมากเท่าใด ก็มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณมากเท่านั้น

เมื่อพิจารณาการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 4 จาก กลุ่มจิตลักษณะเดิม ลักษณะสถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ รวม 9 ตัวแปร พบว่า ตัวทำนายทั้ง 9 ตัว ร่วมกันทำนายการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ ได้ 13.1% มีตัวทำนายสำคัญเรียงจากมากไปน้อยคือ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ และการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว (ค่าเบต้า .14, .17 และ .14 ตามลำดับ) หมายความว่า นักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณมาก มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมาก และมีการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมากเท่าใด ก็มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณมากเท่านั้น และหากพิจารณาปริมาณการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 4 โดยเปรียบเทียบกับปริมาณการทำนายกับตัวทำนายชุดอื่นๆ พบว่า ตัวทำนายชุดที่ 4 สามารถทำนายการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 1 ชุดที่ 2 และชุดที่ 3 คิดเป็น 6.8%, 1.2% และ 4.1% ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สรุปได้ว่า ตัวทำนายชุดที่ 1 มีปริมาณการทำนาย 6.3% พบตัวทำนายสำคัญ คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และความผูกพันทางพุทธศาสนา ตัวทำนายชุดที่ 2 มีปริมาณการทำนาย 11.9% พบตัวทำนาย คือ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ และการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ตัวทำนายชุดที่ 3 มีปริมาณการทำนาย 9% พบตัวทำนายที่สำคัญคือ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ ตัวทำนายชุดที่ 4 มีปริมาณการทำนาย 13.1% มีตัวทำนายสำคัญเรียงจากมากไปน้อยคือ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ และการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว และเมื่อพิจารณาปริมาณการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 4 โดยเปรียบเทียบปริมาณการทำนายกับตัวทำนายชุดอื่นที่มีค่าเปอร์เซ็นต์ทำนายลำดับรองลงมา โดยใช้ปริมาณความแตกต่างมากกว่า 5% เป็นเกณฑ์ พบว่า ตัวทำนายชุดที่ 4 ไม่สามารถทำนายการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณได้มากกว่าเกณฑ์

4.5) ผลการทำนายการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ โดยใช้ตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะเดิม กลุ่มสถานการณ์ และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย

เมื่อนำคะแนนการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ มาวิเคราะห์ด้วยวิธีถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยใช้ตัวทำนายชุดที่ 1 คือ กลุ่มจิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร (ได้แก่ สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความผูกพันทางพุทธศาสนา และค่านิยมทางวัตถุ) พบว่า กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม ร่วมกันทำนายการปฏิบัติตามด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ ได้ 13.4% มีตัวทำนายสำคัญ คือ ค่านิยมทางวัตถุ และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน (ค่าเบต้า $-.27$ และ $.14$ ตามลำดับ) หมายความว่า นักเรียนที่มีค่านิยมทางวัตถุต่ำ แต่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูงเท่าใด ก็มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณมากเท่านั้น

พิจารณาการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 2 คือ กลุ่มลักษณะสถานการณ์ 3 ตัวแปร (ได้แก่ การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียน และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ) พบว่า กลุ่มลักษณะสถานการณ์ ร่วมกันทำนายการปฏิบัติตามด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ ได้ 21.6% มีตัวทำนายสำคัญ คือ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ และการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว (ค่าเบต้า $.35$ และ $.20$ ตามลำดับ) หมายความว่า

นักเรียนที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมาก และได้รับการถ่ายทอดทางสังคม ด้านความพอประมาณจากครอบครัวมากเท่าใด ก็มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณมากเท่านั้น

พิจารณาการทํานายของตัวทํานายชุดที่ 3 คือ กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ตัวแปร (ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ และ ความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง) พบว่า กลุ่มจิตลักษณะตาม สถานการณ์ ร่วมกันทํานายการปฏิบัติตามการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ ได้ 19.3% มีตัวทํานายสำคัญเพียงตัวเดียวคือ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ (ค่าเบต้า .44) หมายความว่า นักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณมากเท่าใด ก็มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณมากเท่านั้น

เมื่อพิจารณาการทํานายของตัวทํานายชุดที่ 4 จาก กลุ่มจิตลักษณะเดิม ลักษณะ สถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ รวม 9 ตัวแปร พบว่า ตัวทํานายทั้ง 9 ตัว ร่วมกันทํานาย การปฏิบัติตามการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณได้ 26.1% มีตัวทํานายสำคัญเรียง จากมากไปน้อยคือ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ และค่านิยมทางวัตถุ (ค่าเบต้า .24, .27 และ -.12 ตามลำดับ) หมายความว่า นักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณมาก มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ มาก และมีค่านิยมทางวัตถุต่ำเท่าใด ก็มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้ ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณมากเท่านั้น และหากพิจารณาปริมาณการทํานายของตัว ทํานายชุดที่ 4 โดยเปรียบเทียบปริมาณการทํานายกับตัวทํานายชุดอื่นๆ พบว่า ตัวทํานายชุดที่ 4 สามารถทํานายการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยี อย่างพอประมาณได้มากกว่าตัวทํานายชุดที่ 1 ชุดที่ 2 และชุดที่ 3 คิดเป็น 12.4%, 4.5% และ 6.8% ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สรุปได้ว่า ตัวทํานายชุดที่ 1 มีปริมาณการทํานาย 13.4% พบตัว ทํานายสำคัญ คือ ค่านิยมทางวัตถุ และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ตัวทํานายชุดที่ 2 มีปริมาณการ ทํานาย 21.6% พบตัวทํานายที่สำคัญ คือ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ และการ ถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ตัวทํานายชุดที่ 3 มีปริมาณการทํานาย 19.3% พบตัวทํานายที่สำคัญ คือ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้าน ความพอประมาณ ตัวทํานายชุดที่ 4 มีปริมาณการทํานาย 26.1% มีตัวทํานายสำคัญเรียงจากมากไป

น้อยคือ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ และค่านิยมทางวัตถุ และเมื่อพิจารณาปริมาณการดำเนินงานของตัวทำนายชุดที่ 4 โดยเปรียบเทียบปริมาณการดำเนินงานกับตัวทำนายชุดอื่นที่มีค่าเปอร์เซ็นต์ทำนายลำดับรองลงมา โดยใช้ปริมาณความแตกต่างมากกว่า 5% เป็นเกณฑ์ พบว่า ตัวทำนายชุดที่ 4 ไม่สามารถทำนายการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณได้มากกว่าเกณฑ์

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงความสัมพันธ์เปรียบเทียบปัจจัยเชิงเหตุด้านสถานการณ์ จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์ ที่ส่งผลถึงการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยบทนี้ประกอบด้วยจุดมุ่งหมายของการวิจัย สมมติฐานในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลตามสมมติฐาน และข้อเสนอแนะในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการวิจัย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนอยู่ในโรงเรียนต่างประเภทกัน
2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสถานการณ์กับจิตลักษณะเดิม ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อค้นหาปัจจัยสำคัญในการทำนายการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่เป็นสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง จะมีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมและ 4 ด้านย่อย สูงกว่านักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่ไม่ใช่สถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ
2. นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง และได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวสูง จะมีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมและ 4 ด้านย่อย สูงกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ และได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวต่ำ

3. นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีมาก และมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมาก จะมีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมและ 4 ด้านย่อย สูงกว่านักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีน้อย และมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อน้อย

4. ตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร (ได้แก่ สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความผูกพันทางพุทธศาสนา และค่านิยมทางวัตถุ) ตัวแปรกลุ่มสถานการณ์ 3 ตัวแปร (ได้แก่ การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียน และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ) และตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ตัวแปร (ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ และความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง) ร่วมกันสามารถทำนายการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมและ 4 ด้านย่อย ได้มากกว่าตัวแปรกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพียงกลุ่มเดียวในปริมาณการทำนาย เท่ากับหรือมากกว่า 5 เปอร์เซนต์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 447 คน เป็นนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง จำนวน 218 คน และเป็นนักเรียนที่ไม่ได้เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง จำนวน 229 คน โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และให้อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการเก็บข้อมูลให้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถามลักษณะทางชีวสังคม 1 ฉบับ และแบบวัดปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ จำนวน 10 ฉบับ ได้แก่ แบบวัดการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ แบบวัดสุขภาพจิต แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แบบวัดความผูกพันทางพุทธศาสนา แบบวัดค่านิยมทางวัตถุ แบบวัดการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว แบบวัดการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียน แบบวัดการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ แบบวัดเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ และแบบวัดความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย 1) สถิติพรรณนา ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง เช่น ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง (Two-way Analysis of Variance) สำหรับทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อ 1, 2

และ 3 และ 3) การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) สำหรับทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อ 4

สรุปผลการวิจัย

สรุปลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างและตัวแปรที่ศึกษา

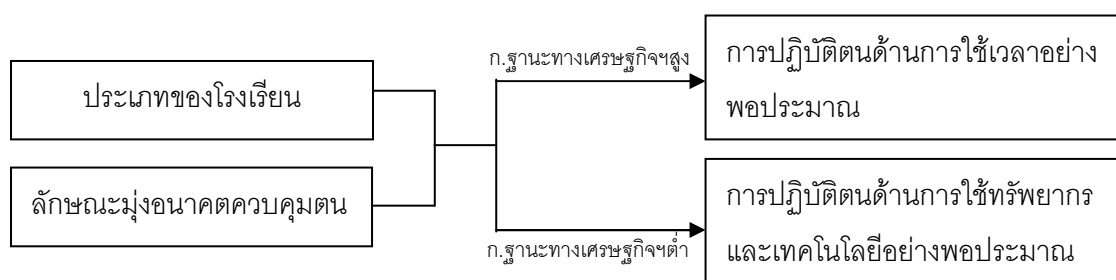
กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักเรียนเพศหญิง จำนวน 271 คน (ร้อยละ 60.6) และเป็นเพศชาย 176 คน (ร้อยละ 39.4) เป็นนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จำนวน 209 คน (ร้อยละ 46.8) และกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จำนวน 238 คน (ร้อยละ 53.2) นักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวอยู่ในระดับต่ำ จำนวน 287 คน (ร้อยละ 64.2) ส่วนนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวอยู่ในระดับสูง จำนวน 160 คน (ร้อยละ 35.8)

ตัวแปรอิสระ 9 ตัวแปร ได้แก่ สุขภาพจิต มีคะแนนเฉลี่ย 36.54 ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน มีคะแนนเฉลี่ย 38.26 ความผูกพันทางพุทธศาสนา มีคะแนนเฉลี่ย 45.79 ค่านิยมทางวัตถุ มีคะแนนเฉลี่ย 29.57 การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว มีคะแนนเฉลี่ย 69.68 การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียน มีคะแนนเฉลี่ย 53.17 การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ มีคะแนนเฉลี่ย 41.10 เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ มีคะแนนเฉลี่ย 90.18 และความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีคะแนนเฉลี่ย 38.37

ตัวแปรตาม ได้แก่ การปฏิบัติตามตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม มีคะแนนเฉลี่ย 140.45 และการปฏิบัติตามในด้านย่อย 4 ด้าน คือ ด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ มีคะแนนเฉลี่ย 45.15 ด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ มีคะแนนเฉลี่ย 27.62 ด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ มีคะแนนเฉลี่ย 28.25 ด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ มีคะแนนเฉลี่ย 39.43

สรุปผลการวิจัยตามสมมติฐาน

1. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทของโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ที่มีต่อการปฏิบัติตามตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ใน 2 ด้านย่อย คือ การปฏิบัติตามด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ และการปฏิบัติตามด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ สามารถสรุปได้ดังภาพประกอบ 13 ซึ่งถือว่าสนับสนุนสมมติฐานข้อ 1 บางส่วน

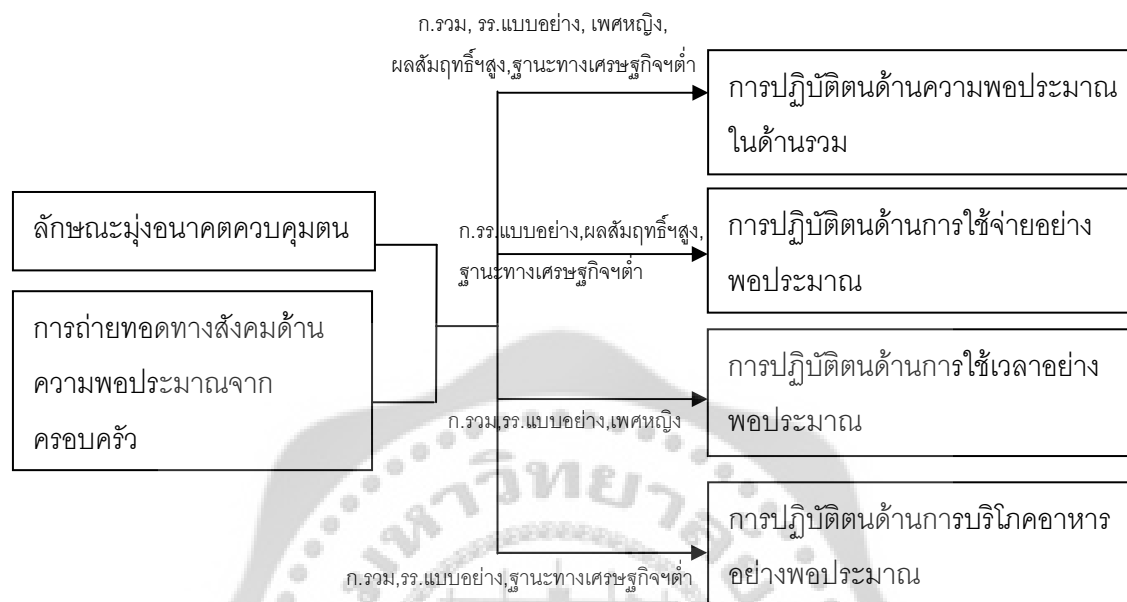

ภาพประกอบ 13 ผลแสดงปฏิสัมพันธ์แบบสองทางที่สนับสนุนสมมติฐานข้อ 1

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ว่า 1.1) นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่างและมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง เป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ และด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ มากกว่านักเรียนที่มีลักษณะตรงข้าม 1.2) ในกลุ่มนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ พบว่า นักเรียนที่ไม่ได้เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง ถ้ามีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง หรือนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ ถ้าเรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่างจะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะตรงข้าม และ 1.3) นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ มากกว่านักเรียนที่ไม่ได้เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง ซึ่งการปฏิบัติตามความพอประมาณในด้านรวม พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวม และเกือบทุกกลุ่มย่อย ยกเว้น กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ การปฏิบัติตามการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวมและทุกกลุ่มย่อย การปฏิบัติตามการใช้เวลาอย่างพอประมาณ พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวม และอีก 4 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศหญิง กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง การปฏิบัติตนด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ พบผลเช่นนี้ใน กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง และการปฏิบัติตนด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ พบในกลุ่มรวม และกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

2. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม และ 3 ด้านย่อย คือ การปฏิบัติตามการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ การปฏิบัติตามการใช้เวลาอย่างพอประมาณ และ

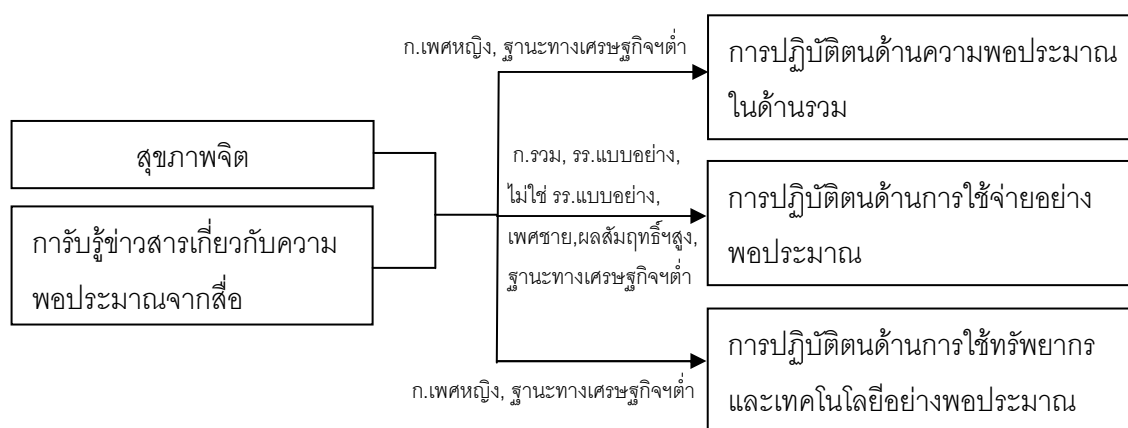
การปฏิบัติตนด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ สามารถสรุปได้ดังภาพประกอบ 14 ซึ่งถือว่า สันับสนุนสมมติฐานข้อ 2 บางส่วน

ภาพประกอบ 14 ผลแสดงปฏิสัมพันธ์แบบสองทางที่สนับสนุนสมมติฐานข้อ 2

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ว่า 2.1) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง และได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก เป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ในด้านรวม ด้านการใช้จ่าย ด้านการใช้เวลา และด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ มากกว่านักเรียนที่มีลักษณะตรงข้าม และ 2.2) ในกลุ่มนักเรียนที่เรียนในสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง พบว่า นักเรียนที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวน้อย ถ้ามีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณมากกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ

3. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ ที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม และ 2 ด้านย่อย คือ การปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ และการปฏิบัติตนด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ สามารถสรุปได้ดังภาพประกอบ 15 ซึ่งถือว่าสนับสนุนสมมติฐานข้อ 3 บางส่วน

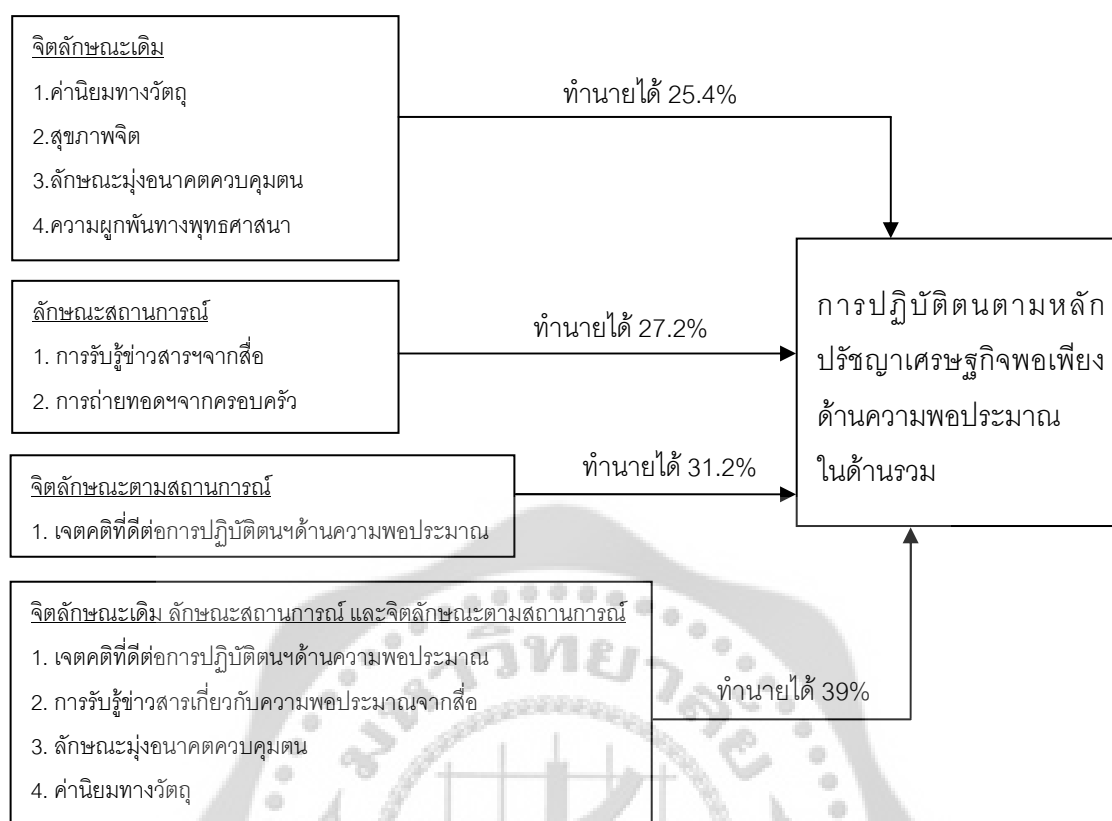
ภาพประกอบ 15 ผลแสดงปฏิสัมพันธ์แบบสองทางที่สนับสนุนสมมติฐานข้อ 3

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ว่า 3.1) นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีมาก และมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมาก เป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ในด้านรวม ด้านการใช้จ่าย และด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ มากกว่านักเรียนที่มีลักษณะตรงข้าม 3.2) ในกลุ่มรวม กลุ่มที่ไม่ได้เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ พบว่า นักเรียนที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อน้อย ถ้ามีสุขภาพจิตดีมาก จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ มากกว่าผู้ที่มีความสุขจิตดีน้อย 3.3) ในกลุ่มนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง พบว่า นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีน้อย ถ้ามีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมาก จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณมากกว่า ผู้ที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อน้อย และ 3.4) ในกลุ่มนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ พบว่า นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีน้อย ถ้ามีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมาก จะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณมากกว่า ผู้ที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อน้อย

4. ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อแสวงหาตัวทำนายการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม และ 4 ด้านย่อย โดยเปรียบเทียบปริมาณการทำนายจากตัวทำนายชุดที่ 4 (กลุ่มตัวแปรชุดรวม 9 ตัวแปรจากกลุ่มจิตลักษณะเดิม ลักษณะสถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์) กับปริมาณ

การทำนาย จากตัวทำนายในชุดที่ 1 (กลุ่มจิตลักษณะเดิม) หรือ ชุดที่ 2 (กลุ่มลักษณะสถานการณ์) หรือชุดที่ 3 (กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์) โดยใช้เกณฑ์การทำนายที่แตกต่างกันมากกว่า 5% เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ว่า

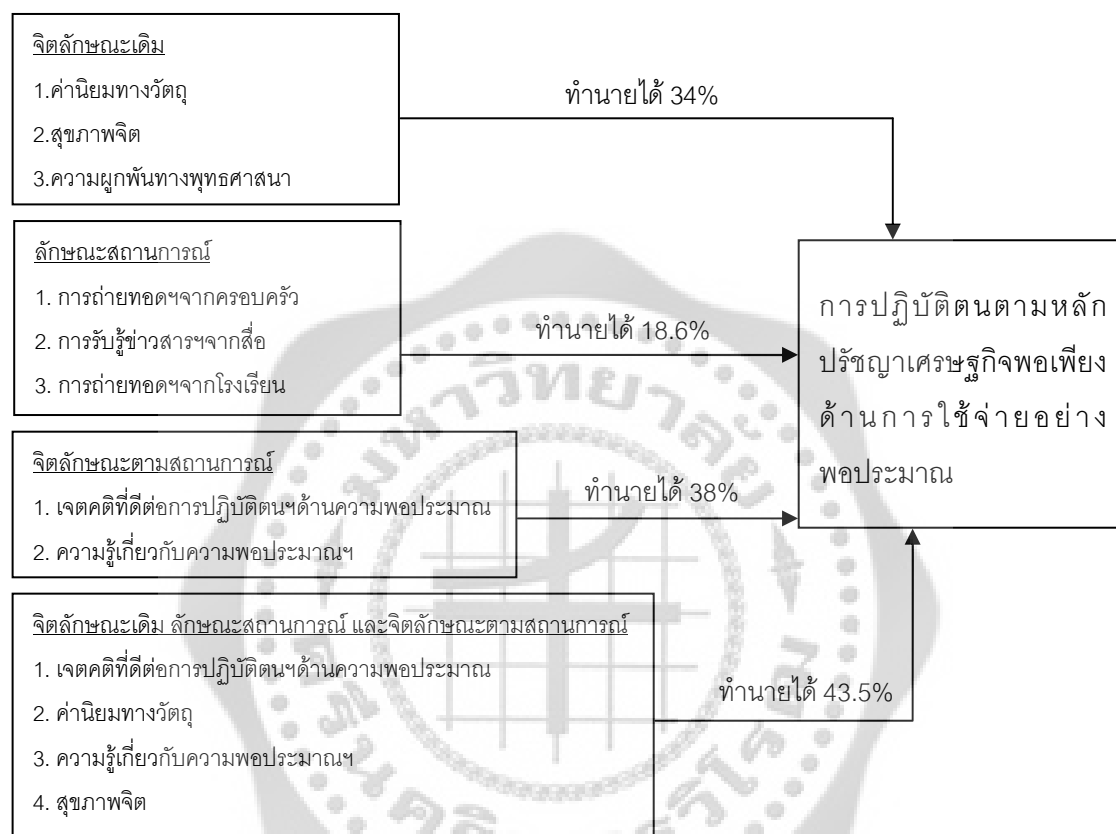
4.1 ตัวทำนายชุดที่ 4 รวม 9 ตัวแปร ร่วมกันสามารถทำนายการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 1 ชุดที่ 2 หรือ ชุดที่ 3 ชุดใดชุดหนึ่งเพียงชุดเดียวเกินเกณฑ์ 5% โดยมีเปอร์เซ็นต์ที่แตกต่างกันเกินเกณฑ์คือ 13.6% ,11.8% และ 7.8% ตามลำดับ ดังนั้นการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้จึงถือว่าสนับสนุนสมมติฐานที่ 4 โดย**ตัวทำนายชุดที่ 4 (กลุ่มตัวแปรชุดรวม 9 ตัวแปร)** ร่วมกันสามารถทำนายได้ 39% พบตัวทำนายสำคัญเรียงจากมากไปน้อยคือ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และค่านิยมทางวัตถุ **ตัวทำนายชุดที่ 1 (จิตลักษณะเดิม)** สามารถทำนายได้ 25.4% พบตัวทำนายสำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ค่านิยมทางวัตถุ สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และความผูกพันทางพุทธศาสนา **ตัวทำนายชุดที่ 2 (ลักษณะสถานการณ์)** สามารถทำนายได้ 27.2% มีตัวทำนายสำคัญ คือ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ และการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว **ตัวทำนายชุดที่ 3 (จิตลักษณะตามสถานการณ์)** สามารถทำนายได้ 31.2% พบตัวทำนายสำคัญเพียงตัวเดียวคือ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังภาพประกอบ 16

ภาพประกอบ 16 ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในโดยรวม โดยใช้กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม กลุ่มลักษณะสถานการณ์ และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย ในกลุ่มรวม

4.2 ตัวทำนายชุดที่ 4 รวม 9 ตัวแปร ร่วมกันสามารถทำนายการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ ได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 1 ชุดที่ 2 หรือ ชุดที่ 3 ชุดใดชุดหนึ่งเพียงชุดเดียวเกินเกณฑ์ 5% โดยมีเปอร์เซ็นต์ที่แตกต่างเกินเกณฑ์คือ 9.5% ,24.9% และ 5.5% ตามลำดับ ดังนั้นการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้จึงถือว่าสนับสนุนสมมติฐานที่ 4 โดย**ตัวทำนายชุดที่ 4 (กลุ่มตัวแปรชุดรวม 9 ตัวแปร)** ร่วมกันสามารถทำนายได้ 43.5% พบตัวทำนายสำคัญเรียงจากมากไปน้อยคือ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ค่านิยมทางวัตถุ ความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสุขภาพจิต **ตัวทำนายชุดที่ 1 (จิตลักษณะเดิม)** สามารถทำนายได้ 34% พบตัวทำนายสำคัญคือ ค่านิยมทางวัตถุ สุขภาพจิต และความผูกพันทางพุทธศาสนา **ตัวทำนายชุดที่ 2 (ลักษณะสถานการณ์)** สามารถทำนายได้ 18.6% พบตัวทำนาย คือ การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ และการถ่ายทอดทาง

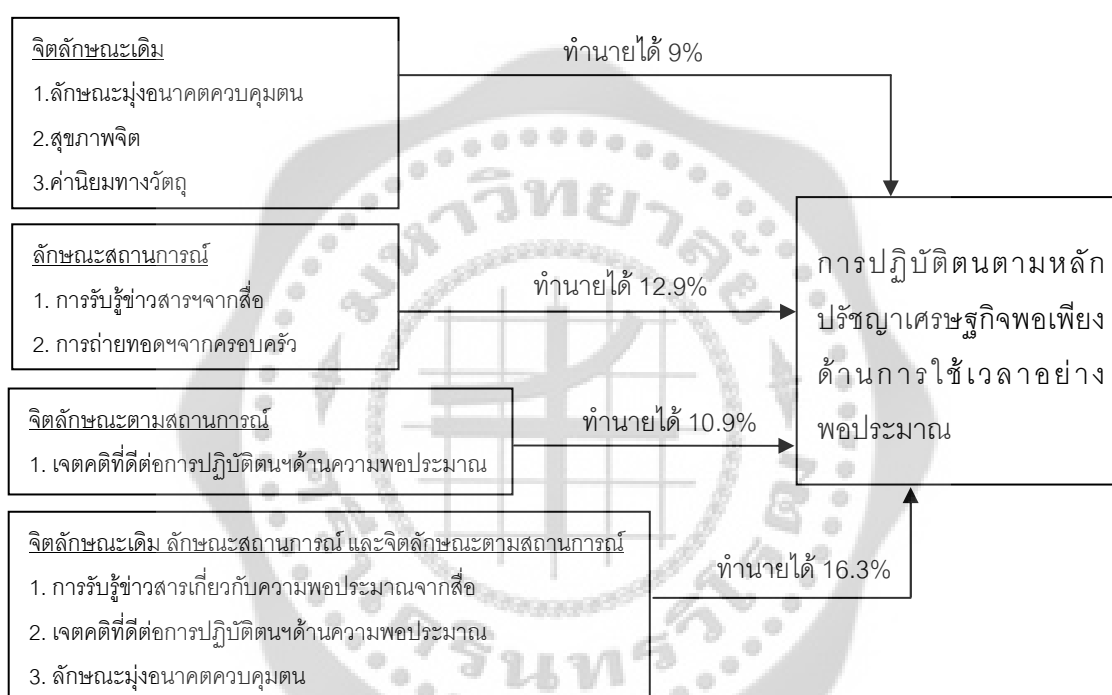
สังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียน ตัวทำนายชุดที่ 3 (จิตลักษณะตามสถานการณ์) สามารถทำนายได้ 38% พบตัวทำนายคือ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ และความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสามารถสรุปได้ดังภาพประกอบ 17

ภาพประกอบ 17 ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ โดยใช้กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม กลุ่มลักษณะสถานการณ์ และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย ในกลุ่มรวม

4.3 ตัวทำนายชุดที่ 4 รวม 9 ตัวแปร ร่วมกันสามารถทำนายการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ ได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 1 ชุดที่ 2 หรือ ชุดที่ 3 ชุดใดชุดหนึ่งเพียงชุดเดียวเกินเกณฑ์ 5% โดยมีเปอร์เซ็นต์ที่แตกต่าง คือ 7.3% ,3.4% และ 5.4% ตามลำดับ ดังนั้นจึงถือว่าสนับสนุนสมมติฐานที่ 4 ในบางส่วน โดยตัวทำนายชุดที่ 4 (กลุ่มตัวแปรชุดรวม 9 ตัวแปร) ร่วมกันสามารถทำนายการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณได้ 16.3% มีตัวทำนายสำคัญเรียงจากมากไปน้อยคือ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้าน

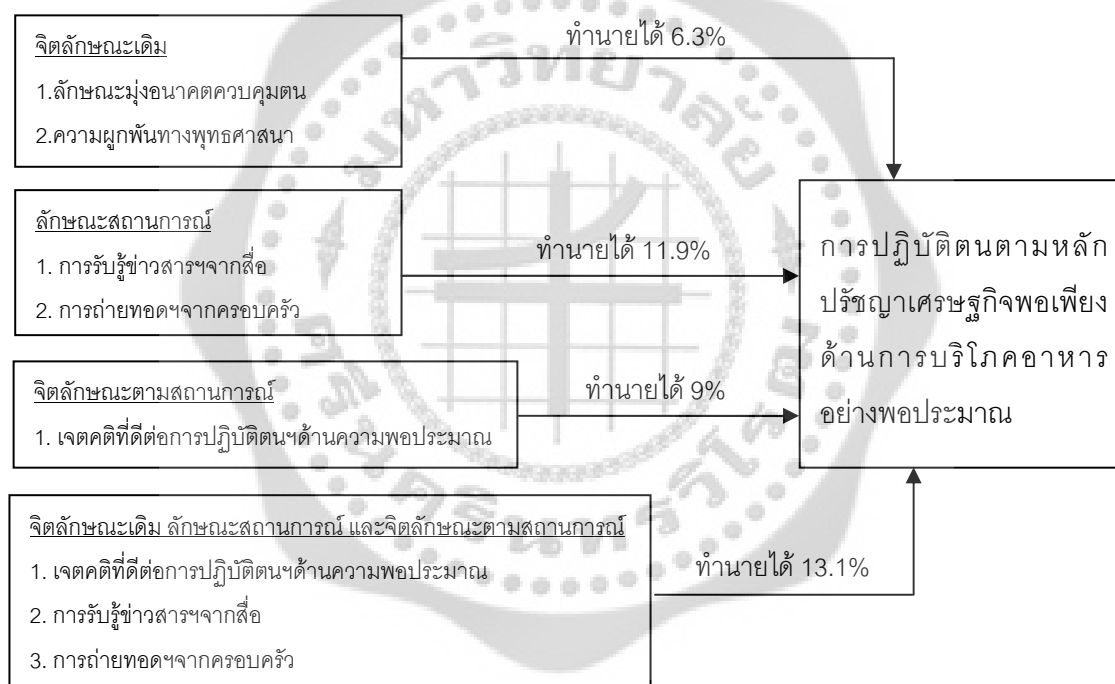
ความพอประมาณ และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน **ตัวทำนายชุดที่ 1 (จิตลักษณะเดิม)** สามารถทำนายได้ 9% พบตัวทำนายสำคัญ คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน สุขภาพจิต และค่านิยมทางวัตถุ **ตัวทำนายชุดที่ 2 (ลักษณะสถานการณ์)** สามารถทำนายได้ 12.9% พบตัวทำนาย คือ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ และการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว **ตัวทำนายชุดที่ 3 (จิตลักษณะตามสถานการณ์)** สามารถทำนายได้ 10.9% พบตัวทำนายคือ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังภาพประกอบ 18

ภาพประกอบ 18 ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ โดยใช้กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม กลุ่มลักษณะสถานการณ์ และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย ในกลุ่มรวม

4.4 ตัวทำนายชุดที่ 4 รวม 9 ตัวแปร ร่วมกันสามารถทำนายการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ ได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 1 ชุดที่ 2 หรือชุดที่ 3 ชุดใดชุดหนึ่งเพียงชุดเดียวเกินเกณฑ์ 5% โดยมีเปอร์เซ็นต์ที่แตกต่าง คือ 6.8% ,1.2% และ 4.1% ตามลำดับ ดังนั้นจึงถือว่าสนับสนุนสมมติฐานที่ 4 ในบางส่วน โดย**ตัวทำนายชุดที่ 4 (กลุ่มตัวแปรชุดรวม 9 ตัวแปร)** ร่วมกันสามารถทำนายการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณได้ 13.1% พบตัวทำนายสำคัญเรียงจากมากไปน้อยคือ เจตคติที่ดี

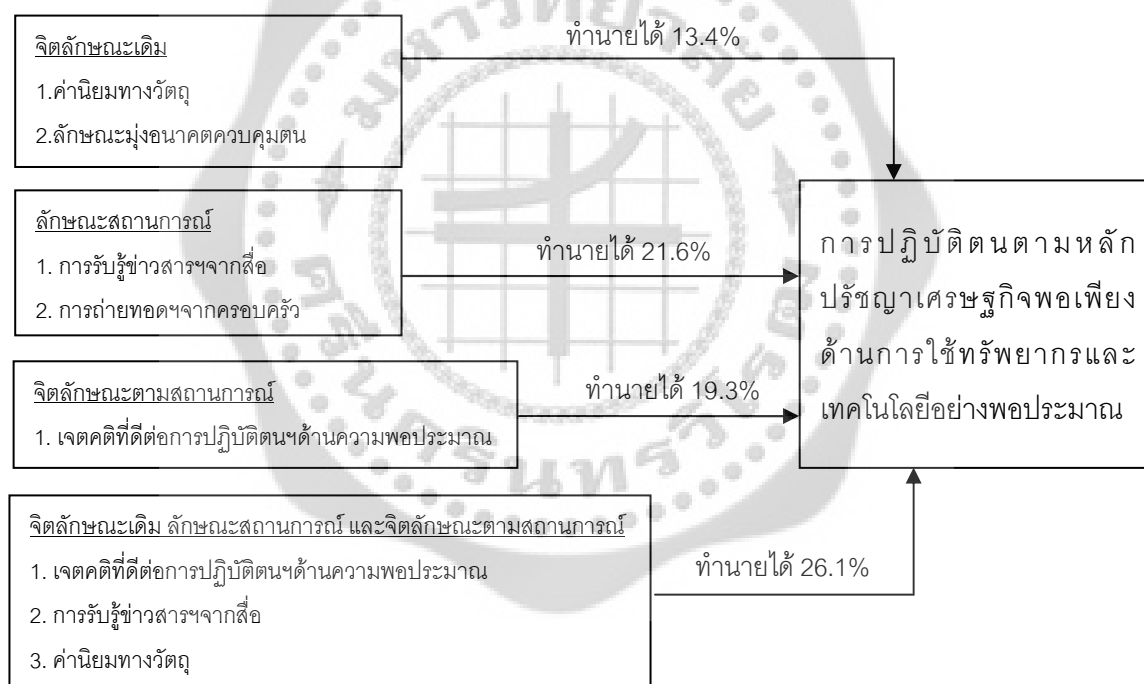
ต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ และการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว **ตัวทำนายชุดที่ 1 (จิตลักษณะเดิม)** สามารถทำนายได้ 6.3% พบตัวทำนายสำคัญ คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และความผูกพันทางพุทธศาสนา **ตัวทำนายชุดที่ 2 (ลักษณะสถานการณ์)** สามารถทำนายได้ 11.9% พบตัวทำนายสำคัญ คือ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ และการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว **ตัวทำนายชุดที่ 3 (จิตลักษณะตามสถานการณ์)** สามารถทำนายได้ 9% พบตัวทำนายสำคัญเพียงตัวเดียวคือ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังภาพประกอบ 19

ภาพประกอบ 19 ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ โดยใช้กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม กลุ่มลักษณะสถานการณ์ และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย ในกลุ่มรวม

4.5 ตัวทำนายชุดที่ 4 รวม 9 ตัวแปร ร่วมกันสามารถทำนายการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ ได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 1 ชุดที่ 2 หรือ ชุดที่ 3 ชุดใดชุดหนึ่งเพียงชุดเดียวเกินเกณฑ์ 5% โดยมีเปอร์เซ็นต์ที่แตกต่าง คือ 12.4% ,4.5% และ 6.8% ตามลำดับ ดังนั้นจึงถือว่าสนับสนุนสมมติฐานที่ 4 ในบางส่วน โดยตัวทำนายชุดที่

4 (กลุ่มตัวแปรชุดรวม 9 ตัวแปร) ร่วมกันสามารถทำนายการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณได้ ได้ 26.1% พบตัวทำนายสำคัญเรียงจากมากไปน้อยคือ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ และค่านิยมทางวัตถุ **ตัวทำนายชุดที่ 1 (จิตลักษณะเดิม)** สามารถทำนายได้ 13.4% พบตัวทำนายสำคัญ คือ ค่านิยมทางวัตถุ และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน **ตัวทำนายชุดที่ 2 (ลักษณะสถานการณ์)** สามารถทำนายได้ 21.6% พบตัวทำนายสำคัญ คือ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ และการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว **ตัวทำนายชุดที่ 3 (จิตลักษณะตามสถานการณ์)** สามารถทำนายได้ 19.3% พบตัวทำนายสำคัญเพียงตัวเดียวคือ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังภาพประกอบ 20

ภาพประกอบ 20 ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ โดยใช้กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม กลุ่มลักษณะสถานการณ์ และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย ในกลุ่มรวม

การอภิปรายผลตามสมมติฐาน

ในส่วนนี้ผู้วิจัยอภิปรายผลจากข้อค้นพบของการวิจัยตามสมมติฐาน มีรายละเอียดดังนี้

สมมติฐานที่ 1 “นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่เป็นสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง จะมีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมและ 4 ด้านย่อย สูงกว่านักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่ไม่ใช่สถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ”

จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่างและมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง เป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ และด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ มากกว่านักเรียนที่ไม่ได้เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่างและมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ ผลเช่นนี้พบในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูงและต่ำ ตามลำดับ ซึ่งการพบผลปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้งสองนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมา เช่นงานวิจัยของจิตติพร ไวโรจน์วิทยาการ (2551) ที่ศึกษาปัจจัยเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนที่ประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 482 คน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่เน้นประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการรับรู้คุณความดีของบุคคลมาก และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการออมและพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้เรียนในโรงเรียนที่เน้นประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการรับรู้คุณความดีของบุคคลน้อย และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย ส่วนงานวิจัยของรสนันท์ ณ นคร (2550) ซึ่งศึกษาปัจจัยเชิงเหตุที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการออมเงินของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีธนาคารโรงเรียน พบว่านักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีโครงการธนาคารโรงเรียนและมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการออมเงินมากกว่านักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีโครงการธนาคารโรงเรียน และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย พบผลในกลุ่มนักเรียนการศึกษาปิตาสูง และในงานวิจัยของลินดา สุวรรณดี (2543) ที่ศึกษาพฤติกรรมการลดปริมาณขยะของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรณรงค์และไม่ได้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 480 คน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกอบรมตามโครงการรณรงค์ และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูงมีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสร้างขยะมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบด้วยว่านักเรียนที่เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม และ 4 ด้านย่อย มากกว่านักเรียนที่ไม่ได้เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่าการที่นักเรียนได้เรียนในโรงเรียนซึ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทำให้

นักเรียนได้ซึมซับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่างๆ ด้านความพอเพียงพอประมาณ จึงทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์มากกว่านักเรียนที่ไม่ได้เรียนในโรงเรียนลักษณะดังกล่าว ซึ่งผลเช่นนี้ยังพบว่า สอดคล้องกับกลุ่มนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการอื่นๆ ด้วย เช่น ในงานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรณรงค์และไม่ได้เข้าร่วมโครงการของลินดา สุวรรณดี (2543) พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ มีพฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า และมีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสร้างขยะมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการฯ และยังพบผลเช่นนี้ในงานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมฉลาดดูแลสุขภาพตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในงานวิจัยของดวงกมล พรหมลักษณ์ (2549) ด้วย จากผลการวิจัยเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าประเภทของโรงเรียนหรือการเข้าร่วมโครงการต่างๆ และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน มีความสำคัญต่อพฤติกรรมอันพึงประสงค์ต่างๆ รวมถึงการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณด้วย

สมมติฐานที่ 2 “นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง และได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวสูง จะมีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมและ 4 ด้านย่อย สูงกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ และได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวต่ำ”

จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง และได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวมาก เป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม ด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ ด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ และด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ มากกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ และได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวมและหลายกลุ่มย่อย ซึ่งการพบผลเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูงจะเป็นผู้ที่มีความสามารถคาดการณ์ไกล สามารถกระทำพฤติกรรมที่ต้องใช้ความเสียสละหรืออดทนเป็นเวลานานพอที่จะนำไปสู่ผลที่ต้องการในอนาคตได้ สามารถระงับหรือชะลอการทำตามความต้องการของตนเองได้ งดเว้นการกระทำบางอย่างที่สังคมไม่ยอมรับ หรือการกระทำที่ส่งผลเสียต่อสุขภาพได้ ตลอดจนมีการปฏิบัติตนและแสดงออกได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะด้วย ดังนั้นจึงทำให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมพอเพียงพอประมาณได้มากกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ และยังประกอบกับการที่นักเรียนได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวด้วย แล้วจะส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมพอประมาณได้มากขึ้น เพราะการถ่ายทอดทางสังคมจากครอบครัวถือเป็นตัวแทนที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนานุคลิกภาพ อารมณ์ ทัศนคติ ความเชื่อ และความประพฤติของเด็ก (สุพัตรา สุภาพ. 2537: 42, อำไพ หมั่นสิทธิ์. 2549: 100) อันจะทำให้นักเรียนได้รับ

การปลูกฝังพฤติกรรมพอประมาณว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่า ควรนำมาปฏิบัติ และจะนำมาซึ่งผลดีต่อตัวนักเรียน ครอบครัว และสิ่งแวดล้อมด้วย ซึ่งงานวิจัยที่ผ่านมาได้พบผลที่สอดคล้องกันนี้ด้วย เช่น งานวิจัยของกิ่งอ้อ มะลินิล (2552) ที่ศึกษาพฤติกรรมการประหยัดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 476 คน พบว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมการประหยัดค่าใช้จ่ายมาก คือนักเรียนที่เห็นแบบอย่างการประหยัดจากครอบครัวมาก และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง นอกจากนี้ยังพบผลที่สอดคล้องของตัวแปรอิสระที่ละตัวด้วย เช่น ในงานวิจัยของฐานันดร เปียศิริ (2545) ที่ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนสีเขียว จำนวน 701 คน พบว่า นักเรียนที่มีแบบอย่างการประหยัดไฟฟ้าจากครอบครัวมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการใช้ไฟฟ้าอย่างคุ้มค่ามากกว่า และเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการประหยัดไฟฟ้าเพื่อส่วนรวมมากกว่านักเรียนที่เห็นแบบอย่างจากครอบครัวน้อย นอกจากนี้จิตติพร ไวโรจน์วิทยาการ (2551) ยังพบว่าลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการเห็นแบบอย่างการปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจากบิดามารดา เป็นตัวทำนายที่สำคัญเรียงลำดับจากมากไปน้อยของพฤติกรรมการออม โดยทำนายได้สูงสุด 42.6 % ในกลุ่มนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่ไม่ประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และยังพบในงานวิจัยของมนูญ ภูขลิบเงิน (2547) ซึ่งศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 480 คน พบว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูงเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการประหยัดค่าใช้จ่ายมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ จากผลการวิจัยเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมหรือการเห็นแบบอย่างจากครอบครัว มีความสำคัญต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่างๆ รวมถึงการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณด้วย

สมมติฐานที่ 3 “นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีมาก และมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมาก จะมีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมและ 4 ด้านย่อย สูงกว่านักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีน้อย และมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อน้อย”

จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีมาก และมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อมากเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม ด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ และด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ มากกว่านักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีน้อย และมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวมและหลายกลุ่มย่อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนที่มี

สุขภาพจิตดี จะเป็นผู้ที่สามารถรับรู้สภาพความเป็นจริงได้ดี มีความเชื่อมั่นในการแสดงพฤติกรรมต่างๆ และมีการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น ดังนั้นเมื่อนักเรียนได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความปลอดภัยจากสื่อมากด้วยแล้ว ย่อมส่งผลให้เกิดการแสดงพฤติกรรมพอเพียงพอประมาณได้มากด้วย แต่อย่างไรก็ตามจากการทบทวนเอกสารยังพบผลปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารจากสื่อในปริมาณน้อย ส่วนผลการวิจัยของตัวแปรอิสระที่ละตัวพบว่ามีความสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาค่อนข้างมาก เช่น งานวิจัยของลินดา สุวรรณดี (2543) ที่ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมลดปริมาณขยะของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรุ่งอรุณ ผลการวิจัยพบว่าเด็กที่มีสุขภาพจิตดีมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่ามากด้วย และยังพบอีกว่าปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่สำคัญของพฤติกรรมลดปริมาณขยะของนักเรียน คือ การรับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม โดยเมื่อรวมการรับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมกับปัจจัยทางจิตลักษณะอื่นๆ ได้แก่ สุขภาพจิต ความเชื่ออำนาจในตน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ทศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมลดปริมาณขยะ และความพร้อมกระทำการลดปริมาณขยะ สามารถทำนายพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสร้างขยะ และพฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า ในนักเรียนกลุ่มรวมได้ 47% และ 38% ตามลำดับ โดยสามารถทำนายพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสร้างขยะได้สูงสุด 52% ในกลุ่มผู้ที่มีผลการเรียนสูง และกลุ่มนักเรียนที่ครอบครัวมีฐานะสูง ส่วนพฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่าทำนายได้สูงสุด 42% ในกลุ่มนักเรียนเพศหญิง และกลุ่มที่มีผลการเรียนสูง สอดคล้องกับผลการวิจัยของมณูญ ภูขลิบเงิน (2547) ที่ศึกษาพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 480 คน โดยผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีมากที่สุดเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการประหยัดค่าใช้จ่ายมากกว่านักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีน้อย ผลเช่นนี้พบในนักเรียนที่มีผลการเรียนสูง และนักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้สูง ส่วนงานวิจัยของนิภาพร โชติสุดเสน่ห์ (2545) ซึ่งศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย จำนวน 400 คน พบว่านักศึกษาที่รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเสริมสร้างและการอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว และพฤติกรรมรักษาระเบียบมากกว่านักศึกษาที่รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์น้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม กลุ่มท่องเที่ยวน้อย และกลุ่มผลการเรียนต่ำ นอกจากนี้งานวิจัยของธรรณันท์ อำภานุกิจ (2551) ที่ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าในอาคารสำนักงานของพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) จำนวน 327 คน ผลการวิจัยพบว่า พนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าจากสื่อประเภทป้ายโฆษณา วิทยุ โทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ และอินเทอร์เน็ตสูง จะมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าในอาคารสำนักงานสูงกว่าพนักงานธนาคารที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำ จากผลการวิจัยเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารต่างๆ จากสื่อมีความสำคัญต่อ

พฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่างๆ รวมถึงการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณด้วย

สมมติฐานที่ 4 “ตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร (ได้แก่ สุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความผูกพันทางพุทธศาสนา และค่านิยมทางวัตถุ) ตัวแปรกลุ่มสถานการณ์ 3 ตัวแปร (ได้แก่ การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียน และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ) และตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ตัวแปร (ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ และความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง) ร่วมกันสามารถทำนายการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมและ 4 ด้านย่อย ได้มากกว่าตัวแปรกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพียงกลุ่มเดียวในปริมาณการทำนาย เท่ากับหรือมากกว่า 5 เปอร์เซนต์”

จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า เปอร์เซนต์การทำนายของตัวทำนายกลุ่มจิตลักษณะเดิม ลักษณะสถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ 9 ตัวแปร ร่วมกันสามารถทำนายการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม และ 4 ด้านย่อย ได้มากกว่าตัวทำนายกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพียงกลุ่มเดียว แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างของเปอร์เซนต์ทำนายของตัวทำนายกลุ่มรวม 9 ตัวแปร กับตัวทำนายกลุ่มอื่นๆ จะพบว่า ตัวทำนายกลุ่มรวมสามารถทำนายการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ในปริมาณการทำนาย เท่ากับหรือมากกว่า 5 เปอร์เซนต์ ได้เฉพาะในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม และด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ ซึ่งผลเช่นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยต่างๆ ที่ผ่านมาซึ่งพบผลว่าการใช้ตัวแปรหลายตัวหรือหลายกลุ่มสามารถทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้มากกว่าการใช้ตัวแปรน้อยตัวหรือน้อยกลุ่ม เช่น งานวิจัยพฤติกรรมการประหยัดค่าใช้จ่าย ของมณูญ ภูขลิบเงิน (2547) พฤติกรรมการทำงานราชการอย่างมีจริยธรรม ของนิชาภัทร โพธิ์บาง (2550) และพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ของจิตติพร ไวโรจน์วิทยาการ (2551) เป็นต้น

ส่วนการที่ตัวทำนาย 9 ตัวแปร ร่วมกันไม่สามารถทำนายการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ ด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ และด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ ได้มากกว่าตัวทำนายกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพียงกลุ่มเดียวในปริมาณการทำนาย เท่ากับหรือมากกว่า 5 เปอร์เซนต์นั้น อาจเป็นเพราะตัวทำนายในกลุ่มลักษณะสถานการณ์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของกลุ่มวัยรุ่นค่อนข้างสูง ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ Yoh (ผจงจิต อินทสุวรรณ และคนอื่นๆ. 2547: 88; อ้างอิงจาก Yoh,T. 2005) ที่พบว่า วัยรุ่นในรัฐหนึ่ง

ของประเทศสหรัฐอเมริกาตัดสินใจซื้อรองเท้ากีฬาโดยได้ข้อมูลจากเพื่อน ครอบครัว และสื่อโทรทัศน์ (ตามลำดับ) ทั้งนี้ลำดับความสำคัญของอิทธิพลจากสื่อโทรทัศน์จะเพิ่มสูงขึ้นตามอายุของวัยรุ่น

เมื่อพิจารณาตัวทำนายที่สำคัญของการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวมและด้านย่อย 4 ด้าน โดยมีตัวทำนายจากตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะเดิม ลักษณะสถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ รวม 9 ตัวแปร พบว่าตัวทำนายสำคัญอันดับแรกของการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในด้านรวม ด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ ด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ และด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ คือ ตัวแปรเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเจตคติเป็นลักษณะทางจิตใจของบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคลนั้นมากกว่าจิตลักษณะประเภทอื่นๆ เนื่องจากเจตคติของบุคคลเกิดจากการประเมินค่าสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จากนั้นจึงเกิดความรู้สึกต่อสิ่งนั้น จนกระทั่งพร้อมที่จะกระทำตามสิ่งที่ได้ประเมินค่าและมีความรู้สึกต่อสิ่งนั้น ด้วยเหตุนี้จึงพบเสมอว่าเจตคติเป็นตัวแปรสำคัญลำดับต้นๆ ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมต่างๆ ผลเช่นนี้จึงสอดคล้องกับงานวิจัยต่างๆ ที่ผ่านมา เช่น งานวิจัยของนิภาพร โชติสุดเสนห์ (2545) ที่ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย จำนวน 400 คน พบว่าทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นตัวทำนายสำคัญอันดับแรกของพฤติกรรมการอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยวร่วมกับตัวแปรอื่นๆ ด้านจิตลักษณะและสถานการณ์ โดยทำนายได้ 43.4% สอดคล้องกับงานวิจัยของชวนชัย เชื้อสาธุชน (2546) ที่ศึกษาตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมการประหยัดทรัพยากรของอาจารย์ในสถาบันราชภัฏ พบว่า ทัศนคติที่ดีต่อการประหยัดทรัพยากร เป็นตัวทำนายสำคัญลำดับแรกต่อพฤติกรรมการประหยัดวัสดุและพลังงาน ซึ่งสามารถทำนายได้ 44.0 % โดยพบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยบางกลุ่ม และยังพบอีกว่าทัศนคติที่ดีต่อการประหยัดทรัพยากร เป็นตัวทำนายสำคัญลำดับแรกต่อพฤติกรรมการประหยัดเวลาในกลุ่มรวม ซึ่งสามารถทำนายได้ 44.0 % นอกจากนี้วีรวรรณ วงศ์ปิ่นเพชร และชลิดา วสุวัต (2554) ที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 800 คน ก็พบว่าเจตคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี นอกจากนี้งานวิจัยของกฤตย์ดิวัฒน์ จัตรทอง และคนอื่นๆ (2554) พบว่าตัวพยากรณ์ที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อพฤติกรรมการรับประทานอาหารที่ถูกหลักโภชนาการของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย คือ เจตคติต่อการรับประทานอาหารที่ถูกหลักโภชนาการ และงานวิจัยของวันวิสา ศรีระศาสตร์ งามตา วณินทานนท์ และนำชัย สุภฤกษ์ชัยสกุล (2555) พบว่าตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยของนักเรียนมัธยมศึกษา คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย

ส่วนการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ มีตัวทำนายนายสำคัญอันดับแรก (จากตัวทำนายรวม 9 ตัวแปร) คือ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันสื่อเริ่มเข้ามามีอิทธิพลต่อชีวิตมากขึ้น เมื่อบุคคลรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อ จึงได้ซึมซับข้อมูลเหล่านั้นมาสู่การปฏิบัติในชีวิตประจำวันของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของปราโมทย์ มลคล้ำ (2553) ที่แสดงให้เห็นว่าผู้นำครอบครัวซึ่งมีการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงมาก จะสามารถนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและประกอบอาชีพได้มากขึ้น และยังพบผลเช่นนี้ในงานวิจัยของอุบล เลี้ยววาริณ (2534) ที่ศึกษาความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อจิตลักษณะและพฤติกรรมสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 358 คน ซึ่งผลการวิจัยพบว่าการรับรู้ข่าวสารสุขภาพจากสื่อมวลชนประเภทต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และสิ่งตีพิมพ์ต่างๆ เป็นตัวทำนายนายสำคัญที่สุดของพฤติกรรมสุขภาพของคนทำงานในโรงพยาบาล และเป็นตัวทำนายนายสำคัญอันดับสองของพฤติกรรมสุขภาพของกลุ่มคนทำงานในโรงงาน ส่วนงานวิจัยของรสนันท์ ณ นคร (2550) ซึ่งศึกษาปัจจัยเชิงเหตุที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมออมเงินของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีธนาคารโรงเรียน จำนวน 500 คน พบว่าการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการออมเงิน เป็นตัวทำนายนายสำคัญลำดับที่สอง ในกลุ่มตัวทำนายชุดสถานการณ์ โดยสามารถทำนายได้สูงสุด 18.1% ในกลุ่มนักเรียนหญิง และในงานวิจัยของธรรณัฐย์ อำภาณุกิจ (2551) ซึ่งศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าในอาคารสำนักงานของพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) จำนวน 327 คน ก็พบว่าการรับรู้ข่าวสารด้านประหยัดพลังงานไฟฟ้าเป็นตัวทำนายนายสำคัญอันดับแรกของการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าในอาคารสำนักงาน โดยทำนายได้ร้อยละ 23.5 ในกลุ่มรวม

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่านักเรียนที่เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ มากกว่านักเรียนที่ไม่ได้เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง ซึ่งผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวมและหลายกลุ่มย่อย ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการควรสนับสนุนให้โรงเรียนต่างๆ พัฒนาระดับโรงเรียนของตนให้เป็นสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง ซึ่งมีการจัดกระบวนการเรียนการสอน และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ นักเรียนได้ซึมซับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้มากขึ้น และนำไปสู่การพัฒนาพฤติกรรมพอเพียงพอประมาณต่อไป

2. ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยเชิงเหตุที่สำคัญด้านจิตลักษณะของการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม คือ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ค่านิยมทางวัตถุ และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ดังนั้นผู้ปกครอง สถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างจิตลักษณะดังกล่าว เช่น ผู้ปกครองและครูอาจารย์ควรให้เด็กได้ทำกิจกรรมที่ส่งเสริมความพอเพียงพอประมาณ ฝึกให้เด็กรู้จักใช้สิ่งของหรือทรัพยากรต่างๆ เท่าที่จำเป็น ไม่ฟุ่มเฟือย และใช้เวลาทำกิจกรรมต่างๆ อย่างเหมาะสม และควรกล่าวยกย่องชมเชยเมื่อเด็กปฏิบัติตามอย่างพอเพียงพอประมาณ เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์เชิงบวกเกี่ยวกับความพอประมาณ นอกจากนี้สื่อมวลชนควรมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้มากขึ้น หรือนำเสนอตัวอย่างบุคคลที่ใช้สิ่งของต่างๆ อย่างเหมาะสม และเกิดประโยชน์คุ้มค่า เพื่อให้เด็กเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการใช้ชีวิตด้วยความพอเพียงพอประมาณ อีกทั้งเห็นโทษของการบริโภคอย่างฟุ่มเฟือยตามกระแสวัตถุนิยม

3. ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยเชิงเหตุที่สำคัญด้านสถานการณ์ของการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม คือ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวและโรงเรียน ดังนั้นผู้ปกครองและครูอาจารย์ ควรทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็กด้วยการบริโภคอาหาร ใช้จ่ายหรือใช้สิ่งของต่างๆ เท่าที่จำเป็น ดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง และนอกจากนี้ควรคัดเลือกสื่อที่เหมาะสมซึ่งนำเสนอเกี่ยวกับวิธีการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงให้กับเด็ก เพื่อให้เด็กซึมซับตัวอย่างที่ดีเกี่ยวกับความพอประมาณ และให้เด็กสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

4. ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณน้อย ได้แก่ นักเรียนที่ไม่ได้เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ มีสุขภาพจิตที่ด้อย ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัวน้อย หรือมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อน้อย ดังนั้นผู้ปกครอง และครูอาจารย์ จึงควรพัฒนานักเรียนกลุ่มดังกล่าวเป็นลำดับต้นๆ ด้วยการให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมความพอเพียงพอประมาณ หรือจัดเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ เพื่อให้นักเรียนเหล่านี้มีการปฏิบัติตามด้านความพอประมาณมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้พบว่านักเรียนที่เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ มากกว่านักเรียนที่ไม่ได้เรียนในโรงเรียน

สถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง โดยผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวมและหลายกลุ่มย่อย แต่อย่างไรก็ตามการวิจัยนี้เป็นเพียงการวิจัยเชิงความสัมพันธ์เปรียบเทียบเท่านั้น ดังนั้นควรมีการวิจัยเชิงลึกในกลุ่มโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่างเพื่อหาว่าปัจจัยใดเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้นักเรียนมีการปฏิบัติตนด้านความพอประมาณ เช่น การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ การจัดกระบวนการเรียนการสอน หรือนโยบายการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น เพื่อสถานศึกษาจะได้นำไปใช้ดำเนินการกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมพอประมาณได้อย่างตรงจุดและส่งผลให้เกิดการพัฒนาพฤติกรรมพอเพียงพอประมาณในนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น ในการวิจัยครั้งต่อไปอาจศึกษากับกลุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่อื่น หรือทำการศึกษากับกลุ่มนักเรียนโรงเรียนเอกชน ซึ่งอยู่ในสภาพแวดล้อมหรือบริบทที่ต่างออกไป เพื่อให้ได้ผลการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมพอประมาณที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างในแต่ละบริบทมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาพฤติกรรมพอเพียงพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเยาวชนได้อย่างหลากหลายและมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อเยาวชน

3. จากผลการวิจัยพบว่าตัวแปรเชิงเหตุต่างๆ ยังอธิบายการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ และด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ ได้น้อย อาจเป็นเพราะมีตัวแปรอื่นที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมดังกล่าวมากกว่า ในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมเพื่อศึกษาตัวแปรเชิงเหตุด้านจิตลักษณะหรือสถานการณ์อื่นๆ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมดังกล่าวได้อย่างชัดเจนมากขึ้น เช่น ความเชื่ออำนาจในตนด้านการปฏิบัติตนอย่างพอประมาณ การเห็นแบบอย่างที่ดีจากเพื่อน หรือการได้รับอิทธิพลของการปฏิบัติตนอย่างพอประมาณจากสังคมออนไลน์ เป็นต้น

4. ในการศึกษาครั้งต่อไปอาจใช้ตัวแปรการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณมาศึกษาในฐานะตัวแปรเชิงเหตุหรือตัวแปรคั่นกลาง เพื่อเป็นการขยายผลการศึกษาการปฏิบัติตนด้านความพอประมาณในเชิงเหตุและผล อันจะนำไปสู่ผลการวิจัยที่ครอบคลุมและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น

5. การศึกษาการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในครั้งต่อไปอาจใช้วิธีการวิจัยแบบผสมวิธี โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพร่วมกับการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยในเชิงลึกที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**.
กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- . (2553). **1,261 สถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์
พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- กฤตย์ดิวัฒน์ ชัตรทอง; และคนอื่นๆ. (2554). **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการ
รับประทานอาหารที่ถูกหลักโภชนาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตเทศบาล
เมืองชุมพล. วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, 3(1), 172-184.**
- กฤตินี ญัฐวุฒิสวัสดิ์; และคนอื่นๆ. (2553). **โครงการศึกษาวิจัยพลวัตการเปลี่ยนแปลงทาง
วัฒนธรรมของโลกที่มีผลกระทบต่อวัฒนธรรม-สังคมไทย. รายงานฉบับสุดท้าย.**
กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- กฤษดา ประทีปรัตน์. (2549). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
โรงเรียนหนองแค “สรกิจพิทยา” อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่าย
เอกสาร.**
- กิ่งอ้อ มะลินิล. (2552). **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัดตามหลัก
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. ปริญญานิพนธ์ วท.ม.
(การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.**
- กิดานันท์ มลิทอง. (2540). **เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือแห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- กุหลาบ ไทโรโพธิ์. (2546). **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรักษาความสะอาด
ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.**
- เกษม จันทร. (2541). **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการเสพติดของ
นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.**

- คณะกรรมการการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. (2547). **เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- . (2550ก). **นานาคำถามเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- . (2550ข). **การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- งามตา วินิตานนท์. (2551). บทปริทัศน์: เศรษฐกิจพอเพียง: การพัฒนาเครื่องมือวัดทางจิตสำหรับผู้ใหญ่. **วารสารจิตพฤติกรรมศาสตร์ ระบบพฤติกรรมไทย**. 5(1): 155-186.
- จรัญศักดิ์ พีรศักดิ์โสภณ. (2547). **ความสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางสังคมด้านอารมณ์จากครอบครัว และจากเพื่อนกับปรีชาเชิงอารมณ์ของนักเรียนวันรุ่นตอนต้น**. ปรินญา นิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิตติพร ไวโรจน์วิทยาการ. (2551). **ปัจจัยเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนที่ประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง**. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- จินตนา พิงโพธิ์. (2547). **ผลการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควรที่มีต่อทัศนคติทางเพศในการรณรงค์ของวัยรุ่นหญิงที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนและวัฒนธรรมในด้านความสัมพันธ์ทางเพศแตกต่างกัน**. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จรีพร ภิบาลจันทร์. (2551). **จิตลักษณะและสถานการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมป้องกันอันตรายจากการทำงานของพนักงานปฏิบัติการในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตพลาสติกที่ผ่านการรับรองมาตรฐานระบบการบริหารงานคุณภาพ ISO 9001: 2000**. ปรินญา นิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชวนชัย เชื้อสาธุชน. (2546). **ตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมการประหยัดทรัพยากรของอาจารย์ในสถาบันราชภัฏ**. โครงการวิจัยแม่บท: การวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

- ฐานันดร เปียศิริ. (2545). **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนสีเขียว**. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐพงศ์ ทองภักดี. (2550). **ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง : ความเป็นมาและความหมาย**. วารสารพัฒนบริหารศาสตร์. 47(1): 1-25.
- ดลนภา แว่วศรี. (2553). **การรับรู้ข่าวสารผ่านสื่อประชาสัมพันธ์สำนักหอสมุดของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**. ปริญญานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงกมล ทรัพย์พิทยากร. (2547). **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตในนักศึกษาปริญญาตรี**. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงกมล พรหมลักขโณ. (2549). **ปัจจัยเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมฉลาดดูแลสุขภาพตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ**. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2537). **ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมกับพฤติกรรมการทำงานของข้าราชการไทย**. วารสารจิตวิทยา. 1(1): 81-98.
- . (2538). **ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม: การวิจัยและการพัฒนาบุคคล**. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- . (2541, พฤษภาคม-สิงหาคม). **รูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม เพื่อการวิจัยสาเหตุของพฤติกรรมและการพัฒนาพฤติกรรมมนุษย์**. วารสารทันตภิบาล. 10(2): 105-108.
- . (2543). **ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม : การวิจัยและการพัฒนาบุคลากร**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- . (2551). **การวิจัยเพื่อการพัฒนาเครื่องมือวัดทางจิตแบบพหุระดับในบริบทของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง**. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และคนอื่นๆ. (2529). **การควบคุมอิทธิพลของสื่อมวลชนของครอบครัวกับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทย**. รายงานการวิจัย ฉบับที่ 40. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และคนอื่นๆ. (2536). รายงานการวิจัยลักษณะทางจิตและพฤติกรรม
ของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสภาวะเสี่ยงในครอบครัวและทางป้องกัน. กรุงเทพฯ:
สำนักงานส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎามนตรี.

----- . (2540). ความเชื่อและการปฏิบัติทางพุทธศาสนาของคนไทย การปลูกฝังอบรม
และคุณภาพชีวิต. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

----- . (2551). การวิจัยการนับถือพุทธศาสนาในประเทศไทยในช่วง 30 ปี. วารสารพัฒนา
สังคม. 10(2): 78-101.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2550). รูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism model) และแนวทาง
การตั้งสมมติฐาน ในการวิจัยสาขาจิตพฤติกรรมศาสตร์ในประเทศไทย. วารสารพัฒนา
สังคม. 9(1): 85-117.

----- . (2551). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ในประเทศไทยและ
ต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: ศูนย์คุณธรรม.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และ ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2550). หลักเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคล :
ทฤษฎี และผลการวิจัย เพื่อสร้างดัชนีในแนวจิตพฤติกรรมศาสตร์. วารสารพัฒนบริหาร
ศาสตร์. 47(1): 27-79.

เตือนใจ เทียนทอง. (2546). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของ
วัยรุ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 1. ปรินญาณพนธ์ วท.ม.
(การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ถวัลย์ มาศจรัส. (2550). MODEL การจัดการเรียนรู้ตามปรัชญาพระราชทาน"เศรษฐกิจ
พอเพียง". กรุงเทพฯ: ธารอักษร.

ทัศนีย์พรพน อุดมเวช. (2550, กรกฎาคม-ธันวาคม). ความพอประมาณ : การพัฒนาคุณภาพชีวิต
ตามแนวคุณธรรม. วารสารวิชาการราชภัฏตะวันตก. 2(1): 38-49.

ธรรณันท์ อำภานุกิจ. (2551). ลักษณะทางจิตและลักษณะทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม
ประหยัดพลังงานไฟฟ้าในอาคารสำนักงาน ของพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด
(มหาชน) สำนักงานใหญ่. ปรินญาณพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- นิชาภัทร โพธิ์บาง. (2550). **ลักษณะจิตใจและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานราชการอย่างมีจริยธรรมของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี**. ปรินุญานินพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิภาพร โชติสุดเสนห์. (2545). **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานที่เกี่ยวเนื่องของนักศึกษาของมหาวิทยาลัย**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาศึกษา). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ปรมะ สตะเวทิน. (2535). **วัตถุประสงค์ของการสื่อสาร**. ใน เอกสารการสอนชุดวิชา **หลักและทฤษฎีการสื่อสาร**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปราณี จ้อยรอด. (2552). **ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร**. ปรินุญานินพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปราโมทย์ มลคล้ำ; และคนอื่นๆ. (2553). **พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของผู้นำครอบครัว ในเขตปกครองท้องที่ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม**. วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, 2(1), 89-103.
- ปอแก้ว ศิริจันทร์. (2546). **ผลของการฝึกมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง และทัศนคติทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4**. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ผจงจิต อินทสุวรรณ; และคนอื่นๆ. (2547). **การวิจัยและพัฒนาพฤติกรรมการบริโภคด้วยปัญญาของนักเรียน**. รายงานการวิจัย ฉบับที่ 110. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พงศ์ รัตนะ. (2551). **พฤติกรรมการใช้จ่ายตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 1**. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- พระพานวิทย์ เค้าเจื่อน. (2552). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและลักษณะองค์การกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของครูระดับประถมศึกษา ในสถานศึกษากลุ่มลุ่มพินิจ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พระสรวรค์ ยมสีดา. (2548). ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการบ้าน วัด โรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดำรงชีวิตแบบพุทธของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- พุดมิล นิมพัวร์. (2547). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประหยัดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวามินทราชินุทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เพ็ญแข ประจันปัจจุบัน; และ อ้อมเดือน สดมณี. (2529). ค่านิยมของชาวชนบทไทย : ค่านิยมทางวัตถุกับค่านิยมทางระเบียบประเพณี. รายงานการวิจัย ฉบับที่ 35. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- มนูญ ภูชลินเงิน. (2547). ปัจจัยทางจิตสังคมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- มัทนี วิเศษสุข. (2550). การศึกษาพฤติกรรมบริโภคตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพุทธศาสนิกในเขตกรุงเทพมหานคร. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- มาริษา สก๊อต. (2548). จิตลักษณะและสถานการณ์ทางสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อการดำเนินงานของผู้ผลิตรายการโทรทัศน์. ปรินิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รวิภาญจน์ เตือนดาว. (2547). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการขับซื้ออย่างปลอดภัย. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

- รสนันท์ ณ นคร. (2550). **ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการทางจิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการออกของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีธนาคารโรงเรียน**. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542**. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. (2543). **การวัดด้านจิตพิสัย**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ลินดา สุวรรณดี. (2543). **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรณรงค์**. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณิ์ แกมเกตุ. (2551). **วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณิ์ วรรณชาติ. (2541). **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการคบเพื่อนแบบเสี่ยงเอดส์ของนักศึกษาชายในมหาวิทยาลัย**. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- วันวิสา ศรีระศาสตร์; งามตา วนินทนนท์; และ นำชัย ศุภฤกษ์ชัยสกุล. (2555). **ปัจจัยเชิงสาเหตุด้านสถานการณ์ทางสังคม และการมีภูมิคุ้มกันทางจิตที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัยของนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย**. **วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา**, 4(1), 1-13.
- วิริติ ปานศิลา. (2542). **การถ่ายทอดทางสังคมในการทำงาน จิตลักษณะ และการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงานของบุคลากรสาธารณสุขระดับตำบล ในภาคเหนือของประเทศไทย**. ปริญญานิพนธ์ วท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วีรวรรณ วงศ์ปิ่นเพชร; และ ชลิดา วสุวัต. (2554). **การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จังหวัดเชียงใหม่**. **วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา**, 3(1), 145-158.
- สนธยา พลศรี. (2542). **สังคมวิทยาเบื้องต้น**. โครงการตำราวิชาการราชภัฏเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษา 6 รอบ. สงขลา: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏสงขลา.

- สมพร เทพสิทธิ์า. (2549). **การเดินทางรอยพระยุคลบาท เศรษฐกิจพอเพียงช่วยแก้ปัญหาความยากจนและการทุจริต**. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2550). **ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการศึกษาไทย**. วารสารวิทยาสาร. 107(2): 7-12.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (2549). **เศรษฐกิจพอเพียง ร่วมเรียนรู้ สานข่ายขยายผล**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2551). **วัยรุ่นไทยแชมป์ติดเกมออนไลน์**. สืบค้นเมื่อ 2 กันยายน 2553, จาก <http://www.thaihealth.or.th/node/5583>
- . (2553). **เด็กประถม-มัธยมไทยเป็นโรคอ้วนกว่า 5 ล้านคน**. สืบค้นเมื่อ 5 มกราคม 2554, จาก http://www.thaihealth.or.th/healthcontent/special_report/15598
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1. (2554). **ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน**. สืบค้นเมื่อ 13 กุมภาพันธ์ 2554, จาก http://www.sesao1.go.th/plan/total_year.php
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2. (2554). **รายงานจำนวนนักเรียน**. สืบค้นเมื่อ 13 กุมภาพันธ์ 2554, จาก http://www.edubangkok2.org/aoc_bkk2/student_all_year_lev.php
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). **ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการประยุกต์ใช้**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ 21 เซ็นจูรี.
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. (2552). **เศรษฐกิจพอเพียง แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน**. กรุงเทพฯ: เอเชีย แปซิฟิก ออฟเซ็ท.
- สำนักวิจัยเอแบคโพลล์. (2551). **ผลกระทบของเทคโนโลยีต่อเด็กไทย**. สืบค้นเมื่อ 2 กันยายน 2553, จาก <http://www.thaihealth.or.th/node/2047>
- . (2553). **การเล่นเกมออนไลน์ในกลุ่มเยาวชน**. สืบค้นเมื่อ 2 กันยายน 2553, จาก <http://www.thaihealth.or.th/node/14881>
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). **แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สินีนางู กำเนิดเพชร. (2547). **อิทธิพลของพฤติกรรม的开รับเนื้อหาต้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อค่านิยมด้านวัตถุของวัยรุ่น**. ปริญญาโท นพ.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สุคนธ์ทิพย์ โพธิ์บัณฑิต. (2548). **ความสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางสังคม และพฤติกรรม เสริมสร้างสังคมของวัยเด็กตอนปลาย จังหวัดกรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ).** กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- สุทธิ ประศาสน์เศรษฐ. (2544). **เค้าโครงการพัฒนาแบบพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจในระดับชาติ. ใน: วิธี สังคมไท : สรรนิพนธ์ทางวิชาการเนื่องในวาระหนึ่งศตวรรษ ปรีดี พนมยงค์ ชุดที่ 3 เศรษฐกิจ-เศรษฐศาสตร์ทางเลือก.** กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์. หน้า 1-82.
- สุพัทธรา สุภาพ. (2537). **สังคมและวัฒนธรรม.** ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาพร ณะชานันท์. (2548). **อิทธิพลของมาตรการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียน และครอบครัว กับ ความผูกพันทางสังคมที่มีต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตกรุงเทพมหานคร. วารสาร พฤติกรรมศาสตร์. 11(1): 97-120.**
- สุมาลี สิงห์เกิด. (2553). **ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตแบบพอเพียงของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา).** กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุเมธ ตันติเวชกุล. (2549). **ใต้เบื้องพระยุคลบาท. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: มติชน.**
- สุริยะ พันธดี. (2536). **ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางพุทธศาสนาในโรงเรียนกับ จิตลักษณะและพฤติกรรมก้าวร้าวในนักเรียนระดับมัธยมศึกษา. ปรินญาณินพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์).** กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เสรี วงษ์มณฑา. (2542). **การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ: ธีระฟิล์มและไซเท็กซ์.**
- โสภณัท นุชนาถ. (2542). **จิตวิทยาวัยรุ่น. โครงการตำราวิชาการราชภัฏเฉลิมพระเกียรติเนื่องใน วโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษา 6 รอบ. กรุงเทพฯ: สถาบัน ราชภัฏธนบุรี.**
- อมรวิทย์ นาคทรรพ. (2549). **เด็กไทยในมิติวัฒนธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักงาน กิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์.**
- อ้อมเดือน สดมณี. (2536). **ผลของการฝึกอบรมทางพุทธพฤติกรรมศาสตร์ต่อจิตลักษณะและ ประสิทธิภาพของครู. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์).** กรุงเทพฯ: บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- อังคินันท์ อินทรกำแหง; อรพินทร์ ชูชม; และ อัจฉรา สุขารมณ. (2550). **การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเหตุและดัชนีวัดภาวะวิกฤตชีวิตสตรีไทยสมรสวัยกลางคนที่ทำงานนอกร้านในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล**. รายงานการวิจัย ฉบับที่ 108. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อำไพ หมั่นสิทธิ์. (2549). **มนุษย์กับสังคม**. ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- อุบล เลี้ยววาริณ. (2534). **ความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อจิตลักษณะและพฤติกรรมสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร**. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Berns, R.M. (1997). *Child, Family, School and Community: Socialization and Social Support*. 4th ed. New York: Harcourt Brace College Publishers.
- Bloom, B. S. (1975). *Taxonomy of education objective Hand book 1: Cognitive domain*. New York : David Mc Kay Company. Inc.,
- Broom , Leonaed; & Selzinick, Phillip. (1977). *Sociology*. New York: Rew, Peterson and Co.,
- Fishbein, M.; & Ajzin, I. (1975). *Belief Attitude Intention and Behavior : An Introduction and Research*. New Yok: Addison Wesley.
- Jahoda, G. (1970). Supernatural beliefs and changing cognitive structures among Ghanain University students. *Journal of Cross-Cultural Psychology*. 1: 115-130.
- Magnusson, D.; & Endler, N. S. (1977). *Interactional Psychology and Personality*. New York, NY: John Wiley & Sons.
- Mischel, W. (1974). "Process in Delay of Gratification," in L. Berkowitz(ed). *Advances in Experimental Social Psychology*. 7: 249-293. New York: Academic Press.
- Sullivan, T.J. (2004). *Sociology : Concepts in a Diverse World*. 6th ed. Boston: Pearson Education.
- Watson, R. I. ; & Lindgren, H.C. (1979). *Psychology of the Child and the Adolescent*. 4th ed. New York: Macmillan.
- Wright, D. (1975). *The Psychology of Moral Behavior*. Middlesex, England: Penquin Book Ltd.

ภาคผนวก ก
เครื่องมือวัดที่ใช้ในการวิจัย

ถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

แบบสอบถามชุดนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง” ผู้วิจัยขอความร่วมมือนักเรียนทุกคนตอบแบบสอบถามชุดนี้ **ด้วยตนเอง ตามข้อมูลที่เป็นความจริงของนักเรียน** และขอให้นักเรียน**ตอบคำถามให้ครบทุกข้อ** เพื่อให้สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุด ทั้งนี้คำตอบของนักเรียนจะถูกเก็บเป็นความลับ และจะนำข้อมูลไปวิเคราะห์ผลในภาพรวม มิได้เฉพาะเจาะจงวิเคราะห์ผลที่นักเรียนคนใดคนหนึ่ง ผู้วิจัยมีความยินดีอย่างยิ่งที่นักเรียนทุกคนกรุณาสละเวลาเพื่อตอบแบบสอบถามฉบับนี้

ขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือ

นางสาวทรงศนันท์ ชินศิริพันธุ์

นิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบเติมคำ หรือ ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ให้ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวนักเรียนมากที่สุด และกรุณาตอบให้ครบทุกข้อ เพื่อให้สามารถนำแบบสอบถามฉบับนี้ไปใช้ประโยชน์ได้

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. เกรดเฉลี่ยของนักเรียน(GPAX) ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....
3. เกรดเฉลี่ยของนักเรียน(GPAX) ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.....
4. รายได้รวมทั้งหมดของครอบครัวนักเรียนใน 1 เดือน (โดยประมาณ) อยู่ในระดับ
☐ น้อยกว่า 10,000 บาท ☐ 10,000 – 30,000 บาท
☐ 30,001 – 50,000 บาท ☐ 50,001 บาทขึ้นไป
5. จำนวนสมาชิกในครอบครัวของนักเรียนที่ใช้จ่ายเงินจากรายได้ในข้อ 4 มีทั้งหมดคน
(นับรวมตัวนักเรียนด้วย)

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณของนักเรียน

แบบวัดชุดที่ 1 : สิ่งที่ฉันรู้และเข้าใจ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนพิจารณาข้อความต่อไปนี้และให้เลือกตอบว่าข้อความนั้น “ถูก” หรือ “ผิด” และให้นักเรียนตอบว่ามีความมั่นใจในคำตอบ “ถูก” หรือ “ผิด” นั้น ในปริมาณเท่าใด ซึ่งมีให้เลือก 3 ระดับ คือ “น้อย” “ปานกลาง” และ “มาก” (ให้นักเรียนตอบให้ครบทุกข้อ)

ตัวอย่างการตอบ :

เช่น ข้อ 0 กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงของประเทศไทย

....X.... (ความมั่นใจในคำตอบ)X....
ถูก ผิด น้อย ปานกลาง มาก

1. คุณลักษณะของความพอเพียง ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

..... (ความมั่นใจในคำตอบ)
ถูก ผิด น้อย ปานกลาง มาก

2. ความพอประมาณตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเอง ผู้อื่น และทรัพยากรธรรมชาติ

..... (ความมั่นใจในคำตอบ)
ถูก ผิด น้อย ปานกลาง มาก

3. คนที่ใช้ชีวิตด้วยการเบียดเบียนตนเองเป็นคนที่ใช้ชีวิตอย่างไม่พอประมาณ

..... (ความมั่นใจในคำตอบ)
ถูก ผิด น้อย ปานกลาง มาก

4. เมื่อต้องกระทำกิจกรรมใดๆ คนที่มีความพอประมาณจะคำนึงถึงความจำเป็น โดยไม่ต้องคำนึงถึงศักยภาพของตนเอง

..... (ความมั่นใจในคำตอบ)
ถูก ผิด น้อย ปานกลาง มาก

5. คนรวยไม่จำเป็นต้องใช้จ่ายอย่างประมาทตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

..... (ความมั่นใจในคำตอบ)

ถูก ผิด น้อย ปานกลาง มาก

6. คนที่ปฏิบัติตนอย่างพอเพียงพอประมาณจะขาดความกระตือรือร้นในการดำเนินชีวิต

..... (ความมั่นใจในคำตอบ)

ถูก ผิด น้อย ปานกลาง มาก

7. เราไม่สามารถประยุกต์ใช้หลักความพอประมาณในการเรียนได้

..... (ความมั่นใจในคำตอบ)

ถูก ผิด น้อย ปานกลาง มาก

8. การดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณจะทำให้ไม่สามารถแข่งขันกับผู้อื่นได้

..... (ความมั่นใจในคำตอบ)

ถูก ผิด น้อย ปานกลาง มาก

คำแนะนำในการตอบ

โปรดอ่านข้อความที่ละข้อให้เข้าใจแล้วพิจารณาว่าข้อความเหล่านี้เป็นความจริงมากน้อยเพียงใดตามความคิดของนักเรียน และตัดสินใจเลือกโดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด เพียงหนึ่งเดียว และ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อความ

แบบวัดชุดที่ 2 : การปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันของฉัน

- การปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน 1

1. เมื่อฉันได้เงินพิเศษจากผู้ปกครอง ฉันมักแบ่งเงินส่วนหนึ่งไว้เป็นเงินออม

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

2. ฉันใช้เงินค่าขนมที่ผู้ปกครองให้จนหมด โดยไม่ค่อยเหลือเก็บ

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

3. ฉันต้องการเก็บเงินให้ได้มากๆ จึงไม่ใช้เงินส่วนตัวซื้อของเลย แม้จะเป็นของที่จำเป็น

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

4. เมื่อถึงเวลาเปิดเทอม ฉันขอให้แม่ซื้อชุดนักเรียนให้ใหม่เสมอ แม้ว่าชุดเก่าจะยังใส่ได้อยู่

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

5. ฉันซื้อโทรศัพท์มือถือเครื่องใหม่ เพื่อให้ทันสมัยกว่าเพื่อนๆ

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

6. ฉันมักขอให้ผู้ปกครองซื้อขนมใหม่ๆ ให้อีก แม้ว่าที่บ้านจะมีขนมอยู่แล้ว

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

7. แม้ว่าฉันจะมีเงินน้อย แต่ฉันก็พยายามเก็บออมเงินอยู่เสมอ

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

8. หากฉันต้องการซื้อสิ่งใดแต่มีเงินไม่พอ ฉันมักยืมเงินจากเพื่อนเพื่อซื้อสิ่งของนั้น

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

9. ฉันยังเป็นนักเรียนจึงไม่จำเป็นที่จะซื้อเสื้อผ้าที่มีราคาแพง

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

10. ฉันไม่เก็บออมเงินด้วยตนเอง

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

- การปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน 2

1. แม้จะเรียนหนัก ฉันก็ยังแบ่งเวลาสำหรับการออกกำลังกายเสมอ

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

3. ฉันเลือกดื่มน้ำเปล่า แทนการดื่มน้ำอัดลม

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ฉันรับประทานอาหารแคลอรีใน 3 มื้อ โดยไม่รับประทานอาหารระหว่างมื้อ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ในแต่ละวันฉันดื่มน้ำสะอาดอย่างเพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ฉันรับประทานอาหารที่มีรสหวาน มัน หรือเค็มจัด ในปริมาณน้อย

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ฉันมักรับประทานอาหารจานด่วนหรืออาหารสำเร็จรูปเป็นประจำ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

- การปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน 4

1. ฉันใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน มากกว่าใช้เพื่อค้นหาความรู้

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ฉันใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าเท่าที่จำเป็น เพื่อเป็นการประหยัดพลังงาน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ฉันนำสมุดที่เหลือใช้มาทำกระดาษทดเลข

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ฉันใช้โทรศัพท์ในการติดต่อสื่อสารเฉพาะเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ฉันใช้ของใช้ส่วนตัวอย่างทะนุถนอมเพื่อให้ใช้งานได้นานๆ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ฉันซ่อมแซมเสื้อผ้าหรือของใช้ส่วนตัวที่ยังพอใช้ได้ เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่โดยไม่ต้องซื้อ

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

7. ฉันมักทำอุปกรณ์การเรียนหายก่อนใช้หมดเสมอ

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

8. ฉันใช้น้ำประปาอย่างประหยัดและคุ้มค่า ทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

9. ฉันมักนำน้ำที่ใช้แล้วไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นต่อ เช่น รดน้ำต้นไม้ ฯลฯ

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

10. ฉันมักเปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้เป็นเพื่อน ทั้งที่บ่อยครั้งฉันไม่ได้สนใจดูเลย

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

แบบวัดชุดที่ 3 : ความพอประมาณในความคิดของฉัน

1. ฉันเห็นว่าคนที่รับประทานอาหารรสจัดมากๆ จะก่อให้เกิดโทษต่อร่างกาย

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

2. สำหรับฉันการใช้เวลาว่างในการออกกำลังกายเป็นสิ่งที่เปล่าประโยชน์

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

13. ฉันตั้งใจที่สามารถซื้อสินค้าที่มีคุณภาพแต่ราคาไม่แพง

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

14. เมื่อถึงวันหยุดฉันตั้งใจจะเล่นเกมออนไลน์ตลอดทั้งวัน

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

15. ฉันตั้งใจจะใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าเท่าที่จำเป็นเพื่อประหยัดพลังงานไฟฟ้า

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

16. ฉันตั้งใจเตือนตัวเองอยู่เสมอให้ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

17. ฉันตั้งใจจะรับประทานอาหารที่มีประโยชน์

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

18. ฉันตั้งใจจะใช้เงินค่าขนมให้หมดโดยไม่คิดเก็บออม

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

19. ฉันพยายามใช้ของใช้ส่วนตัวทุกชิ้นอย่างทะนุถนอมเพื่อให้ใช้งานได้นานๆ

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

20. หากหลีกเลี่ยงได้ฉันจะไม่รับประทานขนมกรุบกรอบ และน้ำอัดลมในปริมาณที่มากเกินไป

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

10. คนที่**ไม่มี**โทรศัพท์มือถือ แสดงว่าเป็นคนไม่ทันสมัย

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

แบบวัดชุดที่ 5 : จินกับครอบครัว

1. พ่อแม่ของฉันมักคำนึงถึงความจำเป็นและประโยชน์ใช้สอยก่อนซื้อสินค้าเสมอ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. พ่อแม่สอนให้ฉันเห็นคุณค่าของเงิน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. คนในครอบครัวของฉันไม่เคยโต้เถียงกันในเรื่องการใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือย

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. แม่บอกให้ฉันซื้อเสื้อผ้าและของใช้ที่มีราคาไม่แพง เพราะฉันยังเป็นนักเรียนอยู่

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. พ่อแม่มักสอนให้ฉันแบ่งเวลาในการเรียนและเล่นอย่างเหมาะสม

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. พ่อแม่บอกให้ฉันออกกำลังกายเมื่อมีเวลาว่างหลังเลิกเรียน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. พ่อแม่อนุญาตให้ฉันเล่นเกมคอมพิวเตอร์ได้ หากเล่นในเวลาว่างและใช้เวลาไม่มากเกินไป

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. พ่อแม่ให้ฉันเรียนอย่างเดียว ไม่อนุญาตให้ออกไปเที่ยวพักผ่อนนอกบ้านกับเพื่อนเลย

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. พ่อแม่สอนให้ฉันรับประทานอาหารแต่ละมื้อแค่พออิ่ม

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

10. ครอบครัวของฉันมักรับประทานอาหารจานด่วนนอกบ้านบ่อยๆ

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

11. พ่อแม่สอนให้ฉันเลือกรับประทานแต่อาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

12. แม่มักนำเอาเสื้อผ้าที่ชำรุดแต่ยังใช้การได้ มาซ่อมแซมใช้ใหม่

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

13. พ่อแม่เตือนฉันเสมอว่าควรใช้อินเทอร์เน็ตให้เกิดประโยชน์อย่างเหมาะสม

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

14. พ่อแม่ของฉันใช้โทรศัพท์ในการติดต่อสื่อสารเฉพาะเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

15. บ่อยครั้งที่ฉันเห็นพ่อแม่เปิดโทรศัพท์ทิ้งไว้ แต่ไม่ได้ดู

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

แบบวัดชุดที่ 6 : ประสพการณ์จากโรงเรียน

1. คุณครูมักสอนให้ฉันรู้จักประหยัดมัธยัสถ์

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

2. เพื่อนมักเตือนฉันเสมอ เมื่อฉันใช้จ่ายเงินจำนวนมาก

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

3. ครูมักจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการใช้ชีวิตอย่างประหยัดและพอเพียง
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
4. ครูสอนให้ฉันปลูกพืชผักสวนครัวไว้รับประทานเพื่อประหยัดรายจ่าย
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
5. ครูสอนให้ฉันรู้จักแบ่งเวลาในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์อย่างเหมาะสม
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
6. ในวันหยุด เพื่อนๆ ไม่ค่อยชวนกันไปออกกำลังกาย
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
7. ครูพยายามบอกให้ฉันและเพื่อนๆ เลือกรับประทานอาหารที่มีคุณค่าและมีปริมาณที่เหมาะสมต่อความต้องการของร่างกาย
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
8. เพื่อนสนับสนุนให้ฉันรับประทานนมกลุ่มกรอและน้ำอัดลม
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
9. ครูสอนให้ฉันใช้สิ่งของต่างๆ อย่างคุ้มค่าที่สุด
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
10. เพื่อนแนะนำให้ฉันรู้วิธีการค้นหาความรู้เพื่อใช้ในการเรียน จากอินเทอร์เน็ต
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
11. คุณครูเตือนให้นักเรียนปิดไฟในห้องเรียนทุกครั้งหลังเลิกใช้
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
12. ครูหลีกเลี่ยงการพูดคุยโทรศัพท์ขณะที่กำลังสอนอยู่ในห้องเรียน
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

แบบวัดชุดที่ 7 : ฉบับการรับรู้ข่าวสาร

- ฉันให้ความสนใจเป็นพิเศษกับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการออมเงินต่างๆ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
- ฉันได้รับรู้วิธีการเลือกซื้อสินค้าที่มีคุณภาพ และราคาประหยัดจากสื่อต่างๆ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
- ฉันชอบดูรายการโทรทัศน์ที่น่าเสนอวิถีชีวิตของบุคคลที่ใช้ชีวิตอย่างประหยัดและพอเพียง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
- ฉันได้แนวคิดเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์จากรายการโทรทัศน์

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
- ฉันมักอ่านหรือฟังเรื่องราวเกี่ยวกับวิธีการประหยัดเวลาในการทำงานบ้านจากสื่อต่างๆ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
- ฉันไม่ค่อยได้รับความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการเรียนลัดหรือวิธีการประหยัดเวลาในการทบทวนบทเรียน จากสื่อต่างๆ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
- ฉันได้อ่านหรือฟังเรื่องราวเกี่ยวกับปริมาณอาหารที่เหมาะสมกับความต้องการของร่างกายจากสื่อต่างๆ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
- ฉันมักค้นหารายการอาหารที่มีประโยชน์และเหมาะสมต่อร่างกายจากอินเทอร์เน็ต

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
- ฉันไม่ค่อยสนใจดูรายการที่สอนวิธีการประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุเหลือใช้

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. ฉันมักดูภาพยนตร์หรือสารคดี ที่ให้แง่คิดเกี่ยวกับการใช้พลังงานและทรัพยากรต่างๆ อย่างประหยัดและรู้คุณค่า

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

แบบวัดชุดที่ 8 : ฉันกับปัจจุบันและอนาคต

1. เมื่อฉันขึ้นเตียง ฉันจะไม่แปร่งฟันในตอนเช้า

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

2. ฉันทนไม่ไหวที่จะเก็บขนมอร่อยๆ ไว้กินพุงนี้

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

3. แม้ร่างกายจะสกปรก ฉันก็จะไม่อาบน้ำ ถ้ารู้สึกไม่อยากอาบน้ำ

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

4. เมื่อคนนำขนมมาให้ที่บ้าน ฉันมักจะหยิบชิมก่อนเสมอ

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

5. เมื่อฉันได้รับเงิน เพื่อที่จะใช้จ่ายตลอดสัปดาห์ หรือตลอดเดือน แต่ถ้าฉันเห็นของที่อยากได้มากและ ราคาแพง ฉันจะซื้อและยอมอดหลังจากนั้น

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

6. ฉันไม่ขัดใจเพื่อน เพื่อที่จะได้มีเพื่อนมาก

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

7. ถ้าฉันอยากได้สิ่งใดและต้องรอคอย ฉันจะหมดความอดทนหรือทนไม่ได้

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

8. เมื่อได้ขนมที่ฉันชอบ ฉันทนไม่ไหวที่จะต้องเก็บไว้กินทีละน้อย

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

9. เมื่อมีคนขัดใจฉัน ฉันมักจะฉวยสิ่งของใกล้มือขว้างปาหรือทำลายเสมอ

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

แบบวัดชุดที่ 9 : ฉันกับศาสนา

1. ฉันเชื่อว่าการปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าจะทำให้ฉันมีความสุขอย่างแท้จริง

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

2. ฉันเชื่อว่าบุญกุศลเป็นสิ่งที่ฉันสามารถนำติดตัวไปได้ทุกภพทุกชาติ

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

3. ฉันเชื่อว่านรก สวรรค์ และภพภูมิต่างๆ เป็นเรื่องมมาย

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

4. พระพุทธเจ้ามีความสำคัญต่อชีวิตของฉัน

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

5. ฉันเป็นคนดีได้โดยไม่จำเป็นต้องสนใจคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

6. ฉันซาบซึ้งในความเมตตาของพระพุทธเจ้าต่อมวลมนุษย์

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

7. ฉันพร้อมที่จะพุดบด ถ้าคำพุดนั้นจะช่วยฉันได้รับประโยชน์

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

8. ฉันเห็นว่าการสวดมนต์ไหว้พระก่อนเข้านอน เป็นการกระทำที่ไร้สาระ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. คงต้องรอให้ร่ำรวยกว่านี้ก่อน ฉันจึงจะทำบุญให้ทานแก่ผู้อื่น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. การแอบหยิบของราคาเพียงเล็กน้อยจากร้านค้า ไม่น่าจะเป็นความผิด เพราะเจ้าของร้านได้กำไรจากสินค้าอื่นๆ มากอยู่แล้ว

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

แบบวัดชุดที่ 10 : ตัวตนของฉัน

1. ฉันรู้สึกว่ตนเองสนใจอะไรไม่ได้นาน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ฉันรู้สึกลำบากใจถ้าจะต้องตัดสินใจทำอะไรด้วยตนเอง

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ฉันรู้สึกกังวลใจว่าพ่อหรือแม่อาจจะไม่รัก

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. เมื่อครูถามคำถามในห้องเรียน ถึงจะตอบได้ฉันก็ไม่กล้าตอบ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ฉันรู้สึกกลัวโดยไม่รู้ว่กลัวอะไรอยู่บ่อยๆ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ฉันบังคับตนเองไม่ค่อยได้

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ฉันรู้สึกว่าคุณเป็นคนตกใจง่าย

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. บางครั้งฉันรู้สึกว่าตนเองจะทำอะไรผิดอยู่เสมอ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. ฉันรู้สึกหวาดกลัวอยู่เสมอว่า พ่อ แม่ หรือครูจะลงโทษ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. บางครั้งฉันรู้สึกว่าตัวเองเป็นคนไม่ดีเลย

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ภาคผนวก ข
ตารางแสดงค่าสถิติต่างๆ

ตาราง 36 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณของนักเรียน พิจารณาตามประเภทของโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง จำนวน 160 คน

ประเภทของโรงเรียน	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	รหัส	12	21	11
รร. แบบอย่าง	สูง	40	28.85	22	0.5	1.28	5.25*
ไม่ใช่รร. แบบอย่าง	สูง	34	28.35	12		0.78	4.75*
รร. แบบอย่าง	ต่ำ	51	27.57	21			3.97*
ไม่ใช่รร. แบบอย่าง	ต่ำ	35	23.60	11			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 37 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณของนักเรียน พิจารณาตามประเภทของโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ จำนวน 287 คน

ประเภทของโรงเรียน	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	รหัส	12	11	21
รร. แบบอย่าง	สูง	66	43.39	22	3.23*	5.44*	6.09*
ไม่ใช่รร. แบบอย่าง	สูง	82	40.16	12		2.21	2.86*
ไม่ใช่รร. แบบอย่าง	ต่ำ	78	37.95	11			0.65
รร. แบบอย่าง	ต่ำ	61	37.30	21			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 38 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านความพอประมาณในด้านรวมของนักเรียน พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ในกลุ่มรวม จำนวน 447 คน

ลักษณะมุ่งอนาคต	การถ่ายทอดจาก	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	รหัส	21	12	11
ควบคุมตน	ครอบครัว	คน					
สูง	มาก	162	151.46	22	14.48*	14.51*	20.19*
สูง	น้อย	60	136.98	21		0.03	5.71*
ต่ำ	มาก	86	136.95	12			5.68*
ต่ำ	น้อย	139	131.27	11			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 39 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านความพอประมาณในด้านรวมของนักเรียน พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ในกลุ่มที่เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง จำนวน 218 คน

ลักษณะมุ่งอนาคต	การถ่ายทอดจาก	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	รหัส	21	12	11
ควบคุมตน	ครอบครัว	คน					
สูง	มาก	106	157.29	22	18.49*	18.72*	22.6*
สูง	น้อย	30	138.80	21		0.23	4.11
ต่ำ	มาก	37	138.57	12			3.88
ต่ำ	น้อย	75	134.69	11			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 40 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านความพอประมาณในด้านรวมของนักเรียน พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ในกลุ่มเพศหญิง จำนวน 271 คน

ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน	การถ่ายทอดจาก ครอบครัว	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	รหัส	21	12	11
สูง	มาก	106	150.09	22	14.42*	15.02*	19.16*
สูง	น้อย	33	135.67	21		0.6	4.74
ต่ำ	มาก	57	135.07	12			4.41
ต่ำ	น้อย	75	130.93	11			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 41 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านความพอประมาณในด้านรวมของนักเรียน พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ในกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จำนวน 238 คน

ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน	การถ่ายทอดจาก ครอบครัว	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	รหัส	21	12	11
สูง	มาก	95	155.19	22	15.15*	18.92*	22.61*
สูง	น้อย	27	140.04	21		3.77	7.46*
ต่ำ	มาก	56	136.27	12			3.69
ต่ำ	น้อย	60	132.58	11			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 42 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านความพอประมาณในด้านรวมของนักเรียน พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ จำนวน 287 คน

ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน	การถ่ายทอดฯจาก ครอบครัว	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	รหัส	21	12	11
สูง	มาก	106	151.99	22	15.66*	16.05*	20.06*
สูง	น้อย	42	136.33	21		0.39	4.4
ต่ำ	มาก	52	135.94	12			4.01
ต่ำ	น้อย	87	131.93	11			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 43 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณของนักเรียน พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ในกลุ่มที่เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง จำนวน 218 คน

ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน	การถ่ายทอดฯจาก ครอบครัว	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	รหัส	21	12	11
สูง	มาก	76	51.18	22	5.61*	6.18*	8.13*
สูง	น้อย	30	45.57	21		0.57	2.52*
ต่ำ	มาก	37	45.00	12			1.95
ต่ำ	น้อย	75	43.05	11			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 44 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณของนักเรียน พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ในกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จำนวน 238 คน

ลักษณะมุ่งอนาคต	การถ่ายทอดจาก	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	รหัส	21	12	11
ควบคุมตน	ครอบครัว	คน					
สูง	มาก	95	50.66	22	5.77*	6.77*	7.48*
สูง	น้อย	27	44.89	21		1	1.71
ต่ำ	มาก	56	43.89	12			0.71
ต่ำ	น้อย	60	43.18	11			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 45 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณของนักเรียน พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ จำนวน 287 คน

ลักษณะมุ่งอนาคต	การถ่ายทอดจาก	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	รหัส	21	12	11
ควบคุมตน	ครอบครัว	คน					
สูง	มาก	106	48.79	22	4.96*	5.79*	7.2*
สูง	น้อย	42	43.83	21		0.83	2.24
ต่ำ	มาก	52	43.00	12			1.41
ต่ำ	น้อย	87	41.59	11			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 46 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณของนักเรียน พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ในกลุ่มรวม จำนวน 447 คน

ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน	การถ่ายทอดฯจาก ครอบครัว	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	รหัส	21	12	11
สูง	มาก	162	29.70	22	2.6*	3.27*	3.55*
สูง	น้อย	60	27.10	21		0.67	0.95
ต่ำ	มาก	86	26.43	12			0.28
ต่ำ	น้อย	139	26.15	11			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 47 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณของนักเรียน พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ในกลุ่มที่เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง จำนวน 218 คน

ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน	การถ่ายทอดฯ จากครอบครัว	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	รหัส	12	11	21
สูง	มาก	76	30.80	22	2.88*	3.57*	3.9*
ต่ำ	มาก	37	27.92	12		0.69	1.02
ต่ำ	น้อย	75	27.23	11			0.33
สูง	น้อย	30	26.90	21			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 48 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณของนักเรียน พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ในกลุ่มเพศหญิง จำนวน 271 คน

ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน	การถ่ายทอดฯ จากครอบครัว	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	รหัส	11	21	12
สูง	มาก	106	29.03	22	2.28*	2.88*	3.29*
ต่ำ	น้อย	75	26.75	11		0.6	1.01
สูง	น้อย	33	26.15	21			0.41
ต่ำ	มาก	57	25.74	12			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 49 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณของนักเรียน พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ในกลุ่มรวม จำนวน 447 คน

ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน	การถ่ายทอดฯ จากครอบครัว	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	รหัส	12	21	11
สูง	มาก	162	30.28	22	2.84*	3.15*	3.41*
ต่ำ	มาก	86	27.44	12		0.31	0.57
สูง	น้อย	60	27.13	21			0.26
ต่ำ	น้อย	139	26.87	11			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 50 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณของนักเรียน พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ในกลุ่มที่เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียง แบบอย่าง จำนวน 218 คน

ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน	การถ่ายทอดฯ จากครอบครัว	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	รหัส	11	21	12
สูง	มาก	76	31.27	22	3.91*	4.14*	4.49*
ต่ำ	น้อย	75	27.36	11		0.23	0.58
สูง	น้อย	30	27.13	21			0.35
ต่ำ	มาก	37	26.78	12			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 51 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณของนักเรียน พิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว ในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ จำนวน 287 คน

ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน	การถ่ายทอดฯ จากครอบครัว	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	รหัส	12	21	11
สูง	มาก	106	30.28	22	2.78*	3.21*	3.24*
ต่ำ	มาก	52	27.50	12		0.43	0.46
สูง	น้อย	42	27.07	21			0.03
ต่ำ	น้อย	87	27.04	11			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 52 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านความพอประมาณในด้านรวมของนักเรียน พิจารณาตามสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ ในกลุ่มเพศหญิง จำนวน 271 คน

สุขภาพจิต	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	รหัส	21	12	11
ดีมาก	มาก	64	154.42	22	15.59*	16.84*	22.14*
ดีมาก	น้อย	59	138.83	21		1.25	6.55*
ดีน้อย	มาก	48	137.58	12			5.3
ดีน้อย	น้อย	100	132.28	11			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 53 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านความพอประมาณในด้านรวมของนักเรียน พิจารณาตามสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ ในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ จำนวน 287 คน

สุขภาพจิต	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	รหัส	12	21	11
ดีมาก	มาก	73	154.49	22	15.43*	16.07*	21.45*
ดีน้อย	มาก	52	139.06	12		0.64	6.02*
ดีมาก	น้อย	60	138.42	21			5.38
ดีน้อย	น้อย	102	133.04	11			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 54 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณของนักเรียน พิจารณาตามสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ ในกลุ่มรวม จำนวน 447 คน

สุขภาพจิต	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	รหัส	21	12	11
ดีมาก	มาก	106	50.14	22	4.51*	6.88*	7.55*
ดีมาก	น้อย	93	45.63	21		2.37*	3.04*
ดีน้อย	มาก	89	43.26	12			0.67
ดีน้อย	น้อย	159	42.59	11			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 55 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณของนักเรียน พิจารณาตามสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ ในกลุ่มที่เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง จำนวน 218 คน

สุขภาพจิต	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	รหัส	12	21	11
ดีมาก	มาก	64	51.55	22	5.76*	6.41*	8.46*
ดีน้อย	มาก	48	45.79	12		0.65	2.7*
ดีมาก	น้อย	42	45.14	21			2.05
ดีน้อย	น้อย	64	43.09	11			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 56 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณของนักเรียน พิจารณาตามสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ ในกลุ่มที่ไม่ได้เรียนในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง จำนวน 229 คน

สุขภาพจิต	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	รหัส	21	11	12
ดีมาก	มาก	42	48.00	22	1.96	5.75*	7.71*
ดีมาก	น้อย	51	46.04	21		3.79*	5.75*
ดีน้อย	น้อย	95	42.25	11			1.96
ดีน้อย	มาก	41	40.29	12			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 57 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณของนักเรียน พิจารณาตามสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ ในกลุ่มเพศชาย จำนวน 176 คน

สุขภาพจิต	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	รหัส	21	12	11
ดีมาก	มาก	42	49.60	22	6.42*	6.6*	7.06*
ดีมาก	น้อย	34	43.18	21		0.18	0.64
ดีน้อย	มาก	41	43.00	12			0.46
ดีน้อย	น้อย	59	42.54	11			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 58 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณของนักเรียน พิจารณาตามสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ ในกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จำนวน 238 คน

สุขภาพจิต	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	รหัส	21	11	12
ดีมาก	มาก	64	51.17	22	4.06*	7.09*	7.37*
ดีมาก	น้อย	44	47.11	21		3.03*	3.31*
ดีน้อย	น้อย	84	44.08	11			0.28
ดีน้อย	มาก	46	43.80	12			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 59 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณของนักเรียน พิจารณาตามสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ ในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ จำนวน 287 คน

สุขภาพจิต	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	รหัส	21	11	12
ดีมาก	มาก	73	49.70	22	4.25*	7.41*	7.43*
ดีมาก	น้อย	60	45.45	21		3.16*	3.18*
ดีน้อย	น้อย	102	42.29	11			0.02
ดีน้อย	มาก	52	42.27	12			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 60 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยี
อย่างพอประมาณของนักเรียน พิจารณาตามสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความ
พอประมาณจากสื่อ ในกลุ่มเพศหญิง จำนวน 271 คน

สุขภาพจิต	การรับรู้ข่าวสาร จากสื่อ	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	รหัส	12	21	11
ดีมาก	มาก	64	44.14	22	5.01*	6.56*	7.14*
ดีมาก	น้อย	48	39.13	12		1.55	2.13
ดีน้อย	มาก	59	37.58	21			0.58
ดีน้อย	น้อย	100	37.00	11			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 61 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยี
อย่างพอประมาณของนักเรียน พิจารณาตามสุขภาพจิต และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความ
พอประมาณจากสื่อ ในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ จำนวน 287 คน

สุขภาพจิต	การรับรู้ข่าวสาร จากสื่อ	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	รหัส	12	21	11
ดีมาก	มาก	73	44.15	22	4.13*	6.2*	6.79*
ดีน้อย	มาก	52	40.02	12		2.07	2.66*
ดีมาก	น้อย	60	37.95	21			0.59
ดีน้อย	น้อย	102	37.36	11			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 62 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ของตัวแปรที่ใช้ศึกษา

ตัวแปร	1.1	1.2	1.3	1.4	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ	.708*	.782*	.695*	.869*	.245*	.559*	-.436*	.401*	.383*	.462*	.396*	.328*	.344*
1.1. การปฏิบัติตามด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ		.366*	.269*	.447*	.338*	.598*	-.512*	.358*	.341*	.340*	.426*	.403*	.392*
1.2. การปฏิบัติตามด้านการใช้เวลาอย่างพอประมาณ			.449*	.630*	.130*	.329*	-.237*	.236*	.263*	.341*	.254*	.145*	.229*
1.3. การปฏิบัติตามด้านการบริโภคอาหารอย่างพอประมาณ				.531*	.114*	.300*	-.191*	.283*	.247*	.291*	.221*	.213*	.177*
1.4. การปฏิบัติตามด้านการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างพอประมาณ					.145*	.440*	-.345*	.337*	.310*	.426*	.288*	.220*	.232*
2. ความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง						.327*	-.230*	.329*	.193*	.094*	.255*	.316*	.216*
3. เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ							-.551*	.538*	.476*	.493*	.426*	.472*	.417*
4. ค่านิยมทางวัตถุ								-.362*	-.307*	-.342*	-.541*	-.404*	-.374*
5. การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากครอบครัว									.504*	.387*	.423*	.551*	.267*
6. การถ่ายทอดทางสังคมด้านความพอประมาณจากโรงเรียน										.538*	.367*	.418*	.291*
7. การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความพอประมาณจากสื่อ											.265*	.304*	.266*
8. ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน												.505*	.459*
9. ความผูกพันทางพุทธศาสนา													.312*
10. สุขภาพจิต													

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาคผนวก ค
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ชื่อสกุล	สถานที่ทำงาน
1. รศ.งามตา วนินทานนท์	สถาบันวิจัยพฤกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อ.ดร.นริศรา พึ่งโพธิ์สภ	สถาบันวิจัยพฤกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อ.ดร.มนัส บุญประกอบ	อาจารย์พิเศษ สถาบันวิจัยพฤกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวพรรณนันท์ ชินศิริพันธุ์
วันเดือนปีเกิด	18 ตุลาคม 2525
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
ที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 1 หมู่ 20 ถนนพหลโยธิน ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	นักวิชาการศึกษา
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2544	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม
พ.ศ. 2548	ปริญญาตรี (ศศ.บ.) สาขาวิชาโบราณคดี จากมหาวิทยาลัยศิลปากร
พ.ศ. 2555	ปริญญาโท (วท.ม.) สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ